

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
Εθνικόν και Καποδιστριακόν
Πανεπιστήμιον Αθηνών

Φιλοσοφική Σχολή
Τμήμα Σλαβικών Σπουδών

Έκθεση Εσωτερικής Αξιολόγησης

ΤΜΗΜΑ ΣΛΑΒΙΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ

Ακαδημαϊκό έτος 2014-2015

Αθήνα
Σεπτέμβριος 2015

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥΠΟΛΗ, 15784
ΖΩΓΡΑΦΟΥ ΑΘΗΝΑ
Τηλ. 210 7277405, 210 7277430
Ηλ. Ταχ.: secr@slavstud.uoa.gr

NATIONAL AND KAPODISTRIAN UNIVERSITY –
CAMPUS, 15784 ZOGRAFOU, ATHENS, GREECE
Tel. 30 210 7277405, 30 210 7277430
e-mail : secr@slavstud.uoa.gr

Πίνακας περιεχομένων

1. Η διαδικασία της εσωτερικής αξιολόγησης.....	2
2. Παρουσίαση του Τμήματος.....	5
3. Πρόγραμμα Σπουδών.....	11
4. Διδακτικό έργο.....	24
5. Ερευνητικό έργο.....	39
6. Σχέσεις με κοινωνικούς και πολιτιστικούς/παραγωγικούς φορείς.....	50
7. Στρατηγική ακαδημαϊκής ανάπτυξης.....	59
8. Διοικητικές υπηρεσίες και υποδομές.....	60
9. Συμπεράσματα.....	65
10. Σχέδια βελτίωσης.....	70
11. Πίνακες.....	72
12. Παραρτήματα	
Α. Κατάλογος επιστημονικών δημοσιεύσεων μελών ΔΕΠ κατά την τελευταία 5ετία	91
Β. Μαθήματα ΤΣΣ.....	107
Γ. Δείγμα ερωτηματολογίου αξιολόγησης από τους φοιτητές.....	171

1. Η διαδικασία της εσωτερικής αξιολόγησης

1.1. Περιγραφή και ανάλυση της διαδικασίας εσωτερικής αξιολόγησης στο Τμήμα.

Η Ομάδα Εσωτερικής Αξιολόγησης του Τμήματος Σλαβικών Σπουδών συγκροτήθηκε με απόφαση της προσωρινής Γενικής Συνέλευσης (6/3/2012), η οποία ανανεώθηκε με απόφαση του Προέδρου του Τμήματος, Καθηγητή Φωτίου Δημητρακοπούλου, τον Ιούνιο του τρέχοντος έτους. Η σύνθεσή της περιλαμβάνει όλα τα μέλη ΔΕΠ και έχει ως εξής:

Συντονίστρια: Όλγα Αλεξανδροπούλου, Αν. Καθηγήτρια (olexandr@slavstud.uoa.gr)

Μέλη: Ελένη Στεργιοπούλου, Καθηγήτρια (elsterg@slavstud.uoa.gr)

Αλεξάνδρα Ιωαννίδου, Αναπληρώτρια Καθηγήτρια (alioannidou@slavstud.uoa.gr)

Παναγός Σοφούλης, Λέκτορας (pansofoulis@slavstud.uoa.gr)

Εβελίνα Μίνεβα, Λέκτορας (perun@slavstud.uoa.gr)

Διοικητική υποστήριξη:

Δήμητρα Πάππου, Γραμματέας του Τμήματος από την ίδρυση του Τμήματος έως τον Ιούλιο του τρέχοντος έτους (dppa@slavstud.uoa.gr)

Γιώργος Κολιάτσας, Διοικητικός υπάλληλος (secr@slavstud.uoa.gr).

Προκειμένου να συντάξει την Έκθεση Εσωτερικής Αξιολόγησης, η ΟΜ.Ε.Α. συνεργάστηκε με τον Πρόεδρο και όλους τους διδάσκοντες του Τμήματος (μέλος ΕΔΙΠ και Πανεπιστημιακοί Υπότροφοι), τους φοιτητές/τις φοιτήτριες του Τμήματος, που πρόθυμα συμπλήρωσαν τα σχετικά ερωτηματολόγια. Ξεχωριστά θα πρέπει να αναφερθεί η πρόθυμη και πολύ σημαντική συνδρομή της Γραμματείας του Τμήματος. Εποικοδομητικές υπήρξαν οι συμβουλευτικές επαφές με τους συνεργάτες της ΜΟΔΙΠ ΕΚΠΑ, καθώς και οι επισημάνσεις που λάβαμε, αναφορικά στο προσχέδιο της Έκθεσης, από τον συντονιστή της ΜΟΔΙΠ κ. Κωνσταντίνο Μπουρλετίδη.

Για τη σύνταξη της Έκθεσης Εσωτερικής Αξιολόγησης χρησιμοποιήθηκαν:

- τα στοιχεία και τα συμπεράσματα που προέκυψαν από την επεξεργασία των απογραφικών δελτίων των μαθημάτων που διδάσκονται στο Τμήμα·
- τα στοιχεία του εσωτερικού κανονισμού του Τμήματος (λ.χ. περί “προαπαιτουμένων”, περί κανονισμού εκπόνησης Πτυχιακής εργασίας.) που

βρίσκονται αναρτημένα στον ιστότοπο του Τμήματος·

- τα στοιχεία και τα συμπεράσματα που προέκυψαν από την επεξεργασία των απαντήσεων των φοιτητών στα ερωτηματολόγια αξιολόγησης μαθήματος και διδασκαλίας·
 - οι πληροφορίες που έδωσαν τα μέλη Δ.Ε.Π. σχετικά με το ερευνητικό έργο·
 - τα αρχεία της Γραμματείας και των διδασκόντων σχετικά με τις εκδηλώσεις που διοργάνωσε το Τμήμα - ημερίδες, εκθέσεις βιβλίων, διαλέξεις·
 - αρχεία των υπευθύνων για την Πρακτική Άσκηση των φοιτητών, τη συμμετοχή του Τμήματος στο Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Εκπαίδευση και διά Βίου Μάθηση και τη συμμετοχή στα προγράμματα ERASMUS MUNDUS HERMES, ERASMUS+.
- Όπως προκύπτει από τη σύνθεση της ΟΜ.Ε.Α., στη σύνταξη της παρούσας Έκθεσης κλήθηκαν να συμβάλουν όλα τα μέλη ΔΕΠ. Επί μέρους τμήματα συζητήθηκαν με όλους τους διδάσκοντες (μέλος ΕΔΙΠ και Πανεπιστημιακούς Υποτρόφους). Όταν περατώθηκαν η συλλογή των στοιχείων και η σύνθεση της πρώτης μορφής της Έκθεσης, το σχέδιο κοινοποιήθηκε σε όλα τα μέλη, αντηλλάγησαν απόψεις και η Έκθεση οριστικοποιήθηκε, ελλείπει Γενικής Συνέλευσης (βλ. πιο κάτω, 2.2.1.), σε άτυπες συναντήσεις και μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου.

1.2. Ανάλυση των θετικών στοιχείων και των δυσκολιών που παρουσιάστηκαν κατά τη διαδικασία της εσωτερικής αξιολόγησης.

Το Τμήμα, ως νεοσύστατο και καθώς δεν είχε συμπληρώσει έξι χρόνια λειτουργίας όπως προέβλεπε ο Ν.3374/2005 άρθρο 13, παρ.2, δεν συμμετείχε στον αρχικό κύκλο εσωτερικής και εξωτερικής αξιολόγησης του ΕΚΠΑ. Η παρούσα Έκθεση αποτελεί την πρώτη προσπάθεια συνολικής αυτοαξιολόγησης του Τμήματος Σλαβικών Σπουδών.

Κατά κοινή παραδοχή, η όλη διαδικασία πρόσφερε την εποικοδομητική δυνατότητα διαμόρφωσης μιας συνολικής εικόνας για τη λειτουργία του Τμήματος που διανύει το 7^ο έτος λειτουργίας, αντιμετωπίζει, λόγω της γενικής δυσχερούς συγκυρίας, πολλαπλές δυσκολίες, ανταπεξέρχεται, ωστόσο, με αξιοσημείωτα επιτεύγματα. Η κριτική καταγραφή των πεπραγμένων και των πρακτικών θέτει τις βάσεις για την τεκμηριωμένη ανάδειξη της δυναμικής του Τμήματος, καθώς και τη διεξαγωγή συμπερασμάτων για την περαιτέρω αναβάθμιση της ποιότητας του προσφερόμενου έργου, τη βελτίωση των συνθηκών διδασκαλίας, έρευνας και

συνεργασιών, την ανάπτυξη νέων στρατηγικών.

Ως θετικά στοιχεία της διαδικασίας σημειώνονται το πνεύμα συνεργασίας που υπήρξε γενικά μεταξύ των μελών ΔΕΠ, η πρόθυμη συνδρομή των υπόλοιπων διδασκόντων (μέλος ΕΔΙΠ και Πανεπιστημιακοί Υπότροφοι), η εξαιρετική στήριξη που είχε η ΟΜ.Ε.Α. από τη Γραμματεία, η πρόθυμη ανταπόκριση των φοιτητών. Ως προς τις δυσκολίες που παρουσιάστηκαν κατά τη διάρκεια της διαδικασίας, διαπιστώθηκε η ανάγκη να έχει αυτή μεγαλύτερη διάρκεια, ούτως ώστε να επιτυγχάνεται με ομαλότερο τρόπο η πλήρης καταγραφή των ζητούμενων παραμέτρων. Σημειώνεται, επίσης, η ανάγκη πιο ισομερούς και ενεργούς συμβολής όλων των μελών της ΟΜ.Ε.Α. στη σύνταξη της Έκθεσης. Τέλος, δεδομένης και της υποστελέχωσης της Γραμματείας, ιδιαίτερα δύσκολη και χρονοβόρα υπήρξε η διαδικασία συγκέντρωσης και επεξεργασίας των στατιστικών δεδομένων.

1.3. Προτάσεις του Τμήματος για τη βελτίωση της διαδικασίας.

Εν όψει της μελλούμενης αντικατάστασης της διαδικασίας των αξιολογήσεων με την Πιστοποίηση Προγραμμάτων Σπουδών, όπως μας ανακοινώθηκε στην Ενημερωτική Ημερίδα της ΑΔΙΠ (29/5/2014), το Τμήμα δεν προέβη σε διατύπωση προτάσεων για βελτίωση. Ως προς τα ερωτηματολόγια των φοιτητών, ωστόσο, επισημαίνουμε την ανάγκη να συμπεριληφθεί το ερωτηματολόγιο του Τμήματος Σλαβικών Σπουδών στην ηλεκτρονική πλατφόρμα, ώστε να βελτιωθούν οι διαδικασίες περισυλλογής και αποτίμησης των δεδομένων.

2. Παρουσίαση του Τμήματος

2.1. Γεωγραφική θέση του Τμήματος.

Το Τμήμα Σλαβικών Σπουδών εντάσσεται στη Φιλοσοφική Σχολή του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών. Από το ακαδημαϊκό έτος 2013-14 στεγάζεται στον 6ο όροφο του κτηρίου της Φιλοσοφικής Σχολής (Πανεπιστημιούπολη, 15784 Ζωγράφου, Αθήνα), ενώ η Γραμματεία του Τμήματος εγκαταστάθηκε στον ίδιο χώρο, στο γραφείο 626, τον Ιούλιο του 2015.

Επισημαίνονται οι σημαντικές δυσχέρειες υπό τις οποίες το Τμήμα λειτούργησε κατά τα πρώτα έξι χρόνια της λειτουργίας του: μέχρι την εγκατάστασή του στην Πανεπιστημιούπολη, τα μαθήματα διεξάγονταν σε μη ικανοποιητικούς χώρους του Διδασκαλείου Ξένων Γλωσσών του Πανεπιστημίου Αθηνών (οδός Ερεσσού 6, Αθήνα), σε μεγάλη απόσταση από τη Φιλοσοφική Σχολή. Μεγάλη επιβάρυνση στις καθημερινές λειτουργίες των φοιτητών, των διδασκόντων και του διοικητικού προσωπικού συνιστούσε η τοποθέτηση της Γραμματείας στο φιλόξενο αλλά απομακρυσμένο κτήριο του οικείου Πανεπιστημίου επί της οδού Καπλανών 6, Τ.Κ. 106 80.

2.2. Ιστορικό της εξέλιξης του Τμήματος.

2.2.1. Στελέχωση του Τμήματος σε διδακτικό, διοικητικό και εργαστηριακό προσωπικό, κατά την τελευταία πενταετία.¹

Το Τμήμα ιδρύθηκε το 2007 και άρχισε να λειτουργεί το ακαδ. έτος 2008-9 με ένα μέλος ΔΕΠ, επτά συμβασιούχους 407/80 και ένα μέλος διοικητικού προσωπικού. Σήμερα, οκτώ χρόνια μετά την ίδρυσή του και επτά χρόνια μετά την υποδοχή των πρώτων φοιτητών, από τις 21 θέσεις Διδακτικού Ερευνητικού Προσωπικού

¹ Βλ. Ενότητα 11, πίνακα 1.

(Δ.Ε.Π.), τις 5 θέσεις Ειδικού και Εργαστηριακού Διδακτικού Προσωπικού (Ε.Ε.Δ.Ι.Π.) και τις 4 θέσεις Ειδικού Τεχνικού Εργαστηριακού Προσωπικού (Ε.Τ.Ε.Π.), οι οποίες προβλέπονταν από το ιδρυτικό Προεδρικό Διάταγμα ([Π.Δ 136/31-7-2007](#)), το Τμήμα των Σλαβικών Σπουδών διαθέτει μόνον πέντε (5) μέλη Δ.Ε.Π. και ένα (1) μέλος Ε.ΔΙ.Π. με δυνατότητα αυτόνομου διδακτικού έργου. Η γραμματειακή υποστήριξη του Τμήματος επιτελείται από τα δύο (2) μέλη της Γραμματείας, εκ των οποίων η Γραμματέας του Τμήματος από το 2008 έχει οργανική θέση στο Τμήμα Τουρκικών και Σύγχρονων Ασιατικών Σπουδών του οικείου Πανεπιστημίου και έως τον Ιούλιο του 2015 συνέχιζε να παρέχει το πολύτιμο έργο της στο Τμήμα Σλαβικών Σπουδών με παράλληλη ανάθεση (βλ. πιο κάτω, 8.1). Παρά τις υφιστάμενες δυσκολίες, το Τμήμα επιτυγχάνει σε πολύ ικανοποιητικό βαθμό την υλοποίηση του σημαντικού διδακτικού και ερευνητικού έργου αφενός μεν διότι απασχολεί έντεκα (11) Διδάσκοντες, οι περισσότεροι εκ των οποίων απασχολούνται ως συμβασιούχοι πανεπιστημιακοί υπότροφοι του Νόμου 4115/13 (κατά τα παρελθόντα έτη συμβασιούχοι 407/80), αφετέρου δε διότι μέρος των διδακτικών αναγκών του τμήματος καλύπτεται από προσφερόμενα μαθήματα άλλων τμημάτων της Φιλοσοφικής Σχολής (Τμήμα Φιλολογίας, Τμήμα Φ.Π.Ψ., Τμήμα Ψυχολογίας), τα οποία είναι κοινά με το πρόγραμμα σπουδών του Τμήματος Σλαβικών Σπουδών. Στο πλαίσιο της σύσφιξης των ακαδημαϊκών σχέσεων του Τμήματος με τμήματα άλλων σχολών και ιδρυμάτων, επιχειρείται επίσης η συνεργασία με εξωτερικούς συνεργάτες-μέλη ΔΕΠ άλλων σχολών του ΕΚΠΑ και άλλων πανεπιστημίων.

Προς το παρόν, σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία, το Τμήμα δεν διαθέτει Γενική Συνέλευση, τα ζητήματά του συζητούνται σε άτυπες συναντήσεις του Προέδρου και των μελών ΔΕΠ, εξετάζονται και επιλύονται αποτελεσματικά από την Κοσμητεία της Φιλοσοφικής Σχολής.

Ως προς ανασταλτικούς παράγοντες που επηρεάζουν τη στελέχωση του Τμήματος τονίζεται ότι εκκρεμούν από το 2010 (14.9.2010) έως σήμερα τα αιτήματα του Τμήματος για προκήρυξη νέας θέσης Δ.Ε.Π. και για προκήρυξη μιας (1) κενής θέσης Ε.Ε.Π. που έχουν αποσταλεί προς το Υπουργείο Παιδείας. Επίσης εκκρεμεί η προκήρυξη μιας (1) κενής θέσης Δ.Ε.Π. από 14.07.2014, στις διοικητικές Υπηρεσίες του Πανεπιστημίου.

Παρά τις δύσκολες συνθήκες, το σύνολο των διδασκόντων του Τμήματος (μέλη ΔΕΠ, μέλος Ε.ΔΙ.Π. και Πανεπιστημιακοί Υπότροφοι/συμβασιούχοι 407/80) ενστερνιζόμενοι τους στόχους και σκοπούς του Τμήματος (βλ. πιο κάτω, 2.3.), με

γνώμονα πάντα την προαγωγή της επιστήμης και την επιστημονική και επαγγελματική κατάρτιση των φοιτητών/τριών του

- στηρίζουν την παροχή υψηλού ακαδημαϊκού επιπέδου διδακτικού και ερευνητικού έργου·
- αποβλέπουν στην παραγωγή νέας γνώσης στα θεραπευόμενα στο Τμήμα επιστημονικά πεδία·
- φροντίζουν να συνδέουν το παρεχόμενο διδακτικό έργο με τα πλέον σύγχρονα πορίσματα των γνωστικών αντικειμένων του προγράμματος σπουδών·
- συμβάλλουν με το επιστημονικό/ερευνητικό τους έργο στον διεθνή επιστημονικό διάλογο, προβάλλοντας ταυτόχρονα το Τμήμα.

Επίσης, η διεθνοποίηση της εκπαιδευτικής και ερευνητικής δραστηριότητας προωθείται με ποικίλες δράσεις, όπως:

- τη διοργάνωση ή συνδιοργάνωση επιστημονικών συνεδρίων, ημερίδων, διαλέξεων και εκθέσεων·
- τη συμμετοχή των μελών του διδακτικού προσωπικού σε επιστημονικά συνέδρια της ημεδαπής και της αλλοδαπής·
- τη συμμετοχή σε ερευνητικά προγράμματα ευρωπαϊκού και διεθνούς βεληνεκούς·
- τη σύναψη διμερών διεθνών συμφωνιών με πανεπιστήμια της αλλοδαπής με σκοπό τη μετακίνηση/ανταλλαγή φοιτητών και διδασκόντων.

2.2.2. Αριθμός και κατανομή των φοιτητών ανά επίπεδο σπουδών (προπτυχιακοί, μεταπτυχιακοί, διδακτορικοί) κατά την τελευταία πενταετία.²

Κατά το τρέχον ακαδημαϊκό έτος το Τμήμα Σλαβικών Σπουδών αριθμεί συνολικά 337 προπτυχιακούς φοιτητές. Υπάρχει σημαντικό ενδιαφέρον από την κοινωνία όπως αυτό αποτυπώνεται στην κάλυψη των προσφερόμενων θέσεων του τμήματος. Ενδεικτικά αναφέρεται ότι, για το ακαδημαϊκό έτος 2013-2014, ο αριθμός των εισακτέων όλων των κατηγοριών ξεπέρασε τους 90. Το τρέχον ακαδημαϊκό έτος ο συνολικός αριθμός εισακτέων διαμορφώθηκε σε 86. Δηλωτική της αυξανόμενης προσέλευσης αποτελεί η διαπίστωση ότι στα μηχανογραφικά των υποψηφίων, το Τμήμα αυτό δηλώνεται ως πρώτη ή δεύτερη επιλογή. Ιδιαίτερη ζήτηση έχει το Τμήμα από τους ομογενείς των Σλαβικών Χωρών καθώς και από πτυχιούχους άλλων Τμημάτων της Φιλοσοφικής και άλλων Σχολών.

² Βλ. Ενότητα 11, πίνακες 2 και 3.

2.3. Σκοπός και στόχοι του Τμήματος.

2.3.1. Ποιοι είναι οι στόχοι και οι σκοποί του Τμήματος σύμφωνα με το ΦΕΚ ίδρυσής του;

Ο σκοπός και οι στόχοι του Τμήματος, όπως ορίζονται με το ιδρυτικό Προεδρικό Διάταγμα υπ' αριθ. 136 (ΦΕΚ 173 τ. Α') 31/07/2007 ([Π.Δ 136/31-7-2007](#)), είναι η καλλιέργεια και η προαγωγή των Σλαβικών Σπουδών.

Συγκεκριμένα, το Τμήμα Σλαβικών Σπουδών έχει ως αποστολή: α) να καλλιεργεί και να προάγει με τη διδασκαλία και την έρευνα, τη γλώσσα-γλωσσολογία, τη λογοτεχνία, την ιστορία, τον πολιτισμό και τους πολιτικούς θεσμούς των Σλαβικών χωρών· β) να παρέχει στους φοιτητές και τις φοιτήτριες τα απαραίτητα εφόδια που εξασφαλίζουν την άρτια κατάρτισή τους για επιστημονική και επαγγελματική σταδιοδρομία· γ) να οργανώνει μεταπτυχιακές σπουδές που οδηγούν στην κατάρτιση επιστημόνων με εξειδικευμένες γνώσεις σε επιμέρους γνωστικά αντικείμενα, και δ) να παρέχει στη δημόσια διοίκηση τεκμηριωμένες πληροφορίες και επιστημονικά στοιχεία που να διευκολύνουν και να προάγουν τη συνεργασία με τις σλαβικές χώρες.

2.3.2. Πώς αντιλαμβάνεται σήμερα η ακαδημαϊκή κοινότητα του Τμήματος τους στόχους και τους σκοπούς του Τμήματος;

Η εμπειρία των επτά ετών λειτουργίας του Τμήματος κατέδειξε το αυξημένο ενδιαφέρον της ελληνικής κοινωνίας για τις Σλαβικές Σπουδές. Χαρακτηριστικό δείκτη αποτελεί το γεγονός ότι υπερκαλύπτονται οι προσφερόμενες θέσεις, στα μηχανογραφικά δελτία των υποψηφίων το Τμήμα δηλώνεται ως πρώτη ή δεύτερη επιλογή, ενώ σημαντική είναι η προσέλευση στις κατατακτήριες εξετάσεις αποφοίτων άλλων τμημάτων ελληνικών Α.Ε.Ι./Τ.Ε.Ι. Επίσης, οι ως τώρα επιστημονικές εκδηλώσεις του Τμήματος έχουν τύχει εξαιρετικά ικανοποιητικής ανταπόκρισης από την πανεπιστημιακή κοινότητα και το ευρύ κοινό. Εκτιμάται ότι η ιδιαίτερη φυσιογνωμία του Τμήματος, που συνδέεται με την ένταξή του στη Φιλοσοφική Σχολή, εξασφαλίζει σε αυτό ένα πεδίο προσφοράς και ανάπτυξης σαφώς διακριτό από εκείνο των άλλων εστιών σλαβολογίας στην Ελλάδα και απόλυτα ανταποκρινόμενο στις ανάγκες και προσδοκίες της σύγχρονης κοινωνίας.

Κατά την κρίση της πλειονότητας των μελών ΔΕΠ, το ειδικό βάρος που δίδεται στη διδασκαλία της ρωσικής γλώσσας, λογοτεχνίας, ιστορίας και πολιτισμού αποτελεί σημαντικό προτέρημα του προσφερόμενου Προγράμματος, καθώς, στο σκέλος αυτό των σπουδών, πληροί τις διεθνείς προδιαγραφές του κλάδου της Ρωσικής φιλολογίας και ανταποκρίνεται στις απαιτήσεις της φυσιογνωμίας της Φιλοσοφικής Σχολής, στην οποία ανήκει το Τμήμα, εναρμονιζόμενο επιστημονικά με τα Τμήματα ξένων γλωσσών και φιλολογιών της οικείας Σχολής.

2.3.3. Υπάρχει απόκλιση των επίσημα διατυπωμένων (στο ΦΕΚ ίδρυσης) στόχων του Τμήματος από εκείνους που σήμερα το Τμήμα θεωρεί ότι πρέπει να επιδιώκει;

Όπως προκύπτει από τη δομή και τη λειτουργικότητα του προγράμματος σπουδών, δεν υφίσταται απόκλιση των επιδιωκόμενων στόχων του Τμήματος από αυτούς που επίσημα διατυπώνονται στο ΦΕΚ ίδρυσής του. Η διαπιστούμενη έμφαση στη Ρωσική γλώσσα και φιλολογία δεν συνιστά απόκλιση από την επίσημη διατύπωση της αποστολής του Τμήματος, καθώς ο Ρωσικός πολιτισμός αποτελεί οργανικό και πολύ σημαντικό τμήμα του Σλαβικού κόσμου. Για το λόγο αυτό και με στόχο την ευκρινέστερη αναφορά στη γλώσσα, τη λογοτεχνία, την ιστορία και τον πολιτισμό της Ρωσίας επιδιώχθηκε η τροποποίηση της ονομασίας του Τμήματος (βλ. 2.3.5. του παρόντος).

2.3.4. Επιτυγχάνονται οι στόχοι που σήμερα το Τμήμα θεωρεί ότι πρέπει να επιδιώκει; Αν όχι, ποιοι παράγοντες δρουν αποτρεπτικά ή ανασταλτικά στην προσπάθεια αυτή;

Οι στόχοι του Τμήματος επιτυγχάνονται σε ικανό βαθμό. Την επίτευξη της αριστείας αναστέλλουν, ωστόσο, οι ακόλουθοι παράγοντες:

1. Το Τμήμα πάσχει σε επίπεδο στελέχωσης, όπως καθίσταται εμφανές από την ως άνω (βλ.2.2.1) παρατιθέμενη σύγκριση μεταξύ του προβλεπόμενου στο ιδρυτικό ΦΕΚ και του υφιστάμενου διδακτικού, διοικητικού και εργαστηριακού προσωπικού. Αντιλαμβανόμενοι τις αντικειμενικές δυσχέρειες στην παρούσα φάση, επιδιώκοντας ωστόσο την πλήρη ανταπόκριση του Τμήματος στη συνολική αποστολή του, επισημαίνουμε και εδώ ότι εκκρεμούν αιτήματα του Τμήματος για προκήρυξη νέων θέσεων διδακτικού προσωπικού (βλ. 2.2.1. του παρόντος). Το

γεγονός ότι το Τμήμα είναι μη αυτοδύναμο (σύμφωνα με την παράγραφο 3 του άρθρου 15 του Ν. 2454/97), καθιστά επίσης αδύνατη την οργάνωση μεταπτυχιακών προγραμμάτων σπουδών ή την εκπόνηση διδακτορικών διατριβών, που αποτελούν δύο από τους σημαντικότερους πυλώνες αναπτυξιακής πολιτικής του Τμήματος.

2. Η έλλειψη μόνιμου διδακτικού προσωπικού αντιμετωπίζεται προσωρινά με την πρόσληψη Πανεπιστημιακών Υποτρόφων. Την αναγκαστική αυτή λύση δυσχεραίνει περαιτέρω η αβεβαιότητα σχετικά με τη διασφάλιση των απαιτούμενων πόρων με τη μορφή χορηγιών που καλύπτουν βραχυπρόθεσμα τη μισθοδοσία των εξωτερικών συνεργατών. Η περιορισμένη διάρκεια των συνεργασιών, κατόπιν ετήσιων προκηρύξεων, επιδρά αρνητικά στην αναπτυξιακή δυναμική του Τμήματος παρά το επικρατούν, σε γενικές γραμμές, κλίμα σύμπνοιας και επιστημονικής συνεργασίας.

3. Σοβαρή ανεπάρκεια αντιμετωπίζει, επίσης, το Τμήμα σε επίπεδο υποδομών με χαρακτηριστικά αναφερόμενη εδώ την έλλειψη γραφείων για όλα τα μέλη ΔΕΠ. Πρόσκομμα, τέλος, στην εύρυθμη λειτουργία του διδακτικού και του ερευνητικού έργου συνιστά η αδυναμία, λόγω έλλειψης προσωπικού, να λειτουργήσει το Σπουδαστήριο του Τμήματος.

2.3.5. Θεωρείτε ότι συντρέχει λόγος αναθεώρησης των επίσημα διατυπωμένων (στο ΦΕΚ ίδρυσης) στόχων του Τμήματος;

Κατά την ομόφωνη άποψη του ακαδημαϊκού προσωπικού του Τμήματος, η επίσημα διατυπωμένη στο ΦΕΚ ίδρυσης αποστολή του Τμήματος δεν χρήζει αναθεώρησης, συντρέχουν, ωστόσο, λόγοι τροποποίησής της. Συγκεκριμένα, το Τμήμα διατύπωσε αίτημα για μετονομασία και διαμόρφωση δύο κατευθύνσεων σπουδών, με σκοπό ο τίτλος σπουδών να έχει πιο ευκρινή και σαφή αναφορά στο περιεχόμενο των σπουδών και στα επαγγελματικά πεδία, στα οποία θα μπορέσει να ενταχθεί ο πτυχιούχος. Το αίτημα συζητήθηκε εκτενώς στη Συνεδρίαση (20.7.2015) της Κοσμητείας Φιλοσοφικής Σχολής που κατέληξε ομόφωνα σε πρόταση μετονομασίας του Τμήματος σε *Τμήμα Ρωσικής Γλώσσας και Φιλολογίας και Σλαβικών Σπουδών* και διαμόρφωσης δύο κατευθύνσεων σπουδών: α. *Ρωσικής Γλώσσας και Φιλολογίας* και β. *Σλαβικών Σπουδών*, πρόταση η οποία εγκρίθηκε (21.7.2015) από την Σύγκλητο του ΕΚΠΑ.

3. Προγράμματα Σπουδών

3.1. Πρόγραμμα Προπτυχιακών Σπουδών

3.1.1. Πώς κρίνετε το βαθμό ανταπόκρισης του Προγράμματος Προπτυχιακών Σπουδών στους στόχους του Τμήματος και στις απαιτήσεις της κοινωνίας;

Όπως έχει ήδη αναφερθεί, το υφιστάμενο Πρόγραμμα Σπουδών ανταποκρίνεται σε ικανοποιητικό βαθμό στους στόχους του Τμήματος, παρά το γεγονός ότι η προβλεπόμενη στο ιδρυτικό Π.Δ. ανάπτυξη ανθρώπινου δυναμικού δεν έχει επιτευχθεί. Σημειώνεται ότι ιδιαίτερα ικανοποιητική είναι η κάλυψη του ρωσικού σκέλους των Σλαβικών Σπουδών (βλ. αναλυτικότερα τη συνοπτική περιγραφή του προγράμματος στο 3.1.2., καθώς και την περιγραφή των μαθημάτων του Τμήματος στο Παράρτημα).

Επί του παρόντος, διανύοντας το έβδομο έτος λειτουργίας, το Τμήμα Σλαβικών Σπουδών δεν έχει διαμορφώσει μια συγκεκριμένη διαδικασία ελέγχου της ανταπόκρισης του προγράμματος στις απαιτήσεις της κοινωνίας. Σημειώνεται ενδεικτικά ότι ο αριθμός των αποφοίτων του Τμήματος είναι ακόμη μικρός και οι γενικές συνθήκες, στις οποίες το νεοσύστατο Τμήμα κλήθηκε να αναλάβει την αποστολή του, είναι εξαιρετικά δυσχερείς ώστε μια τέτοια διαδικασία να αποδώσει, επί του παρόντος τουλάχιστον, στέρεα αποτελέσματα. Παρόλα αυτά, ως ένδειξη του ότι το Τμήμα έχει αναπτύξει μια διακριτή φυσιογνωμία, θεραπεύει τους στόχους του και η αποστολή την οποία υπηρετεί ανταποκρίνεται στις σύγχρονες απαιτήσεις, μπορεί να αναφερθεί το γεγονός ότι διατηρήθηκε αυτούσιο κατά την εφαρμογή του προγράμματος «Αθηνά». Επίσης, όπως ήδη αναφέρθηκε, οι ως τώρα επιστημονικές εκδηλώσεις του Τμήματος έχουν τύχει ιδιαίτερα ενθαρρυντικής ανταπόκρισης από την πανεπιστημιακή κοινότητα και το ευρύ κοινό. Τέλος, ενδεικτικά αναφέρεται το ζωνρό ενδιαφέρον για το Τμήμα από επιστημονικό και ευρύ κοινό που διαπιστώθηκε από διδάσκοντες του Τμήματος (3 μέλη ΔΕΠ, μέλος ΕΔΙΠ και Πανεπιστημιακός Υπότροφος) κατά τη συμμετοχή τους σε δύο κύκλους των Μορφωτικών Εκδηλώσεων του Εθνικού Ιδρύματος Ερευνών την άνοιξη του 2015.

Θεωρούμε σημαντικό να τονίσουμε ότι τα μέλη της ακαδημαϊκής κοινότητας του Τμήματος επιδιώκουν με αφοσίωση την επίτευξη των στόχων του Τμήματος και τη συμπόρευση με τις σημειούμενες εξελίξεις στον ευρωπαϊκό και διεθνή επιστημονικό χώρο. Κεντρικό μέλημα των μελών ΔΕΠ αλλά και όλου του διδακτικού προσωπικού είναι η διαρκής σπουδή για την καλή λειτουργία του προγράμματος, η μέγιστη δυνατή αμεσότητα, ευελιξία και αποτελεσματικότητα στην επισήμανση και την επίλυση των τυχόν ανεπαρκειών, δυσλειτουργιών ή άλλων ζητημάτων με στόχο τη διαρκή βελτίωση. Το Πρόγραμμα Σπουδών εξετάζεται ετησίως για τον προγραμματισμό του επόμενου ακαδημαϊκού έτους. Στο πλαίσιο αυτής της διαδικασίας αποτιμώνται οι διδακτικές ανάγκες και δυνατότητες, αντιμετωπίζονται οι τυχόν υπολειτουργίες (λ.χ. αδράνεια προταθέντος μαθήματος επιλογής), επιφέρονται διορθώσεις και αλλαγές (όπως λ.χ. η πρόσφατη απόφαση για μετακίνηση του μαθήματος *Τεχνικές συγγραφής επιστημονικών εργασιών* από το Α' στο πιο ώριμο Δ' εξάμηνο). Πέραν της δεδηλωμένης και αυτονόητης εγρήγορσης των μελών ΔΕΠ στα ζητήματα αυτά, η διαρκής σπουδή για την καλή λειτουργία του προγράμματος απορρέει και από την αναγκαστική περιοδική διαδικασία προκήρυξης θέσεων και επιλογής των επί συμβάσει εξωτερικών συνεργατών.

Συστηματική αναθεώρηση του Προγράμματος έχει προγραμματιστεί να ακολουθήσει την επίσημη μετονομασία του Τμήματος και τη διαμόρφωση των δύο κατευθύνσεων που, σύμφωνα με την απόφαση της οικείας Κοσμητείας, θα τεθούν σε εφαρμογή το ακαδημαϊκό έτος 2016-2017 (*Κατεύθυνση Ρωσικής Γλώσσας και Φιλολογίας*) και το νωρίτερο στις αρχές του ακαδημαϊκού έτους 2017-2018 (*Κατεύθυνση Σλαβικών Σπουδών*).

Να σημειωθεί, τέλος, ότι στο πλαίσιο της αυτοαξιολόγησης, προϊόν της οποίας είναι η ανά χειράς Έκθεση, τα μέλη ΔΕΠ συνομολόγησαν ότι υπάρχουν σημαντικά περιθώρια βελτίωσης της υφιστάμενης διαδικασίας, κυρίως ως προς την προετοιμασία της και τη συστηματική πλέον συμπλήρωση από τους φοιτητές των ερωτηματολογίων αξιολόγησης των μαθημάτων και των διδασκόντων που θα πραγματοποιείται ανελλιπώς λίγες βδομάδες πριν το τέλος κάθε εξαμήνου.

Το γενικό Πρόγραμμα Σπουδών είναι αναρτημένο στην ιστοσελίδα του Τμήματος. Οι επιμέρους τροποποιήσεις δημοσιοποιούνται μέσω των ωρολόγιων προγραμμάτων των εξαμήνων.

Επί του παρόντος δεν έχει ωριμάσει η ανάγκη να διαμορφωθεί μιας ειδική διαδικασία παρακολούθησης της επαγγελματικής εξέλιξης των αποφοίτων. Θα πρέπει πάντως να σημειωθεί ότι οι διδάσκοντες διατηρούν συμβουλευτικές επαφές με τους αποφοίτους, η δε άτυπη αυτή συνέχιση της επικοινωνίας κρίνεται απολύτως ικανοποιητική και ενδεικτική του γενικά πολύ καλού κλίματος συνεργασίας ανάμεσα στους διδάσκοντες και τους φοιτητές.

3.1.2. Πώς κρίνετε τη δομή, τη συνεκτικότητα και τη λειτουργικότητα του Προγράμματος Προπτυχιακών Σπουδών;³

Για την απόκτηση του πτυχίου του Τμήματος Σλαβικών Σπουδών απαιτείται η επιτυχής παρακολούθηση πενήντα δύο (52) εξαμηνιαίων μαθημάτων, συμπεριλαμβανομένης της εκπόνησης πτυχιακής εργασίας, ήτοι η συμπλήρωση διακοσίων σαράντα τεσσάρων (244) διδακτικών μονάδων. Σημειώνεται ότι ο αριθμός αυτός των μαθημάτων κρίνεται υπερβολικά μεγάλος, στον προγραμματισμό της επόμενης ακαδ. χρονιάς υιοθετήθηκε η μείωσή του στα σαράντα οκτώ (48) μέσω της συγχώνευσης ορισμένων εισαγωγικών μαθημάτων I και II (βλ. πιο κάτω) και κατάργησης δύο υποχρεωτικών μαθημάτων (*Συγκριτική λαογραφία της ΝΔ Ευρώπης, Τέχνη και Πολιτισμός του 20^{ου} αιώνα I*) με πιθανή μετακίνησή τους στα επιλεγόμενα.

Στην παρούσα σύνθεση του Προγράμματος, τα μαθήματα χωρίζονται σε υποχρεωτικά (τριάντα εννιά - 39), εξ αυτών τα τρία υποχρεωτικά εργαστηριακά και ένα η πτυχιακή εργασία, και επιλογής υποχρεωτικά (δεκατρία - 13· σύνολο προσφερόμενων: τριάντα εννιά – 39). Τα επιλογής υποχρεωτικά ξεκινούν από το Γ' εξάμηνο με την επιλογή Δεύτερης Σλαβικής γλώσσας, συνεχίζονται έως το πέρας των σπουδών και από το Ε' εξάμηνο είναι χωρισμένα σε κατηγορίες (γλωσσικά και άλλα), με υποχρεωτική επιλογή ενός από την κάθε κατηγορία. Σημειώνεται ότι τα γλωσσικά μαθήματα είναι χωρισμένα σε βαθμίδες γλωσσομάθειας, επομένως λογίζονται ως ξεχωριστά μαθήματα.

Το ποσοστό των μαθημάτων κορμού (Υποχρεωτικά) στο σύνολο των μαθημάτων απαιτούμενων για τη λήψη πτυχίου είναι 76,47% και στο σύνολο των προσφερόμενων μαθημάτων 51,3%. Στα ως άνω δεν έχει υπολογιστεί η πτυχιακή εργασία που έως το τρέχον έτος είναι υποχρεωτική.

³ Βλ. τους πίνακες 12.1 και 12.2.

Γενικά και με την παραδοχή ότι το υφιστάμενο Πρόγραμμα προσφέρει τις βάσεις των Σλαβικών Σπουδών και καλύπτει ιδιαίτερα αποτελεσματικά το ρωσικό σκέλος εκτιμάται ότι η δομή, η συνεκτικότητα και η λειτουργικότητά του είναι ικανοποιητικές.

Κατά το **πρώτο έτος** επιχειρείται η εξοικείωση των φοιτητών με το υπόβαθρο των Σλαβικών Σπουδών μέσω των μαθημάτων *Εισαγωγή στην Ιστορία και τον Πολιτισμό των Σλάβων I-II*, *Εισαγωγή στη Σλαβική Φιλολογία*, την *Ιστορία των Σλαβικών Γλωσσών*. Για ευνόητους λόγους, ο κύκλος της βασικής μύησης των φοιτητών στις Σλαβικές Σπουδές περιλαμβάνει μαθήματα όπως *Βυζάντιο και Σλαβικός κόσμος*, *Βυζαντινή Λογοτεχνία και Σλάβοι*. Από το πρώτο έως το έβδομο εξάμηνο όλοι οι φοιτητές του Τμήματος Σλαβικών Σπουδών παρακολουθούν εντατικό πρόγραμμα εκμάθησης της *Ρωσικής Γλώσσας* από μηδενική βάση, καθώς η συντριπτική πλειονότητα των νεοεισερχόμενων φοιτητών δεν γνωρίζει τη συγκεκριμένη γλώσσα, ενώ και στις λιγοστές περιπτώσεις προγενέστερης εξοικείωσης (λ.χ. δυνάμει οικογενειακής παράδοσης) απατείται η μεθοδική επιστημονική προσέγγιση του αντικειμένου. Παράλληλα, τα προσφερόμενα μαθήματα άλλων τμημάτων της Φιλοσοφικής, όπως *Εισαγωγή στη Γλωσσολογία*, *Σημασιολογία*, *Κοινωνιογλωσσολογία*, συμβάλλουν στην αρτιότητα γνώσεων στα βασικά εννοιολογικά και αναλυτικά εργαλεία. Η σειρά αυτή των μαθημάτων από άλλα προγράμματα σπουδών της οικείας Σχολής συνεχίζεται καθόλη τη διάρκεια των σπουδών. Επίσης, από το πρώτο έτος, ως υποχρεωτικά κατ' επιλογήν, προσφέρεται σειρά μαθημάτων που θεμελιώνουν την Παιδαγωγική και Διδακτική Επάρκεια. Έως το τρέχον ακαδημαϊκό έτος στα μαθήματα του πρώτου έτους συμπεριλαμβανόταν το υποχρεωτικό μάθημα *Τεχνικές συγγραφής επιστημονικών εργασιών*, το οποίο αποφασίστηκε πλέον να μετακινηθεί στο πρόγραμμα του δεύτερου έτους, ώστε να απευθύνεται σε φοιτητές πιο ώριμους για την ανάπτυξη των απαιτούμενων δεξιοτήτων. Συνολικά, στο πρώτο έτος προσφέρονται 11 υποχρεωτικά μαθήματα και 8 υποχρεωτικά επιλογής, από τα οποία οι φοιτητές επιλέγουν 2. Ένα υποχρεωτικό και 6 υποχρεωτικά επιλογής, εκ των οποίων 4 της Παιδαγωγικής Επάρκειας, προσφέρονται από άλλα Τμήματα της οικείας Σχολής.

Η γενική σλαβολογική κατάρτιση συνεχίζεται στο **δεύτερο έτος** (*Παλαιοσλαβική γλώσσα*, *Εισαγωγή στην Παλαιοσλαβική γραμματεία*, *Ιστορία της χερσονήσου του Αίμου*), ενώ παράλληλα οι φοιτητές επιλέγουν υποχρεωτικά μία *Δεύτερη Σλαβική Γλώσσα*, που διδάσκεται έως την περάτωση των σπουδών το όγδοο εξάμηνο. Στο σκέλος της διδασκαλίας των άλλων, πέραν της Ρωσικής, Σλαβικών Γλωσσών το

Τμήμα αντιμετωπίζει ιδιαίτερα έντονες δυσκολίες λόγω αβεβαιότητας στην εξασφάλιση των σχετικών κονδυλίων. Κατά το τρέχον ακαδ. έτος οι γλώσσες που διδάχθηκαν είναι η *Βουλγαρική*, η *Ουκρανική*, η *Πολωνική* και η *Σερβοκροατική*. Από το δεύτερο έτος ξεκινούν τα μαθήματα της κατεύθυνσης Ανατολικών Σλαβικών Σπουδών, όπως η *Λογοτεχνία των ανατολικών Σλάβων από τις απαρχές μέχρι τον 18^ο αι.*, *Ρωσική Λογοτεχνία 19^{ου} αι. Πρώτη περίοδος, Ιστορία της Αυτοκρατορικής Ρωσίας (1689-1917)*, *Φωνητική-Φωνολογία-Μορφολογία της Ρωσικής και η διδακτική της κ.ο.κ.* Συνολικά, στο δεύτερο έτος προσφέρονται 10 μαθήματα υποχρεωτικά και 8 μαθήματα υποχρεωτικά κατ' επιλογήν (Δεύτερη σλαβική γλώσσα), από τα οποία οι φοιτητές επιλέγουν δύο. Όλα τα μαθήματα του δεύτερου έτους είναι του Τμήματος Σλαβικών Σπουδών.

Η εξειδίκευση στην Ανατολικοσλαβική κατεύθυνση αναπτύσσεται στα επόμενα, **τρίτο και τέταρτο** έτη με τη συνέχιση των γλωσσολογικών μαθημάτων που, επιπροσθέτως, θεμελιώνουν τη διδακτική επάρκεια της Ρωσικής γλώσσας, όπως *Διδασκαλία της Ρωσικής ως ξένης γλώσσας*, *Ειδικά θέματα της Ρωσικής γλώσσας – διδακτικές ασκήσεις*: μαθημάτων για την ιστορία της Ρωσικής λογοτεχνίας έως τη *Σοβιετική λογοτεχνία – Σοσιαλιστικός ρεαλισμός στο όγδοο εξάμηνο*: μαθήματος *Θεωρία της Λογοτεχνίας: Ρωσικός φορμαλισμός*: μαθημάτων ιστορίας και πολιτισμού, όπως *Ιστορία της Σοβιετικής Ένωσης*, *Λαογραφία (Δημώδης προφορική παράδοση) των Ανατολικών Σλάβων*: μαθημάτων *Μετάφραση και Διερμηνεία*: από τη θεωρία στην πράξη *I και II*, όπου το πρακτικό μέρος αναπτύσσεται με χρήση της Ρωσικής.

Μαθήματα προσφερόμενα ως υποχρεωτικά κατ' επιλογήν, όπως *Συγκριτική Φιλολογία*, *Θέματα Βαλκανικής Ιστοριογραφίας*, *Βυζαντινή και Σλαβική Υμνογραφία*, *Ζητήματα Ελληνορωσικών διαπολιτισμικών σχέσεων*, αλλά και προσφερόμενα από άλλα τμήματα της οικείας Σχολή όπως *Νέες Τεχνολογίες στην Επιστημονική Έρευνα: Διαδίκτυο και Εκπαίδευση*, στοχεύουν στη μύηση των φοιτητών στα αντίστοιχα αντικείμενα κατά τρόπο που τους παρακινεί πιο έμπρακτα στην ανάπτυξη δεξιοτήτων, καθώς στα περισσότερα προτείνονται προαιρετικές εργασίες. Συνολικά, στο τρίτο έτος προσφέρονται 8 υποχρεωτικά μαθήματα και 14 μαθήματα υποχρεωτικά επιλογής, από τα οποία οι φοιτητές επιλέγουν πέντε. Ένα υποχρεωτικό και 6 επιλογής προσφέρονται από άλλα Τμήματα, ένα εκ των επιλογής από τον συνάδελφο του Δημοκρήτειου Πανεπιστημίου, Επίκουρο Καθηγητή Ηλία Πετρόπουλο. Στο τέταρτο έτος προσφέρονται 10 υποχρεωτικά μαθήματα (εκ των οποίων 3 υποχρεωτικά

εργαστηριακά) και 9 υποχρεωτικά επιλογής, από τα οποία οι φοιτητές επιλέγουν τέσσερα. Ένα υποχρεωτικό και 2 υποχρεωτικά επιλογής προσφέρονται από άλλα Τμήματα.

Το πρόγραμμα σπουδών ολοκληρώνεται με την πτυχιακή εργασία. Έως το τρέχον ακαδ. έτος η πτυχιακή εργασία είναι υποχρεωτική. Με απόφαση της πρόσφατης άτυπης συνάντησης των μελών ΔΕΠ το Τμήμα εισηγήθηκε την οριστικοποίηση του σχεδίου που είχε συζητηθεί παλαιότερα στην Προσωρινή Γενική Συνέλευση, σύμφωνα με το οποίο η εκπόνηση πτυχιακής εργασίας θα εναπόκειται πλέον στην επιλογή των φοιτητών, με εναλλακτική δυνατότητα την παρακολούθηση και εξέταση σε δύο μαθήματα επιλογής.

Η ύλη των μαθημάτων σε γενικές γραμμές έχει ορθολογική έκταση, δεν παρουσιάζει κενά, ενώ σε ετήσια βάση γίνεται προσπάθεια από την πλειονότητα των διδασκόντων για αναπροσαρμογή και επικαιροποίησή της, με βάση τα σύγχρονα επιστημονικά δεδομένα. Επιπλέον, για τη σωστή οργάνωση και συντονισμό της ύλης έχει ληφθεί μέριμνα από τους διδάσκοντες συναφών μαθημάτων ώστε να μην υπάρχουν αλληλοεπικαλύψεις.

Ο διαχωρισμός των προσφερόμενων μαθημάτων σε μαθήματα (α) υποβάθρου (Υ), (β) επιστημονικής περιοχής (ΕΠ) και (γ) ανάπτυξης δεξιοτήτων (ΑΔ) έχει αποτυπωθεί στον Πίνακα 12.1, ενώ στην κατηγορία των μαθημάτων γενικών γνώσεων δεν περιλαμβάνεται κανένα (0%) εκ των προσφερόμενων μαθημάτων.

Στο Τμήμα Σλαβικών Σπουδών δεν εφαρμόζεται το σύστημα προαπαιτούμενων μαθημάτων με εξαίρεση τα μαθήματα τη Ρωσικής γλώσσας (αλυσίδα Ρωσικά IV-VII, με προαπαιτούμενα τα προηγούμενα επίπεδα) και τα υποχρεωτικά εργαστηριακά (*Ειδικά θέματα της Ρωσικής γλώσσας II, Μετάφραση και Διερμηνεία: από τη θεωρία στην πράξη II*, προαπαιτούμενα τα αντίστοιχα πρώτα). Το σύστημα αυτό κρίνεται αναγκαίο και λειτουργικό, καθώς εξασφαλίζει τον καλό μέσο όρο ανταπόκρισης στην ενδεδειγμένη κλιμάκωση του βαθμού δυσκολίας.

Μέρος των διδακτικών αναγκών του τμήματος καλύπτεται από προσφερόμενα μαθήματα άλλων τμημάτων της Φιλοσοφικής Σχολής (Τμήμα Φιλολογίας, Τμήμα Φ.Π.Ψ., Τμήμα Ψυχολογίας), τα οποία είναι κοινά με το πρόγραμμα σπουδών του τμήματος Σλαβικών Σπουδών. Τα μαθήματα αυτά είναι: *Εισαγωγή στη Γλωσσολογία: θεωρία της γλώσσας* (Υπ., 711003), *Εξελικτική Ψυχολογία*, (Επ. Υποχρ., 711104), *Ψυχολογία της Μάθησης* (Επ. Υποχρ., 711105), *Σημασιολογία* (Επ.

Υποχρ.,711103), Κοινωνιογλωσσολογία (712104), Γνωστική Ψυχολογία (712106), Σχολική Ψυχολογία: Σύνδεση Θεωρίας και Πράξης (712107), Εισαγωγή στην Παιδαγωγική (Υποχρ., 715004), Οργάνωση και Διοίκηση της Εκπαίδευσης (715108), Κεμενογλωσσολογία (715105), Επιχειρηματικότητα (718106), Παιδαγωγική Ψυχολογία (717103), Κοινωνιολογία της Εκπαίδευσης (716107), Συγκριτική Λαογραφία της ΝΑ Ευρώπης (Υποχρ., 717004), Εκπαιδευτική Αξιολόγηση (717108), Νέες Τεχνολογίες στην Επιστημονική Έρευνα: Διαδίκτυο και Εκπαίδευση (712102). Επίσης, το μάθημα επιλογής ΣΤ' εξαμήνου *Ιστορία και πολιτισμός των Ελλήνων του Εύξεινου Πόντου κατά την αρχαιότητα* που προσφέρθηκε κατά το τρέχον ακαδ. έτος (από τον Επίκουρο Καθηγητή του Δημοκρήτειου Πανεπιστημίου Ηλία Πετρόπουλο, ενώ στο μάθημα *Μετάφραση και Διερμηνεία: από τη θεωρία στην πράξη* (Υποχρ., 716002) το θεωρητικό μέρος διδάχθηκε από τον Επίκουρο Καθηγητή του Τμήματος Τουρκικών και Σύγχρονων Ασιατικών Σπουδών// Σχολή Οικονομικών και Πολιτικών Επιστημών, ΕΚΠΑ.

Στο Τμήμα προσφέρονται πέντε (5) ξένες γλώσσες: μία υποχρεωτική (γλώσσα κορμού : Ρωσικά, 12 διδακτικές ώρες εβδομαδιαίως ανά εξάμηνο) και τέσσερις (4) επιλεγόμενες (από το δεύτερο έτος σπουδών, οι φοιτητές επιλέγουν υποχρεωτικά μία: Βουλγαρικά, Πολωνικά, Σερβικά και Ουκρανικά. Έως το έτος 2012-13 οι εβδομαδιαίες ώρες διδασκαλίας ανά εξάμηνο της Δεύτερης Σλαβικής γλώσσας (τότε Βουλγαρικά και Ουκρανικά) ήταν τέσσερις (4), από το 2013-14 αυξήθηκαν σε έξι (6).

3.1.3 Πώς κρίνετε το εξεταστικό σύστημα;

Η αξιολόγηση των φοιτητών στο Τμήμα Σλαβικών Σπουδών είναι πολλαπλή, μέσα από ένα συνδυασμό προόδων, ατομικών και ομαδικών εργασιών, παρουσιάσεων, απαλλακτικών εργασιών και των τελικών εξετάσεων εξαμήνου. Στόχος είναι η αντικειμενικότητα και η συνεχής επαφή των φοιτητών με διαφορετικές μεθόδους εξέτασης κατά τα διεθνή πρότυπα.

Όσον αφορά στη διαφάνεια κατά τη διαδικασία αξιολόγησης των φοιτητών, αυτή διασφαλίζεται με την εφαρμογή των σχετικών διατάξεων του υφιστάμενου νόμου πλαισίου (νόμος 4009/2011, άρθρο 33, παρ.8&9). Στην περίπτωση που φοιτητές επιθυμούν να λάβουν διευκρινίσεις αναφορικά με την αξιολόγησή τους, συνήθως απευθύνονται στους διδάσκοντες τα αντίστοιχα μαθήματα. Για την περίπτωση διαμαρτυρίας φοιτητών, προβλέπεται η ακόλουθη διαδικασία: ο Πρόεδρος

εξετάζει σε Ολομέλεια της Π.Γ.Σ. του Τμήματος τις διαμαρτυρίες αυτές οι οποίες έχουν κατατεθεί εγγράφως και προβαίνει με τη σύμφωνη γνώμη της Π.Γ.Σ. σε όλα εκείνα τα μέτρα τα οποία προβλέπει ο νόμος για τις περιπτώσεις αυτές. Επί του παρόντος, ελλείπει Π.Γ.Σ., προβλέπεται η συζήτηση του ζητήματος σε άτυπη συνάντηση των μελών ΔΕΠ και παραπομπή του στην Κοσμητεία.

Σε αρκετά μαθήματα οι φοιτητές εκπονούν εργασίες, τις οποίες και παρουσιάζουν ενώπιον ακροατηρίου που συμμετέχει στον σχολιασμό.

Στα γλωσσικά μαθήματα οι εξετάσεις περιλαμβάνουν δύο σκέλη, γραπτές και προφορικές, για τον πληρέστερο και ολοκληρωμένο έλεγχο του επιπέδου γλωσσομάθειας των φοιτητών. Στις προφορικές εξετάσεις η διασφάλιση της αξιοπιστίας της διαδικασίας απαιτεί την εξέταση ομάδας φοιτητών και όχι ενός και μόνον φοιτητή ή (και) την παρουσία και δεύτερου διδάσκοντος.

Η διαδικασία ανάθεσης και εξέτασης πτυχιακών εργασιών καλύπτεται επίσης από διαφάνεια. Υπάρχουν συγκεκριμένες προδιαγραφές ποιότητας για την πτυχιακή εργασία, καθώς και για την ενδεδειγμένη διαδικασία, διατυπωμένες στο σχετικό έγγραφο στην ιστοσελίδα του Τμήματος. Τα θέματα προσδιορίζονται σε συνεργασία φοιτητή/φοιτήτριας με μέλος ΔΕΠ που εκείνος/εκείνη επιλέγει ως επόπτη/επόπτρια, ανατίθενται, έπειτα από έγκριση του Τμήματος, σε οριζόμενη κατά περίπτωση επιτροπή (επόπτης συν ένα ακόμα μέλος διδακτικού προσωπικού) και η πτυχιακή εργασία παρουσιάζεται –κατά κανόνα κατόπιν ανάρτησης σχετικής ανακοίνωσης στην ιστοσελίδα του Τμήματος– σε ακροατήριο φοιτητών και μελών της ακαδημαϊκής κοινότητας του Τμήματος, όπου γίνονται ερωτήσεις και παρεμβάσεις που διασφαλίζουν την πλήρη διαφάνεια της αξιολόγησης.

3.1.4 Πώς κρίνετε τη διεθνή διάσταση του Προγράμματος Προπτυχιακών Σπουδών;

Η διεθνής διάσταση του Τμήματος Σλαβικών Σπουδών διασφαλίζεται μέσα από σειρά δράσεων, όπως η συμμετοχή στο πρόγραμμα ERASMUS MUNDUS HERMES και ERASMUS+, η συνεργασία με ρωσικά, βουλγαρικά, ουκρανικά, λευκορωσικά και πολωνικά πανεπιστήμια σε προγράμματα εκμάθησης των αντίστοιχων γλωσσών, η διδασκαλία μαθημάτων σε ξένη γλώσσα και η φοίτηση αριθμού αλλοδαπών φοιτητών.

Το Τμήμα μας συμμετέχει σε προγράμματα ERASMUS MUNDUS HERMES και ERASMUS+, καθώς και διμερών συνεργασιών με σλαβόφωνα πανεπιστήμια του Εξωτερικού, τόσο εντός όσο και εκτός της Ε.Ε.

Επί του παρόντος, το Τμήμα έχει υποδεχθεί επισκέπτες καθηγητές από το εξωτερικό που έδωσαν μεμονωμένες διαλέξεις, όπως: Επίσκεψη και διδασκαλία της αν. καθηγήτριας κ. Piiana Puhalewa από το Πανεπιστήμιο της Σιλεσίας την άνοιξη του 2011· Επίσκεψη και διδασκαλία του καθηγητή κ. Lech Miodynski του ίδιου Πανεπιστημίου την άνοιξη του 2012. Τον Οκτώβριο 2011 πραγματοποιήθηκε στο Τμήμα συνάντηση με επταμελή επιστημονική αντιπροσωπεία του Κρατικού Πανεπιστημίου Πανεπιστημίου του Νοβοσιμπίρσκ Ρωσίας.

Το Τμήμα είναι έτοιμο να δεχθεί φοιτητές του εξωτερικού να παρακολουθήσουν μαθήματα μέσω των προγραμμάτων ERASMUS MUNDUS HERMES και ERASMUS+.

Ως προς τη χρήση γλωσσών στο εν ενεργεία πρόγραμμα σπουδών και αναφορικά στα μελλοντικά σχέδια του Τμήματος, σημειώνουμε τα ακόλουθα: Η βασική γλώσσα διδασκαλίας στο Τμήμα είναι η ελληνική. Εκτός από τη διδασκαλία των σλαβικών γλωσσών, όπου αυτονόητα επιδιώκεται η ταχύτερη μετάβαση της διδασκαλίας στις διδασκόμενες γλώσσες (όλα τα μαθήματα της ρωσικής, ουκρανικής, βουλγαρικής, πολωνικής και σερβικής/κροατικής – αναφέρονται κατά σειρά έναρξης διδασκαλίας στο Τμήμα), η ρωσική γλώσσα χρησιμοποιείται εντατικά στη σειρά μαθημάτων της ρωσικής λογοτεχνίας (από τις αρχές έως τα τέλη του 19^{ου} αι.) κ.ά. (όπως *Ρωσική πρωτοπορία*), ενώ τα μαθήματα *Αργυρός αιώνας* και *Σοβιετική λογοτεχνία*. *Σοσιαλιστικός ρεαλισμός* διδάσκονται στα ρωσικά. Γενικά, στόχο του Τμήματος αποτελεί η ενεργής χρήση πολλαπλών γλωσσών στη διδακτική διαδικασία, με την εύλογη ωστόσο μέριμνα για την καλή ισορροπία μεταξύ της επιδιωκόμενης γλωσσομάθειας και της άρτιας κατάρτισης θεωρητικού επιπέδου, απαραίτητη προϋπόθεση της οποίας αποτελεί η χρήση γλωσσικού κώδικα βατού στον/την εκπαιδευόμενο/-η, δηλαδή, στο υφιστάμενο πρόγραμμα σπουδών, της ελληνικής. Η εξοικείωση των διδασκόμενων με το διεθνές επιστημονικό περιβάλλον επιδιώκεται συστηματικά, σε όλα τα μαθήματα, μέσω χορήγησης υποχρεωτικής και προαιρετικής διεθνούς βιβλιογραφίας. Σε προγράμματα διεθνούς κινητικότητας φοιτητών και υποδοχής από το Τμήμα φοιτητών της αλλοδαπής, οι υπεύθυνοι διδάσκοντες μεριμνούν για τη διαμόρφωση ανάλογων συνθηκών διδασκαλίας και παραγωγικών, για το σύνολο των διδασκόμενων, συνδυασμών των γλωσσικών κωδικών διδασκαλίας. Εκτιμούμε πάντως ότι και στην υποδοχή φοιτητών από την αλλοδαπή η ελληνική γλώσσα θα

πρέπει να έχει ουσιαστικό ρόλο, καθώς η διασταύρωση των εγχώρια αποκτημένων γνώσεων/δεξιοτήτων με εναύσματα από τον ελληνικό χώρο αποτελεί έναν από τους κύριους λόγους προσέλευσης στην Ελλάδα ξένων σπουδαστών.

Για την έως τώρα συμμετοχή των φοιτητών του ΤΣΣ σε διεθνή προγράμματα κινητικότητας: Το τρέχον ακαδημαϊκό έτος, τρεις φοιτητές μετακινήθηκαν σε Ιδρύματα της Λευκορωσίας (BELARUSSIAN STATE UNIVERSITY) και της Αρμενίας (GAVAR STATE UNIVERSITY) στο πλαίσιο του προγράμματος ERASMUS MUNDUS HERMES. Το επόμενο ακαδημαϊκό έτος οι πρώτοι φοιτητές του Τμήματος θα συμμετάσχουν στο πρόγραμμα ERASMUS+, παρακολουθώντας μαθήματα σε πανεπιστήμια της Βουλγαρίας, της Πολωνίας και της Γερμανίας, ενώ ήδη ορισμένοι φοιτητές έχουν λάβει μέρος σε άλλες μορφές συνεργασίας και ανταλλαγής που προβλέπονται από το εν λόγω πρόγραμμα όπως το Πρόγραμμα ERASMUS+ ανταλλαγής νέων “*Music unites us all!*”, Lubień, Πολωνία (22. 02. 2015 - 28. 02. 2015). Σε συνέχεια της επιτυχούς συμμετοχής του Τμήματος στο ERASMUS MUNDUS HERMES, εννέα φοιτητές του Τμήματος έχουν γίνει δεκτοί στο αντίστοιχο πρόγραμμα του έτους 2015-16, στα ακόλουθα πανεπιστήμια: BELARUSSIAN STATE UNIVERSITY, AZERBAIJAN UNIVERSITY OF LANGUAGES, GAVAR STATE UNIVERSITY/ ARMENIA και IVANE JAVAKHISHVILI TBILISI STATE UNIVERSITY/ ΓΕΩΡΓΙΑ. Επίσης, εκτός προγράμματος ERASMUS, ένας φοιτητής παρακολούθησε τα καλοκαιρινά μαθήματα Βουλγαρικής γλώσσας στο Πανεπιστήμιο της Σόφιας "Άγιος Κλήμης Αχρίδος", ενώ μία φοιτήτρια έλαβε υποτροφία από την κυβέρνηση της Σλοβακίας προκειμένου να συμμετάσχει στο 50^ο θερινό σεμινάριο Σλοβακικής Γλώσσας και Πολιτισμού *Studia Academica Slovaca*, στο Πανεπιστήμιο "Κομένιους" της Μπρατισλάβα (3. 8.- 23. 8. 2014).

Συνεργαζόμενα Πανεπιστήμια της αλλοδαπής:

Αζερμπαϊτζάν	Baku Slavic University
	Baku State University
Αρμενία	Russian-Armenian (Slavonic) University
	Gavar State University
Βουλγαρία	Sofia University "St. Kliment Ohridski"
Γερμανία	Friedrich-Schiller-University Jena

Γεωργία	Ivane Javakhshvili Tbilisi State University
Λευκορωσία	Belarussian State University
Ουκρανία	National Pedagogical Dragomanov University
	Taurida National V.I. Vernadsky University
	Taras Shevchenko National University of Kyiv
	Ivan Franko National University of Lviv
Πολωνία	University of Silesia in Katowice
Ρωσία	Lomonosov Moscow State University
	State Academy of Slavonic Culture
	Moscow State Pedagogical University
	State University of Novosibirsk
Σλοβακία	Comenius University-Bratislava

Στα μαθήματα του Τμήματος έχει γίνει αντιστοίχιση σε πιστωτικές μονάδες του Ευρωπαϊκού Συστήματος Μεταφοράς Πιστωτικών Μονάδων (ECTS). Η ενημέρωση των φοιτητών για το σύστημα μεταφοράς διδακτικών μονάδων γίνεται κατά περίπτωση από τους υπεύθυνους διδάσκοντες.

3.1.5 Πώς κρίνετε την πρακτική άσκηση των φοιτητών;

Ο θεσμός της «Πρακτικής Άσκησης» υφίσταται στο Τμήμα με τη μορφή χρηματοδοτούμενου Προγράμματος. Δεν αποτελεί μέρος του Προγράμματος Σπουδών, καθώς δεν είναι υποχρεωτική η συμμετοχή όλων των φοιτητών σε αυτή. Το ποσοστό των φοιτητών που ενδιαφέρεται να συμμετάσχει στο Πρόγραμμα Πρακτικής Άσκησης κρίνεται ικανοποιητικό, δεδομένου το ότι μέρος των φοιτητών εργάζεται και αδυνατεί να αναλάβει επιπλέον υποχρεώσεις: περίπου το 50% των φοιτητών συμπληρώνει την αρχική αίτηση εκδήλωσης ενδιαφέροντος για το Πρόγραμμα, ενώ τελικά σχεδόν το 40% αυτών συμμετέχει στο Πρόγραμμα. Η ενημέρωση των φοιτητών για τη δυνατότητα συμμετοχής τους στο Πρόγραμμα

Πρακτικής Άσκησης γίνεται από ανακοινώσεις του Επιστημονικού Υπευθύνου και μέσω διαδικτύου από την ιστοσελίδα του Τμήματος.

Η οργάνωση και λειτουργία της Πρακτικής Άσκησης γίνεται με βάση τις οδηγίες που δίνονται από το ΕΚΠΑ, καθώς αποτελεί ενιαίο Πρόγραμμα για όλα σχεδόν τα Τμήματα του Πανεπιστημίου Αθηνών. Η χρηματοδότησή της γίνεται από το Υπουργείο Παιδείας μέσω του ΕΣΠΑ. Οι φοιτητές μπορούν να ασκούνται για διάστημα 4 μηνών, ενώ την πληρωμή και ασφαλιστική τους κάλυψη αναλαμβάνει το ΕΚΠΑ.

Το Πρόγραμμα Πρακτικής Άσκησης αποβλέπει στην απόκτηση επαγγελματικής εμπειρίας, στην εξοικείωση των φοιτητών με το γνωστικό αντικείμενο του Τμήματος, με τον χώρο της έρευνας, αλλά και με τον παραγωγικό χώρο, γενικότερα. Επίσης, η Πρακτική Άσκηση βοηθά τους φοιτητές ώστε να ανταποκριθούν καλύτερα, μετά την απόκτηση του πτυχίου τους, στις απαιτήσεις της αγοράς εργασίας.

Οι φοιτητές έχουν τη δυνατότητα, λόγω της ύπαρξης αρκετών ενδιαφερόμενων Επιστημονικών Φορέων, ιδιωτικών εταιρειών και Δημόσιων Οργανισμών και με σύμφωνη γνώμη του Επιστημονικού Υπευθύνου, να επιλέξουν Φορέα Υποδοχής, ανάλογα με τις επιστημονικές προτιμήσεις τους. Αυτό έχει ως αποτέλεσμα η Πρακτική Άσκηση να είναι αποδοτική σε υψηλότερο βαθμό και να δίνει τη δυνατότητα απόκτησης σχετικών γνώσεων και εμπειρίας για το θέμα που τους ενδιαφέρει.

Η Πρακτική Άσκηση αφορά δύο επιστημονικούς τομείς – α) Ιστορίας και Πολιτισμού, β) Γλώσσας, φιλολογίας και γλωσσολογίας και πραγματοποιείται σε συνεργασία με επιλεγμένους φορείς από τον Δημόσιο και τον Ιδιωτικό τομέα, όπως την *Ελληνική Επιτροπή Σπουδών Νοτιοανατολικής Ευρώπης*, τους εκδοτικούς οίκους "Ηρόδοτος" και "Καστανιώτης", το Ινστιτούτο Ιστορικών Ερευνών του Εθνικού Ιδρυματος Ερευνών και το Εργαστήριο Ψηφιακής Αποτύπωσης Βυζαντινού Βίου & Πολιτισμού του Πανεπιστημίου Αθηνών κ.ο.κ.

Δικαίωμα να υποβάλλουν αίτηση για συμμετοχή στο Πρόγραμμα έχουν οι φοιτητές όλων των εξαμήνων φοίτησης, αλλά δίνεται προτεραιότητα σε αυτούς που βρίσκονται σε προχωρημένο επίπεδο, ούτως ώστε να έχουν επαρκή γνώση των

σλαβικών γλωσσών. Η διαδικασία επιλογής βασίζεται σε βαθμολογικά κριτήρια, ανάλογα με τον επιστημονικό τομέα τον οποίο επιλέγει ο φοιτητής για την άσκησή του.

Οι φορείς υποδοχής των φοιτητών προτείνονται από τα μέλη ΔΕΠ του Τμήματος βάσει των επιστημονικών επαφών τους με άλλες πανεπιστημιακές μονάδες, ερευνητικά ιδρύματα, επιστημονικές εταιρείες και ομίλους, εκδοτικούς οίκους κ.ο.κ. Κοινή επιδίωξη των μελών ΔΕΠ είναι ο κύκλος αυτός να διευρυνθεί και να συμπεριλάβει μεγαλύτερο αριθμό βιβλιοθηκών/ερευνητικών σπουδαστηρίων, αρχείων (λ.χ. το Ε.Λ.Ι.Α.), καθώς και άλλους κοινωνικούς, πολιτιστικούς και παραγωγικούς φορείς, με τους οποίους το Τμήμα έχει επαφές και συνεργασίες (βλ. πιο κάτω, 6).

3.2. Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών - Το Τμήμα Σλαβικών Σπουδών δεν έχει ΠΜΣ
3.3. Πρόγραμμα Διδακτορικών Σπουδών - Το Τμήμα Σλαβικών Σπουδών δεν έχει ΠΔΣ

4. Διδακτικό έργο

4.1. Πώς κρίνετε την αποτελεσματικότητα του διδακτικού προσωπικού;

Από το τρέχον ακαδ. έτος (2014-15) το Τμήμα Σλαβικών Σπουδών έχει θεσμοθετήσει τη διαδικασία αξιολόγησης των μαθημάτων και διδασκόντων από τους φοιτητές μέσω ερωτηματολογίων που συμπληρώνονται στη διάρκεια της εξεταστικής περιόδου. Τα αποτελέσματα της αξιολόγησης αξιοποιούνται στη συγγραφή της έκθεσης συνολικής αξιολόγησης του Τμήματος.

Για τεχνικούς λόγους, στην πρώτη αξιολόγηση από τους φοιτητές δεν στάθηκε δυνατό να συμπεριληφθούν ερωτηματολόγια για όλα τα μαθήματα του τρέχοντος έτους. Η πιλοτική εφαρμογή της διαδικασίας συμπεριέλαβε μόνο τα μαθήματα του Τμήματος και από αυτά μόνο τα μαθήματα του εαρινού εξαμήνου στα 1-2 και 4^ο έτη σπουδών. Η διανομή των έντυπων ερωτηματολογίων πραγματοποιήθηκε στο τέλος της εξεταστικής περιόδου, κατόπιν εξετάσεων των φοιτητών σε μαθήματα διαφορετικά από αυτά που τους προτάθηκε να αξιολογήσουν. Οι φοιτητές κλήθηκαν να αξιολογήσουν το περιεχόμενο των μαθημάτων (στόχοι, ύλη, βοηθήματα, εργασίες, κ.ά.), τους διδάσκοντες (οργάνωση της ύλης του μαθήματος, συνέπεια κ.ά.), και τον βαθμό συνέπειας με τον οποίο παρακολουθούν οι ίδιοι και μελετούν τα μαθήματα. Δείγμα του διανεμηθέντος ερωτηματολογίου επισυνάπτεται στο Παράρτημα. Τα μαθήματα που αξιολογήθηκαν και οι συμμετοχές φοιτητών ανά μάθημα σημειώνονται στον Πίνακα 12.2.

Με βάση τα απογραφικά στοιχεία μαθημάτων που προσκομίστηκαν από τους διδάσκοντες και τα φύλλα αξιολόγησης/ερωτηματολόγια που συμπληρώθηκαν από τους φοιτητές εκτιμούμε πως η εικόνα που σχηματίζεται για την αποτελεσματικότητα του διδακτικού προσωπικού είναι αρκετά ικανοποιητική. Η πρώτη κριτική αποτίμηση των δεδομένων που συγκεντρώθηκαν ενισχύει πάντως την ανησυχία των μελών ΔΕΠ σχετικά με την ανεπάρκεια των υποδομών διδασκαλίας και συγκεκριμένα την έλλειψη δυνατότητας προβολών στις περισσότερες αίθουσες, έλλειψη υπολογιστών. Πολύ επιβαρυντικές για την καλή λειτουργία του διδακτικού έργου αποβαίνουν οι αρρυθμίες στη χορήγηση των εκπαιδευτικών βοηθημάτων. Οι διαπιστώσεις αυτές θα πρέπει να επιτείνουν τις

προσπάθειες του Τμήματος για την εξασφάλιση καλύτερων συνθηκών διδασκαλίας.

Ο μέσος εβδομαδιαίος φόρτος μόνο του Διδακτικού Έργου (ώρες παραδόσεων μαθημάτων των μελών ΔΕΠ) είναι τουλάχιστον 6 ώρες. Σημειώνεται ωστόσο ότι υπάρχουν περιπτώσεις άνισης κατανομής του φόρτου διδακτικού έργου στα εξάμηνα (χειμερινό – εαρινό). Θα πρέπει επίσης να επισημανθεί ότι εκτός από τις ώρες των παραδόσεων, τις ώρες προετοιμασίας, αλλά και τις ώρες για διορθώσεις των εξεταστικών γραπτών, το ακαδημαϊκό προσωπικό του Τμήματος αφιερώνει πολύ χρόνο στην ανάθεση και αξιολόγηση των προαιρετικών εργασιών, την επίβλεψη των πτυχιακών εργασιών των φοιτητών. Με βάση τις προαναφερόμενες δραστηριότητες, οι ώρες του Διδακτικού Έργου υπερβαίνουν τις 18 ώρες εβδομαδιαίως, ενίοτε κατά πολύ (και δεν έχει συμπεριληφθεί το διοικητικό και άλλο έργο που το ακαδημαϊκό προσωπικό του Τμήματος προσφέρει στις Επιτροπές και στις Ομάδες Εργασίας του ΤΣΣ).

Η αποτελεσματικότητα των διδασκόντων θα μπορούσε να βελτιωθεί περαιτέρω εφόσον θεσμοθετηθούν από το Τμήμα κίνητρα όπως είναι υποτροφίες ή βραβεία διδασκαλίας, τα οποία προς το παρόν δεν υφίστανται. Επίσης, δεν υπάρχει οργανωμένος μηχανισμός για την ενημέρωση σχετικά με την αποτελεσματικότητα ή μεταδοτικότητα κάθε μέλους ΔΕΠ ή διδάσκοντος –πανεπιστημιακού υποτρόφου. Εκτιμούμε πως η πλήρης εφαρμογή της διαδικασίας αξιολόγησης μαθημάτων από τους φοιτητές, η τακτική διεξαγωγή της και η συγκρότηση επιτροπής που θα επεξεργάζεται τα αποτελέσματα ώστε να διασφαλίζονται η συλλογικότητα και η διαφάνεια της αποτιμητικής θεώρησης θα συμβάλλουν θετικά στη βελτίωση της αποτελεσματικότητας του διδακτικού έργου. Όπως έχουμε επισημάνει (βλ. 1.3), η ένταξη του Τμήματος στον μηχανισμό ηλεκτρονικής αξιολόγησης που διαθέτει το ΕΚΠΑ αποτελεί άμεσα εφικτή και αποτελεσματική συνδρομή των κεντρικών υπηρεσιών του Πανεπιστημίου προς την επίτευξη αυτών των στόχων.

Με βάση τα δειγματοληπτικά αποτελέσματα που έχουν συγκεντρωθεί από τα ερωτηματολόγια φοιτητών, συνάγουμε τις ακόλουθες παρατηρήσεις:

- ως προς τη δήλωση-πραγμάτωση στόχων των μαθημάτων οι διδάσκοντες του Τμήματος κρίνονται από τους φοιτητές θετικά έως πολύ θετικά, με λιγοστές και διάσπαρτες αρνητικές κρίσεις·

- ως προς τη συνέπεια των διδασκόντων στη διδακτική διδασκαλία, την προσφορά στη συνεργασία κ.ο.κ. η συνολική κρίση είναι απολύτως θετική·
- ως προς την ικανότητα των διδασκόντων να διεγείρουν το ενδιαφέρον για το διδασκόμενο αντικείμενο οι γνώμες των φοιτητών εμφανίζουν χαρακτηριστική πολυφωνία, με αρκετές δηλώσεις δυσφορίας, που βρίσκονται, ωστόσο, σε αναμενόμενη αντιστοιχία με τον βαθμό δυσκολίας των εν λόγω μαθημάτων [βλ. και ακόλουθες επισημάνσεις, 4,2] .

Υποστηρίζουμε, πάντως, την αρχή ότι η αποτελεσματικότητα του διδάσκοντα δεν μπορεί να κριθεί ευθύγραμμο από τα ποσοστά επιτυχίας των φοιτητών στην εξεταστική διαδικασία, ούτε από τα ποσοστά θετικών κρίσεων των φοιτητών στα ερωτηματολόγια, που αποτελούν ωστόσο ένα σημαντικό εργαλείο ανίχνευσης του βαθμού ανταπόκρισης/απορρόφησης της προσφερόμενης γνώσης.

4.2. Πώς κρίνετε την ποιότητα και αποτελεσματικότητα της διδακτικής διαδικασίας;⁴

Στο πλαίσιο της διδακτικής διαδικασίας χρησιμοποιείται ποικιλία μεθόδων, οι οποίες περιλαμβάνουν διαλέξεις σε αμφιθέατρο ή αίθουσα διδασκαλίας και πρακτικές ασκήσεις και εργαστήρια (στο πλαίσιο της διδασκαλίας ξένων γλωσσών).

Ως προς την επικαιροποίηση της ύλης των μαθημάτων, αυτή γίνεται σε κάθε περίπτωση με πρωτοβουλία του διδάσκοντος χωρίς να είναι υποχρεωτική, ενώ δεν υπάρχει οργανωμένος μηχανισμός επικαιροποίησης. Θα πρέπει, πάντως, να αναφερθεί ότι αρκετοί διδάσκοντες ανατροφοδοτούν συνεχώς τη διδακτική ύλη των μαθημάτων τους (π.χ. μέσω την Ηλεκτρονικής Τάξης), υποστηρίζοντας τη θετική συσχέτιση της διδακτικής διαδικασίας με τα πορίσματα της σύγχρονης έρευνας.

Κατά κοινή ομολογία των διδασκόντων, ιδιαίτερα των θεωρητικών μαθημάτων, η διδακτική διδασκαλία δυσχεραίνεται από: α) τον χαμηλό μέσο όρο εξοικείωσης των φοιτητών με βασικές έννοιες των θεραπευόμενων επιστημών, β) την προσήλωση ικανού αριθμού των φοιτητών στην αποστήθιση και την αδυναμία να εξοικειωθούν με έναν πιο δημιουργικό, συνθετικό και κριτικό τρόπο σκέψης, γ) την αδυναμία να συγκροτούν συνεκτική γνώση. Αισθητή και στα προγράμματα

⁴ Βλ. τους Πίνακες 6 και 7.

διδασκαλίας γλωσσών είναι η φυγοπονία ικανού αριθμού των φοιτητών κατά τη διάρκεια του εξαμήνου και η ακόλουθη αποκαρδίωση κατά την εξεταστική περίοδο. Επιβαρυντικό για την αποτελεσματικότητα της διδασκαλίας παράγοντα αποτελεί το γεγονός ότι αρκετά μεγάλος αριθμός φοιτητών εργάζεται. Εκτιμούμε ότι με αφορμή τη διαδικασία της εσωτερικής αξιολόγησης οι ως άνω διαπιστώσεις πρέπει να προβληματίσουν συλλογικά τα μέλη ΔΕΠ που θα πρέπει να μεριμνήσουν από κοινού για την καλύτερη αντιμετώπιση αυτών των ζητημάτων, αρχής γενομένης από τη καλύτερη μεθόδευση υποδοχής των πρωτοετών φοιτητών στο Τμήμα.

Διευκρινίζεται περαιτέρω ότι οι ως άνω επισημάνσεις [α-γ] διατυπώνονται ως ανάληψη ευθυνών (και όχι, φυσικά, ως μετάθεσή τους στους «ανέτοιμους» διδασκόμενους) για την ανατροπή των κακών πρακτικών μάθησης -στις οποίες έχει μνηθεί μεγάλο μέρος των εισερχόμενων στο Τμήμα φοιτητών, με ροπές μόνο στην τυπική, διεκπεραιωτική κάλυψη της εξεταστέας ύλης και όχι στην ουσιαστική σπουδή της- και την ανάπτυξη/ συγρότηση επιστημονικά τεκμηριωμένης αντίληψης.

Το ποσοστό των φοιτητών που συμμετέχουν στις εξετάσεις, σύμφωνα με τα δεδομένα της χειμερινής και εαρινής εξεταστικών του τρέχοντος ακαδημαϊκού έτους, είναι 53% (4034 το σύνολο των εγγραφών σε όλα τα μαθήματα, 2144 το σύνολο της συμμετοχής). Το ποσοστό επιτυχίας των φοιτητών, κατά τις ίδιες δύο εξεταστικές, είναι 74% (1579 επιτυχή γραπτά/εργασίες). Στην παρούσα Έκθεση δεν συμπεριλήφθηκε, ελλείπει συγκεντρωτικών στοιχείων, η αποτίμηση της εξεταστικής του Σεπτεμβρίου, που αποτελεί ωστόσο σημαντικό σκέλος της όλης διαδικασίας. Κατά γενική, πάντως, ομολογία των διδασκόντων, στις εξετάσεις αυτής της ύστερης περιόδου προσέρχονται 15-20% των εγγεγραμμένων, και ανταποκρίνονται με καλές έως πολύ καλές επιδόσεις.

Μέχρι το ακαδ. έτος 2014-15, ο μέσος βαθμός πτυχίου είναι 7,71 (βλ. Πίν.6).

Ως προς τη διάρκεια των σπουδών, που επί του παρόντος εμφανίζεται αυξημένη (μέσος όρος πέντε χρόνια στο σύνολο των αποφοίτων, βλ. Πίν.7· έξι χρόνια στο γενικό σύνολο), εκτός από τους προαναφερθέντες παράγοντες που επιβαρύνουν τη διδακτική διαδικασία, θα πρέπει να ληφθούν υπόψη οι δυσχέρειες του νεοσύστατου Τμήματος, ιδιαίτερα πριν την εγκατάστασή του στο κτήριο της Φιλοσοφικής Σχολής, αλλά και κατά το πρώτο έτος λειτουργίας στο

πανεπιστημιακό περιβάλλον (2013-2014), με σοβαρά προβλήματα ως προς τη διαθεσιμότητα των αιθουσών διδασκαλίας και τις συνακόλουθες αρυθμίες στο ωρολόγιο πρόγραμμα, λ.χ. την τοποθέτηση μαθημάτων σε προχωρημένες ώρες.

Τέλος, πολύ σοβαρό παράγοντα που υποβαθμίζει τις προσπάθειες των διδασκόντων αποτελούν οι ελλείψεις στην υλικοτεχνική υποδομή και η αδυναμία του Τμήματος να λειτουργήσει το σπουδαστήριο. Ιδιαίτερα το τελευταίο πρόβλημα πρέπει να επιλυθεί άμεσα, από τις αρμόδιες αρχές της Σχολής και της Πρυτανείας.

4.3. Πώς κρίνετε την οργάνωση και την εφαρμογή του διδακτικού έργου;

Το περιεχόμενο και οι μαθησιακοί στόχοι των μαθημάτων περιγράφονται στην ιστοσελίδα του Τμήματος, στις εναρκτήριες παραδόσεις, στις περιγραφές μαθημάτων στην Ηλεκτρονική Τάξη, στις πανεπιστημιακές σημειώσεις. Η γνωστοποίηση της ύλης τους γίνεται προφορικά κατά τη διάρκεια του μαθήματος, με ανακοίνωση στον πίνακα ανακοινώσεων και με ανάρτηση στην Ηλεκτρονική τάξη (e-class). Σε εξέλιξη βρίσκεται η διαμόρφωση από τους διδάσκοντες ολοκληρωμένων προγραμμάτων (το διεθνώς καθιερωμένο syllabus ανά το μάθημα) με αναλυτική αναγραφή του περιεχομένου, των σκοπών, της βιβλιογραφίας και του τρόπου εξέτασης. Ιδιαίτερα εποικοδομητική κρίνεται η προσπάθεια για περιληπτική αναγραφή του περιεχομένου των παραδόσεων ανά θεματικές ενότητες και ανά βδομάδα διδασκαλίας, ούτως ώστε οι φοιτητές που απουσιάζουν να έχουν τη δυνατότητα να κατατοπιστούν ανά πάσα στιγμή για την εξέλιξη του μαθήματος. Να σημειωθεί ότι προσπάθειες προς αυτή την κατεύθυνση ήδη καταβάλλονταν από ορισμένους διδάσκοντες με τη σταδιακή καταχώρηση της ύλης στην ηλεκτρονική τάξη, πριν ή μετά την αντίστοιχη παράδοση.

Στα σχετικά ερωτήματα των φοιτητικών ερωτηματολογίων η πλειονότητα των φοιτητών απάντησε ότι οι στόχοι του μαθήματος ήταν πολύ έως πάρα πολύ σαφείς, ότι η ύλη που καλύφθηκε ανταποκρίνεται στους στόχους του μαθήματος (καλά – πολύ καλά) και ότι είναι καλά οργανωμένη (πολύ - πάρα πολύ).

Το ωρολόγιο πρόγραμμα των μαθημάτων τηρείται σε πολύ μεγάλο βαθμό. Ωστόσο, η τήρηση του ωρολογίου προγράμματος επηρεάζεται αρνητικά σε περιόδους πολιτικο-κοινωνικών αναταράξεων με παύση των μαθημάτων λόγω απεργιών ή καταλήψεων της Σχολής. Ως προς την ορθολογική οργάνωση και δομή του

ωρολογίου προγράμματος, ορισμένες διαταραχές που είχαν εμφανιστεί κατά τη διάρκεια της μετακίνησης και προσαρμογής του Τμήματος στο κτήριο της Φιλοσοφικής Σχολής έχουν απαλειφθεί. Σημειώνεται ωστόσο η ανάγκη για περισσότερη σπουδή στην κατάρτιση του προγράμματος ώστε να αποφεύγεται η ανισομέρεια στη διανομή του φόρτου μαθημάτων ανά τις μέρες.

Τα βασικά εισαγωγικά μαθήματα που διδάσκονται από μέλη ΔΕΠ των δύο ανωτέρων βαθμίδων είναι πέντε (5). Συγκεκριμένα : *Εισαγωγή στη Σλαβική Φιλολογία I και II, Ευρωπαϊκά Πνευματικά Ρεύματα του 20^{ου} αιώνα, Ιστορία των Σλαβικών Γλωσσών, Εισαγωγή στην Παλαιοσλαβική γραμματεία.*

Όλα τα μέλη ΔΕΠ, καθώς και το μέλος ΕΕΔΙΠ και οι πανεπιστημιακοί υπότροφοι, διδάσκουν μαθήματα που εμπίπτουν στα γνωστικά τους πεδία.

4.4. Πώς κρίνετε τα εκπαιδευτικά βοηθήματα;

Στην πλειονότητα των γνωστικών αντικείμενων του Τμήματος (πλην των γλωσσικών μαθημάτων) παρέχεται πολλαπλή βιβλιογραφία –βιβλιογραφία του μαθήματος και ενδεικτική αντίστοιχη βιβλιογραφία– και διδακτικά συγγράμματα τα οποία συμπληρώνονται από επιστημονικά άρθρα είτε σε ηλεκτρονική μορφή είτε σε μορφή φωτοτυπιών. Στο σημείο αυτό, πρέπει να σημειώσουμε τη δυσχέρεια του Τμήματος, τα τελευταία τρία έτη, να προμηθευτεί ξενόγλωσσα συγγράμματα. Το ζήτημα αυτό, αυτονόητης σοβαρότητας δεδομένου του χαρακτήρα του Τμήματος, αποτελεί αντικείμενο επίμονων προσπαθειών για εξεύρεση δυνατοτήτων στήριξης του Τμήματος από κρατικούς και κοινωνικούς φορείς των σλαβικών χωρών, τα πολιτιστικά κέντρα των σλαβικών πρεβειών όπως λ.χ. το Ρωσικό Κέντρο Επιστήμης και Πολιτισμού.

Σημειώνουμε τη χρήση των νέων τεχνολογιών στη διδασκαλία των μαθημάτων του Τμήματος, δηλαδή τη χρήση της Ηλεκτρονικής Τάξης (e-class) με την οποία εξοικειώνονται τόσο οι φοιτητές όσο και οι καθηγητές και μέσω της οποίας διοχετεύεται επιπλέον υλικό προς πραγμάτευση (επιστημονικά άρθρα, ιστοσελίδες, ασκήσεις και διδακτικό υλικό).

Λόγω της προσφάτου δημιουργίας ακαδημαϊκού προγράμματος Σλαβικών Σπουδών στην χώρα μας, παρατηρούνται ελλείψεις σε συγγράμματα στην ελληνική γλώσσα, είτε πρωτότυπα είτε μεταφρασμένα, με αποτέλεσμα τμήματα της

διδασκόμενης ύλης να καλύπτεται από Σημειώσεις των διδασκόντων. Τα βοηθήματα (και οι Σημειώσεις) διανέμονται καθ' όλη τη διάρκεια των εξαμήνων. Δεν έχει προκύψει ανάγκη συντονισμένης μέριμνας για επικαιροποίηση, καθώς τα μαθήματα έχουν διαμορφωθεί πρόσφατα και ειδικά για τις ανάγκες του Τμήματος. Να σημειωθεί ωστόσο ότι το σύνολο των διδασκόντων του Τμήματος μεριμνά για τη διαρκή βελτίωση της υποστηρικτικής βάσης της διδασκαλίας και το υψηλό επίπεδο της παρεχόμενης γνώσης. Εκτός των συγγραμμάτων που διανέμονται στους φοιτητές, παρέχεται από τους διδάσκοντες περαιτέρω βιβλιογραφική υποστήριξη με ενδεικτικές και ειδικές βιβλιογραφίες. Κεντρικός τόπος αναφορών που θεωρητικά υποστηρίζει τους σπουδαστές ολόκληρης της Φιλοσοφικής είναι ο ηλεκτρονικός κατάλογος της Βιβλιοθήκης, που ωστόσο, ως γνωστόν, βρίσκεται υπό αναδιαμόρφωση και μελλοντική μετακίνηση. Δεδομένων και αυτών των ειδικών συνθηκών, αλλά και από πιο πριν, στις υποχρεωτικές και προαιρετικές βιβλιογραφικές υποδείξεις/προτάσεις των μαθημάτων καταβάλλεται προσπάθεια χρήσης των διαδικτυακά διαθέσιμων πηγών, ανάγκη ιδιαίτερα επιτακτική λόγω και της προσωρινής αναγκαστικής αδράνειας του Σπουδαστηρίου του Τμήματος, αλλά και της περιορισμένης δυνατότητας συνεχούς ενημέρωσης της συλλογής του.

4.5. Πώς κρίνετε τα διαθέσιμα μέσα και υποδομές;

Μέχρι την έναρξη του ακαδ. έτους 2013-14, οι δραστηριότητες του Τμήματος δεν ήταν συγκεντρωμένες σε έναν χώρο. Τα μαθήματα διεξάγονταν στο Διδακταλείο ξένων γλωσσών του Πανεπιστημίου Αθηνών, επί της οδού Ερεσσού (κέντρο Αθήνας), χώρος ακατάλληλος για την εύρυθμη λειτουργία ενός πανεπιστημιακού Τμήματος, καθώς δεν διέθετε τις απαραίτητες υποδομές (γραφεία, σπουδαστήριο κ.ο.κ.), ενώ και η χωρητικότητα των αιθουσών διδασκαλίας ήταν εξαιρετικά μικρή. Τα μαθήματα του προπτυχιακού προγράμματος σπουδών που προφέρονταν από άλλα Τμήματα της Φιλοσοφικής Σχολής πραγματοποιούνταν στην Πανεπιστημιούπολη Ζωγράφου. Από τον Οκτώβριο του 2013 η διδασκαλία πραγματοποιείται αποκλειστικά στο κτήριο της Φιλοσοφικής Σχολής, στην Πανεπιστημιούπολη Ζωγράφου, γεγονός που αποτελεί θετικό στοιχείο και συμβάλλει στη λειτουργικότητά του Τμήματος. Διαθέτει πλέον 3 αίθουσες διδασκαλίας (στον 6^ο όροφο), όπου διεξάγονται αποκλειστικά μαθήματα του Τμήματος, ενώ ένας μεγάλος αριθμός μαθημάτων πραγματοποιείται και σε άλλα αμφιθέατρα/αίθουσες της Φιλοσοφικής Σχολής. Τρεις από αυτές τις αίθουσες

είναι αμφιθέατρα μεγάλης χωρητικότητας, τα οποία χρησιμοποιούνται και από άλλα Τμήματα. Τα περισσότερα μαθήματα του Τμήματος έως σήμερα διεξάγονται σε αίθουσες που δεν διαθέτουν τις υποδομές για χρήση οπτικοακουστικού υλικού.

Το Τμήμα Σλαβικών Σπουδών διαθέτει εργαστήριο πληροφορικής, όπου μπορούν να διενεργούνται οι εργαστηριακές ασκήσεις/γλωσσικά μαθήματα που απαιτούν χρήση Η/Υ. Επισημαίνεται ωστόσο ότι το εργαστήριο βρίσκεται εκτός Πανεπιστημιούπολης και η χωρητικότητά του είναι περιορισμένη (βλ. 5.3 και 8.1). Παρόλα αυτά, προσφέρει λύση για τη διεξαγωγή μαθημάτων σε χωριστές ομάδες φοιτητών, καθώς επίσης λύση στέγασης για το υπό εκπόνηση σχέδιο συμμετοχής του Τμήματος στη διαδικασία πιστοποίησης γλωσσομάθειας.

Το Τμήμα απέκτησε χώρο για το Σπουδαστήριό του, στον 6ο όροφο της Φιλοσοφικής Σχολής, μόλις τον Ιανουάριο του 2015. Ως πολύ θετικό στοιχείο αναφέρεται το ότι η συλλογή του Τμήματος εμπλουτίζεται συνεχώς και αριθμεί περί τις 3000 βιβλία, αριθμός ιδιαίτερα σημαντικός με δεδομένο τον βραχύ της βίο. Στα αρνητικά συγκαταλέγεται το ήδη αισθητό ζήτημα χωρητικότητας της αίθουσας που μας έχει παραχωρηθεί, που σύντομα δεν θα επαρκεί για να καλύψει τις λειτουργικές ανάγκες. Το μεγαλύτερο εμπόδιο στην λειτουργία του Σπουδαστηρίου είναι η έλλειψη βιβλιοθηκονόμου. Έως το ακαδ. έτος 2013-14, και ενώ η συλλογή φιλοξενούνταν στη Γραμματεία του Τμήματος (οδός Καπλανών 6, Αθήνα), το Τμήμα απασχολούσε συμβασιούχο βιβλιοθηκονόμο. Ωστόσο, τα ελάχιστα κονδύλια που διατίθενται πλέον στο Τμήμα δεν επαρκούν για την επαναπρόσληψή της. Ως εκ τούτου, το Σπουδαστήριο δεν μπορεί να λειτουργήσει.

Σημειώνεται, ακόμη, το σοβαρό πρόβλημα του Τμήματος με χώρους εργασίας των διδασκόντων. Από την εγκατάσταση του Τμήματος στο κτήριο της Φιλοσοφικής Σχολής του χορηγήθηκε μικρός χώρος 15 τ.μ. που έως σήμερα χρησιμοποιείται από τα 4 μέλη ΔΕΠ και τους 11 εξωτερικούς συνεργάτες – Πανεπιστημιακούς υπότροφους. Το πρώτο γραφείο για μέλος ΔΕΠ του Τμήματος παρασχέθηκε από την Κοσμητεία μόλις τον Ιούνιο του 2015. Εννοείται ότι αυτά τα δεδομένα δυσχεραίνουν κατά πολύ τις συνθήκες εργασίας των διδασκόντων. Όσον αφορά τα μέλη ΔΕΠ, η ανυπαρξία γραφείων καθιστά αδύνατη την εύρυθμη ανταπόκρισή τους σε σειρά καθηκόντων και συνιστά απαράδεκτη υποβάθμιση της πανεπιστημιακής τους ιδιότητας. Επισημαίνεται επίσης ότι εκτός από χώρους εργασίας διδασκόντων, το Τμήμα χρειάζεται και τον απαραίτητο υποστηρικτικό

εξοπλισμό.

Η Γραμματεία του Τμήματος είναι στελεχωμένη με μία (1) Γραμματέα και έναν (1) διοικητικό υπάλληλο. Το προσωπικό της Γραμματείας είναι ανεπαρκές και επιβάλλεται να ενισχυθεί με διοικητικό προσωπικό εξειδικευμένο στις σύγχρονες τεχνολογίες. Στην κατεύθυνση αυτή έχει ήδη ζητηθεί από τις Πρυτανικές Αρχές η τοποθέτηση του απαραίτητου προσωπικού. Επισημαίνεται ότι η ανάγκη ενίσχυσης της γραμματειακής κάλυψης είναι επιτακτική.

4.6. Πώς κρίνετε τον βαθμό αξιοποίησης των τεχνολογιών πληροφορικής και επικοινωνιών;

Σε αρκετές παραδόσεις των μαθημάτων γίνεται χρήση βασικών ΤΠΕ (Microsoft Power Point). Σε ορισμένα μαθήματα χρησιμοποιούνται επίσης δεδομένα από το διαδίκτυο στις παραδόσεις. Επισημάνθηκαν ωστόσο πιο πάνω οι δυσκολίες που απορρέουν από το γεγονός ότι στις περισσότερες αίθουσες που χρησιμοποιεί το Τμήμα δεν υπάρχουν υποδομές για χρήση ΤΠΕ.

Όλα τα μέλη ΔΕΠ και οι φοιτητές του Τμήματος έχουν τη δυνατότητα πρόσβασης σε ηλεκτρονικό ταχυδρομείο και άλλες δικτυακές υπηρεσίες, οι οποίες είναι διαθέσιμες και υποστηρίζονται τεχνικά από το Κέντρο Λειτουργίας και Διαχείρισης Δικτύου (Κ.ΛΕΙ.ΔΙ) του ΕΚΠΑ. Ο βαθμός χρήσης ορισμένων από τις δυνατότητες αυτές είναι υψηλός. Στην «η-τάξη» υπάρχουν 67 διαθέσιμα (ενεργά και ανενεργά) μαθήματα του Τμήματος για το σύνολο του προπτυχιακού προγράμματος σπουδών. Οι προσφερόμενες από την η-τάξη δυνατότητες επικοινωνίας, καθώς και το ηλεκτρονικό ταχυδρομείο χρησιμοποιούνται εντατικά για τη συνεργασία μεταξύ διδασκόμενων και διδασκόντων. Θα πρέπει πάντως να σημειωθεί ότι μεγάλη μερίδα των φοιτητών δεν έχει ακόμη εξοικειωθεί επαρκώς ή (και) αμελεί τη συστηματική χρήση της η-τάξης, γεγονός που περιορίζει την αποτελεσματικότητα της. Το ζήτημα αυτό θα πρέπει να προβληματίσει το Τμήμα, καθώς, δεδομένων και των ελλείψεων που έχουν ήδη αναφερθεί (συγγράμματα, τεχνικά μέσα στις παραδόσεις), το μέσο αυτό της διδασκαλίας είναι εξαιρετικά χρήσιμο και θα πρέπει να καταβληθούν προσπάθειες ώστε να εδραιωθεί η ευρεία και τακτική του χρήση.

Σχετικά με την αξιοποίηση των ΤΠΕ επισημαίνουμε, τέλος, ότι τα μέλη ΔΕΠ δεν διαθέτουν ατομικούς υπολογιστές, επομένως το μεγαλύτερο μέρος της πανεπιστημιακής δουλειάς που απαιτεί χρήση ΤΠΕ το διεξάγουν κατ' οίκον και

χωρίς τη δυνατότητα τεχνικής στήριξης από εξειδικευμένο προσωπικό. Υπό τις συνθήκες αυτές, η ζητούμενη από την πλειονότητα των διδασκόντων επέκταση του διδακτικού έργου στη σφαίρα των ΤΠΕ καθίσταται προβληματική.

4.7. Πώς κρίνετε την αναλογία διδασκόντων/διδασκομένων και τη μεταξύ τους συνεργασία;

Η σχέση μεταξύ διδασκόντων διδασκομένων προκύπτει από τον συνολικό αριθμό ενεργών φοιτητών (προπτυχιακών και επί πτυχίω) και από τον συνολικό αριθμό διδασκόντων (μελών ΔΕΠ, ΕΔΙΠ και Πανεπιστημιακών Υποτρόφων) ως εξής: 337/17 ήτοι 20 φοιτητές ανά διδάσκοντα (βλ. πίνακες με τα μαθήματα στα οποία φαίνεται ο αριθμός των δηλωσάντων το κάθε μάθημα καθ' όλη την διάρκεια του τρέχοντος έτους). Η αναλογία, βέβαια, μεταξύ φοιτητών και μελών ΔΕΠ είναι απολύτως εξωπραγματική: 67.4 φοιτητής ανά μέλος ΔΕΠ.

Σε αυτό το σημείο θα πρέπει να επισημανθεί ότι ο διαρκώς αυξανόμενος αριθμός εισακτέων, σε συνδυασμό με τη στασιμότητα του αριθμού των μελών ΔΕΠ (5), δυσχεραίνει κατά πολύ την αποτελεσματικότητα του διδακτικού έργου στο Τμήμα.

Τονίζεται πάντως ότι στην πλειονότητά τους οι διδάσκοντες (μέλη ΔΕΠ, μέλος ΕΔΙΠ, Πανεπιστημιακοί υπότροφοι) έχουν καλή συνεργασία μεταξύ τους, βρίσκονται πάντοτε κοντά στους φοιτητές, ανταποκρινόμενοι σε κάθε αίτημα για βοήθεια σε επίλυση ακαδημαϊκών θεμάτων και αντιμετωπίζοντάς του με προσήνεια και κατανόηση σε τυχόν προσωπικά τους ζητήματα.

Ως προς τις «ώρες γραφείου», οι διευκρινίσεις ως προς τις πιεστικές ελλείψεις του Τμήματος έχουν δοθεί πιο πάνω. Σημειώνουμε ότι η συνεργασία με τους φοιτητές διεξάγεται, εκ περιτροπής, στον μικροσκοπικό χώρο που έχει διατεθεί στο Τμήμα ή, κατόπιν αναζήτησης, σε άλλους χώρους της Φιλοσοφικής.

4.8. Πώς κρίνετε τον βαθμό σύνδεσης της διδασκαλίας με την έρευνα;

Η εκπαίδευση των φοιτητών στην ερευνητική διαδικασία μεθοδεύεται μέσω εκτέλεσης και αξιολόγησης εργασιών, που περιλαμβάνουν ως συνιστώσα τη βιβλιογραφική έρευνα, ενώ σε ορισμένες περιπτώσεις, ανάλογα με την κλίση του φοιτητή/της φοιτήτριας η προαιρετική εργασία μπορεί να λάβει πιο προχωρημένο ερευνητικό χαρακτήρα. Επίσης γίνονται ειδικές διαλέξεις και οι φοιτητές

ενθαρρύνονται να αναζητούν βιβλιογραφία μέσω των ηλεκτρονικών βάσεων δεδομένων του πανεπιστημίου.

Κατά τα προηγούμενα έτη, μέλη ΔΕΠ είχαν φιλοξενήσει στο πλαίσιο των μαθημάτων τους συναδέλφους-ερευνητές με ομιλίες συναφείς με το ερευνητικό τους έργο. Ενδεικτικά αναφέρουμε την ομιλία της Γιουλιάνας Μπόιτσεβα, ερευνήτριας του Ινστιτούτου Μεσογειακών Σπουδών, για το ερευνητικό της πρόγραμμα «Διαδρομές της ρωσικής εικόνας στα Βαλκάνια και την Ελλάδα». Θεωρούμε σημαντικό η πρωτοβουλία αυτή να αναπτυχθεί.

Σημαντικό θετικό στοιχείο στην ανάπτυξη θετικής συσχέτισης μεταξύ διδασκαλίας/μάθησης και έρευνας είναι η συγγραφή διπλωματικής εργασίας για την απόκτηση πτυχίου. Η εκπόνηση της πτυχιακής περιλαμβάνει όλα τα στάδια της ερευνητικής διαδικασίας, δηλαδή τον καθορισμό ερευνητικών στόχων, τη συλλογή πρωτογενών δεδομένων, την αναζήτηση και κριτική επισκόπηση της σχετικής βιβλιογραφίας, την επεξεργασία των δεδομένων και τη συγγραφή.

Στο σημείο αυτό θα πρέπει να αναφερθεί η Πρώτη Ημερίδα Φοιτητών του Τμήματος Σλαβικών Σπουδών, που διοργανώθηκε από τον Συλλόγο Φοιτητών του Τμήματος με τη στήριξη των διδασκόντων και πραγματοποιήθηκε στο Κεντρικό Κτήριο του Πανεπιστημίου τον Μάιο του 2015. Επίσης, αξιοσημείωτες είναι οι συμμετοχές των φοιτητών του Τμήματος στην α) έρευνα-συμμετοχή της Ε. Μίνεβα στο ερευνητικό πρόγραμμα “EUROJOS, Concepts of HOME, EUROPE, FREEDOM, WORK and HONOUR in the Axiology of Slavs and their neighbours”· β) στο Πρώτο Διεθνές Διεπιστημονικό Συνέδριο για προπτυχιακούς, μεταπτυχιακούς φοιτητές και υποψήφιους διδάκτορες, με θέμα *Η εικόνα της Βουλγαρίας και των Βουλγάρων στο Ευρωπαϊκό πλαίσιο: Λογοτεχνικές, γλωσσικές, πολιτισμικές, δημοσιογραφικές, κοινωνικοπολιτικές προεκτάσεις*», που διοργανώθηκε από το Σλαβικό Σεμινάριο στο Πανεπιστήμιο Albert-Ludwig του Φράμπουργκ και το Βουλγαρικό Πολιτιστικό Ινστιτούτο, στο Haus Wittgenstein, στην Βιέννη, 3-5 Δεκεμβρίου 2014. Υπό την καθοδήγηση του εξωτερικού συνεργάτη του Τμήματος, διδάσκοντος της Βουλγαρικής, Γκέντσο Μπάνεβ, ομάδα δεκατριών φοιτητών εκπόνησε και παρουσίασε επιτυχώς τέσσερις ομαδικές εργασίες και μία ατομική, οι οποίες θα δημοσιευτούν στα πρακτικά. Τέλος, σε εξέλιξη βρίσκεται η συμμετοχή ομάδας φοιτητών του Τμήματος, επίσης υπό την επιστημονική καθοδήγηση του Γκ. Μπάνεβ, σε διεθνές ερευνητικό πρόγραμμα *Πινακοθήκη Λόγου για τη Βουλγαρία – Λογοτεχνικά ταξίδια στη Βουλγαρία*»

(Μάιος-Σεπτέμβριος 2015), στο οποίο συμμετέχουν φοιτητές από οκτώ άλλα τμήματα Σλαβικών Σπουδών (πανεπιστήμια Κιέβου, Βαρσοβίας, Βιέννης, Αγίας Πετρούπολης, Φιλιππούπολης, Στρασβούργου και Χαϊδελβέργης). Το πρόγραμμα στοχεύει στη μελέτη και παρουσίαση πτυχών του βουλγαρικού πολιτισμού και θα ολοκληρωθεί με διεξαγωγή συνεδρίου στη Σόφια, στις 12-18 Σεπτεμβρίου 2015.

Στη μύηση των φοιτητών στον κόσμο της έρευνας συμβάλλει και το πρόγραμμα πρακτικής άσκησης. Ενδεικτικά αναφέρεται ότι στο πλαίσιο αυτό φοιτητές του Τμήματος απέκτησαν εμπειρίες εργασίας στο Ινστιτούτο Ιστορικών Ερευνών του ΕΙΕ, αλλά και στη Βιβλιοθήκη της Ιεράς Συνόδου, όπου υπό την επίβλεψη του υπεύθυνου, λέκτορα της Θεολογικής Σχολής ΕΚΠΑ και αείμνηστου φίλου Δημήτρη Πάντου, είχαν την εμπειρία αποτύπωσης τμημάτων της συλλογής με σλαβόφωνα βιβλία.

Στην ανάπτυξη ερευνητικού περιβάλλοντος συμβάλλουν αποτελεσματικά οι επιστημονικές διοργανώσεις του Τμήματος, όπως οι δύο Διεθνείς Επιστημονικές Ημερίδες που οργάνωσε το Τμήμα, κατά τα ακαδημαϊκά έτη 2012-13 και 2013-14, οι οποίες στέφθηκαν με απόλυτη επιτυχία, τόσο από πλευράς επιστημονικής, όσο και από απόψεως προσέλευσης φοιτητών καθώς και γενικότερα ενδιαφερομένων. Συγκεκριμένα η Α' Ημερίδα με θέμα «Σλάβοι και Ελληνικός Κόσμος» πραγματοποιήθηκε τον Δεκέμβριο 2012, ήδη δε εκδόθηκαν και τα σχετικά Πρακτικά. Η Β' Ημερίδα διοργανώθηκε σε συνεργασία με το Ίδρυμα «Αλέξανδρος Σολζενίτσιν» της Μόσχας, και έγινε τον Ιούνιο 2014, με θέμα «Εκατό χρόνια από την έναρξη του Α' Παγκοσμίου Πολέμου. Η Ρωσική διασπορά στον ελληνικό χώρο και στα Βαλκάνια». Τα πρακτικά είναι υπό δημοσίευση.

Επίσης, οι φοιτητές ενημερώνονται και παρακινούνται από τους διδάσκοντες να παρακολουθούν ομιλίες, σεμινάρια, ερευνητικές εκδηλώσεις άλλων φορέων. Αρκετά ζοηρό είναι το ενδιαφέρον τους για εκδηλώσεις, στις οποίες λαμβάνουν μέρος οι διδάσκοντες του Τμήματος. Εκτιμούμε ωστόσο ότι η παρακίνηση πρέπει να είναι γενική, ώστε να εμπλουτίζει τον ορίζοντα των φοιτητών με εμπειρίες από διαφορετικά περιβάλλοντα ερευνητικών κοινοτήτων. Εποικοδομητική λ.χ. ήταν η παρακολούθηση ορισμένων συνεδριών, όπως λ.χ. του Τρίτου Ελληνο-Βαλκανικού Συμποσίου του τότε Ινστιτούτου Νεοελληνικών Ερευνών/ Εθνικό Ίδρυμα Ερευνών «Ελληνοσερβικές σχέσεις, 18^{ος}-19^{ος} αι.», 1-2/10/2010, των Μορφωτικών Εκδηλώσεων του Εθνικού Ιδρύματος Ερευνών (επί σειρά ετών), του Επιστημονικού Συμποσίου «Ελληνικότητα και ετερότητα: Πολιτισμικές

διαμεσολαβήσεις και «εθνικός χαρακτήρας» στον 19^ο αιώνα» (Τμήμα Θεατρικών Σπουδών ΕΚΠΑ – Ινστιτούτο Ιστορικών Ερευνών, ΕΙΕ, Μάιος 2015).

Και στο πλαίσιο αυτής της θεματικής, επισημαίνουμε την ανάγκη να λειτουργήσει το Σπουδαστήριο του Τμήματος. Είναι γνωστό το πόσο καταλυτική μπορεί να είναι η συμβολή του ειδικού βιβλιοθηκονόμου στη μετάγχιση στους φοιτητές της ερευνητικής διάθεσης. Κατά το παρελθόν, όσο ακόμα το Τμήμα έδρευε στη οδ Ερεσσού, με πρωτοβουλία του λέκτορα Πάνου Σοφούλη, οι φοιτητές του Τμήματος είχαν πραγματοποιήσει οργανωμένες επισκέψεις σε σπουδαστήρια άλλων τμημάτων της Φιλοσοφικής Σχολής, και με πρωτοβουλία της Αν. Καθ. Αλεξάνδρας Ιωαννίδου ξεναγήθηκαν στην Εθνική Βιβλιοθήκη της Ελλάδος. Θεωρούμε ότι η συνέχιση αυτών των πρωτοβουλιών θα είναι πολύ επωφελής, ιδιαίτερα για τους νεοεισαχθέντες φοιτητές.

4.9. Πώς κρίνετε τις συνεργασίες με εκπαιδευτικά κέντρα του εσωτερικού και του εξωτερικού και με το κοινωνικό σύνολο;

Το Τμήμα συνεργάζεται με διάφορους ερευνητικούς, εκπαιδευτικούς και ΚΠΠ φορείς. Τα σχετικά στοιχεία παρατίθενται στα πεδία 3.1.4 (σχετικά με τη διεθνή διάσταση του Προγράμματος), 3.1.5 (πρόγραμμα πρακτικής άσκησης φοιτητών), 5.6. (ερευνητικές συνεργασίες του Τμήματος) και στην ενότητα 6 (σχέσεις του Τμήματος με κοινωνικούς και πολιτιστικούς/παραγωγικούς –ΚΠΠ– φορείς).

Συνολικά, το εύρος των επαφών του Τμήματος κρίνεται πολύ ικανοποιητικό. Πολύ ενθαρρυντικό επίσης είναι το ενδιαφέρον των φοιτητών. Στο σημείο αυτό θα πρέπει να αναφερθεί ότι με πρωτοβουλίες των διδασκόντων οι φοιτητές ενημερώνονται για της δραστηριότητες διεθνών φοιτητικών ενώσεων που στοχεύουν στην ανταλλαγή, διαμονή και προσφορά υπηρεσιών των μελών τους στο εξωτερικό όπως είναι ΑΙΕSEC. Μέλημα του Τμήματος αποτελεί επίσης η ενημέρωση των φοιτητών για τις δυνατότητες συνέχισης των σπουδών τους σε προγράμματα μεταπτυχιακών σπουδών της ημεδαπής και αλλοδαπής. Σχετικές ανακοινώσεις αναρτώνονται στην ιστοσελίδα του Τμήματος. Επίσης, πιο αναλυτικές ενημερώσεις γίνονται στο πλαίσιο των διεθνών επαφών του Τμήματος, καθώς και των συνεργασιών με ΚΠΠ φορείς. Ενδεικτικά αναφέρεται η συμμετοχή των φοιτητών του Τμήματος σε ημερίδα του Ρωσικού Κέντρου Επιστημών και Πολιτισμού (Αθήνα, 1/4/2015), όπου συναντήθηκαν με απόφοιτους άλλων ΑΕΙ που

επισκέφθηκαν τη Ρωσία στο πλαίσιο του προγράμματος «Ρωσική συνεργασία» και ενημερώθηκαν για τις συνθήκες και δυνατότητες μεταπτυχιακών σπουδών σε ΑΕΙ της Ρωσίας. Στο σημείο αυτό, πρέπει να αναφερθεί ότι το Τμήμα ήταν σε θέση να εξασφαλίσει υποτροφίες για μεταπτυχιακές σπουδές στη Ρωσία σε τέσσερις (4) από τους έως σήμερα αποφοίτους του, από το ερχόμενο ακαδ. έτος.

Η κριτική επισήμανση που πρέπει πάντως να διατυπωθεί αφορά την υλοποίηση ορισμένων από τους προγραμματιζόμενους στόχους, ιδιαίτερα όσον αφορά τις διεθνείς συνεργασίες του Τμήματος. Είναι ευνόητο ότι οι οικονομικές δυσχέρειες, τις οποίες αντιμετωπίζουν και οι φορείς με τους οποίους το Τμήμα έχει συνάψει ή πραγματοποιείται συμφωνίες για συνεργασία (όπως τα πανεπιστήμια της Ρωσίας και της Ουκρανίας), αποτελούν σοβαρό ανασταλτικό παράγοντα. Η εξεύρεση τρόπων που θα επιτρέψουν τη μετάβαση από τον σχεδιασμό στην πράξη πρέπει να αποτελέσει σημαντική προτεραιότητα του Τμήματος.

4.10. Πώς κρίνετε την κινητικότητα του διδακτικού προσωπικού και των φοιτητών;⁵

Εκτιμούμε ότι η κινητικότητα του διδακτικού προσωπικού και των φοιτητών συνιστά σημαντική προτεραιότητα στην περαιτέρω ανάπτυξη του Τμήματος, καθώς οι δράσεις που έως σήμερα έχουν αναπτυχθεί προς την κατεύθυνση αυτή είναι περιορισμένες. Ως ανασταλτικοί παράγοντες αναφέρονται οι δυσχέρειες των τελευταίων ετών (που είναι επακριβώς τα έτη στα οποία το Τμήμα κλήθηκε να αναπτύξει το έργο του) και, πιο συγκεκριμένα, οι πιεστικές καθημερινές ανάγκες που δεν ευνοούν την παρατεταμένη απουσία των μελών της ολιγάριθμης ομάδας μελών ΔΕΠ, καθώς θα επέφερε επιζήμιες αρυθμίες στη λειτουργία του προγράμματος σπουδών.

Ως θετικά και θεμελιακά για την περαιτέρω ανάπτυξη στοιχεία αναφέρονται:

α) η συμμετοχή του Τμήματος στο πρόγραμμα ERASMUS MUNDUS HERMES, στο πλαίσιο του οποίου τρεις (3) φοίτησαν κατά το χειμερινό εξάμηνο του τρέχοντος έτους στα πανεπιστήμια BELARUSSIAN STATE UNIVERSITY και GAVAR STATE UNIVERSITY/ ARMENIA, ενώ εννέα (9) φοιτητές του Τμήματος έχουν γίνει δεκτοί στο αντίστοιχο πρόγραμμα του έτους 2015-16, στα

⁵ Βλ. τον Πίνακα 9.

πανεπιστήμια BELARUSSIAN STATE UNIVERSITY, AZERBAIJAN UNIVERSITY OF LANGUAGES, GAVAR STATE UNIVERSITY/ ARMENIA και IVANE JAVAKHISHVILI TBILISI STATE UNIVERSITY/ ΓΕΩΡΓΙΑ·

β) η εκκίνηση, κατά το εαρινό εξάμηνο του τρέχοντος έτους, του προγράμματος ERASMUS+, στο πλαίσιο του οποίου έξι (6) φοιτήτριες έχουν γίνει δεκτές στα πανεπιστήμια ΙΕΝΑΣ/ΓΕΡΜΑΝΙΑ (D-Jena 01), ΣΙΛΕΣΙΑΣ/ΠΟΛΩΝΙΑ (PL Katowice01), ΣΟΦΙΑΣ/ΒΟΥΛΓΑΡΙΑ (BG SOFIA 06)·

γ) το γεγονός ότι το Τμήμα έχει συμφωνίες διμερούς συνεργασίας με πανεπιστήμια της αλλοδαπής (βλ.3.1.4) και ο κατάλογος αυτός διευρύνεται.

Ως προς την κινητικότητα των μελών ΔΕΠ, αναφέρεται ότι δύο μέλη ΔΕΠ έχουν διδάξει στο προπτυχιακό πρόγραμμα σπουδών του Πανεπιστημίου της Σιλεσίας και ένα εξ αυτών επίσης στο Ελεύθερο Πανεπιστήμιο του Βερολίνου και στο Πανεπιστήμιο της Ιένας, (2012, 2015· βλ. Πίν.9).

Επί του παρόντος, ο αριθμός συναδέλφων από πανεπιστήμια της αλλοδαπής που έχουν προσφέρει μαθήματα στο πρόγραμμα σπουδών του Τμήματος είναι μικρός: α) επίσκεψη και διδασκαλία της καθηγήτριας κ. Iliana Puhalewa από το Πανεπιστήμιο της Σιλεσίας την άνοιξη του 2011· β) επίσκεψη και διδασκαλία του καθηγητή κ. Lech Miodynski του ίδιου Πανεπιστημίου την άνοιξη του 2012· γ) 2 διδάσκοντες στο πλαίσιο του προγράμματος Erasmus + για ανταλλαγή διδακτικού προσωπικού, το εαρινό εξάμηνο του τρέχοντος έτους: Assoc. Prof. Angel Nikolov, Τμήμα Ιστορίας, Πανεπιστήμιο της Σόφιας, Βουλγαρία, και Adjunct Prof. Iliana Genew-Puhalewa, Ινστιτούτο Σλαβικής Φιλολογίας, Πανεπιστήμιο της Σιλεσίας, Πολωνία.

5. Ερευνητικό έργο

5.1. Πώς κρίνετε την προαγωγή της έρευνας στο πλαίσιο του Τμήματος;

Όπως ελέχθη ήδη, το Τμήμα επιδιώκει τη θετική συσχέτιση του διδακτικού έργου με το ερευνητικό, εκτιμώντας την ως απαραίτητη προϋπόθεση για την αποτελεσματική λειτουργία του. Όλα τα μέλη ΔΕΠ είχαν σημαντικό, διεθνώς αναγνωρισμένο ερευνητικό έργο πριν διοριστούν στο Τμήμα και συνεχίζουν αυτή τη δράση τους. Το ίδιο μπορεί να ειπωθεί για το μέλος ΕΔΙΠ και αρκετούς Πανεπιστημιακούς Υποτρόφους που επιλέγονται από το Τμήμα για τη διδασκαλία μαθημάτων όπως τα γλωσσολογικά μαθήματα της Ρωσικής γλώσσας (*Φωνητική-Φωνολογία-Μορφολογία, Σύνταξη, Υφολογία*), τα μαθήματα *Ιστορία της Αυτοκρατορικής Ρωσίας, Ρωσική Πρωτοπορία* κ.ά.

Στον βραχύ ως τώρα βίο της η ολιγομελής ακαδημαϊκή κοινότητα του Τμήματος έχει συμβάλει στην προαγωγή της έρευνας κυρίως μέσω των ατομικών ερευνητικών προσπαθειών. Στο πλαίσιο αυτών των δραστηριοτήτων αναπτύσσονται μια σειρά από ερευνητικά αντικείμενα που συχνά συνδέονται μεταξύ τους, βρίσκονται στο επίκεντρο της διεθνούς έρευνας και των σύγχρονων επιστημονικών εξελίξεων. Ενδεικτικά αναφέρονται ζητήματα σχετικά με βυζαντινοσλαβικές ιστορικές και φιλολογικές σχέσεις, τη μεσαιωνική ιστορία και γραμματεία των νότιων Σλάβων, ζητήματα ελληνορωσικών διαπολιτισμικών σχέσεων, θέματα συγκριτικής φιλολογίας, θέματα σλαβικών λογοτεχνιών, θέματα ιστορίας των ιδεών, οι εικόνες του *άλλου* στο ευρύ φάσμα του σλαβικού κόσμου και στις επαφές του με τον ελληνικό κόσμο, η πνευματική και λογοτεχνική κληρονομιά του 20^{ου} αιώνα, η διεθνής πρόσληψη της ρωσικής λογοτεχνίας, οι αντικατοπτρισμοί στον χώρο της λογοτεχνίας των σύγχρονων ζητημάτων της κοινωνίας, όπως η μετανάστευση κ.ά.

Ως εποικοδομητικά βήματα προς την ανάπτυξη της ερευνητικής πολιτικής του Τμήματος εκτιμώνται οι έως σήμερα επιστημονικές διοργανώσεις του ήτοι οι Α' και Β' διεθνείς Ημερίδες, ο προγραμματισμός του Τμήματος για το έτος 2016 που, βάσει διακρατικής συμφωνίας μεταξύ Ελλάδας και Ρωσίας, έχει ανακηρυχθεί παράλληλο ή μάλλον διασταρούμενο έτος [перекрестный год] Ελλάδας στη Ρωσία και Ρωσίας στην Ελλάδα. Στους σκοπούς αυτών και μελλοντικών διοργανώσεων συγκαταλέγονται: α) η δημοσιοποίηση των ερευνητικών

πρωτοβουλιών που αναλαμβάνουν τα μέλη ΔΕΠ, ΕΔΙΠ και Πανεπιστημιακοί υπότροφοι και η ανίχνευση σημείων σύγκλισης ανάμεσα στα ερευνητικά ενδιαφέροντα του ακαδημαϊκού προσωπικού του Τμήματος με στόχο τον καλύτερο προγραμματισμό συλλογικών ερευνών και β) η ανάπτυξη-προβολή και συμμετοχή σε διδακτικές/ερευνητικές πρωτοβουλίες που προάγουν τις Σλαβικές σπουδές, την ενεργή ανάπτυξή τους μέσω συμμετοχής σε ευρωπαϊκά προγράμματα, στο ευρωπαϊκό πλαίσιο, αλλά και στις πέραν αυτού περιοχές.

Η υλοποίηση της ερευνητικής πολιτικής του Τμήματος παρακολουθείται από τις υπηρεσίες του ΕΛΚΕ του ΕΚΠΑ, καθώς οι περισσότερες ερευνητικές δραστηριότητες δεσμεύονται με συμβάσεις μεταξύ του ΕΛΚΕ και του φορέα χρηματοδότησης. Ο απολογισμός υλοποίησης της ερευνητικής πολιτικής του Τμήματος πραγματοποιείται ουσιαστικά μέσω δημοσιεύσεων σε ελληνικά και διεθνή περιοδικά, ανακοινώσεων σε διεθνή και ελληνικά συνέδρια και τελικών εκθέσεων των προγραμμάτων.

Το Γραφείο Ευρωπαϊκών Προγραμμάτων του Ε.Κ.Π.Α. και ο Ειδικός Λογαριασμός Κονδυλίων Έρευνας προωθεί και ενημερώνει, μέσω του ηλεκτρονικού ταχυδρομείου (e-mail) και έντυπων ανακοινώσεων, για την ύπαρξη προσκλήσεων και προκηρύξεων χρηματοδότησης έρευνας. Η Επιτροπή Ερευνών του Ε.Κ.Π.Α. διοργανώνει τακτικά ενημερωτικές Ημερίδες σχετικά με τις δυνατότητες χρηματοδότησης, συχνά σε συνεργασία με άλλους φορείς. Τα μέλη ΔΕΠ ενημερώνονται επίσης για προκηρύξεις ερευνητικών προγραμμάτων από ανακοινώσεις στον Τύπο, από σχετικούς διαδικτυακούς τόπους, από τις επιστημονικές εταιρείες στις οποίες διατελούν μέλη, από τις ευρύτερες επιστημονικές επαφές τους.

Όσον αφορά στην υποστήριξη της ερευνητικής διαδικασίας, σε επίπεδο διαχείρισης, αυτή παρέχεται από τον ΕΛΚΕ. Για τις δυστυχώς ανεπαρκέστερες ερευνητικές υποδομές βλ. 5.3.

Το Τμήμα δεν διαθέτει θεσμοθετημένες υποτροφίες για την έρευνα.

Σχετικά με τους τρόπους κοινοποίησης των ερευνητικών αποτελεσμάτων στο εσωτερικό του Τμήματος : Η ακαδημαϊκή – ερευνητική κοινότητα του Τμήματος είναι σχετικά ολιγομελής και ως εκ τούτου δεν αντιμετωπίζει –θεωρητικά τουλάχιστον, και ως έναν μεγάλο βαθμό πραγματικά- δυσκολίες επικοινωνίας,

διακίνησης ιδεών- προτάσεων-πληροφοριών. Στο εσωτερικό του Τμήματος τα ερευνητικά αποτελέσματα διαχέονται, επί του παρόντος, μέσω της άτυπης αλληλοενημέρωσης μεταξύ των συναδέλφων, μέσω των Ημερίδων, των ανταλλαγών απόψεων που διατυπώνονται [και διασταυρώνονται] στις παρουσιάσεις πτυχιακών εργασιών (ορισμένες από τις οποίες σχεδιάζονται με γνώμονα το ενδιαφέρον των φοιτητών για μελλοντική ανάπτυξη της έρευνάς τους σε συναφή/ ευρύτερα πεδία). Με αφορμή τη διαδικασία της εσωτερικής αξιολόγησης, προτάθηκε πάντως και εκιμάται ως εποικοδομητικό μέσον για την καλύτερη οργάνωση του ενδο-επιστημονικού διαλόγου του Τμήματος ο θεσμός των τακτικών, ίσως καταληκτήριων των εξαμήνων, επιστημονικών συνεδριάσεων των διδασκόντων του Τμήματος.

Εκτός Τμήματος τα ερευνητικά αποτελέσματα των συνεργατών του διαχέονται κατά κύριο λόγο μέσα από δημοσιεύσεις που προκύπτουν σε ελληνικά και διεθνή περιοδικά, και συμμετοχή με ανακοινώσεις-παραουσιάσεις σε διεθνή συνέδρια του εσωτερικού και εξωτερικού.

Ως προς την αξιοποίηση από το Τμήμα των ερευνητικών πορισμάτων του σημειώνεται, βέβαια, ότι το ερευνητικό έργο τροφοδοτεί τα διδασκόμενα μαθήματα. Επίσης, ζητούμενο του Τμήματος που συζητήθηκε σε Π.Γ.Σ. αποτελεί η δραστηριοποίηση στον τομέα των Διατμηματικών Μεταπτυχιακών Προγραμμάτων. Έχει ανασταλεί λόγω μεγάλου φόρτου εργασίας, αποτελεί ωστόσο σημαντικό μελλοντικό στόχο. Πρέπει να σημειωθεί ότι, ανεξάρτητα από τον συλλογικό προγραμματισμό, μέλος ΔΕΠ έχει ήδη συμμετάσχει σε ΜΠΣ άλλου ΑΕΙ: Α. Ιωαννίδου, μάθημα «Η πρόσληψη της σοβιετικής λογοτεχνίας στην Ελλάδα» στο μεταπτυχιακό πρόγραμμα σπουδών του τομέα Νεοελληνικής Φιλολογίας του Τμήματος Μεσαιωνικών και Νεοελληνικών Σπουδών στο ΑΠΘ (χειμερινό εξάμηνο 2012-2013), ενώ συνέβαλε με διαλέξεις της στο μεταπτυχιακό πρόγραμμα σπουδών του Ινστιτούτου Σλαβικών Σπουδών του πανεπιστημίου της Ιένας κατά το ακαδημαϊκό έτος 2013-2014.

Τέλος, εκτιμάται ότι στον τομέα της έρευνας το Τμήμα έχει τη δυνατότητα να προβεί άμεσα σε ουσιαστικές βελτιώσεις της εικόνας που παρουσιάζει επί του παρόντος, ενισχύοντας τη συλλογικότητα των προσπαθειών, αναπτύσσοντας τα ερευνητικά σχέδια που έχουν τεθεί σε εφαρμογή και προχωρώντας στην

υλοποίηση των σχεδίων που καταρτίζει. Σημαντικό μέλημα θα πρέπει να αποτελέσει η καλύτερη δημοσιοποίηση της ερευνητικής δραστηριότητας του Τμήματος. Εκτιμούμε, λ.χ., ότι οι εκδηλώσεις που έχουν προγραμματιστεί για το έτος 2016 θα συμβάλουν ουσιαστικά προς αυτή την κατεύθυνση.

5.2. Πώς κρίνετε τα ερευνητικά προγράμματα και έργα που εκτελούνται στο Τμήμα;

Όπως αναφέρθηκε, προς το παρόν η προαγωγή της έρευνας διεξάγεται κυρίως μέσω των ατομικών ερευνητικών πρωτοβουλιών που αναπτύσσουν όλα ανεξαιρέτως τα μέλη ΔΕΠ, καθώς και αρκετοί από τους συνεργαζόμενους-διδάσκοντες του Τμήματος. Ανάμεσα σε αυτές υπάρχουν συγκλίσεις, επομένως δρομολογούνται και συλλογικές προσπάθειες. Αναφέρουμε ενδεικτικά, ως απτό αποτέλεσμα επιστημονικής/ερευνητικής πρόσκλησης του Τμήματος την έκδοση των Πρακτικών της Α' Επιστημονικής Ημερίδας του με τίτλο «Σλάβοι και Ελληνικός κόσμος» (εκδ. Πελεκάνος, Αθήνα 2014), της οποίας τον σχεδιασμό και την επιστημονική επιμέλεια είχε ο Π. Σοφούλης. Η πρόταση για συμμετοχή στην Ημερίδα, που πραγματοποιήθηκε τον Δεκέμβριο του 2013, απευθύνθηκε σε διακεκριμένους επιστήμονες από την Ελλάδα και το εξωτερικό (ΗΠΑ, Βουλγαρία, Γερμανία). Τελικά, στάθηκε δυνατή η συμμετοχή είκοσι ερευνητών, οι οποίοι παρουσίασαν πρωτότυπες εργασίες από όλο το φάσμα των ερευνητικών πεδίων που αφορούν τις ελληνο-σλαβικές σχέσεις από τον μεσαίωνα μέχρι σήμερα.

Ως συλλογικό ερευνητικό έργο που εκπονείται προς το παρόν εκ των ενόντων, μεθοδεύεται όμως η προοπτική ένταξής του σε καθεστώς χρηματοδοτούμενου ερευνητικού προγράμματος, αναφέρουμε τη διερεύνηση του αρχείου του Ρωσικού Γηροκομείου Αργυρουπόλεως Αττικής (υπεύθυνη η Ε. Στεργιοπούλου).

Πρόκειται για έναν άγνωστο θησαυρό τεκμηρίων της προεπαναστατικής Ρωσίας και της ρωσικής διασποράς του πρώτου μισού του 20ου αιώνα. Το Ίδρυμα διαθέτει πλούσιο υλικό, όπως βιβλιοθήκη με σπάνιες εκδόσεις και αρχεία, και το μεταβιβάζει στο Τμήμα. Ταυτόχρονα το Τμήμα πραγματοποιεί την ψηφιακή τεκμηρίωση του αρχείου του Ίδρυματος.

Μελετώντας την κληρονομιά της ρωσικής διασποράς το Τμήμα ανέπτυξε επιστημονική συνεργασία με το Ίδρυμα "Α. Σολζενίτσιν" της Μόσχας – έναν από τους πιο έγκυρους θεσμούς σ' αυτό το ερευνητικό πεδίο. Από κοινού, το Τμήμα και το Ίδρυμα, διοργάνωσαν στις 20 Ιουνίου 2014 επιστημονική ημερίδα με θέμα

“Εκατό χρόνια από την έναρξη του Α' Παγκόσμιου Πολέμου. Η ρωσική διασπορά στον ελλαδικό χώρο και στα Βαλκάνια”, με συμμετοχή διακεκριμένων επιστημόνων από την Ελλάδα και το εξωτερικό, αλλά και νέων ερευνητών. Τα πρακτικά της ημερίδας βρίσκονται υπό έκδοση.

Στα πλαίσια του πολιτιστικού έτους Ελλάδας – Ρωσίας, που θα πραγματοποιηθεί το 2016, υπό τη αιγίδα του Τμήματος διοργανώνονται, σε συνεργασία με το Ίδρυμα Σολζενίτσιν, οι εξής θεματικές εκδηλώσεις που θα παρουσιάσουν μέρος των ερευνητικών πορισμάτων:

1. Έκθεση βιβλίων, χειρογράφων και φωτογραφικών τεκμηρίων με θέμα την ιστορία του Ναού της Αγίας Τριάδος στην Αθήνα (γνωστού ως “Ρωσική εκκλησία”) και τον βίο της ρωσικής διασποράς στην Αθήνα, με δεδομένο πως για τους ρώσους της Ελλάδας, ο συγκεκριμένος ναός υπήρξε, για πάνω από 150 χρόνια, κοινό σημείο αναφοράς. Η έκθεση (προτεινόμενος τίτλος: “Ο ναός της Αγίας Τριάδος: πνευματική εστία της ρωσικής ορθόδοξης κοινότητας στην Ελλάδα”) θα φιλοξενηθεί στους χώρους του Ιδρύματος “Α. Σολζενίτσιν” στη Μόσχα.

2. Στο πλαίσιο της έκθεσης θα λάβει χώρα ημερίδα με συμμετοχή ελλήνων και ρώσων ιστορικών, εκπροσώπων του Τμήματος Σλαβικών Σπουδών του ΕΚΠΑ και του Ιδρύματος “Α. Σολζενίτσιν”, της Ελληνικής και της Ρωσικής Ορθόδοξης Εκκλησίας.

Κομβικής σημασίας θέση, για τη διεξαγωγή του επιστημονικού προγράμματος στο πλαίσιο του έτους που καλείται να τιμήσει το σταυροδρόμι πολιτισμών Ελλάδος-Ρωσίας, λαμβάνει το συνέδριο που το Τμήμα Σλαβικών Σπουδών (ΕΚΠΑ) διοργανώνει από κοινού με το Τμήμα Βυζαντινής και Νεοελληνικής Φιλολογίας (Κρατικό Πανεπιστήμιο της Μόσχας «Λομονόσοφ»).

Μέλη ΔΕΠ συμμετέχουν σε διεθνή ερευνητικά προγράμματα. Ενδεικτικά αναφέρονται: α) Ο. Αλεξανδροπούλου, συμμετοχή στο πρόγραμμα «Το Πατριαρχείο Κωνσταντινουπόλεως και η Μόσχα στα 1620-1630: Ο Κύριλλος Λούκαρις και η Ρωσία» (2011-2012, χρηματοδότηση ΡΓΗΦ- Russian Fond for Humanities)· β) Ε. Μίνεβα: πρόγραμμα “EUROJOS, Concepts of HOME, EUROPE, FREEDOM, WORK and HONOUR in the Axiology of Slavs and their neighbours” υπό την αιγίδα των Institute of Polish Studies, Marie Curie Skłodowska University, Lublin, Poland, Institute of Slavic Studies, Polish Academy of Sciences etc. (<http://ispan.waw.pl/default/en/research-projects/eurojos>), 2015.

Να σημειωθεί, τέλος, ότι μέλη ΔΕΠ συμμετέχουν σε ομάδες εργασίας ερευνητικών προγραμμάτων που βρίσκονται σε εξέλιξη/διαδικασία υποβολής σε εγχώριους και

διεθνείς φορείς. Ενδεικτικά αναφέρεται η συμμετοχή της Ο. Αλεξανδροπούλου στο πρόγραμμα *ROUTES OF RUSSIAN ICONS IN GREECE AND IN THE BALKANS, 16TH - early 20th centuries* (Υπεύθυνη προγράμματος Δρ. Γιουλιάνα Μπόιτσεβα, ερευνητικά αντικείμενα: αρχαιακά τεκμήρια της Μονής Αγ. Ιωάννη Θεολόγου της Πάτμου, μαρτυρίες ρώσων περιηγητών).

5.3. Πώς κρίνετε τις διαθέσιμες ερευνητικές υποδομές;

Οι διαθέσιμες ερευνητικές υποδομές είναι ανεπαρκείς. Αναφέρθηκε πιο πάνω ότι το Τμήμα αντιμετωπίζει οξύτατο πρόβλημα με χώρους εργασίας και τεχνικό εξοπλισμό των μελών ΔΕΠ, με αποτέλεσμα η έρευνα να διεξάγεται κατ' οίκον, σε βιβλιοθήκες και αρχεία και σε ερευνητικά ταξίδια.

Το εργαστήριο πληροφορικής, που προορίζεται για τη διδακτική διαδικασία, στεγάζεται στον 3ο όροφο πολυκατοικίας επί της οδού Δαμάρεως (Παγκράτι), μακριά από την Φιλοσοφική Σχολή, γεγονός που δυσχεραίνει την πρόσβαση σε αυτό. Παρ' όλο που ο εξοπλισμός (υπολογιστές, οπτικοακουστικά μέσα) είναι σχετικά σύγχρονος, σε καλή κατάσταση και σχετικά επαρκής δεν μπορεί να χρησιμοποιηθεί επαρκώς λόγω της στενότητας του χώρου, καθώς δεν καλύπτει τις ανάγκες στα εργαστηριακά (γλωσσικά) μαθήματα.

5.4. Πώς κρίνετε τις επιστημονικές δημοσιεύσεις των μελών του διδακτικού προσωπικού του Τμήματος κατά την τελευταία πενταετία;

Η ερευνητική συγκομιδή της τελευταίας πενταετίας παρουσιάζεται συνοπτικά στον Πίν.15 και αναλυτικά στο Παράρτημα, στον κατάλογο δημοσιευμάτων των μελών ΔΕΠ.

Σε γενικές γραμμές, εκτιμούμε ότι η εικόνα που σχηματίζεται από την αναγραφή των δημοσιευμάτων των μελών ΔΕΠ είναι καλή. Αντιπροσωπεύει αρκετά καλά το εύρος της επιστημονικής δράσης των μελών ΔΕΠ, ενώ οι επιμέλειες, διαλέξεις και οι εργασίες που καταχωρίζονται στην κατηγορία «Άλλες» μαρτυρούν την πολυσχιδή προσφορά στην προαγωγή των ελληνοσλαβικών/ελληνορωσικών διαπολιτισμικών σχέσεων.

Ως σχόλιο για τα στοιχεία που το Τμήμα παρουσιάζει ως ερευνητική δράση των μελών του επισημαίνουμε ότι ο φόρτος του διδακτικού έργου, η διαμόρφωση των μαθημάτων για το Πρόγραμμα Σπουδών του Τμήματος, η συνεργασία με τους

φοιτητές απορροφούν μεγάλο μέρος των ερευνητικών δραστηριοτήτων των μελών ΔΕΠ με αποτέλεσμα ορισμένα τουλάχιστον από αυτά να διαπιστώνουν ότι ο βαθμός δημοσιοποίησης των ερευνών τους, κατά την αξιολογούμενη περίοδο, απέχει από τον επιθυμητό.

Ως παράλειψη της παρούσας Έκθεσης σημειώνεται στο σημείο αυτό η μη αναφορά στο ερευνητικό έργο και τα δημοσιεύματα των υπόλοιπων διδασκόντων του Τμήματος, ήτοι του μέλους ΕΔΙΠ και των Πανεπιστημιακών υποτρόφων. Η άρτια και πολυσχιδής επιστημονική τους δράση εκτιμάται ότι συμβάλλει εποικοδομητικά τόσο στο επιστημονικό περιβάλλον του Τμήματος, όσο και στο διδακτικό του έργο. Σημειώνεται ότι σε μελλοντικές αξιολογήσεις/απολογισμούς του Τμήματος κρίνεται απαραίτητη η περισυλλογή και η δημοσιοποίηση αυτών των δεδομένων.

5.5. Πώς κρίνετε τον βαθμό αναγνώρισης της έρευνας που γίνεται στο Τμήμα από τρίτους;

Η αναγνώριση του Ερευνητικού Έργου των μελών του Τμήματος και η συμβολή του στην επιστήμη προκύπτει από την έγκριση, μετά από αξιολόγηση, και δημοσίευση σημαντικού αριθμού εργασιών σε διεθνή επιστημονικά περιοδικά, τις αναφορές από άλλους ερευνητές στο δημοσιευμένο έργο, τη συμμετοχή μελών του Τμήματος σε επιτροπές επιστημονικών συνεδρίων και εκδόσεων, τις προσκλήσεις για διαλέξεις/ομιλίες/παρουσιάσεις. Τα στοιχεία που αφορούν στην απήχηση του δημοσιευμένου ερευνητικού έργου των μελών ΔΕΠ-ΕΠ του Τμήματος κατά την τελευταία επταετία έχουν συνοψιστεί στην Ενότητα 11, Πίν. 16, ενώ οι διαλέξεις αναγράφονται στο Παράρτημα, στο τέλος του καταλόγου δημοσιευμάτων.

Ως προς τις ετεροαναφορές, τα μέλη ΔΕΠ επισημαίνουν ότι η σχετική καταγραφή δεν έχει αποτελέσει αντικείμενο συστηματικής φροντίδας εκ μέρους τους, ως εκ τούτου τα στοιχεία που προσκομίζονται στην παρούσα Έκθεση, Πίν.16, είναι ελλιπή και καταχωρίζονται μόνον ενδεικτικά. Με ασφάλεια πάντως μπορούμε να δηλώσουμε ότι όλα τα μέλη ΔΕΠ του Τμήματος έχουν εγνωσμένο κύρος στα ερευνητικά τους πεδία, γεγονός που τεκμηριώνεται επαρκώς από τα λοιπά κριτήρια αυτής της κατηγορίας. Σημειώνουμε ιδιαίτερα τη θετική και ευρεία ανταπόκριση της διεθνούς επιστημονικής κοινότητας στη μονογραφία του Π. Σοφούλη *Byzantium and Bulgaria, 775-831*, Brill, Leiden-Boston 2012 (βλ. ενδεικτικά τις παρακάτω βιβλιοκρισίες: *Speculum*, vol. 88, issue 4 (October 2013),

σσ. 1169-1172: <http://journals.cambridge.org/action/displayAbstract?fromPage=online&aid=9066200&fulltextType=BR&fileId=S0038713413003539>/*Bulletin of British Byzantine Studies*, vol. 38 (2012), σσ. 140-142: <http://www.byzantium.ac.uk/fileadmin/documents/BBBS-2012.pdf>/*Revue des Etudes Sud-Est Europeennes* vol. 51 (2013), σσ. 427-428).

Επίσης θα πρέπει να αναφερθεί ότι προγενέστερες μονογραφίες και αρκετές άλλες εργασίες των μελών ΔΕΠ εκτιμώνται ως σημαντικές συμβολές στη διερεύνηση των αντίστοιχων επιστημονικών πεδίων, αποτελώντας σημεία αναφοράς στη σχετική ειδική βιβλιογραφία.

Ως στοιχεία που επίσης αναδεικνύουν την αναγνώριση της επιστημονικής συμβολής μελών ΔΕΠ του Τμήματος αναφέρονται: α) η συμμετοχή της Ε. Στεργιοπούλου στο Εθνικό Πρόγραμμα Αξιολόγησης Ερευνητικών Προτάσεων της Σερβίας (Υπουργείο Παιδείας και Επιστημών, 2011-2014) και, ενδεικτικά, η αξιολόγηση του Προγράμματος 178028 του Ινστιτούτου Σερβικού Πολιτισμού της Πρίστινα (Institute of Serbian Culture – Priština), στο ερευνητικό πεδίο Γλώσσα και Θεωρία της Λογοτεχνίας (υπεύθυνη Προγράμματος Dragana Janjić). β) η χορήγηση στην Α. Ιωαννίδου υποτροφίας της Γερμανικής Υπηρεσίας Ακαδημαϊκών Ανταλλαγών DAAD (2013-14).

5.6. Πώς κρίνετε τις ερευνητικές συνεργασίες του Τμήματος;

Οι ερευνητικές συνεργασίες του Τμήματος κρίνονται ιδιαίτερος ικανοποιητικές τόσο σε εθνικό όσο και σε διεθνές επίπεδο. Όλα τα μέλη ΔΕΠ συμμετείχαν και συνεχίζουν να συμμετέχουν σε ερευνητικές συνεργασίες με άλλες ακαδημαϊκές μονάδες ή ιδρύματα της Ελλάδας και του εξωτερικού.

Ενδεικτικά αναφέρονται ακαδημαϊκές μονάδες του ιδρύματος (ΕΚΠΑ) και φορείς και Ιδρύματα του εσωτερικού:

- Τμήμα Φιλολογίας ΕΚΠΑ
- Τμήμα Ιστορίας & Αρχαιολογίας ΕΚΠΑ
- Ανώτατη Σχολή Καλών Τεχνών
- Θεολογική Σχολή ΕΚΠΑ
- Ινστιτούτο Ιστορικών Ερευνών, Εθνικό Ίδρυμα Ερευνών
- Ελληνική Επιτροπή Σπουδών Νοτιοανατολικής Ευρώπης
- ΕΛΙΑΜΕΠ
- Μορφωτικό Ίδρυμα Εθνικής Τραπέζης

- Κέντρο Μελέτης Πολιτιστικής Κληρονομιάς Κυρίλλου και Μεθοδίου
- Ελληνική Επιτροπή Βυζαντινών Σπουδών
- Εργαστήριο Ψηφιακής Αποτύπωσης Βυζαντινού Βίου και Πολιτισμού ΕΚΠΑ
- Ένωση Ελλήνων Σλαβολόγων
- Όμιλος Μελέτης του Ελληνικού Διαφωτισμού

British Association for Slavonic and East European Studies

Κέντρο Ερευνών Μειονοτικών Ομάδων

Südosteuropa Gesellschaft

κ. ά.

Φορείς και Ιδρύματα του εξωτερικού :

Αζερμπαϊτζάν	Baku Slavic University
	Baku State University
Αρμενία	Russian-Armenian (Slavonic) University
	Gavar State University
Βουλγαρία	Sofia University "St. Kliment Ohridski"
Γερμανία	Friedrich-Schiller-University Jena Freie Universtität Berlin
Γεωργία	Ivane Javakhshvili Tbilisi State University
Λευκορωσία	Belarussian State University
Ουκρανία	National Pedagogical Dragomanov University
	Taurida National V.I. Vernadsky University
	Taras Shevchenko National University of Kyiv
	Ivan Franko National University of Lviv
Πολωνία	University of Silesia in Katowice Warsaw State University
Ρωσία	Lomonosov Moscow State University

	State Academy of Slavonic Culture
	Moscow State Pedagogical University
	State University of Novosibirsk
	Ακαδημία Επιστημών της Ρωσίας
Σλοβακία	Comenius University-Bratislava

Το εύρος των επιστημονικών ενδιαφερόντων, επαφών και συνεργασιών των μελών ΔΕΠ μαρτυρείται από το γεγονός ότι όλοι διατελούν μέλη σημαντικών επιστημονικών εταιρειών/ερευνητικών ομίλων κ. ά.:

Ε. Στεργιοπούλου : Ένωση Συγγραφέων Ρωσίας (Μόσχα), Ελληνική Επιτροπή Σπουδών Νοτιοανατολικής Ευρώπης, Διεθνής Ένωση Καθηγητών Ρωσικής Γλώσσας και Λογοτεχνίας (MAPRIAL).

Α. Ιωαννίδου : Κέντρο Ερευνών Μειονοτικών Ομάδων (ΚΕΜΟ), Ελληνική Εταιρεία Σλαβικών Μελετών, British Association for Slavonic and East European Studies (BASEES).

Ο. Αλεξανδροπούλου : Ελληνική Εταιρεία Σλαβικών Μελετών, Ελληνική Επιτροπή Σπουδών Νοτιοανατολικής Ευρώπης, Εταιρεία Μελέτης Νέου Ελληνισμού, Κέντρο Ελληνορωσικής Αρχαιογραφίας (Μόσχα), Όμιλος Μελέτης του Ελληνικού Διαφωτισμού, Κέντρο Ελληνορωσικών Ιστορικών Μελετών. Μέλος της συντακτικής επιτροπής των επιστημονικών εκδοτικών σειρών *Россия и Христианскиѣ Восток*, *Россия и Христианскиѣ Восток- Библиотека* (Η Ρωσία και η Χριστιανική Ανατολή, Η Ρωσία και η Χριστιανική Ανατολή-Βιβλιοθήκη).

Π. Σοφούλης : Ελληνική Επιτροπή Σπουδών Νοτιοανατολικής Ευρώπης (ΕΕΣΝΑΕ), Ελληνική Εταιρεία Βυζαντινών Σπουδών, Ελληνική Ιστορική Εταιρεία, Ένωση Ελλήνων Σλαβολόγων, The Early Slavic Studies Association (ESSA), Society for the Promotion of Byzantine Studies (SPBS), *Международни центар за православне студије* (Διεθνές Κέντρο Ορθόδοξων Σπουδών). Μέλος της συντακτικής επιτροπής του επιστημονικού περιοδικού *Црквене студије* (Νις, Σερβία).

Ε. Μίνεβα : Association of Byzantinists and Medievalists in Bulgaria.

5.7. Πώς κρίνετε τις διακρίσεις και τα βραβεία ερευνητικού έργου που έχουν απονεμηθεί σε μέλη του Τμήματος;

Αν και προγενέστερη της αξιολογούμενης περιόδου, δεν μπορεί να μην αναφερθεί εδώ η απονομή στην Α. Ιωαννίδου Κρατικού Βραβείου Χρονικού-Μαρτυρίας για τη μονογραφία της «Υπόθεση Γκράνιν: Η λογοτεχνική κριτική στο εδώλιο» (17/5/2010).

Αξίζει επίσης να επισημανθεί η απονομή στον Π. Σοφούλη του βραβείου *John D. Bell Book Prize* της Αμερικανικής Ένωσης Βουλγαρικών Σπουδών (BSA) το 2013 για τη μονογραφία *Byzantium and Bulgaria, 775-831*, Brill, Leiden-Boston 2012 (<http://foreninger.uio.no/bsa/>).

Σημαντικές διακρίσεις έχουν απονεμηθεί στην Ε. Στεργιοπούλου για τη συμβολή της στις επιστημονικές διοργανώσεις στο πλαίσιο του θεσμού «Ρωσική εβδομάδα στην Κέρκυρα» και το σύνολο του έργου της: Έπαινος από τον Όμιλο UNESCO Νομού Πειραιώς και Νήσων, «για την προσφορά της στη Σύμπραξη Ελληνικού και Ρωσικού Πολιτισμού και τον διάλογο των Πολιτισμών των Λαών», 2/10/2010· Τιμητικό Δίπλωμα Ουσακόφ στην Κέρκυρα, 8/10/2011· Μετάλλιο «Για την φιλία και συνεργασία», Υπουργείο Εξωτερικών της Ρωσικής Ομοσπονδίας.

5.8. Πώς κρίνετε τον βαθμό συμμετοχής των φοιτητών/σπουδαστών στην έρευνα;

Όπως αναφέρθηκε (βλ.4.8), Το Τμήμα επιδιώκει τη μύηση των φοιτητών στην έρευνα και επί του παρόντος τη μεθοδεύει κυρίως μέσω προαιρετικών εργασιών στο πλαίσιο των μαθημάτων, της εκπόνησης της πτυχιακής εργασίας, του προγράμματος πρακτικής άσκησης. Βλ. 4.8.

6. Σχέσεις με κοινωνικούς/πολιτιστικούς/παραγωγικούς (ΚΠΠ) φορείς

6.1. Πώς κρίνετε τις συνεργασίες του Τμήματος με ΚΠΠ φορείς;

Η ενεργής σχέση με κοινωνικούς, πολιτιστικούς και παραγωγικούς φορείς αποτελεί στόχο του Τμήματος στο πλαίσιο της κοινής αντίληψης των μελών του για την προσφορά της πανεπιστημιακής μονάδας στην κοινωνία. Επίσης, εκτιμάται ότι οι επαφές και συνεργασίες του Τμήματος με ΚΠΠ φορείς επενεργούν θετικά στους φοιτητές, διευρύνοντας τους ορίζοντές τους, υποβοηθώντας τους να σχηματίσουν καλύτερη αντίληψη για τη σύγχρονη κοινωνία εντός και εκτός Ελλάδας, για τις προοπτικές της περαιτέρω επιστημονικής και επαγγελματικής τους πορείας. Επιπλέον, καθώς το Τμήμα είναι υποχρεωμένο να αναζητά πρόσθετους πόρους για την καλύτερη υλοποίηση των στόχων και την ανάπτυξή του, είναι αυτονόητο ότι η καλλιέργεια της εξωστρέφειας αποτελεί σημαντική προϋπόθεση για την επίτευξη και αυτής της επιδίωξής του.

Ο θεσμός της Πρακτικής Άσκησης αποτελεί μία από τις κατευθύνσεις μέσα από τις οποίες επιδιώκεται και πραγματοποιείται η ανάπτυξη των σχέσεων του Τμήματος και των ΚΠΠ. Οι φορείς υποδοχής των φοιτητών προτείνονται από τα μέλη ΔΕΠ του Τμήματος βάσει των επιστημονικών επαφών τους με άλλες πανεπιστημιακές μονάδες, ερευνητικά ιδρύματα, επιστημονικές εταιρείες και ομίλους, εκδοτικούς οίκους κ.ο.κ. Η δράση αυτή και η συμμετοχή των φοιτητών έχουν περιγραφεί πιο πάνω (3.1.5.). Όπως επισημάναμε, κοινή επιδίωξη των μελών ΔΕΠ είναι να διευρυνθεί ο κύκλος των φορέων υποδοχής, ώστε να έλθει σε καλύτερη αντιστοιχία με το εύρος των επαφών του Τμήματος με τους ΚΠΠ φορείς.

Επικοινωνητικό, στην εν λόγω κατεύθυνση, είναι το μάθημα *Επιχειρηματικότητα* (κωδ.718106) που προσφέρεται στο Τμήμα επί σειρά ετών και περιλαμβάνει επισκέψεις των φοιτητών σε παραγωγικούς φορείς. Φοιτητές του Τμήματος που συμμετείχαν σε μαθήματα επιχειρηματικότητας και υλοποίησαν επιχειρηματικά σχέδια διακρίθηκαν και βραβεύτηκαν, καταλαμβάνοντας την 1^η (2013), 2^η (2015) και 3^η θέση (2011).

Στις έως σήμερα επαφές και συνεργασίες του Τμήματος με ΚΠΠ φορείς έχουν συμβάλει όλα τα μέλη ΔΕΠ, το μέλος ΕΔΙΠ και αρκετοί εξωτερικοί συνεργάτες

(Π.Δ.407/Πανεπιστημιακοί υπότροφοι). Περιλαμβάνουν, όπως ενδεικτικά θα αναφερθεί στη συνέχεια, ομιλίες και διαλέξεις, συμμετοχή σε πολιτιστικές εκδηλώσεις, επαφές με πολιτιστικούς φορείς των πρεσβειών των Σλαβικών και άλλων χωρών, με διεθνή εμπορικά και βιομηχανικά επιμελητήρια. Η επιτυγχανόμενη ευαισθητοποίηση και συμμετοχή των φοιτητών κρίνονται πολύ ικανοποιητικές.

Οι δράσεις ανακοινώνονται συνήθως στην ιστοσελίδα του Τμήματος. Από το 2014 οι περισσότερες ανακοινώσεις αποστέλλονται στη σελίδα που οι φοιτητές του Τμήματος έχουν δημιουργήσει στο facebook. Έχει παρατηρηθεί ότι με τον τρόπο αυτόν η ενημέρωση είναι πιο άμεση και ευρεία.

Με αφορμή τη σύνταξη της παρούσας Έκθεσης διαπιστώνουμε ότι η σχετική πληροφόρηση όπως γινόταν έως τώρα δεν είναι επαρκής, κυρίως ως προς τη διάχυσή της προ τα έξω, και πρέπει να μεθοδευτεί καλύτερα ώστε και να προβάλλεται με πιο αντιπροσωπευτικό τρόπο. Προτείνεται, επί παραδείγματι, να υιοθετηθεί η πρακτική της δημοσιοποίησης των σχετικών αποτελεσμάτων υπό μορφήν ετήσιου απολογισμού στην ιστοσελίδα του Τμήματος.

6.2. Πώς κρίνετε τη δυναμική του Τμήματος για ανάπτυξη συνεργασιών με ΚΠΠ φορείς;

Όπως αναφέρθηκε, τα μέλη ΔΕΠ του Τμήματος Σλαβικών Σπουδών αντιμετωπίζουν θετικά την ανάπτυξη συνεργασιών με ΚΠΠ φορείς. Οι σχετικές πρωτοβουλίες του Τμήματος και μεμονωμένα των διδασκόντων κατά το αξιολογούμενο χρονικό διάστημα ήταν πολυάριθμες, οι δε εκδηλώσεις ενδιαφέροντος, πρωτοβουλίες και ανταποκρίσεις των ΚΠΠ φορέων κρίνονται εξαιρετικά ικανοποιητικές.

Είναι αυτονόητο ότι οι υποδομές του Τμήματος αξιοποιούνται (κτηριακές υποδομές του Πανεπιστημίου, τεχνικός εξοπλισμός του Τμήματος), τονίζουμε ωστόσο ότι οι ελλείψεις που έχουν αναφερθεί πιο πάνω, η ανεπάρκεια χρηματικών πόρων, η υποστελέχωση της γραμματείας θέτουν σοβαρούς ή και ανυπέρβλητους, επί του παρόντος, περιορισμούς στην ευόδωση των σχεδίων. Ενδεικτικά αναφέρεται το ερευνητικό σχέδιο ψηφιακής τεκμηρίωσης του πολύτιμου αρχείου του Ρωσικού Οίκου ευγηρίας, παρά τη Ρωσική εκκλησία Αθηνών, που έχει τεθεί σε εφαρμογή το τρέχον έτος υπό άριστους όρους εμπιστοσύνης του προϊστάμενου ιερέα προς το Τμήμα, τα μέλη ΔΕΠ και τους δύο Πανεπιστημιακούς Υποτρόφους

που συμμετέχουν σε εθελοντική βάση, προχωρεί όμως αργά λόγω μεγάλου φόρτου των τακτικών διδακτικών υποχρεώσεων των συμμετεχόντων και ανεπάρκειας του τεχνικού εξοπλισμού (ένας φορητός υπολογιστής περιορισμένων δυνατοτήτων και ένας φορητός σαρωτής). Ενδεικτικά επίσης αναφέρεται ότι οι ως άνω ανασταλτικοί παράγοντες δεσμεύουν την ανάπτυξη και εφαρμογή σχεδίων όπως λ.χ. η συνεργασία του Τμήματος με παλαιοβιβλιοπωλεία για τη συγκρότηση βιβλιογραφικής βάσης δεδομένων (και ει δυνατόν μερικής ψηφιοποίησης) ελληνικών δημοσιευμάτων σλαβολογικού ενδιαφέροντος, όπως, για παράδειγμα, ελληνικές μεταφράσεις της ρωσικής λογοτεχνίας (Επισημαίνεται ότι οι διαθέσιμες και πολύτιμες βάσεις ψηφιακών τεκμηρίων των Πανεπιστημίων Κρήτης, Πάτρας και ΑΠΘ δεν είναι επαρκείς, καθώς στην επιλογή του υλικού δεν ελήφθη συστηματικά υπόψη το σλαβολογικό κριτήριο).

Το πεδίο δράσης στο οποίο το Τμήμα μπορεί και οφείλει να αναπτύξει πρωτοβουλίες, προς όφελος και των φοιτητών του, είναι πολυσχιδές, το Τμήμα επιδιώκει, στο μέτρο του δυνατού, την ανάπτυξη συνεργασιών με ΚΠΠ φορείς, δεν έχει ωστόσο αναπτύξει κάποια συγκεκριμένη διαδικασία ή μηχανισμό προς αυτή την κατεύθυνση, καθώς οι δυσχέρειες που αντιμετωπίζει είναι μεγάλες και προτεραιότητα έχει η ενίσχυση του διδακτικού έργου.

6.3. Πώς κρίνετε τις δραστηριότητες του Τμήματος προς την κατεύθυνση της ανάπτυξης και ενίσχυσης συνεργασιών με ΚΠΠ φορείς;

Το Τμήμα έχει προβεί σε σειρά διοργανώσεων που είχαν στόχο την ανάδειξη του επιτελούμενου διδακτικού και ερευνητικού έργου, τη διεύρυνση των επιστημονικών επαφών και την ενημέρωση ΚΠΠ φορέων σχετικά με τους σκοπούς, το αντικείμενο και το παραγόμενο έργο του Τμήματος. Οι πιο σημαντικές από αυτές ήταν: α) η εορτασική εκδήλωση για την επέτειο των 100 χρόνων από τον θάνατο του Λέοντα Τολστόι, σε συνεργασία με τον Ελληνορωσικό Σύνδεσμο (28/2/2011). β) Α' Επιστημονική Ημερίδα του ΤΣΣ «Σλάβοι και Ελληνικός κόσμος» (7/12/2012). γ) Β' Επιστημονική Ημερίδα «Εκατό χρόνια από την έναρξη του Α' Παγκοσμίου Πολέμου. Η ρωσική διασπορά στον ελλαδικό χώρο και στα Βλκάνια», σε συνεργασία με το Ίδρυμα «Αλέξανδρος Σολζενίτσιν», Μόσχα (20/6/2014). Α' Επιστημονική Ημερίδα των φοιτητών του Τμήματος Σλαβικών Σπουδών «Οι Σλαβικές Σπουδές από την οπτική των νέων» (28/9/2015). Οι

περισσότερες ανακοινώσεις της Α' Ημερίδας έχουν δημοσιευτεί στον τόμο των Πρακτικών (εκδ. Πελεκάνος, 2014), οι ομιλίες της εκδήλωσης για τον Τολστόι είναι υπό έκδοση στον τόμο των *Επίσημων Λόγων* του ΕΚΠΑ (τ.36, μέρος Α'), τα Πρακτικά της Β' Ημερίδας είναι υπό επιμέλεια για έκδοση.

Από τις λοιπές εκδηλώσεις που πραγματοποιήθηκαν υπό την αιγίδα του Τμήματος αναφέρουμε ενδεικτικά την παρουσίαση «Ελληνικά γλωσσικά δάνεια ορθόδοξου-εκκλησιαστικού περιεχομένου στην εξέλιξη της ρωσικής γλώσσας» (29/2/2012, Ε. Αντρέιτσενκο, διδάσκουσα, Π.Δ.407), εκδήλωση «Ρωσικός πολιτισμός χωρίς σύνορα» σε συνεργασία με το ρωσόφωνο περιοδικό *Κάτω από τον κοινό ουρανό* (Ρωσία-Φινλανδία-Ολλανδία) και του Διεθνούς Ομίλου των ανά των κόσμο Πετροπολιτών (23/4/2012).

Στη δημοσιοποίηση της αποστολής και του έργου του Τμήματος συμβάλλουν αποτελεσματικά οι συμμετοχές με εισηγήσεις/ομιλίες των μελών ΔΕΠ και των εξωτερικών συνεργατών του Τμήματος σε πολυάριθμες εκδηλώσεις ΚΠΠ φορέων. Ενδεικτικά αναφέρονται οι συμμετοχές: στα Διεθνή Κοινωνικά Φόρουμ «Ρωσική Εβδομάδα στα Ιόνια νησιά» (Οκτώβριος 2011, Οκτώβριος 2012, Οκτώβριος 2013, Σεπτέμβριος 2014, Ε. Στεργιοπούλου)· στην εκδήλωση «Ο μετανάστης αυτοβιογραφείται» της Στέγης Γραμμάτων και Τεχνών (12/3/2012, Α. Ιωαννίδου)· στη σειρά «Διαλέξεις για την Ιστορία και τον Πολιτισμό των Σλάβων» του Μορφωτικού Ιδρύματος Εθνικής Τραπέζης (Ιανουάριος 2012 - Α. Ιωαννίδου, Μάιος 2012 - Ο. Αλεξανδροπούλου)· στην εκδήλωση των εκδόσεων «Άγρα» για τη μετάφραση της Άνας Καρένινα του Άρη Αλεξάνδρου (11/1/2013)· στην εκδήλωση του Ιδρύματος «Ρόζα Λούξενμπουργκ» (8/3/2013, Βερολίνο, Α. Ιωαννίδου)· στο 3^ο Ελληνο-Ρωσικό Κοινωνικό Φόρουμ (Σεπτέμβριος 2013, Ο. Αλεξανδροπούλου)· στην εκδήλωση «Η θέση της λογοτεχνίας και του βιβλίου στη σύγχρονη κοινωνία» του Ρωσικού Πανεπιστημίου Φιλίας των Λαών (Μόσχα, Νοέμβριος 2013, Ε. Στεργιοπούλου)· στο Διεθνές Επιστημονικό-Μεθοδολογικό Σεμινάριο «Η Ρωσική γλώσσα ανά τον κόσμο» (Δεκέμβριος 2013, Θεσσαλονίκη, Ε. Στεργιοπούλου)· στο Μορφωτικό Πρόγραμμα Κουλτουρολογίας και Λογοτεχνίας (Δεκέμβριος 2013, Αγ. Πετρούπολη, Ε. Στεργιοπούλου)· στην εκδήλωση «Μεταφράζοντας τη Ρωσική Λογοτεχνία» (Ινστιτούτο της Ρωσικής Γλώσσας και Πολιτισμού MiP – Εκδόσεις Γκοβόστη – Πανεπιστήμιο Λομονόσοφ της Μόσχας, 4/9/2014, Ο. Αλεξανδροπούλου)· στις Μορφωτικές Εκδηλώσεις του Εθνικού Ιδρύματος Ερευνών (Μάρτιος – Ιούνιος 2015, Π. Σοφούλης, Α. Παπαγεωργίου, Α. Ιωαννίδου, Ν. Παλαστρατηγάκης, Ο. Αλεξανδροπούλου)· στο Γ' Διεθνές Επιστημονικό-

Πρακτικό Φόρουμ των Νέων μεταφραστών (20/6/2015, Ερέτρια, Ε. Στεργιοπούλου). Τα θέματα των εισηγήσεων/ομιλιών αναγράφονται στο Παράρτημα. Ως προς την ευρύτερη δημοσιοποίηση των πεπραγμένων, αυτή επιτυγχάνεται με τη δημοσίευση των κειμένων σε επιστημονικά περιοδικά, την ανάρτηση video των ομιλιών στο διαδίκτυο από τους φορείς υποδοχής, τις ανακοινώσεις στον τύπο.

6.4. Πώς κρίνετε τον βαθμό σύνδεσης της συνεργασίας με ΚΠΠ φορείς με την εκπαιδευτική διαδικασία;

Το πρόγραμμα Πρακτικής Άσκησης και το προσφερόμενο Μάθημα *Επιχειρηματικότητα* έχουν ήδη αναφερθεί.

Όλες οι σχετικές δράσεις του Τμήματος ανακοινώνονται στους φοιτητές με σκοπό να πλαισιώσουν εποικοδομητικά τη διδακτική διαδικασία. Πέραν των όσων μνημονεύτηκαν πιο πάνω, επισημαίνουμε ότι το Τμήμα επικροτεί τις πρωτοβουλίες των διδασκόντων για εκπαιδευτικές επισκέψεις σε χώρους των ΚΠΠ φορέων. Ενδεικτικά αναφέρονται: α) επίσκεψη και ξενάγηση των φοιτητών στην έκθεση «Μεγάλοι Ρώσοι Ζωγράφοι 1920-2010 από τη Συλλογή Manege στην Αγία Πετρούπολη» του Ιδρύματος Β & Μ Θεοχαράκη κατά το ακαδ. έτος 2011-12 από τη Διευθύντρια του Κρατικού Μουσείου Σύγχρονης Τέχνης – Συλλογή Γ. Κωστάκη και εξωτερική συνεργάτιδα του Τμήματος, διδάσκουσα του μαθήματος «Ρωσική πρωτοπορία» (Π.Δ.407), Μαρία Τσαντσάνογλου· β) επίσκεψη στο Κέντρο Λόγου και Τέχνης των εκδόσεων Καστανιώτη στα εγκαίνια σειράς ποιητικών εκδηλώσεων «Με τα λόγια (γίνεται)» – βραδιά ρωσικής ποίησης» (25/4/2012, Ο. Αλεξανδροπούλου)· γ) επίσκεψη των παραστάσεων του Θεάτρου Βαχτάνγκοφ της Μόσχας «Θείος Βάνιας» του Τσέχοφ, «Μασκαράτα» του Λέρμοντοφ με ακόλουθες συζητήσεις των έργων και των επί σκηνής ερμηνειών (Φεβρουάριος 2012, Φεβρουάριος 2013, Ο. Αλεξανδροπούλου)· δ) επίσκεψη εκδήλωσης των εκδόσεων Perugia – παρουσίαση του βιβλίου «Ρωσική Γραμματική στα ελληνικά» της εξωτερικής συνεργάτιδας του Τμήματος Τατιάνας Μπορίσοβα (Π.Δ.407/ Πανεπιστημιακή υπότροφος), επιμέλεια Ε. Στεργιοπούλου (1/6/2013)· ε) επίσκεψη στα εγκαίνια της Έκθεσης του Βυζαντινού και Χριστιανικού Μουσείου «Ομιλούσες Εικόνες. Η διάδοση του θρησκευτικού πίνακα στη Ρωσία και τα Βαλκάνια, 16^{ος}-19^{ος} αι.» (Ιανουάριος 2014, Ο. Αλεξανδροπούλου/ ξενάγηση από την επιμελήτρια της έκθεσης, ερευνήτρια των Ινστιτούτου Μεσογειακών Ερευνών

Γιουλιάννα Μπόιτσεβα)· στ) επίσκεψη και ξενάγηση στην Έκθεση «Το Φως των Γραμμάτων», Πρεσβεία της Βουλγαρίας – Βυζαντινό και Χριστιανικό Μουσείο (Μάιος 2015, Γκέντσο Μπάνεβ, εξωτερικός συνεργάτης του Τμήματος, διδάσκων της Βουλγαρικής).

Να σημειωθεί επίσης ότι κατά τη διάρκεια της λειτουργίας του Τμήματος έχουν διοργανωθεί συναντήσεις των φοιτητών με μέλη ελληνοσλαβικών επιμελητηρίων με σκοπό την αναλυτική ενημέρωση για την κατάσταση και τις προοπτικές των οικονομικών σχέσεων μεταξύ Ελλάδας και σλαβικών κρατών, τις δυνατότητες επαγγελματικής απασχόλησης των αποφοίτων. Ενδεικτικά αναφέρεται η συνάντηση με τον Πρόεδρο του Ελληνοβουλγαρικού Εμπορικού και Βιομηχανικού Επιμελητηρίου (2012), ο οποίος πληροφόρησε τους φοιτητές σχετικά με την οικονομική και κοινωνική κατάσταση στη Βουλγαρία και τις προοπτικές επαγγελματικής αποκατάστασής τους στο πλαίσιο των εμπορικών και οικονομικών σχέσεων μεταξύ Ελλάδας και Βουλγαρίας. Επαναληπτικές συναντήσεις έχουν διοργανωθεί από το Ελληνοουκρανικό Επιμελητήριο. Επιτυχής και πολύ διαφωτιστική υπήρξε η πολύπτυχη παρουσίαση που διοργανώθηκε για τους φοιτητές του Τμήματος από την Πρεσβεία του Καζακστάν, με εισηγήσεις των ακόλουθων επί των μορφωτικών, εμπορικών και πολιτιστικών υποθέσεων (2014) και αναλυτικές πληροφορίες για τις προοπτικές φοίτησης (προπτυχιακά και μεταπτυχιακά προγράμματα) σε διεθνή και ρωσόφωνα τμήματα των ΑΕΙ της χώρας.

Συστηματικές προσπάθειες καταβάλλονται για διοργάνωση συναντήσεων των φοιτητών, στο πλαίσιο των διδασκόμενων μαθημάτων και σε έκτακτες εκδηλώσεις, με εκπροσώπους των γραμμάτων και τεχνών, όπως την Γιάννα Μπούκοβα, διακεκριμένη μεταφράστρια της ελληνικής ποίησης στα Βουλγάρικα (2013), τον Δημήτρη Τριανταφυλλίδη, δημοσιογράφο και μεταφραστή της ρωσικής λογοτεχνίας (2012, 2013).

Οι διδάσκοντες και οι φοιτητές του Τμήματος ανταποκρίνονται πρόθυμα σε ποικίλες προσκλήσεις ΚΠΠ φορέων σε εκδηλώσεις συναφείς με το Πρόγραμμα Σπουδών του Τμήματος, όπως η επετειακή εκδήλωση για τη Συμμαχική Νίκη στον Β' Παγκόσμιο Πόλεμο του Ελληνορωσικού Συνδέσμου (9/5/2011), εκδήλωση «Ακτινοβολία. Ιστορία της Μαρίας Σκλοντόφσκα-Κιουρί του Kazimierz Braun» του Ιδρύματος Μιχάλης Κακογιάννης σε συνεργασία με την Πρεσβεία της Πολωνίας (24/5/2011), ομιλία του Καθ. Radoslav Katicic «Έλληνες και Κροάτες στην

Αδριατική» (ΙΒΕ/ΕΙΕ – Ίδρυμα για την Ελληνική Γλώσσα και Πολιτισμό – Πρεσβεία της Κροατίας, 19/1/2012), Αφιέρωμα στον Σερβικό Κινηματογράφο (Ταινιοθήκη της Ελλάδας, Μάρτιος του 2012), εορταστική εκδήλωση για την 199^η επέτειο από τη γέννηση του εθνικού ποιητή της Ουκρανίας Ταράς Σεβτσένκο (7/3/2013, Πολιτιστικό Κέντρο της Πρεσβείας της Ουκρανίας). Συχνές και ποικίλης θεματολογίας εκδηλώσεις πραγματοποιούνται στο Κέντρο Επιστήμης και Πολιτισμού παρά την Πρεσβεία της Ρωσίας και παρακολουθούνται από φοιτητές και διδάσκοντες του Τμήματος. Σε αρκετές από αυτές, ιδίως τα σεμινάρια σχετικά με ζητήματα διδασκαλίας της Ρωσικής ως ξένης γλώσσας, έχουν λάβει μέρος οι εξωτερικοί συνεργάτες του Τμήματος.

6.5. Πώς κρίνετε τη συμβολή του Τμήματος στην τοπική, περιφερειακή και εθνική ανάπτυξη;

Η κύρια συμβολή του Τμήματος Σλαβικών Σπουδών στην εθνική ανάπτυξη είναι η εκπλήρωση της αποστολής του, όπως έχει διατυπωθεί στο ιδρυτικό Π.Δ. (βλ. παραπάνω, 2.3.1).

Παρά τις δυσχέρειες που συνεχώς επισημαίνονται σε διάφορες παραγράφους της παρούσας Έκθεσης, οι στόχοι του Τμήματος επιτυγχάνονται σε μεγάλο βαθμό. Προτεραιότητα δίδεται στο διδακτικό έργο προκειμένου οι απόφοιτοι του Τμήματος να ανταποκρίνονται στις απαιτήσεις της μέλλουσας επιστημονικής/επαγγελματικής σταδιοδρομίας τους, συμβάλλοντας στην προαγωγή των διαπολιτισμικών σχέσεων και συνεργασιών της Ελλάδας με τις χώρες του Σλαβικού κόσμου.

Κεντρικό μέλημα των μελών ΔΕΠ και όλων των διδασκόντων του Τμήματος είναι η ανάδειξη του Τμήματος στον διεθνή επιστημονικό χάρτη σε σημαντικό φυτώριο νέων επιστημόνων και αξιόλογη, πρωτοποριακή ερευνητική μονάδα, με άξια συμβολή στην προαγωγή των Σλαβικών Σπουδών εν γένει και της Ρωσικής φιλολογίας ως οργανικού τους σκέλους ειδικότερα. Για τον σκοπό αυτόν, το Τμήμα καλλιεργεί το έδαφος για την ανάπτυξη ακαδημαϊκών συνεργασιών με άλλα ιδρύματα ανώτατης εκπαίδευσης της ημεδαπής και αλλοδαπής. Οι εν ενεργεία διεθνείς ακαδημαϊκές συνεργασίες του Τμήματος έχουν αποτυπωθεί πιο πάνω, βλ. 5.6.

Οι συνεργασίες του Τμήματος με ΚΠΠ φορείς είναι βιώσιμες, καθώς διέπονται από αμοιβαία εμπιστοσύνη και άριστη συνεννόηση, και αυξανόμενες. Θεωρούμε ότι το

σύνολο των ενδεικτικών αναφορών που προηγήθηκαν συγκροτεί πολύ ικανοποιητική εικόνα για την προσφορά, τη διάδραση και τη συνεργασία του Τμήματος με το περιβάλλον του. Αναφέρουμε εδώ και το μεταφραστικό έργο των μελών ΔΕΠ που αποτελεί σημαντική και πολυσχιδή προσφορά στην προαγωγή των ελληνοσλαβικών σχέσεων. Αξιοσημείωτο επίσης το γεγονός ότι όλα τα μέλη ΔΕΠ και αρκετοί εξωτερικοί συνεργάτες του Τμήματος διατελούν ενεργά μέλη διεθνών επιστημονικών εταιρειών και ομίλων.

Ως προς τη συμμετοχή του Τμήματος σε εθνικά και διεθνή ερευνητικά και ακαδημαϊκά δίκτυα, τα μέλη ΔΕΠ και οι διδάσκοντες καταβάλλουν προσπάθειες για την ενεργοποίηση αυτών των λειτουργιών του Τμήματος. Ενδεικτικά αναφέρεται η συμμετοχή της Ε. Μίνεβα στο ερευνητικό πρόγραμμα “EUROJOS, Concepts of HOME, EUROPE, FREEDOM, WORK and HONOUR in the Axiology of Slavs and their neighbours” υπό την αιγίδα των Institute of Polish Studies, Marie Curie Skłodowska University, Lublin, Poland, Institute of Slavic Studies, Polish Academy of Sciences etc. (<http://ispan.waw.pl/default/en/research-projects/eurojos>). Στην έρευνα συμμετείχαν και οι φοιτητές του Τμήματός μας. Τα αποτελέσματα του προγράμματος θα δημοσιευτούν έως το τέλος του 2015. Πρέπει επίσης να αναφερθεί η συμμετοχή των φοιτητών στο Πρώτο Διεθνές Διεπιστημονικό Συνέδριο για προπτυχιακούς, μεταπτυχιακούς και διδακτορικούς φοιτητές *Η εικόνα της Βουλγαρίας και των Βουλγάρων στο Ευρωπαϊκό πλαίσιο: Λογοτεχνικές, γλωσσικές, πολιτισμικές, δημοσιογραφικές, κοινωνικοπολιτικές προεκτάσεις*», Βιέννη, Αυστρία (3. 12. 2014 - 5. 12. 2014, βλ. πιο πάνω, 4.8), στο διεθνές ερευνητικό πρόγραμμα *Πινακοθήκη Λόγου για τη Βουλγαρία – Λογοτεχνικά ταξίδια στη Βουλγαρία*, Μάιος-Σεπτέμβριος 2015 και το συνέδριο (Σόφια, 12-18/9/2015), στο οποίο θα παρουσιαστούν τα πορίσματα των συμμετοχών από οκτώ τμήματα Σλαβικών Σπουδών Αυστρίας, Γαλλίας, Ουκρανίας, Πολωνίας, Ρωσίας, Βουλγαρίας και του δικού μας. Υπεύθυνος των δράσεων αυτών είναι ο εξωτερικός συνεργάτης του τμήματος, διδάσκων της Βουλγαρικής, Γκέντσο Μπάνεβ.

Στις συμπερασματικές διαπιστώσεις που έχουν ήδη διατυπωθεί στα παραπάνω πεδία αυτής της κατηγορίας προσθέτουμε την επισήμανση ότι, σε πνεύμα ευρύτερης συλλογικότητας, το Τμήμα μπορεί και οφείλει να προβεί σε από κοινού συζήτηση των προοπτικών και δυνατοτήτων σύσφιξης των σχέσεών του με ΚΠΠ φορείς σε αμοιβαία επωφελή βάση, καθώς και σε αναζήτηση και κατάρτιση

χρηματοδοτούμενων ερευνητικών προγραμμάτων που θα επιτρέψουν την ενίσχυση των σχεδίων που ήδη έχουν τεθεί σε εφαρμογή (όπως το σχετικό με το αρχείο του Ρωσικού οίκου Ευγηρίας), καθώς και την υλοποίηση ικανού αριθμού σχεδίων που βρίσκονται σε προπαρασκευαστικό στάδιο. Αναγνωρίζεται επίσης ότι η μέριμνα για τις πιεστικές καθημερινές ανάγκες του Τμήματος δεν του επέτρεψαν προς το παρόν την επιθυμητή σύσφιξη επαφών με άλλα Τμήματα των ελληνικών ΑΕΙ πέραν της οικείας Σχολής. Πρέπει ωστόσο να επισημανθεί ότι τα μέλη ΔΕΠ διατηρούν στενές και γόνιμες σχέσεις με μέλη ΔΕΠ άλλων ιδρυμάτων ανώτατης εκπαίδευσης, όπως το ΑΠΘ, το Πανεπιστήμιο Μακεδονίας, το Δημοκρήτειο Πανεπιστήμιο, το Πάντειο Πανεπιστήμιο, το Πανεπιστήμιο Κρήτης, την Ανωτάτη Σχολή Καλών Τεχνών και καλλιεργούν το έδαφος για συνεργασίες σε διατμηματικό επίπεδο. Μέλημα του Τμήματος θα πρέπει επίσης να αποτελέσει η ανάπτυξη και διεύρυνση των επαφών του με Κοινωφελή Ιδρύματα, όπως λ.χ. με το Ίδρυμα Αλέξανδρος Ωνάσης, με το οποίο δύο μέλη ΔΕΠ (Ο. Αλεξανδροπούλου, Α. Ιωαννίδου) είχαν κατά το παρελθόν γόνιμες συνεργασίες, η Α. Ιωαννίδου είχε προχωρήσει σε συνεννόηση για προνομιακή πρόσβαση των φοιτητών του Τμήματος στις πολιτιστικές εκδηλώσεις της Στέγης Γραμμάτων και Τεχνών. Τέλος, ως σημαντικό σκέλος της διάδρασης του Τμήματος με το περιβάλλον, μεθοδεύεται η ανάπτυξη των επαφών του Τμήματος με φορείς της Δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης. Επί του παρόντος, το Τμήμα έχει συνάψει επαφές με ορισμένα σχολεία της Αθήνας, όπως το Βαρβάκειο Πρότυπο Πειραματικό Γυμνάσιο και Λύκειο. Τα σχέδια δραστηριοποίησης του Τμήματος προς αυτήν την κατεύθυνση βρίσκουν ιδιαίτερα θερμή ανταπόκριση στη φοιτητική κοινότητα του Τμήματος. Εκτιμάται ότι η υλοποίηση των συναφών σχεδίων με την ενεργή συμμετοχή των φοιτητών θα έχει πολλαπλά οφέλη, καθώς θα συμβάλλει στην ανάπτυξη δεξιοτήτων δημόσιας παρουσίασης και ταυτόχρονα θα προάγει τη δημοσιοποίηση του έργου του Τμήματος.

7. Στρατηγική ακαδημαϊκής ανάπτυξης

Η ακαδημαϊκή κοινότητα, στην οποία εντάσσεται το Τμήμα, η Φιλοσοφική Σχολή του ΕΚΠΑ, παρακολουθεί θετικά και εποικοδομητικά την υλοποίηση και δημοσιοποίηση των αποτελεσμάτων των αναπτυξιακών στρατηγικών του Τμήματος, καθώς αυτές αφορούν ιδιαιτέρως τους επιστημονικούς τομείς των Σλαβικών Γλωσσών, της Μετάφρασης, της Λογοτεχνίας, της Ιστορίας και του Πολιτισμού με έμφαση στη Ρωσική. Στο πλαίσιο αυτό προωθείται και η μετονομασία του Τμήματος σε Τμήμα Ρωσικής Γλώσσας και Φιλολογίας και Σλαβικών Σπουδών (βλ. ενότητα 2 και ειδικά παρ. 2.3.5).

Ως προς τον προγραμματισμό προσλήψεων και εξελίξεων μελών του ακαδημαϊκού προσωπικού σύμφωνα με το σχέδιο ακαδημαϊκής ανάπτυξης του Τμήματος, οι ανοικτές και δημόσιες προσκλήσεις εκδηλώσεως ενδιαφέροντος δημοσιεύονται στην ιστοσελίδα του Τμήματος για όλα τα γνωστικά αντικείμενα του Τμήματος.

Ως προς τον αριθμό των φοιτητών που σπουδάζουν κατ' έτος, την προέλευσή τους και τον τρόπο εισαγωγής τους, υπάρχουν πλήρη στοιχεία στο Παράρτημα Στοιχείων και Δεικτών της λειτουργίας του Τμήματος, στοιχεία τα οποία συλλέγει το Τμήμα από πενταετίας, δεδομένου ότι εξαρχής θεωρήθηκε ότι η αξιολόγηση θα βοηθούσε στην καλύτερη δυνατή ποιοτική απόδοσή του.

Ως προς την προσέλκυση φοιτητών υψηλού επιπέδου, το Τμήμα διεξάγει υψηλού επιπέδου ακαδημαϊκή διδασκαλία, όπου διαθέτει, αλλά ακόμη και εκεί όπου δεν διαθέτει, μέλη ΔΕΠ. Δυστυχώς, η κατάργηση της βάσης του Δέκα (10) κατά την εισαγωγή των υποψηφίων φοιτητών δεν ενισχύει τις προσπάθειες του Τμήματος για την επίτευξη του σκοπού αυτού. Η προβολή του Τμήματος στα ΜΜΕ (ηλεκτρονικά και έντυπα), οι επιστημονικές του διοργανώσεις (συνέδρια, ημερίδες, εκθέσεις) με θεματικές που θεραπεύονται στο πλαίσιο των αντίστοιχων, διδασκόμενων στο Τμήμα γνωστικών αντικειμένων, καθιστούν γνωστό το Τμήμα στις ομάδες εκείνων των υποψηφίων, οι οποίοι, τρέφοντας συναφή ενδιαφέροντα, στοχεύουν στην ανάπτυξη των γνώσεων και δεξιοτήτων τους στο πρόσφορο πεδίο της Ρωσικής φιλολογίας-μελέτης του Ρωσικού πολιτισμού και, ευρύτερα, των Σλαβικών σπουδών.

Η διαδικασία στρατηγικής ανάπτυξης του Τμήματος δρομολογήθηκε το ακαδημαϊκό έτος 2008-2009 και εξελίσσεται υπό δραματικά μεταβαλλόμενες συνθήκες. Θα υπενθυμήσουμε και στο σημείο αυτό ότι η στέρεη χάραξή της

εξαρτάται σε μεγάλο βαθμό από την προσδοκούμενη δυνατότητα του Τμήματος να αποκτήσει επαρκή μόνιμη στελέχωση (μέλη ΔΕΠ/ΕΕΠ και Διοικητικοί Υπάλληλοι), ώστε να αποκτήσει μεγαλύτερη επιστημονική δύναμη και διοικητική αυτοτέλεια και να δρομολογήσει τα βαρύνουσας σημασίας προγράμματα μεταπτυχιακών και διδακτορικών σπουδών.

8. Διοικητικές υπηρεσίες και υποδομές

8.1. Πώς κρίνετε την αποτελεσματικότητα των διοικητικών και τεχνικών υπηρεσιών;

Η Γραμματεία του Τμήματος είναι στελεχωμένη με μία Γραμματέα και έναν διοικητικό υπάλληλο που με μεγάλο κόπο κάλυπταν έως πρόσφατα τις ανάγκες του Τμήματος. Η Γραμματέας του Τμήματος κα Δήμητρα Πάλπου από το 2008 έχει οργανική θέση στο Τμήμα Τουρκικών και Σύγχρονων Ασιατικών Σπουδών του οικείου Πανεπιστημίου και έως τον Ιούλιο του 2015 συνέχιζε να παρέχει το πολύτιμο έργο της στο Τμήμα Σλαβικών Σπουδών με παράλληλη ανάθεση. Επιβάλλεται η άμεση τοποθέτηση υπεύθυνου/ης Γραμματείας, καθώς και ενίσχυση με προσωπικό εξειδικευμένο στις σύγχρονες τεχνολογίες. Στην κατεύθυνση αυτή έχει ήδη ζητηθεί από τις Πρυτανικές Αρχές η τοποθέτηση του απαραίτητου προσωπικού. Σημειώνεται ότι η ανεπάρκεια της γραμματειακής και διοικητικής υποστήριξης αποφέρει σημαντική επιβάρυνση των μελών ΔΕΠ, γεγονός που δυσχεραίνει το διδακτικό και ερευνητικό έργο.

Η Γραμματεία του Τμήματος δέχεται τους φοιτητές και το κοινό κάθε Τρίτη και Πέμπτη και ώρες 10.00-14.00, ενώ είναι προσβάσιμη στο διδακτικό προσωπικό καθ' όλες τις εργάσιμες ημέρες και ώρες. Οι ώρες υποδοχής φοιτητών και κοινού από τη Γραμματεία του Τμήματος θεωρούνται επαρκείς, δεδομένου ότι μέρος από τις παρεχόμενες υπηρεσίες προς τους φοιτητές διεκπεραιώνεται ηλεκτρονικά, μέσω της διαδικτυακής περιοχής των γραμματειών του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών (δήλωση μαθημάτων, έλεγχος βαθμολογίας τους, αιτήσεις για έκδοση πιστοποιητικών).

Η συνεργασία των διοικητικών υπηρεσιών του Τμήματος με εκείνες της κεντρικής διοίκησης του Ιδρύματος είναι ικανοποιητική. Παρόλα αυτά, συχνά καθυστερεί η παραλαβή εισερχομένων εγγράφων, τα οποία προωθούνται μέσω των κεντρικών υπηρεσιών από εξωτερικούς φορείς και πολλές φορές παραλαμβάνονται λίγες

ημέρες πριν την προθεσμία υλοποίησης των στόχων που αναφέρουν.

Όπως αναφέρθηκε παραπάνω (4.5), παρά το γεγονός ότι το Τμήμα απέκτησε πρόσφατα δικό του Σπουδαστήριο, στον 6ο όροφο του κτηρίου της Φιλοσοφικής Σχολής, το γεγονός ότι δεν διαθέτει μόνιμο βιβλιοθηκονόμο ή έστω τα κονδύλια για να προσλάβει ωρομίσθιο συνεργάτη, δεν επιτρέπουν, μέχρι στιγμής, τη λειτουργία του. Στην κατεύθυνση αυτή έχει ζητηθεί από τις Πρυτανικές Αρχές η τοποθέτηση του απαραίτητου και εξειδικευμένου προσωπικού.

Το εργαστήριο πληροφορικής (βλ. και 4.5, 5.3) του Τμήματος φιλοξενείται σε πολυκατοικία στο κέντρο των Αθηνών, σε μεγάλη απόσταση από την Φιλοσοφική Σχολή, γεγονός που δυσχεραίνει την πρόσβαση σε αυτό. Παρ' όλο που ο εξοπλισμός είναι σχετικά σύγχρονος και σε καλή κατάσταση, δεν μπορεί να χρησιμοποιηθεί επαρκώς λόγω της στενότητας του χώρου, καθώς δεν καλύπτει τις ανάγκες των πρωτοετών στο εργαστηριακά (γλωσσικά) μαθήματα. Παρά τα ανωτέρω προβλήματα, οι υπάρχουσες υποδομές, κάτω απ' αυτές τις συνθήκες, χρησιμοποιούνται στο έπακρο.

Το Κέντρο Λειτουργίας και Διαχείρισης Δικτύου (Κ.ΛΕΙ.ΔΙ) του Ε.Κ.Π.Α. είναι άρτια εξοπλισμένο και υποστηρίζει τις υπηρεσίες πληροφορικής και τηλεπικοινωνιών του Τμήματος. Διασφαλίζει υψηλής ποιότητας δικτυακές υπηρεσίες για το σύνολο των μελών του Ιδρύματος και έχει αναλάβει την οργάνωση και λειτουργία του δικτύου τηλεματικής του Ε.Κ.Π.Α., δηλαδή την ενιαία δομημένη καλωδιακή υποδομή, τον ενεργό εξοπλισμό και τις υπηρεσίες του τηλεφωνικού δικτύου και του δικτύου δεδομένων.

8.2. Πώς κρίνετε τις υπηρεσίες φοιτητικής μέριμνας;

Οι φοιτητές του Τμήματος Σλαβικών Σπουδών επωφελούνται από τις κοινές για όλους τους φοιτητές του Πανεπιστημίου Αθηνών παροχές όπως το Ταμείο Αρωγής Φοιτητών, ιατρική περίθαλψη, δραστηριότητες της Πανεπιστημιακής Λέσχης, τη Μονάδα Προσβασιμότητας Φοιτητών με αναπηρία, το γυμναστήριο, το φοιτητικό εισιτήριο, κ.ά. Επιπλέον, δίνεται η δυνατότητα στους φοιτητές του Τμήματος μέσω του Κ.ΛΕΙ.ΔΙ και των υπηρεσιών πληροφορικής που αυτό παρέχει, να ενημερώνονται σε θέματα επιστημονικής βιβλιογραφίας κατά τη διαδικασία εκπόνησης των πτυχιακών ή άλλων εργασιών. Η πρόσβαση των μελών της ακαδημαϊκής κοινότητας στη χρήση Τεχνολογιών Πληροφορικής και Επικοινωνιών υποστηρίζεται αποτελεσματικά από τις δικτυακές υπηρεσίες του Ιδρύματος, όπως το δίκτυο Αθηνά, την *Πλατφόρμας Ασύγχρονης Τηλεκπαίδευσης* η-Τάξη (e-class)

του Ε.Κ.Π.Α κ.α.

Ο θεσμός του Συμβούλου Καθηγητή δεν εφαρμόζεται στο Τμήμα Σλαβικών Σπουδών, κυρίως λόγω του μικρού αριθμού μελών ΔΕΠ (5).

Στο Τμήμα Σλαβικών Σπουδών δεν υπάρχουν οργανωμένες υπηρεσίες στήριξης φοιτητών που δεν ολοκληρώνουν εμπρόθεσμα τις σπουδές τους. Παρόλα αυτά και κατά περίπτωση, σε πολλά μαθήματα διεξάγονται επαναληπτικά μαθήματα πριν την περίοδο των εξετάσεων. Ο υπεύθυνος καθηγητής/διδάσκων καλεί τους φοιτητές για συμμετοχή τους στην «επαναληπτική» διαδικασία, με ανακοίνωση που εκδίδει και αναρτά στον Πίνακα Ανακοινώσεων ή στην ηλεκτρονική τάξη. Γενικά στο ΕΚΠΑ υπάρχουν μια σειρά από υπηρεσίες για την υποστήριξη των φοιτητών, όπως μεταξύ άλλων το Ταμείο Αρωγής Φοιτητών, το Συμβουλευτικό Κέντρο Φοιτητών, η Μονάδα Ψυχοκοινωνικής Παρέμβασης και η Μονάδα Προσβασιμότητας Φοιτητών με αναπηρία.

Το ΕΚΠΑ διαχειρίζεται διάφορα Κληροδοτήματα ειδικού σκοπού που χορηγούν υποτροφίες και βραβεία κάθε χρόνο για σπουδές, με διαγωνισμό ή με επιλογή. Επιπροσθέτως στο Τμήμα, σύμφωνα με απόφαση της Συγκλήτου για τα ακαδημαϊκά έτη 2008-09, 2009-10, 2010-11, 2011-12, 2012-13 θεσπίστηκε η χορήγηση βραβείου στον πρώτο βαθμολογικά πτυχιούχο φοιτητή/φοιτήτρια.

Το Τμήμα κάθε χρόνο διοργανώνει ημέρα υποδοχής για τους νεοεισερχόμενους φοιτητές, κατά την οποία ο Πρόεδρος του Τμήματος και ορισμένα μέλη ΔΕΠ ενημερώνουν τους νεοεισερχόμενους φοιτητές για τους στόχους του Τμήματος, το Πρόγραμμα Σπουδών και γενικά για το γνωστικό αντικείμενο το οποίο επέλεξαν. Επιπλέον, ειδικές ενημερώσεις πραγματοποιούνται από τα μέλη ΔΕΠ κατά τα πρώτα μαθήματα του Α' Εξαμήνου. Ως αποτέλεσμα των παραπάνω η ένταξη των νεοεισερχόμενων φοιτητών θεωρείται αποτελεσματική. Επισημάνθηκε ωστόσο ότι το ζήτημα αυτό χρήζει περαιτέρω σπουδής (βλ. 4.2).

Η συμμετοχή των φοιτητών στη ζωή του Τμήματος Σπουδών είναι ιδιαίτερα σημαντική, καθώς οι σπουδές στο Τμήμα περιλαμβάνουν αρκετές ώρες υποχρεωτικών μαθημάτων. Αυτό, σε συνδυασμό με το γεγονός ότι η πλειοψηφία των μελών ΔΕΠ συνεργάζονται με τους φοιτητές σε καθημερινή βάση, έχει σαν αποτέλεσμα την έντονη παρουσία και συμμετοχή τους στη ζωή του Τμήματος. Οι φοιτητές παρακολουθούν και συμμετέχουν στις επιστημονικές δραστηριότητες του Τμήματος, ενώ όπως αναφέρθηκε παραπάνω, τον Μάιο του 2015 διοργανώθηκε με δική τους πρωτοβουλία φοιτητική ημερίδα με θέμα την εξέλιξη και τις προοπτικές των σλαβικών σπουδών στη χώρα μας. Με πρωτοβουλία των φοιτητών έχει

πραγματοποιηθεί Χριστουγεννιάτικη εκδήλωση το 2013, ενώ τα Χριστούγεννα του 2014 διευρυμένες ομάδες φοιτητών από διαφορετικά έτη συνεργάστηκαν με τους διδάσκοντες για τη διοργάνωση εορταστικής εκδήλωσης με θέμα τα χριστουγεννιάτικα έθιμα των Σλαβικών Λαών που πραγματοποιήθηκε στην αίθουσα «Κωστής Παλαμάς» του Φιλολογικού Συλλόγου «Παρνασσός».

8.3. Πώς κρίνετε τις υποδομές πάσης φύσεως που χρησιμοποιεί το Τμήμα;

Οι υποδομές που έχουν παρασχεθεί στο Τμήμα από τη Φιλοσοφική Σχολή (από το έτος 2013-2014) είναι ανεπαρκέστερες (βλ. και 4.5).

Αναφέραμε και παραπάνω την ανυπαρξία γραφείων διδασκόντων, γεγονός που δυσχεραίνει την ερευνητική τους εργασία αλλά και τη συνεργασία τους με τους φοιτητές.

Ως προς την επάρκεια και ποιότητα χώρων Γραμματείας Τμήματος: Ο χώρος, στον οποίον μετακινήθηκε η Γραμματεία μόλις τον Ιούλιο του 2015, κρίνεται ανεπαρκέστατος λόγω μικρής χωρητικότητας.

Το Τμήμα Σλαβικών Σπουδών δεν διαθέτει δικό του χώρο συνεδριάσεων. Οι συνεδρίες της Γενικής Συνέλευσης του Τμήματος, πραγματοποιούνται σε χώρους οι οποίοι σε καμία περίπτωση δεν είναι επαρκείς.

Χώρος για Σπουδαστήριο παρασχέθηκε στο Τμήμα τον Ιανουάριο του 2015. Επισημάνθηκε και πιο πάνω ότι είναι μικρός και σύντομα δεν θα ανταποκρίνεται στις ανάγκες. Η βιβλιοθήκη του Τμήματος εμπλουτίζεται συνεχώς (σήμερα αριθμεί περί τα 3000 βιβλία), αριθμός ιδιαίτερα σημαντικός με δεδομένο το νεαρό της ηλικίας της. Αξίζει να σημειωθεί ότι από την αρχή της λειτουργίας του το Τμήμα είναι αποδέκτης σημαντικών δωρεών βιβλίων για την επιστημονική του βιβλιοθήκη, ενώ από το 2013-14 έχει την ενεργή στήριξη των Υπουργείων Παιδείας της Βουλγαρίας και της Πολωνίας για τη διδασκαλία των αντίστοιχων γλωσσών, και παράλληλα εξασφαλίζει αξιόλογες χρηματικές χορηγίες για την ενίσχυση του διδακτικού του έργου όσον αφορά τη Ρωσική, Ουκρανική και Σερβοκροατική. Παρόλα αυτά, το Τμήμα αντιμετωπίζει σοβαρά προβλήματα όσον αφορά την προμήθεια ξενόγλωσσων βιβλίων για τη διδασκαλία και, επίσης, για την ενημέρωση της επιστημονικής του βιβλιοθήκης.

Το Τμήμα χρησιμοποιεί τις υποδομές του κτηρίου της Φιλοσοφικής Σχολής και τη

Μονάδα Προσβασιμότητας Φοιτητών με αναπηρία (ΦμεΑ) του Πανεπιστημίου Αθηνών. Οι υποδομές αυτές έχουν αναβαθμιστεί τα τελευταία χρόνια με τη συχνή συντήρηση των ανελκυστήρων και σήμανση των χώρων για φοιτητές με προβλήματα όρασης.

Οι υποδομές και ο εξοπλισμός του Τμήματος είναι προσβάσιμος σε όλα τα μέλη του. Την ευθύνη της πρόσβασης σε υποδομές και εξοπλισμό έχει ο Πρόεδρος και τα μέλη ΔΕΠ του Τμήματος.

8.4. Πώς κρίνετε τον βαθμό αξιοποίησης νέων τεχνολογιών από τις διάφορες υπηρεσίες του Τμήματος (πλην εκπαιδευτικού και ερευνητικού έργου);

Η Γραμματεία του Τμήματος είναι συνδεδεμένη με το δίκτυο του Πανεπιστημίου και διεκπεραιώνει μεγάλο μέρος της δραστηριότητάς της ηλεκτρονικά (ηλεκτρονικές δηλώσεις μαθημάτων, συγγραμμάτων, ανακοινώσεις κ.α.). Η συντριπτική πλειονότητα των φοιτητών, όσο και το ακαδημαϊκό προσωπικό, χρησιμοποιούν συστηματικά τις εν λόγω υπηρεσίες.

Προσωπική ιστοσελίδα στο διαδίκτυο διαθέτει η αν. καθ. Αλεξάνδρα Ιωαννίδου: <http://scholar.uoa.gr/alioannidou/home>

Άλλα μέλη ΔΕΠ και διδάσκοντες αρκούνται προς το παρόν στις υπηρεσίες του ηλεκτρονικού ταχυδρομείου.

Ο ιστότοπος του Τμήματος ανανεώνεται κάθε χρόνο.

8.5. Πώς κρίνετε τον βαθμό διαφάνειας και την αποτελεσματικότητα στη χρήση υποδομών και εξοπλισμού;

Με δεδομένες τις ελλείψεις και τα γενικότερα προβλήματα που περιγράψαμε παραπάνω, η χρήση των διαθέσιμων υποδομών του Τμήματος είναι δεόντως ορθολογική.

Η χρήση του διαθέσιμου εξοπλισμού, ο οποίος κρίνεται ανεπαρκής, γίνεται με τον αποτελεσματικότερο δυνατό τρόπο.

8.6. Πώς κρίνετε τον βαθμό διαφάνειας και την αποτελεσματικότητα στη διαχείριση οικονομικών πόρων;

Η διαφάνεια και αποτελεσματικότητα στη διαχείριση των οικονομικών πόρων

είναι πλήρεις και εξασφαλίζονται με την τήρηση από το Τμήμα των οδηγιών της Γενικής Διεύθυνσης Περιουσίας & Οικονομικών του Ιδρύματος, η οποία έχει την ευθύνη του προϋπολογισμού του Ε.Κ.Π.Α.

9. Συμπεράσματα

9.1 Τα κυριότερα θετικά σημεία του Τμήματος

Το Τμήμα Σλαβικών Σπουδών, παρά το νεαρό της ηλικίας του και τις έντονα αντίξοες συνθήκες –ειδικά σε θέματα αριθμητικής δύναμης διδακτικού και ερευνητικού προσωπικού (μη αυτοδύναμο Τμήμα), διοικητικού προσωπικού, ανεπαρκών συμβάσεων Πανεπιστημιακών Υποτρόφων, ελλιπούς υλικοτεχνικής υποδομής, ελλιπούς κτηριακής υποδομής, ανεπαρκούς χρηματοδότησης επιστημονικών και ερευνητικών δραστηριοτήτων– ήδη παράγει αξιόλογο έργο τόσο στη διδασκαλία, όσο και στην έρευνα. Το Τμήμα βελτιώνει διαρκώς την αποδοτικότητα και την αποτελεσματικότητά του, με αποτέλεσμα να αναγνωρίζεται ευρύτερα ως το μοναδικό στην Ελλάδα Τμήμα το οποίο θεραπεύει τον γνωστικό χώρο των Σλαβικών Σπουδών, με εμβριθή προσέγγιση των τομέων γλώσσα-γλωσσολογία, λογοτεχνία, ιστορία, πολιτισμός των Σλαβικών χωρών, εκπαιδεύοντας ταυτόχρονα τους φοιτητές του στο ανώτερο δυνατό επίπεδο γλωσσομάθειας των σλαβικών γλωσσών.

Στην παρούσα Έκθεση Εσωτερικής Αξιολόγησης, τηρώντας τους βασικούς άξονες κριτηρίων αξιολόγησης: 1) Πρόγραμμα Σπουδών του Τμήματος, 2) Διδακτικό έργο, 3) Ερευνητικό έργο, 4) Στρατηγική ακαδημαϊκής ανάπτυξης, 5) Σχέσεις με κοινωνικούς, πολιτιστικούς φορείς παραγωγικούς (ΚΠΠ) φορείς και 6) Διοικητικές υπηρεσίες και υποδομές εκθέσαμε, με αντιπροσωπευτικό τρόπο, τα έως σήμερα πεπραγμένα.

Συνοψίζοντας, τονίζουμε:

- Κατά τα ακαδημαϊκά έτη 2008-09 έως το τρέχον το Τμήμα Σλαβικών Σπουδών πέτυχε σε ιδιαιτέρως ικανοποιητικό βαθμό τους στόχους του, όπως αυτοί προκύπτουν από το ΦΕΚ Ίδρυσής του, ήτοι την καλλιέργεια και προαγωγή της διδασκαλίας και της έρευνας, της γλώσσας – γλωσσολογίας, λογοτεχνίας, ιστορίας και πολιτισμού των Σλαβικών χωρών.

- Ο αρχικός σχεδιασμός του Τμήματος περιλάμβανε τρεις κατευθύνσεις: Ανατολικών, Δυτικών και Νοτίων Σλαβικών Σπουδών, με πτυχίο ενιαίο και για τις τρεις κατευθύνσεις και τίτλο: «Πτυχίο Τμήματος Σλαβικών Σπουδών». Κατά τον αρχικό σχεδιασμό, στα δύο πρώτα εξάμηνα το πρόγραμμα σπουδών προβλεπόταν ενιαίο, με έμφαση στη Ρωσική γλώσσα. Από τα επόμενα εξάμηνα οι φοιτητές θα επέλεγαν υποχρεωτικά μία από τις άλλες Σλαβικές γλώσσες (ως δεύτερη ή ως πρώτη) και, αναλόγως, θα δρομολογούσαν τις περαιτέρω σπουδές τους στον σλαβικό κόσμο.
- Παρά τις δυσχέρειες των καιρών, το Τμήμα έχει διαμορφώσει τα ερείσματα για τη βασική σλαβολογική κατάρτιση και την περαιτέρω διακλάδωση και την εμπάθυνση/εξειδίκευση στις Σλαβικές σπουδές. Από το δεύτερο έτος προσφέρεται στους φοιτητές η δυνατότητα επιλογής δεύτερης σλαβικής γλώσσας [Ουκρανική, Βουλγαρική, Πολωνική, Σερβική/Κροατική – αναφέρονται κατά τη σειρά που στάθηκε δυνατό να διδάσκονται στο Τμήμα]. Επί του παρόντος, το πρόγραμμα σπουδών ανταποκρίνεται ικανοποιητικά στη διαμόρφωση της βασικής σλαβολογικής κατάρτισης και εξαιρετικά ικανοποιητικά στην ανάπτυξη των Ρωσικών Σπουδών.
- Ως εκ τούτου, δρομολογήθηκε από το Τμήμα η μετονομασία του σε Τμήμα Ρωσικής Γλώσσας και Φιλολογίας και Σλαβικών Σπουδών, με σκοπό τη σαφέστερη διατύπωση (και αναγνωρισιμότητα) του χορηγούμενου πτυχίου, με την σαφή δήλωση της θεραπευόμενης επαρκώς (ή σχεδόν επαρκώς, ζητούμενης της αριστείας) κατεύθυνσης και την εξίσου σαφή δήλωση της προσμενόμενης ανάπτυξης και άλλων κλάδων της σλαβολογικής επιστήμης.
- Επί του παρόντος, η επιτυχημένη λειτουργία του ΤΣΣ οφείλεται στις προσπάθειες των υπηρετούντων μελών ΔΕΠ (5 στον αριθμό) και την αφοσίωση στο Τμήμα Πανεπιστημιακών Υποτρόφων, οι οποίοι αντιμετωπίζουν σοβαρότατα προβλήματα οικονομικής και ασφαλιστικής φύσεως. Οι ελλείψεις σε ανθρώπινο δυναμικό (μέλη ΔΕΠ και Διοικητικό Προσωπικό) και υποδομές είναι σοβαρές.
- Το συνολικό έργο του διδακτικού προσωπικού καθώς και η ποιότητα της διδασκαλίας κρίνονται ως ικανοποιητικά (έως εξαιρετικά) και, πάντως, σύμφωνα με τα διεθνή πρότυπα.
- Η ποιότητα και η διεθνής διάσταση του παρεχομένου διδακτικού έργου επιβεβαιώνεται από το γεγονός ότι οι φοιτητές Erasmus του Τμήματος, οι

οποίοι φοιτούν σε πανεπιστήμια του εξωτερικού για ορισμένο χρονικό διάστημα, επαξίως ανταπεξέρχονται στις απαιτήσεις ενός προγράμματος σπουδών το οποίο δεν κάνει διακρίσεις μεταξύ γηγενών φοιτητών και φοιτητών Erasmus.

- Υπάρχει σημαντικό ενδιαφέρον από την κοινωνία για το Τμήμα, όπως αυτό αποτυπώνεται στην κάλυψη των προσφερόμενων θέσεων. Ενδεικτικά αναφέρεται ότι για το ακαδημαϊκό έτος 2012-13, οι επιτυχόντες στις πανελλαδικές ήταν 64, ενώ ο τελικός αριθμός των εισακτέων όλων των κατηγοριών διαμορφώθηκε σε 69. Συνεπώς υπερκαλύφθηκαν οι προσφερόμενες θέσεις.
- Δηλωτική της αυξανόμενης προσέλευσης αποτελεί η διαπίστωση ότι στα μηχανογραφικά των υποψηφίων, το Τμήμα δηλώνεται ως πρώτη ή δεύτερη επιλογή. Σημαντική ζήτηση έχει το Τμήμα από τους ομογενείς των Σλαβικών και άλλων χωρών του πάλαι ποτέ «ανατολικού μπλοκ». Σημειώνεται ιδιαίτερα η αξιόλογη προσέλευση στο Τμήμα αποφοίτων άλλων Α.Ε.Ι., που συμβάλλουν αισθητά στην εγρήγορση του όλου διδασκόμενου κοινού.
- Το διδακτικό προσωπικό του Τμήματος παρουσιάζει σημαντικό δημοσιευμένο ερευνητικό έργο, ανταποκρινόμενο, καίρια, σε πολλαπλά ζητούμενα των σλαβικών σπουδών και ελληνοσλαβικών διαπολιτισμικών επαφών, των παλαιότερων και των απολύτως σύγχρονων.

9.2. Επισήμανση προβλημάτων και αδυναμιών

- Σημαντικό πρόβλημα αποτελεί το γεγονός ότι το Τμήμα είναι «μη αυτοδύναμο» σύμφωνα με την παράγραφο 3 του άρθρου 15 του Ν. 2454/97(ΦΕΚ 7 Α'), διότι δεν έχει εκλεγμένα «εννέα (9) μέλη Διδακτικού και Ερευνητικού Προσωπικού, εκ των οποίων τουλάχιστον τα τέσσερα (4) στις βαθμίδες του Καθηγητή ή του Αναπληρωτή Καθηγητή και οπωσδήποτε τα δύο εξ αυτών στη βαθμίδα του καθηγητή...». Παραταύτα δεν υπάρχουν σοβαρά προβλήματα στην υλοποίηση του σημαντικού διδακτικού και ερευνητικού έργου του τμήματος. Αφενός διότι απασχολεί έντεκα (12) Διδάσκοντες οι περισσότεροι εκ των οποίων απασχολούνται ως συμβασιούχοι βάσει του προεδρικού διατάγματος 407/80 (Πανεπιστημιακοί Υπότροφοι) και αφετέρου διότι μέρος των διδακτικών

αναγκών του Τμήματος καλύπτεται, όπως αναφέρθηκε παραπάνω, από προσφερόμενα μαθήματα άλλων τμημάτων της Φιλοσοφικής Σχολής. Σε κάθε περίπτωση, θα πρέπει να επισημανθεί ότι η υποχρηματοδότηση του Τμήματος καθιστά δύσκολη την πραγματοποίηση όλων των εκπαιδευτικών δραστηριοτήτων που προβλέπονται, δεδομένου ότι μεγάλο μέρος των μαθημάτων πραγματοποιείται από Πανεπιστημιακούς Υποτρόφους.

- Ένα ακόμη αρνητικό σημείο φαίνεται να είναι η υπερβολική εξάρτηση από εξωτερικούς συνεργάτες και διδάσκοντες, αφενός διότι δεν είναι σίγουρο ότι το Τμήμα θα μπορεί πάντοτε να καλύπτει το κόστος μισθοδοσίας τους, αφετέρου διότι δεν μπορεί να δημιουργηθεί μια ομάδα μόνιμων συνεργατών η οποία θα αναπτύξει εσωτερική κουλτούρα Τμήματος και δυναμική ανάπτυξης.
- Παρά το γεγονός ότι η ποιότητα των αποφοίτων του Τμήματος είναι πολύ καλή, με μέσο όρο βαθμολογίας “Λίαν καλώς” (7,71), είναι γεγονός ότι αριθμός τους είναι μικρός συγκριτικά με άλλα τμήματα. Σε μεγάλο βαθμό αυτό οφείλεται στην ύπαρξη του θεσμού των προαπαιτούμενων στα μαθήματα ρωσικής γλώσσας, μαθήματα τα οποία εκτείνονται από το ε' έως και το η' εξάμηνο σπουδών και που καταλαμβάνουν σημαντικό μέρος του συνόλου των εξαμηνιαίων μαθημάτων. Είναι αλήθεια ότι ο συγκεκριμένος θεσμός καθυστερεί τους φοιτητές ως προς τον χρόνο αποφοίτησή τους, εξασφαλίζει, όμως, τους στόχους του Τμήματος ως προς τη γλωσσομάθεια των φοιτητών στην Ρωσική γλώσσα: “επαρκής χρήστης” της Ρωσικής, επίπεδο Γ του ΚΕΠΑ, στόχος απαραίτητος για την ανταγωνιστικότητα του Πτυχίου τους. Εξίσου σημαντικοί παράγοντας είναι ο χαμηλός μέσος όρος εξοικείωσης των φοιτητών με βασικές έννοιες των θεραπευόμενων επιστημών, η προσήλωση ικανού αριθμού των φοιτητών στην αποστήθιση και η αδυναμία να εξοικειωθούν με έναν πιο δημιουργικό, συνθετικό και κριτικό τρόπο σκέψης, η αδυναμία να συγκροτούν συνεκτική γνώση. Αισθητή και στα προγράμματα διδασκαλίας γλωσσών είναι η φυγοπονία ικανού αριθμού των φοιτητών κατά τη διάρκεια του εξαμήνου και η ακόλουθη αποκαρδίωση κατά την εξεταστική περίοδο. Επιβαρυντικό για την αποτελεσματικότητα της διδασκαλίας παράγοντα αποτελεί το γεγονός ότι αρκετά μεγάλος αριθμός φοιτητών εργάζεται.

- Ο βαθμός αξιοποίησης της διαθέσιμης στο Τμήμα κτηριακής και υλικοτεχνικής υποδομής από τους διδάσκοντες κρίνεται ως απολύτως ικανοποιητικός. Είναι, ωστόσο, πολύ λιγοστές αυτές οι υποδομές για τις ανάγκες του Τμήματος. Εκκρεμεί η απολύτως επιτακτική ανάγκη χορήγησης γραφείων και τεχνικού εξοπλισμού σε όλα τα μέλη ΔΕΠ.
- Ελλιπές διδακτικό προσωπικό. Η δυναμική που έχει αναδείξει το Τμήμα, η προσέλευση φοιτητών με αυξανόμενες απαιτήσεις/δυνατότητες, η ανάγκη υποστήριξης της ενεργούς προβολής του Τμήματος σε διεθνές επίπεδο και, από την άλλη πλευρά, η αβεβαιότητα που διέπει τις συνεργασίες με τους επί συμβάσει διδάσκοντες, η αδυναμία –λόγω μη αυτοδυναμίας- να δρομολογηθούν οι μεταπτυχιακές και διδακτορικές σπουδές καθιστούν απολύτως επιτακτική την ενίσχυση του Τμήματος σε μόνιμο διδακτικό προσωπικό.
- Ελλιπές διοικητικό προσωπικό. Επί του παρόντος, με την τοποθέτηση στο Τμήμα νέας γραματέως (Σεπτέμβριος 2015), η γενική συνθήκη έχει βελτιωθεί. Παραμένει ωστόσο επιτακτική η ανάγκη να λειτουργήσει το σπουδαστήριο, με ειδικό βιβλιοθηκονόμο.

9.3 Ευκαιρίες αξιοποίησης των θετικών σημείων

- Είναι αυτονόητη αλλά και αξίζει να εξαρθεί η στρατηγική σημασία για την Ελλάδα της διατήρησης και ενίσχυσης αυτού του τμήματος, το οποίο προάγει και αναπτύσσει τη συνεργασία, την εκπαίδευση και την έρευνα ως προς τις χώρες της Ανατολικής Ευρώπης και διασφαλίζει έτσι τη σύνδεση του ΕΚΠΑ με ένα μεγάλο, αναπτυσσόμενο και ιστορικά συνδεδεμένο με την Ελλάδα γεωγραφικό χώρο, που περιλαμβάνει δεκατρείς σλαβικές χώρες (από τις οποίες έξι μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης) στον οποίον, ας σημειωθεί, υπάρχουν πάνω από εκατό Τμήματα Κλασικών και Νέων Ελληνικών Σπουδών.
- Η συνεργασία με τα υπόλοιπα Τμήματα της Φιλοσοφικής Σχολής Αθηνών. Μέρος των διδακτικών αναγκών του τμήματος καλύπτεται από προσφερόμενα μαθήματα άλλων τμημάτων της Φιλοσοφικής Σχολής

(Τμήμα Ιστορίας Αρχαιολογίας, Τμήμα Φιλολογίας), τα οποία είναι κοινά με το πρόγραμμα σπουδών του τμήματος Σλαβικών Σπουδών.

- Επέκταση του προγράμματος Erasmus/Erasmus Mundus ώστε μεγαλύτερος αριθμός φοιτητών του Τμήματος να επισκεφθεί τις χώρες, ο πολιτισμός και η γλώσσα των οποίων αποτελεί το αντικείμενο σπουδών στο Τμήμα.
- Η οργάνωση μεταπτυχιακού προγράμματος σπουδών σε συνεργασία είτε με Τμήματα του Πανεπιστημίου Αθηνών είτε με Τμήματα πανεπιστημίων των σλαβικών χωρών.

10. Σχέδια βελτίωσης

Κύριο μέλημα του Τμήματος είναι η παροχή ποιοτικού διδακτικού αλλά και ερευνητικού έργου επ' ωφελεία τόσο των φοιτητών όσο και της κοινωνίας ευρύτερα. Για τον σκοπό αυτό απαιτείται η εκπόνηση και εφαρμογή σχεδίου δράσης για την άρση των αρνητικών και την ενίσχυση των θετικών σημείων που προαναφέρθηκαν.

- Σχετικά με τον σχετικά υψηλό αριθμό φοιτητών που δεν ολοκληρώνουν εγκαίρως τις σπουδές τους προβλέπονται τα εξής:

- Η μείωση των μαθημάτων πτυχίου από 52 σε 48 (σε πρώτη φάση).
- Η εισαγωγή περισσότερων μαθημάτων κορμού και γλώσσας στα πρώτα έτη.
- Η μείωση του φόρτου εργασίας των φοιτητών τόσο σε παρακολούθηση όσο και σε εργασίες.
- Η επανεξέταση του ζητήματος της εισαγωγής στο Τμήμα μέσω Πανελλαδικών Εξετάσεων χωρίς την εξέταση σε ειδικό μάθημα Γλώσσας (Ρώσικα)
- Η επανεξέταση της παρακολούθησης μαθημάτων από άλλα προγράμματα σπουδών σε άλλα Τμήματα της Φιλοσοφικής εφόσον παρουσιάζονται σε αυτά υψηλός βαθμός αποχής ή αποτυχία.

- Όσον αφορά τον αριθμό των αποφοίτων του Τμήματος και την επαγγελματική τους αποκατάσταση:

- Προβλέπεται η σύνταξη, διανομή και επεξεργασία ερωτηματολογίου με σκοπό την καταγραφή των αναγκών επαγγελματικής αποκατάστασης των αποφοίτων ώστε να διαφανούν οι ανάγκες και να αναληφθούν πρωτοβουλίες για την καλύτερη δυνατή διασφάλιση των δικαιωμάτων τους.
- Στην ίδια κατεύθυνση έχει ήδη δρομολογηθεί η ένταξη στο Πρόγραμμα

Σπουδών του Τμήματος του μαθήματος “Επιχειρηματικότητα” με σκοπό να βοηθηθούν οι φοιτητές στην ένταξή τους στο επιχειρηματικό περιβάλλον.

- **Όσον αφορά το θέμα της κτηριακής και υλικοτεχνικής υποδομής καθώς και το θέμα των ελλείψεων που παρατηρούνται σε διδακτικό και διοικητικό προσωπικό**, απαιτούνται η άμεση εξασφάλιση σχετικών κονδυλίων, η προκήρυξη θέσεων μελών ΔΕΠ/ΕΕΠ και η στελέχωση του Τμήματος με διοικητικό προσωπικό. Αναγκαία κρίνεται, ομοίως, η άμεση λειτουργία του ήδη οργανωμένου Εργαστηρίου Πληροφορικής, καθώς και του Σπουδαστηρίου του Τμήματος που αδρανεί λόγω έλλειψης βιβλιοθηκονόμου.
- **Προς χάριν της προαγωγής της επιστήμης και της παραγωγής ποιοτικού ερευνητικού έργου** χρειάζεται να εμπλουτισθεί το Τμήμα με οργανωμένο Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών καθώς και με κύκλο Διδακτορικών Σπουδών.
- **Τέλος, για τη βέλτιστη εν γένει λειτουργία του Τμήματος** και τη διασφάλιση και βελτίωση της ποιότητας της έρευνας και της διδασκαλίας, των σπουδών και των λοιπών υπηρεσιών που παρέχονται από το Τμήμα, χρήσιμη θα είναι η συγκέντρωση και συστηματοποίηση των ανηρημένων στον ιστότοπο αποφάσεων της ΠΓΣ, των σχετικών με τη λειτουργία του Τμήματος, ο εμπλουτισμός τους και η κατάρτιση τον Εσωτερικού Κανονισμού του Τμήματος, όπου οι φοιτητές, οι διδάσκοντες αλλά και κάθε ενδιαφερόμενος θα μπορούσαν να ανατρέχουν προκειμένου να γνωρίζουν επακριβώς τον τρόπο οργάνωσης και τους κανονισμούς λειτουργίας του Τμήματος.

11. Πίνακες

Οι πίνακες που ακολουθούν παρατίθενται σε οριζόντια διάταξη σελίδας.

(Το υπόλοιπο της σελίδας είναι εσκεμμένα κενό)

ΕΠΙΤΟΜΗ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ ΤΟΥ ΑΞΙΟΛΟΓΟΥΜΕΝΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ

ΙΔΡΥΜΑ: ΕΘΝΙΚΟ & ΚΑΠΟΔΙΣΤΡΙΑΚΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΑΘΗΝΩΝ

ΤΜΗΜΑ : ΤΜΗΜΑ ΣΛΑΒΙΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ

Αριθμός προσφερόμενων κατευθύνσεων:

Αριθμός μεταπτυχιακών προγραμμάτων: -

<i>Σχετικός πίνακας</i>	<i>Ακαδημαϊκό έτος</i>	<i>Τρέχον έτος (2014- 2015)</i>	<i>T-1</i>	<i>T-2</i>	<i>T-3</i>	<i>T-4</i>	<i>T-5</i>
# 1	Συνολικός αριθμός μελών ΔΕΠ	5	4	4	2	2	2
# 1	Διδάσκοντες επί συμβάσει	12	9	10	9	8	8
# 1	Λοιπό προσωπικό	3	3	3	2	2	2
# 2	Συνολικός αριθμός προπτυχιακών φοιτητών σε κανονικά έτη φοίτησης (ν X 2)	319	266	182	128	80	44
# 3	Προσφερόμενες από το Τμήμα θέσεις στις πανελλαδικές	81	86	64	55	45	38
# 3	Συνολικός αριθμός νεοεισερχομένων φοιτητών	88	94	69	61	49	42
# 7	Αριθμός αποφοίτων	10	5	1			
# 6	Μ.Ο. βαθμού πτυχίου	7,6	7,5	9,5			
# 4	Προσφερόμενες από το Τμήμα Θέσεις ΠΜΣ	-					
# 4	Αριθμός αιτήσεων για ΠΜΣ	-					
# 12.1	Συνολικός αριθμός μαθημάτων για την απόκτηση πτυχίου	52	52	52	52	51	50
# 12.1	Σύνολο υποχρεωτικών μαθημάτων (Υ)	39	39	39	39	38	37
# 12.1	Συνολικός αριθμός προσφερόμενων μαθημάτων επιλογής υποχρεωτικώς (Ε/Υ)	39	40	27	24	24	24
# 15	Συνολικός αριθμός δημοσιεύσεων ΔΕΠ	39	23	15	14	10	
# 16	Αναγνώριση ερευνητικού έργου (σύνολο)	17	26	20	14	16	
# 17	Διεθνείς συμμετοχές	1		1	1		

Πίνακας 1. Εξέλιξη του προσωπικού του Τμήματος

		Τρέχον έτος (2014-15)		Προηγ. Έτος (2013-14)		Τρέχον έτος – 2 (2012-13)		Τρέχον έτος – 3 (2011-12)		Τρέχον έτος – 4 (2010-11)		Τρέχον έτος 5 (2009-10)	
		A	Θ	A	Θ	A	Θ	A	Θ	A	Θ	A	Θ
Καθηγητές	Σύνολο		1		1		1						
	Από εξέλιξη												
	Νέες προσλήψεις						1						
	Συνταξιοδοτήσεις Παραιτήσεις												
Αναπληρωτές Καθηγητές	Σύνολο		2		2				1		1		
	Από εξέλιξη												
	Νέες προσλήψεις						1				1		
	Συνταξιοδοτήσεις Παραιτήσεις												
Επίκουροι Καθηγητές	Σύνολο								1		1		1
	Από εξέλιξη												
	Νέες προσλήψεις												
	Συνταξιοδοτήσεις Παραιτήσεις												
Λέκτορες	Σύνολο	1	1	1		1							
	Νέες προσλήψεις		1			1							
	Συνταξιοδοτήσεις												
	Παραιτήσεις												
Μέλη ΕΕΔΙΠ	Σύνολο		1										
Διδάσκοντες επί συμβάσει**	Σύνολο	3*	10	2*	8	2	8	1	8	1	7	1	7
Τεχνικό προσωπικό εργαστηρίων	Σύνολο		1		1		1						
Διοικητικό προσωπικό	Σύνολο	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1

** Αναφέρεται σε αριθμό συμβάσεων – όχι διδασκόντων (π.χ. αν ένας διδάσκων έχει δύο συμβάσεις, χειμερινή και εαρινή, τότε μετρώνται δύο συμβάσεις).

A: Άρρενες, Θ: Θήλειες / * 1 θέση λέκτορα πενταετούς θητείας, χρηματοδοτούμενη από το Υπουργείο Παιδείας της Βουλγαρίας

Πίνακας 2. Εξέλιξη του συνόλου των εγγεγραμμένων φοιτητών του Τμήματος σε όλα τα έτη σπουδών

	2014-2015	2013-14	2012-2013	2011-2012	2010-2011	2009-2010
Προπτυχιακοί	337 (όλα τα έτη μαζί)	266	182	128	80	42

Πίνακας 3. Εξέλιξη του αριθμού των νέο-εισερχομένων προπτυχιακών φοιτητών του Τμήματος

Εισαχθέντες με:	2014-2015	2013-14	2012-2013	2011-2012	2010-2011	2009-2010
Εισαγωγικές εξετάσεις	81	86	64	55	45	38
Μετεγγραφές (εισροές προς το Τμήμα)						
Μετεγγραφές (εκροές προς άλλα Τμήματα)	11	5	4	6	9	9
Κατατακτήριες εξετάσεις (Πτυχιούχοι ΑΕΙ/ΤΕΙ)	7	8	5	6	4	4
Άλλες κατηγορίες						
Σύνολο	88	94	69	61	49	42

Πίνακας 4. Εξέλιξη του αριθμού των θέσεων και των αποφοίτων του Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών (ΠΜΣ)*

Πίνακας 5. Εξέλιξη του αριθμού των θέσεων και των αποφοίτων* του Προγράμματος Διδακτορικών Σπουδών

Το Τμήμα Σλαβικών Σπουδών δεν έχει ΠΜΣ, ΠΔΣ.

Πίνακας 6. Κατανομή βαθμολογίας και μέσος βαθμός πτυχίου των αποφοίτων του Προγράμματος Προπτυχιακών Σπουδών

Έτος Αποφοίτησης	Συνολικός αριθμός αποφοιτησάντων	Κατανομή Βαθμών (αριθμός φοιτητών και % επί του συνόλου των αποφοιτησάντων)				Μέσος όρος Βαθμολογίας (στο σύνολο των αποφοίτων)
		5.0-5.9	6.0-6.9	7.0-8.4	8.5-10.0	
Τρέχον έτος - 5						
Τρέχον έτος - 4						
Τρέχον έτος - 3						
2012-2013	1				1	9,5
2013-2014	5		2	2	1	7,58
2014-2015	10		3	5	2	7,58
<i>Σύνολο</i>	16	0	5	7	4	7,71

Πίνακας 7. Εξέλιξη του αριθμού των αποφοίτων του Προγράμματος Προπτυχιακών Σπουδών και διάρκεια σπουδών

Έτος αποφοίτησης	Αποφοιτήσαντες Διάρκεια Σπουδών (σε έτη)								Σύνολο
	K	K+1	K+2	K+3	K+4	K+5	K+6	K+6 και πλέον	
Τρέχον έτος - 6									
Τρέχον έτος - 5									
Τρέχον έτος - 4									
Τρέχον έτος - 3									

2012-13	1							1
2013-14	1	3	2					5
2014-15	1	7	2					10

K = Κανονική διάρκεια σπουδών (4 έτη), K+1=5 έτη κ.ο.κ.

Πίνακας 8. Επαγγελματική ένταξη των αποφοίτων του Προγράμματος Προπτυχιακών Σπουδών

Έτος Αποφοίτησης	Συνολικός αριθμός αποφοιτησάντων	Χρονικό διάστημα επαγγελματικής ένταξης μετά την αποφοίτηση (σε μήνες)**			
		6	12	24	Μη ενταχθέντες – συνέχεια σπουδών
Τρέχον έτος – 5					
Τρέχον έτος – 4					
Τρέχον έτος – 3					
Τρέχον έτος – 2	1	1			
Προηγ. έτος	5	3	1		
Τρέχον έτος (2014-15)	10				4
<i>Σύνολο</i>	16	4	1		

Πίνακας 9. Συμμετοχή σε Διαπανεπιστημιακά ή Διατμηματικά Προγράμματα Προπτυχιακών Σπουδών

		2014-2015	2013-14	2012-13	2011-12	Τρέχον έτος – 4	Τρέχον έτος – 5	Σύνολο
Φοιτητές του Τμήματος που φοίτησαν σε άλλο Α.Ε.Ι. ή σε άλλο Τμήμα	Εσωτερικού							
	Εξωτε- ρικού	Ευρ.**						
		Άλλα	3					
Επισκέπτες φοιτητές άλλων Α.Ε.Ι. ή Τμημάτων στο Τμήμα	Εσωτερικού							
	Εξωτε- ρικού	Ευρ.**						
		Άλλα						
Μέλη ακαδημαϊκού προσωπικού του Τμήματος που δίδαξαν σε άλλο Α.Ε.Ι. ή σε άλλο Τμήμα	Εσωτερικού							
	Εξωτε- ρικού	Ευρ.**	1			1		
		Άλλα						
Μέλη ακαδημαϊκού προσωπικού άλλων Α.Ε.Ι. ή Τμημάτων που δίδαξαν στο Τμήμα	Εσωτερικού							
	Εξωτε- ρικού	Ευρ.**	2					
		Άλλα						
Σύνολο								

Πίνακας 10. Επαγγελματική ένταξη των αποφοίτων των Προγραμμάτων Μεταπτυχιακών Σπουδών. Το ΤΣΣ δεν έχει ΠΙΜΣ.

Πίνακας 11. Συμμετοχή σε Διαπανεπιστημιακά ή Διατμηματικά Προγράμματα Μεταπτυχιακών Σπουδών

		2014-15	2013-14	2012-13	Τρέχον έτος – 3	Τρέχον έτος – 4	Τρέχον έτος – 5	<i>Σύνολο</i>
Μέλη ακαδημαϊκού προσωπικού του Τμήματος που δίδαξαν σε άλλο Α.Ε.Ι. ή σε άλλο Τμήμα	Εσωτερικού							
	Εξωτε- ρικού	Ευρ.**		1				
		Άλλα						

Πίνακας 12.1 Μαθήματα Προγράμματος Προπτυχιακών Σπουδών (Ακαδημ. έτος 2014-15)

Εξάμηνο Σπουδών	Μαθήματα Προγράμματος Σπουδών (ανά εξάμηνο)	Κωδικός Μαθήματος	Πιστ. Μονάδες ECTS	Κατηγορία μαθήματος*	Υποβάθρου (Υ) Επιστ. Περιοχής (ΕΠ) Γενικών Γνώσεων (ΓΓ) Ανάπτυξης Δεξιοτήτων (ΑΔ)	Ωρες διδασκαλίας ανά εβδομάδα	Σε ποιο εξάμηνο σπουδών αντιστοιχεί; (1 ^ο , 2 ^ο κλπ.)	Προαπαιτούμενα μαθήματα	Ιστότοπος
1ο	Ρωσική γλώσσα Ι	711001	5	Υ	ΑΔ	12	1ο	ΟΧΙ	Ηλεκτρονική τάξη
1ο	Εισαγωγή στην Ιστορία και τον Πολιτισμό των Σλάβων Ι	711002	5	Υ	Υ	3	1ο	ΟΧΙ	Ηλεκτρονική τάξη
1ο	Εισαγωγή στη Σλαβική Φιλολογία Ι	711003	5	Υ	Υ	3	1ο	ΟΧΙ	Ηλεκτρονική τάξη
1ο	Εισαγωγή στη Γλωσσολογία : θεωρία της γλώσσας	711004	5	Υ	Υ	3	1ο	ΟΧΙ	Ηλεκτρονική τάξη
1ο	Ιστορία της Ανατολικής Ευρώπης	711005	5	Υ	ΕΠ	3	1ο	ΟΧΙ	Ηλεκτρονική τάξη
1ο	Τεχνικές συγγραφής επιστημονικών εργασιών	711006	3	Υ	ΑΔ	3	1ο	ΟΧΙ	Ηλεκτρονική τάξη
1ο	Ευρωπαϊκά Πνευματικά Ρεύματα του 20 ^{ου} αιώνα	711101	4	Ε	ΕΠ	3	1ο	ΟΧΙ	Ηλεκτρονική τάξη
1ο	Βυζαντινή Λογοτεχνία και Σλάβοι: Βυζαντινά κείμενα για τους Σλάβους	711102	4	Ε	ΕΠ	3	1ο	ΟΧΙ	Ηλεκτρονική τάξη
1ο	Εξεικτική Ψυχολογία	711004	4	Ε	ΕΠ	3	1ο	ΟΧΙ	Ηλεκτρονική τάξη
1ο	Ψυχολογία της Μάθησης	711005	4	Ε	ΕΠ	3	1ο	ΟΧΙ	Ηλεκτρονική τάξη
2ο	Ρωσική Γλώσσα ΙΙ	712001	5	Υ	ΑΔ	12	2ο	ΟΧΙ	Ηλεκτρονική τάξη
2ο	Εισαγωγή στην Ιστορία και τον Πολιτισμό των Σλάβων ΙΙ	712002	5	Υ	Υ	3	2ο	ΟΧΙ	Ηλεκτρονική τάξη
2ο	Εισαγωγή στη Σλαβική Φιλολογία ΙΙ	712003	5	Υ	Υ	3	2ο	ΟΧΙ	Ηλεκτρονική τάξη
2ο	Ιστορία των Σλαβικών Γλωσσών	712004	5	Υ	ΕΠ	3	2ο	ΟΧΙ	Ηλεκτρονική τάξη
2ο	Βυζάντιο και Σλαβικός Κόσμος	712005	5	Υ	ΕΠ	3	2ο	ΟΧΙ	Ηλεκτρονική τάξη
2ο	Σημσιολογία	711103	3	Ε	ΕΠ	3	2ο	ΟΧΙ	Ηλεκτρονική τάξη
2ο	Κοινωνιολογία	712104	3	Ε	ΕΠ	3	2ο	ΟΧΙ	Ηλεκτρονική τάξη
2ο	Γνωστική Ψυχολογία	712106	3	Ε	ΕΠ	3	2ο	ΟΧΙ	Ηλεκτρονική τάξη
2ο	Σχολική Ψυχολογία: Σύνδεση Θεωρίας και Πράξης	712107	3	Ε	ΕΠ	3	2ο	ΟΧΙ	Ηλεκτρονική τάξη
3ο	Ρωσική Γλώσσα ΙΙΙ	713001	5	Υ	ΑΔ	12	3ο	ΟΧΙ	Ηλεκτρονική

									τάξη
3ο	Λογοτεχνία των Ανατολικών Σλάβων (μέχρι τον 18 ^ο αιώνα)	713002	5	Y	ΕΠ	3	3ο	OXI	Ηλεκτρονική τάξη
3ο	Παλαιολαβική Γλώσσα	713003	5	Y	ΑΔ	3	3ο	OXI	Ηλεκτρονική τάξη
3ο	Γλωσσολογία: Φωνητική – Φωνολογία – Μορφολογία	713004	5	Y	ΕΠ	3	3ο	OXI	Ηλεκτρονική τάξη
3ο	Ιστορία της χερσονήσου του Αίμου	713005	5	Y	ΕΠ	3	3ο	OXI	Ηλεκτρονική τάξη
3ο	Βουλγαρική Γλώσσα I	713101	5	E	ΑΔ	3	3ο	OXI	Ηλεκτρονική τάξη
3ο	Ουκρανική Γλώσσα I	713102	5	E	ΑΔ	3	3ο	OXI	Ηλεκτρονική τάξη
3ο	Σερβική/Κροατική Γλώσσα I	713103	5	E	ΑΔ	3	3ο	OXI	Ηλεκτρονική τάξη
3ο	Πολωνική Γλώσσα I	713104	5	E	ΑΔ	3	3ο	OXI	Ηλεκτρονική τάξη
4ο	Ρωσική Γλώσσα IV	714001	5	Y	ΑΔ	12	4ο	OXI	Ηλεκτρονική τάξη
4ο	Σύνταξη της Ρωσικής και η διδακτική της	714002	5	Y	ΑΔ	3	4ο	OXI	Ηλεκτρονική τάξη
4ο	Εισαγωγή στην Παλαιολαβική γραμματεία	714003	5	Y	ΕΠ	3	4ο	OXI	Ηλεκτρονική τάξη
4ο	Ρωσική λογοτεχνία 19 ^{ου} αιώνα. Πρώτη περίοδος (1800-1825)	714004	5	Y	ΕΠ	3	4ο	OXI	Ηλεκτρονική τάξη
4ο	Ιστορία της Αυτοκρατορικής Ρωσίας (1689-1917)	714005	5	Y	ΕΠ	3	4ο	OXI	Ηλεκτρονική τάξη
4ο	Βουλγαρική Γλώσσα II	714101	5	E	ΑΔ	6	4ο	OXI	Ηλεκτρονική τάξη
4ο	Ουκρανική Γλώσσα II	714102	5	E	ΑΔ	6	4ο	OXI	Ηλεκτρονική τάξη
4ο	Σερβική/Κροατική Γλώσσα II	714103	5	E	ΑΔ	6	4ο	OXI	Ηλεκτρονική τάξη
4ο	Πολωνική Γλώσσα II	714104	5	E	ΑΔ	6	4ο	OXI	Ηλεκτρονική τάξη
5ο	Ρωσική Γλώσσα V	715001	5	Y	ΑΔ	12	5ο	NAI (Ρωσική Γλώσσα IV)	Ηλεκτρονική τάξη
5ο	Διδασκαλία της Ρωσικής ως ξένης γλώσσας	715002	5	Y	ΕΠ	3	5ο	OXI	Ηλεκτρονική τάξη
5ο	Ρωσική λογοτεχνία 19 ^{ου} αιώνα. Δεύτερη περίοδος (1825-1860).	715003	5	Y	ΕΠ	3	5ο	OXI	Ηλεκτρονική τάξη
5ο	Εισαγωγή στην Παιδαγωγική	715004	5	Y	ΕΠ	3	5ο	OXI	Ηλεκτρονική τάξη
5ο	Συγκριτική Φιλολογία	712101	4	E	ΕΠ	3	5ο	OXI	Ηλεκτρονική

									τάξη
5ο	Θέματα Βαλκανικής Ιστοριογραφίας	712105	4	E	ΕΠ	3	5ο	OXI	Ηλεκτρονική τάξη
5ο	Οργάνωση και Διοίκηση της Εκπαίδευσης	715108	4	E	ΕΠ	3	5ο	OXI	Ηλεκτρονική τάξη
5ο	Βουλγαρική Γλώσσα III	715101	5	E	ΑΔ	6	5ο	OXI	Ηλεκτρονική τάξη
5ο	Ουκρανική Γλώσσα III	715102	5	E	ΑΔ	6	5ο	OXI	Ηλεκτρονική τάξη
5ο	Πολωνική Γλώσσα III	715107	5	E	ΑΔ	6	5ο	OXI	Ηλεκτρονική τάξη
5ο	Κειμενογλωσσολογία	715105	2	E	ΕΠ	3	5ο	OXI	Ηλεκτρονική τάξη
5ο	Επιχειρηματικότητα	718106	2	E	ΕΠ	3	5ο	OXI	Ηλεκτρονική τάξη
6ο	Ρωσική Γλώσσα VI	716001	5	Y	ΑΔ	12	6ο	NAI (Ρωσική Γλώσσα V)	Ηλεκτρονική τάξη
6ο	Μετάφραση και Διερμηνεία: από τη θεωρία στην πράξη I	716002	5	Y	ΕΠ	3	6ο	OXI	Ηλεκτρονική τάξη
6ο	Ρωσική Πεζογραφία β' μισού 19 ^{ου} – αρχών 20 ^{ου} αιώνα	716003	5	Y	ΕΠ	3	6ο	OXI	Ηλεκτρονική τάξη
6ο	Ρωσικός Συμβολισμός (Αργυρός αιώνας)	716004	5	Y	ΕΠ	3	6ο	OXI	Ηλεκτρονική τάξη
6ο	Βουλγαρική Γλώσσα IV	716101	5	E	ΑΔ	6	6ο	OXI	Ηλεκτρονική τάξη
6ο	Ουκρανική Γλώσσα IV	716102	5	E	ΑΔ	6	6ο	OXI	Ηλεκτρονική τάξη
6ο	Πολωνική Γλώσσα IV	716108	5	E	ΑΔ	6	6ο	OXI	Ηλεκτρονική τάξη
6ο	Παιδαγωγική Ψυχολογία	717103	5	E	ΕΠ	3	6ο	OXI	Ηλεκτρονική τάξη
6ο	Βυζαντινή Υμνογραφία	716106	5	E	ΕΠ	3	6ο	OXI	Ηλεκτρονική τάξη
6ο	Ιστορία και πολιτισμός των Ελλήνων του Ευξείνου Πόντου κατά την αρχαιότητα	716109	5	E	ΕΠ	3	6ο	OXI	Ηλεκτρονική τάξη
6ο	Κοινωνιολογία της Εκπαίδευσης	716107	5	E	ΕΠ	3	6ο	OXI	Ηλεκτρονική τάξη
7ο	Ρωσική Γλώσσα VII	717001	5	Y	ΑΔ	12	7ο	NAI (Ρωσική Γλώσσα VI)	Ηλεκτρονική τάξη
7ο	Θεωρία της Λογοτεχνίας : Ρωσικός Φορμαλισμός	717002	5	Y	ΕΠ	3	7ο	OXI	Ηλεκτρονική τάξη
7ο	Ρωσική Πρωτοπορία του 20 ^{ου} αιώνα	717003	5	Y	ΕΠ	3	7ο	OXI	Ηλεκτρονική τάξη
7ο	Συγκριτική λαογραφία της ΝΑ Ευρώπης	717004	5	Y	ΕΠ	3	7ο	OXI	Ηλεκτρονική τάξη
7ο	Ειδικά θέματα της Ρωσικής γλώσσας - διδακτικές ασκήσεις I	717005	3	Y	ΑΔ	6	7ο	OXI	Ηλεκτρονική τάξη

7ο	Βουλγαρική Γλώσσα V	717101	5	E	ΑΔ	6	7ο	OXI	Ηλεκτρονική τάξη
7ο	Ουκρανική Γλώσσα V	717102	5	E	ΑΔ	6	7ο	OXI	
7ο	Τέχνη και Πολιτισμός του 20 ^{ου} αιώνα	717106	2	E	ΕΠ	3	7ο	OXI	Ηλεκτρονική τάξη
7ο	Ιστορία της Σοβιετικής Ένωσης	717107	2	E	ΕΠ	3	7ο	OXI	Ηλεκτρονική τάξη
7ο	Εκπαιδευτική Αξιολόγηση	717108	2	E	ΕΠ	3	7ο	OXI	Ηλεκτρονική τάξη
8ο	Λαογραφία των Ανατολικών Σλάβων	718001	5	Y	ΕΠ	3	8ο	OXI	OXI
8ο	Ρωσική γλώσσα . Υφολογία	718002	5	Y	ΕΠ	6	8ο	OXI	Ηλεκτρονική τάξη
8ο	Σοβιετική λογοτεχνία - Σοσιαλιστικός ρεαλισμός	718003	5	Y	ΕΠ	3		OXI	Ηλεκτρονική τάξη
8ο	Ειδικά θέματα της Ρωσικής γλώσσας - διδακτικές ασκήσεις II	718005	3	Y	ΕΠ	6	8ο	NAI Ειδικά θέματα/ διδ. ασκήσεις I	
8ο	Μετάφραση και Διερμηνεία: από τη θεωρία στην πράξη II	718105	3	Y	ΑΔ	5	8ο	OXI	Ηλεκτρονική τάξη
8ο	Ζητήματα ελληνορωσικών διαπολιτισμικών σχέσεων	718104	2	E	ΕΠ	3	8ο	OXI	Ηλεκτρονική τάξη
8ο	Νέες Τεχνολογίες στην Επιστημονική Έρευνα: Διαδίκτυο και Εκπαίδευση	712102	2	E	ΕΠ	3	8ο	OXI	Ηλεκτρονική τάξη
8ο	Βουλγαρική Γλώσσα VI	718101	5	E	ΑΔ	6	8ο	OXI	Ηλεκτρονική τάξη
8ο	Ουκρανική Γλώσσα VI	718102	5	E	ΑΔ	6	8ο	OXI	
8ο	Πτυχιακή Εργασία	718004	5	Y	ΑΔ		8ο	NAI (Τεχνικές συγγραφής επιστημονικών εργασιών)	

Y = Υποχρεωτικό E = κατ' επιλογήν από πίνακα μαθημάτων.

Ο Οδηγός Σπουδών είναι υπό συγκρότηση. Συνοπτικές περιγραφές των μαθημάτων του Τμήματος βλ. στο Παράρτημα 1.

Πίνακας 12.2. Μαθήματα Προγράμματος Προπτυχιακών Σπουδών (Ακαδημ. έτος 2014-15)¹

Εξάμηνο σπουδών.	Μαθήματα Προγράμματος Σπουδών (ανά εξάμηνο)	Κωδικός Μαθήματος	Υπεύθυνος Διδάσκων και Συνεργάτες (ονοματεπώνυμο και βαθμίδα)	Διαλέξεις (Δ), Φροντιστήριο (Φ) Εργαστήριο (Ε) & αντίστοιχες ώρες/εβδ.	Πολλαπλή Βιβλιογραφία (ΝΑΙ/ΟΧΙ)	Χρήση εκπαιδ. μέσων (Ναι/Όχι)	Επάρκεια Εκπαιδευτικών Μέσων (Ναι/Όχι)	Αριθμός φοιτητών που ενεγράφησαν στο μάθημα	Αριθμός Φοιτητών που συμμετείχαν στις εξετάσεις	Αριθμός Φοιτητών που πέρασε επιτυχώς στην κανονική ή επαναληπτική εξέταση	Αξιολογήθηκε από τους Φοιτητές;*
1ο	Ρωσική γλώσσα Ι	711001	Κ. Γιουσόποβα, Ε. Αντρεϊτσένκο, Σ. Τζόλλου, Ε. Σαρτόρι	Φ-12	ΝΑΙ	ΝΑΙ	ΟΧΙ	69	58	45	
1ο	Εισαγωγή στην Ιστορία και τον Πολιτισμό των Σλάβων Ι	711002	Α. Παπαγεωργίου	Δ-3	ΝΑΙ	ΝΑΙ	ΟΧΙ	135	65	25	
1ο	Εισαγωγή στη Σλαβική Φιλολογία Ι	711003	Ε. Στεργιοπούλου	Δ-3	ΝΑΙ	ΝΑΙ	ΝΑΙ	101	66	31	
1ο	Εισαγωγή στη Γλωσσολογία : θεωρία της γλώσσας	711004	Χ. Χαραλαμπίκης	Δ-3	ΝΑΙ	ΝΑΙ	ΝΑΙ	125	63	52	
1ο	Ιστορία της Ανατολικής Ευρώπης	711005	Π. Σοφούλης	Δ-3	ΝΑΙ	ΝΑΙ	ΟΧΙ	91	48	24	
1ο	Τεχνικές συγγραφής επιστημονικών εργασιών	711006	Π. Σοφούλης, Α. Παπαγεωργίου	Δ-3	ΝΑΙ	ΝΑΙ	ΟΧΙ	88	15	15	
1ο	Ευρωπαϊκά Πνευματικά Ρεύματα του 20 ^{ου} αιώνα	711101	Ε. Στεργιοπούλου	Δ-3	ΝΑΙ	ΝΑΙ	ΝΑΙ	62	42	37	
1ο	Βυζαντινή Λογοτεχνία και Σλάβοι: Βυζαντινά κείμενα για τους Σλάβους	711102	Ε. Μίνεβα	Δ-3	ΝΑΙ	ΝΑΙ	ΟΧΙ	19	14	14	
1ο	Εξελικτική Ψυχολογία	711004	Η. Μπεζεβέγκης	Δ-3	ΝΑΙ	ΝΑΙ	ΝΑΙ	57	41	35	
1ο	Ψυχολογία της Μάθησης	711005	Α. Παγοροπούλου	Δ-3	ΝΑΙ	ΝΑΙ	ΝΑΙ	5	1	1	
2ο	Ρωσική Γλώσσα ΙΙ	712001	Κ. Γιουσόποβα, Ε. Αντρεϊτσένκο, Σ. Τζόλλου, Ε. Σαρτόρι	Φ-12	ΝΑΙ	ΝΑΙ	ΟΧΙ	92	57	43	24
2ο	Εισαγωγή στην Ιστορία και τον Πολιτισμό των Σλάβων ΙΙ	712002	Α. Παπαγεωργίου	Δ-3	ΝΑΙ	ΝΑΙ	ΟΧΙ	127	51	28	24
2ο	Εισαγωγή στη Σλαβική Φιλολογία ΙΙ	712003	Ε. Στεργιοπούλου	Δ-3	ΝΑΙ	ΝΑΙ	ΝΑΙ	90	53	38	24
2ο	Ιστορία των Σλαβικών Γλωσσών	712004	Α. Ιωαννίδου	Δ-3	ΝΑΙ	ΝΑΙ	ΝΑΙ	83	55	53	24
2ο	Βυζάντιο και Σλαβικός Κόσμος	712005	Α. Παπαγεωργίου	Δ-3	ΝΑΙ	ΝΑΙ	ΟΧΙ	102	43	23	24
2ο	Σημασιολογία	711103	Α. Μόζερ	Δ-3	ΝΑΙ	ΝΑΙ	ΝΑΙ	26	-	-	
2ο	Κοινωνιολογία	712104	Μ. Κακριδή-Φερράρι	Δ-3	ΝΑΙ	ΝΑΙ	ΝΑΙ	78	47	18	
2ο	Γνωστική Ψυχολογία	712106	Π. Ρούσσο	Δ-3	ΝΑΙ	ΝΑΙ	ΝΑΙ	20	6	0	
2ο	Σχολική Ψυχολογία: Σύνδεση Θεωρίας και Πράξης	712107	Χ. Χατζηχρήστου	Δ-3	ΝΑΙ	ΝΑΙ	ΝΑΙ	21	6	4	
3ο	Ρωσική Γλώσσα ΙΙΙ	713001	Ο. Ποσνακίδου, Ι.	Φ-12	ΝΑΙ	ΝΑΙ	ΟΧΙ	101	58	42	

			Γεωργιάδης, Ο. Αρώνη								
3ο	Λογοτεχνία των Ανατολικών Σλάβων (μέχρι τον 18 ^ο αιώνα)	713002	Ο. Αλεξανδροπούλου	Δ-3	ΝΑΙ	ΝΑΙ	ΟΧΙ	98	55	27	
3ο	Παλαιοσλαβική Γλώσσα	713003	Α. Ιωαννίδου	Δ-3	ΝΑΙ	ΝΑΙ	ΝΑΙ	93	57	43	
3ο	Γλωσσολογία: Φωνητική – Φωνολογία – Μορφολογία	713004	Τ. Μπορίσοβα	Δ-3	ΝΑΙ	ΝΑΙ	ΟΧΙ	119	59	30	
3ο	Ιστορία της χερσονήσου του Αίμου	713005	Π. Σοφούλης	Δ-3	ΝΑΙ	ΝΑΙ	ΝΑΙ	102	53	30	
3ο	Βουλγαρική Γλώσσα Ι	713101	Ε. Μίνεβα	Φ-3	ΝΑΙ	ΝΑΙ	ΟΧΙ	45	28	22	
3ο	Ουκρανική Γλώσσα Ι	713102	Ο. Αρώνη	Φ-3	ΝΑΙ	ΝΑΙ	ΟΧΙ	2	1	1	
3ο	Σερβική/Κροατική Γλώσσα Ι	713103	Β. Turanjanin	Φ-3	ΝΑΙ	ΝΑΙ	ΟΧΙ	18	10	8	
3ο	Πολωνική Γλώσσα Ι	713104	Β. Goralevska	Φ-3	ΝΑΙ	ΝΑΙ	ΟΧΙ	14	9	9	
4ο	Ρωσική Γλώσσα ΙV	714001	Ο. Ποσνακίδου, Ι. Γεωργιάδης, Ο. Αρώνη	Φ-12	ΝΑΙ	ΝΑΙ	ΟΧΙ	101	60	38	20
4ο	Σύνταξη της Ρωσικής και η διδακτική της	714002	Τ. Μπορίσοβα	Δ-3	ΝΑΙ	ΝΑΙ	ΟΧΙ	107	56	31	20
4ο	Εισαγωγή στην Παλαιοσλαβική γραμματεία	714003	Α. Ιωαννίδου	Δ-3	ΝΑΙ	ΝΑΙ	ΝΑΙ	94	70	67	18
4ο	Ρωσική λογοτεχνία 19 ^{ου} αιώνα. Πρώτη περίοδος (1800-1825)	714004	Ο. Αλεξανδροπούλου	Δ-3	ΝΑΙ	ΝΑΙ	ΝΑΙ	106	47	33	19
4ο	Ιστορία της Αυτοκρατορικής Ρωσίας (1689-1917)	714005	Ν. Παπαστρατηγάκης	Δ-3	ΝΑΙ	ΝΑΙ	ΝΑΙ	111	70	34	20
4ο	Βουλγαρική Γλώσσα ΙΙ	714101	Ε. Μίνεβα	Φ-3	ΝΑΙ	ΝΑΙ	ΟΧΙ	49	19	13	12
4ο	Ουκρανική Γλώσσα ΙΙ	714102	Ο. Αρώνη	Φ-3	ΝΑΙ	ΝΑΙ	ΟΧΙ	5	1	1	
4ο	Σερβική/Κροατική Γλώσσα ΙΙ	714103	Β. Turanjanin	Φ-3	ΝΑΙ	ΝΑΙ	ΟΧΙ	17	12	12	9
4ο	Πολωνική Γλώσσα ΙΙ	714104	Β. Goralevska	Φ-3	ΝΑΙ	ΝΑΙ	ΟΧΙ	15	9	8	6
5ο	Ρωσική Γλώσσα V	715001	Κ. Γιουσούποβα, Ο. Αρώνη, Ι. Γεωργιάδης	Φ-12	ΝΑΙ	ΝΑΙ	ΟΧΙ	32	23	17	
5ο	Διδασκαλία της Ρωσικής ως ξένης γλώσσας	715002	Ο. Ποσνακίδου	Δ-3	ΝΑΙ	ΝΑΙ	ΟΧΙ	72	40	18	
5ο	Ρωσική λογοτεχνία 19 ^{ου} αιώνα. Δεύτερη περίοδος (1825-1860).	715003	Ο. Αλεξανδροπούλου	Δ-3	ΝΑΙ	ΝΑΙ	ΝΑΙ	70	28	28	
5ο	Εισαγωγή στην Παιδαγωγική	715004	Δ. Φωτεινός	Δ-3	ΝΑΙ	ΝΑΙ	ΝΑΙ	63	50	48	
5ο	Συγκριτική Φιλολογία	712101	Α. Ιωαννίδου	Δ-3	ΝΑΙ	ΝΑΙ	ΝΑΙ	44	35	35	
5ο	Θέματα Βαλκανικής Ιστοριογραφίας	712105	Π. Σοφούλης	Δ-3	ΝΑΙ	ΝΑΙ	ΝΑΙ	25	12	11	
5ο	Οργάνωση και Διοίκηση της Εκπαίδευσης	715108	Γ. Παπακωνσταντίνου	Δ-3	ΝΑΙ	ΝΑΙ	ΝΑΙ	27	12	10	
5ο	Βουλγαρική Γλώσσα ΙΙΙ	715101	Γκ. Μπάνεβ	Φ-3	ΝΑΙ	ΝΑΙ	ΟΧΙ	41	27	24	
5ο	Ουκρανική Γλώσσα ΙΙΙ	715102	Ο. Αρώνη	Φ-3	ΝΑΙ	ΝΑΙ	ΟΧΙ	13	6	6	

5ο	Πολωνική Γλώσσα III	71507	B. Goralevska	Φ-3	NAI	NAI	NAI	14	5	5	
5ο	Κειμενογλωσσολογία	715105	Δ. Γούτσος	Δ-3	NAI	NAI	NAI	24	10	9	
5ο	Επιχειρηματικότητα	718106	Π. Ζενέλης	Δ-3	NAI	NAI	OXI	39	24	23	
6ο	Ρωσική Γλώσσα VI	716001	Ο. Αρώνη, Ε. Αντρεϊτσένκο, Ι. Γεωργιάδης	Φ-12	NAI	NAI	OXI	23	18	14	
6ο	Μετάφραση και Διερμηνεία: από τη θεωρία στην πράξη I	716002	Α. Ναλμπαντιάν	Δ-3	NAI	NAI	NAI	58	35	29	
6ο	Ρωσική Πεζογραφία β' μισού 19 ^{ου} – αρχών 20 ^{ου} αιώνα	716003	Ο. Αλεξανδροπούλου	Δ-3	NAI	NAI	NAI	70	31	26	
6ο	Ρωσικός Συμβολισμός (Αργυρός αιώνας)	716004	Ε. Στεργιοπούλου	Δ-3	NAI	NAI	NAI	81	46	17	
6ο	Βουλγαρική Γλώσσα IV	716101	Γκ. Μπάνεβ	Φ-6	NAI	NAI	OXI	38	17	16	
6ο	Ουκρανική Γλώσσα IV	716102	Ο. Αρώνη	Φ-6	NAI	NAI	OXI	15	7	7	
6ο	Πολωνική Γλώσσα IV	716108	B. Goralevska	Φ-6	NAI	NAI	OXI	14	11	11	
6ο	Παιδαγωγική Ψυχολογία	717103	Φ. Αντωνίου	Δ-3	NAI	NAI	NAI	58			
6ο	Βυζαντινή Υμνογραφία	716106	Ε. Μίνεβα	Δ-3	NAI	NAI	OXI	2	1	1	
6ο	Ιστορία και πολιτισμός των Ελλήνων του Ευξείνου Πόντου κατά την αρχαιότητα	716109	Η. Πετρόπουλος	Δ-3	NAI	NAI	NAI	8	3	3	
6ο	Κοινωνιολογία της Εκπαίδευσης	716107	Χ. Νόβα-Καλτσούνη	Δ-3	NAI	NAI	NAI	19	8	7	
7ο	Ρωσική Γλώσσα VII	717001	Ε. Αντρεϊτσένκο, Σ. Τζόλλου	Φ-12	NAI	NAI	OXI	38	25	23	
7ο	Θεωρία της Λογοτεχνίας : Ρωσικός Φορμαλισμός	717002	Α. Ιωαννίδου	Δ-3	NAI	NAI	NAI	62	50	50	
7ο	Ρωσική Πρωτοπορία του 20 ^{ου} αιώνα	717003	Ε. Σαρτόρι	Δ-3	NAI	NAI	OXI	42	24	22	
7ο	Συγκριτική λαογραφία της ΝΑ Ευρώπης	717004	Μ. Καπλάνογλου	Δ-3	NAI	NAI	NAI	37	18	16	
7ο	Ειδικά θέματα της Ρωσικής γλώσσας - διδακτικές ασκήσεις I	717005	Ο. Αρώνη, Ο. Ποσνακίδου	Ε-3	NAI	NAI	NAI	40	19	19	
7ο	Βουλγαρική Γλώσσα V	717101	Γκ. Μπάνεβ	Φ-3	NAI	NAI	OXI	27	13	11	
7ο	Ουκρανική Γλώσσα V	717102	Ο. Αρώνη	Φ-3	NAI	NAI	OXI	11	5	5	
7ο	Τέχνη και Πολιτισμός του 20 ^{ου} αιώνα	717106	Ε. Σαρτόρι	Δ-3	NAI	NAI	OXI	28	14	13	
7ο	Ιστορία της Σοβιετικής Ένωσης	717107	Η. Πετρόπουλος	Δ-3	NAI	NAI	OXI	11	2	2	
7ο	Εκπαιδευτική Αξιολόγηση	717108	Α. Βέρδης	Δ-3	NAI	NAI	NAI	37	24	24	
8ο	Λαογραφία των Ανατολικών Σλάβων	718001	Ο. Αρώνη	Δ-3	NAI	NAI	OXI	46	23	16	15
8ο	Ρωσική γλώσσα . Υφολογία	718002	Ε. Αντρεϊτσένκο, Τ. Μπορίσοβα	Δ-3	NAI	NAI	OXI	41	32	28	30

8ο	Σοβιετική λογοτεχνία - Σοσιαλιστικός ρεαλισμός	718003	Ε. Στεργιοπούλου	Δ-3	ΝΑΙ	ΝΑΙ	ΟΧΙ	47	24	17	17
8ο	Ειδικά θέματα της Ρωσικής γλώσσας - διδακτικές ασκήσεις II	718005	Ο. Αρώνη, Ο. Ποσνακίδου	Ε-3	ΝΑΙ	ΝΑΙ	ΟΧΙ	33	19	19	31
8ο	Μετάφραση και Δερμηνεία: από τη θεωρία στην πράξη II	718105	Ι. Σαριδάκης, Α. Ναλμπαντιάν	Ε-5	ΝΑΙ	ΝΑΙ	ΟΧΙ	35	24	10	28
8ο	Ζητήματα ελληνορωσικών διαπολιτισμικών σχέσεων	718104	Ο. Αλεξανδροπούλου	Δ-3	ΝΑΙ	ΝΑΙ	ΟΧΙ	13	11	11	9
8ο	Νέες Τεχνολογίες στην Επιστημονική Έρευνα: Διαδίκτυο και Εκπαίδευση	712102	Γ. Μικρός	Δ-3	ΝΑΙ	ΝΑΙ	ΝΑΙ	25	7	7	
8ο	Βουλγαρική Γλώσσα VI	718101	Γκ. Μπάνεβ	Φ-3	ΝΑΙ	ΝΑΙ	ΟΧΙ	26	15	13	17
8ο	Ουκρανική Γλώσσα VI	718102	Ο. Αρώνη	Φ-3	ΝΑΙ	ΝΑΙ	ΟΧΙ	10	4	4	4

* Από το τρέχον ακαδ. έτος (2014-15) το Τμήμα Σλαβικών Σπουδών έχει θεσμοθετήσει τη διαδικασία αξιολόγησης των μαθημάτων και διδασκόντων από τους φοιτητές μέσω ερωτηματολογίων που συμπληρώνονται στη διάρκεια της εξεταστικής περιόδου. Για τεχνικούς λόγους, στην πρώτη αξιολόγηση από τους φοιτητές δεν στάθηκε δυνατό να συμπεριληφθούν ερωτηματολόγια για όλα τα μαθήματα του τρέχοντος έτους. Η πιλοτική εφαρμογή της διαδικασίας συμπεριέλαβε μόνο τα μαθήματα του Τμήματος και από αυτά μόνο τα μαθήματα του εαρινού εξαμήνου στα 1-2 και 4^ο έτη σπουδών. Βλ. 4.1 και Παράρτημα 3, όπου παρατίθεται δείγμα του ερωτηματολογίου που διανεμήθηκε.

Πίνακας 13.1 Μαθήματα Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών

Πίνακας 13.2 Μαθήματα Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών

Πίνακας 14. Κατανομή βαθμολογίας και μέσος βαθμός πτυχίου των αποφοίτων του Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών (ΜΔΕ)

Το ΤΣΣ δεν έχει ΠΜΣ.

Πίνακας 15. Αριθμός Επιστημονικών δημοσιεύσεων των μελών Δ.Ε.Π. του Τμήματος

	A	B	Γ	Δ	E	ΣΤ	Z	H	Θ	I
Τρέχον έτος – 4 (2010-11)		2		1			1	4	2	
Τρέχον έτος – 3 (2011-12)	1	2						5	6	
Τρέχον έτος – 2 (2012-13)		1	4			1		4	4	1
Προηγ. έτος (2013-14)		4	1	1	3	2	1	3	7	1
Τρέχον έτος (2014-15)	1	9	1	5	2	6	2	6	2	5
Σύνολο	2	18	6	7	5	9	4	22	21	7

Επεξηγήσεις:

- A = Βιβλία/μονογραφίες
- B = Εργασίες σε επιστημονικά περιοδικά με κριτές
- Γ = Εργασίες σε επιστημονικά περιοδικά χωρίς κριτές
- Δ = Εργασίες σε πρακτικά συνεδρίων με κριτές
- E = Εργασίες σε πρακτικά συνεδρίων χωρίς κριτές
- ΣΤ = Κεφάλαια σε συλλογικούς τόμους
- Z = Συλλογικοί τόμοι στους οποίους επιστημονικός εκδότης είναι μέλος Δ.Ε.Π. του Τμήματος
- H = Άλλες εργασίες
- Θ = Ανακοινώσεις σε επιστημονικά συνέδρια (με κριτές) που δεν εκδίδουν πρακτικά
- I = Βιβλιοκρισίες που συντάχθηκαν από μέλη Δ.Ε.Π. του Τμήματος

Πίνακας 16. Αναγνώριση του ερευνητικού έργου του Τμήματος

	A	B	Γ	Δ	E	ΣΤ
2010-11	10	1			2	3
2011-12	5	2		1	1	5
2012-13	8		1	5	1	5
2013-14	9	2	2	6	2	5
Τρέχον έτος (2014-15)	7	1	1	1	3	4
Σύνολο	39	6	3	13	9	22

Επεξηγήσεις:

A = Ετεροαναφορές

B = Αναφορές του ειδικού/επιστημονικού τύπου

Γ = Βιβλιοκρισίες τρίτων για δημοσιεύσεις μελών Δ.Ε.Π. του Τμήματος

Δ = Συμμετοχές σε επιτροπές επιστημονικών συνεδρίων

E = Συμμετοχές σε συντακτικές επιτροπές επιστημονικών περιοδικών

ΣΤ = Προσκλήσεις για διαλέξεις

Πίνακας 17. Διεθνής Ερευνητική/Ακαδημαϊκή Παρουσία Τμήματος

		2014-2015	Τρέχον έτος – 1	Τρέχον έτος – 2	Τρέχον έτος – 3	Τρέχον έτος – 4	Τρέχον έτος – 5	Σύνολο
Αριθμός συμμετοχών σε διεθνή ανταγωνιστικά ερευνητικά προγράμματα	Ως συντονιστές							
	Ως συνεργάτες (partners)	1		1	1			
Αριθμός μελών ΔΕΠ με χρηματοδότηση από διεθνείς φορείς ή διεθνή προγράμματα έρευνας								
Αριθμός μελών ΔΕΠ με διοικητικές θέσεις σε διεθνείς ακαδημαϊκούς/ερευνητικούς οργανισμούς ή επιστημονικές εταιρείες		1						

12. Παραρτήματα

Κατάλογος δημοσιευμάτων των μελών ΔΕΠ του Τμήματος Σλαβικών Σπουδών.

A. ΒΙΒΛΙΑ-ΜΟΝΟΓΡΑΦΙΕΣ

2012

Sophoulis, P. *Bulgaria and Byzantium, 775-831*. Brill: Leiden / Boston 2012.

2015

Ιωαννίδου, Α., *Εισαγωγή στην Παλαιά Εκκλησιαστική Σλαβική* (υπό έκδοση), εκδ. «Κίχλη», Αθήνα 2015.

ΕΠΙΜΕΛΕΙΕΣ ΑΥΤΟΤΕΛΩΝ ΕΚΔΟΣΕΩΝ [στον Πίν. 15 αποτυπώθηκαν στην κατ.Η']:

2011

Αλεξανδροπούλου, Ο. : Μήτσος Αλεξανδρόπουλος, *Ο Μαγιακόφσκι. Τα εύκολα και τα δύσκολα*. Αθήνα 2011, Εκδόσεις Γκοβόστη.

2013

Ιωαννίδου, Α. : Αλεξάντρ Γκριν, *Τα πορφυρά πανιά*. Μετ. Ιοκάστη Καμμένου, Επιμ. Αλεξάνδρα Ιωαννίδου, Γιώτα Κριτσέλη, επίμετρο Αλεξάνδρα Ιωαννίδου. Αθήνα 2013: Εκδ. «Κίχλη».

Στεργιοπούλου, Ε. : Τατιάνα Μπορίσοβα, *Ρωσική Γραμματική στα Ελληνικά*, Αθήνα 2013, εκδ. «Perugia».

2015

Αλεξανδροπούλου, Ο. : *Святої Спυридон - Άγιος Σπυρίδων. Ο ναός και η λατρεία του στην Κέρκυρα*. Επιμ. της ρωσικής έκδοσης. Ι. Μητρόπολις Κερκύρας, Παξών και Διαποντίων νήσων, Κέρκυρα 2015, εκδ. «Τοπίο» (υπό έκδοση).

Αλεξανδροπούλου, Ο. : Μήτσος Αλεξανδρόπουλος, *Περισσότερη ελευθερία. Ο Τσέχοφ*. Αθήνα 2015, Εκδόσεις Γκοβόστη (υπό έκδοση).
Βλ. επίσης πιο κάτω, Ζ' .

Β. ΕΡΓΑΣΙΕΣ ΣΕ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΑ ΠΕΡΙΟΔΙΚΑ ΜΕ ΚΡΙΤΕΣ

2010

Στεργιοπούλου, Ε., «Киевлянин путешественник и паломник», *Новая книга России*, 11 (2010), 8-14.

2011

Ioannidou, A., “Travel Writing: Greek Intellectuals in the Soviet Union”. *Colloquia Balkanica 1*, Βαρσοβία 2011:129-148.

Sophoulis, P., “Byzantium’s search for an ally in the former Avar territories in the early Middle Ages”, *Bulgaria Mediaevalis 2* (2011), 399-407.

2012

Mineva, E., “Problems of the Critical Edition of the Byzantine and Slavonic Services”, *Scripta&E-scripta 10-11* (2012), 227-235.

2013

Ioannidou, A., “Literature against Concealment and Distortion, or: The True Story of the “Egejci””. *Colloquia Balcanica 2*, Βαρσοβία 2013: 389-413.

Ιωαννίδου, Α., «Ο νέος ελληνικός εθνικισμός. Η «κακιά» Ευρώπη, η «φίλη» Ρωσία και η «ξεχασμένη» Αμερική.» *Foreign Affairs* Αθήνα, Ιούλιος 2013: [*http://www.foreignaffairs.gr/articles/69389/aleksandra-ioannidou/o-neos-ellinikos-ethnikismos?page=show](http://www.foreignaffairs.gr/articles/69389/aleksandra-ioannidou/o-neos-ellinikos-ethnikismos?page=show)

Μίνεβα, Ε. „Службите за св. Петка в гръцките кодекси от колекцията на ЦСВП „Ив. Дуйчев” /Οι ακολουθίες για την αγία Παρασκευή στους ελληνικούς κώδικες του Κέντρου Σλαβοβυζαντινών Σπουδών Ιβάν Ντουϊτσεβ»/, *Conférence Scientifique Internationale “Le Dialogue Culturel entre L’ Orient et l’Occident”, ANNUAIRE de L’Université de Sofia “St. Kliment Ohridski”, Centre de Recherches Slavo-Byzantines “Ivan Dujčev”* 98 (17), 2013, 299-307.

Μίνεβα, Ε., „Предложения за канонизация на светци през XVв. – Примери от византийската, старобългарската и старосръбската литература” /Протάσεις αγιοποίησης κατά τον ΙΕ΄αι. - παραδείγματα από τη Βυζαντινή, μεσαιωνική Βουλγαρική και Σερβική γραμματεία/, *Старобългарска литература* 48 /2/ (2013), 196-208.

Στεργιοπούλου, Ε., « Закинф. Трехкратное “освобождение”», *Новая книга России*, 11/2013, Москва, 26-27.

2015

Ioannidou, A., “Dostoevsky and the Death Penalty”. *Dostoevsky monographs*, vol. 6, 2015: 144-161.

Στεργιοπούλου, Ε., «Первая мировая война: сто лет спустя», *Роман-журнал XXI век*. № 2 , 2015, εκδ. Ένωσης Συγγραφέων Ρωσίας, Μόσχα.

Υπό έκδοση

Αλεξανδροπούλου, Ο., «Συνέχειες και ανατροπές στη ρωσική παράδοση του οδοιπορικού στον ελληνικό κόσμο: ο Νικολάι Μπλαγκοβέσενσκι, *Россия и Христианскиѝ Восток VI*, Μόσχα.

Ioannidou, A., “Import of Soviet censorship into Greece, or how Greek intellectuals had to stand trial for the publication of a Soviet short story which was condemned by Khrushchev”. *Colloquia Balcanica* 3, Βαρσοβία 2015.

Μίνεβα, Ε., «Службата за св. Петка Търновска в препис от ръкопис на Пловдивската митрополия» /Η ακολουθία για την αγία Παρασκευή των Ελιβατών σε αντίγραφο της μητρόπολης του Πλόβντιβ/, *Bulgaria mediaevalis* (2015).

Μίνεβα, Ε. „Византийското пространно житие за св. Петка Епиватска (ВНГ 1420z) като извор за химнотворчеството на светицата“ /Ο βυζαντινός βίος της αγίας Παρασκευής των Ελιβατών ως πηγή για την υμνογραφία της αγίας/, *Старобългарска литература* (2015).

Μίνεβα, Ε. «Ένας κώδικας με μονόγραμμα των Παλαιολόγων (Conventi Soppressi B.1, Camaldoli 1214), *Parekbolai* 5 (2015).

Sophoulis, P., “Byzantine Christians in pagan Bulgaria: shaping the identity of a frontier community”, *Cyrrillomethodianum* 20 (2015).

Sophoulis, P., “The Mongol invasion of Croatia and Serbia in 1242”, *Fragmenta Hellenoslavica* 2 (2015).

Γ. ΕΡΓΑΣΙΕΣ ΣΕ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΑ ΠΕΡΙΟΔΙΚΑ ΧΩΡΙΣ ΚΡΙΤΕΣ

2012

Ιωαννίδου, Α., «Τα ποιήματα είναι η καλή πλευρά της σιωπής». Βισλάβα Σιμπόρσκα (1923-2012), *The Athens Review of Books*, τχ. 27, Μάρτιος 2012: 11-13.

Ιωαννίδου, Α., « Η αρχή του τέλους της σοβιετικής λογοκρισίας στην Ελλάδα — Τρία σημαντικά βιβλία για τις πολιτικές διώξεις στην ΕΣΣΔ», *The Athens Review of Books*, τχ. 29, Μάιος 2012: 8-12.

Ιωαννίδου, Α., «Ο ψυχαναγκασμός του best seller author — Ορλάντο Φίτζες: Δεινός συγγραφέας και «γιάπης» ιστορικός», *The Athens Review of Books*, τχ. 31, Ιούλιος-Αύγουστος 2012: 22-24.

Ιωαννίδου, Α., «Αναμνήσεις από τη «Χώρα των Θαυμάτων» (α'). Ένας Γάλλος και τέσσερις Έλληνες συγγραφείς στην ΕΣΣΔ», *The Athens Review of Books*, τχ. 34: 38-42, Νοέμβριος 2012, και (β') τχ. 35, Δεκέμβριος 2012: 55-58.

2013

Ιωαννίδου, Α., «Η μετάφραση ως «μετεμψύχωση»: Άρης Αλεξάνδρου - Λέων Τολστόι», *The Athens Review of Books*, τχ. 37, Φεβρουάριος 2013: 21-25.

2015

Ιωαννίδου, Α., «Κρατικό βραβείο μετάφρασης της μετάφρασης», *The Athens Review of Books*, τχ. 63, Ιούνιος 2015: 27-29.

Δ. ΕΡΓΑΣΙΕΣ ΣΕ ΠΡΑΚΤΙΚΑ ΣΥΝΕΔΡΙΩΝ ΜΕ ΚΡΙΤΕΣ

2011

Αλεξανδροπούλου, Ο., «Οι Ρωσικές αναμνήσεις και άλλα πρώιμα «Ρωσικά» του Θεόδωρου Βελλιανίτη. Πρακτικά Α' Διεθνούς Συνεδρίου Ρωσία και Μεσόγειος (Αθήνα, 19-22 Μαΐου 2005). ΕΚΠΑ – Εκδόσεις «Ηρόδοτος», Αθήνα 2011, τ.Β', σσ. 327-336.

2014

Μίνεβα, Ε. “Един гръцки календар от 1914г.” / Ένα ελληνικό ημερολόγιο του 1914/, 20 години специалност „Новοгръцка филология“ в Софийския университет „Св. Климент Охридски“ /20 χρόνια του Τμήματος Νεοελληνικής φιλολογίας του Πανεπιστημίου της Σόφιας Σβετί Κλίμεντ Όχριντσκι/, *Studia Classica Serdicensia* VI (2014), σσ. 191-220.

2015

Ιωαννίδου, Α., «Σκέψεις και διαπιστώσεις σχετικά με τη ρωσόφωνη μεταναστευτική λογοτεχνία στην Ελλάδα.» Πρακτικά Συνεδρίου *Ξένοι Μετανάστες στην Ελλάδα. Πληγή ή πρόοδος;* (2010, 10-11 Δεκεμβρίου) Εκδόσεις Εταιρείας Σπουδών Νεοελληνικού Πολιτισμού και Παιδείας, Αθήνα 2015.

Mineva, E. - I. Polemis, “The poem of St. Cyril for St. Gregory the Theologian: A Byzantine epigram”, στο Α.Α. Ταχιάος - Α. Δεληκάρη (επιμ.), Διεθνές Επιστημονικό Συνέδριο «Κύριλλος και Μεθόδιος: Το Βυζάντιο και ο κόσμος των Σλάβων», Θεσσαλονίκη 2015, σσ. 465-470.

Σοφούλης, Π., «Το σλαβικό σχέδιο του Βυζαντίου και η εξάπλωση του χριστιανισμού στην Βουλγαρία τον 9^ο αιώνα», στο Α.Α. Ταχιάος - Α. Δεληκάρη (επιμ.), Διεθνές Επιστημονικό Συνέδριο *Κύριλλος και Μεθόδιος: Το Βυζάντιο και ο κόσμος των Σλάβων*, Θεσσαλονίκη 2015, σσ. 622-632.

Υπό έκδοση

Sophoulis, P., “A Resurgent Empire?’ Byzantium in the early 800’s”, in T. Vedriš (ed.), *Treaty of Aachen: the origins and impact in the region between the Adriatic, Central and Southeastern Europe* (2015).

Στεργιοπούλου, Ε., «Πρωτοσλαβική γλωσσική παρουσία στον Βόρειο Παρευξείνιο Χώρο», Πρακτικά Διεθνούς Συνεδρίου «Σλάβοι- Ρώσοι λεξικογράφοι του ΧΙΧ και ΧΧ αιώνα, στην Ρωσία και το εξωτερικό», αφιερωμένο στον Ακαδημαϊκό Ι. Ι. Σρεζνιέβσκι (Μόσχα, 20-28 Φεβρουαρίου 2013, Ένωση Συγγραφέων της Ρωσίας).

Ε. ΕΡΓΑΣΙΕΣ ΣΕ ΠΡΑΚΤΙΚΑ ΣΥΝΕΔΡΙΩΝ ΧΩΡΙΣ ΚΡΙΤΕΣ

2014

Μίνεβα, Ε., «Ο μητροπολίτης Κυπριανός (περ. 1330-1406), πιθανός μεταφραστής-διασκευαστής της «Ανώνυμης ρωσικής περιγραφής της Κωνσταντινούπολης», στο: *Σλάβοι και Ελληνικός Κόσμος. Πρακτικά Α΄ Επιστημονικής Ημερίδας Τμήματος Σλαβικών Σπουδών Φιλοσοφικής Σχολής Πανεπιστημίου Αθηνών*, εκδ. Πελεκάνος, Αθήνα 2014, σσ., σσ. 101-108.

Σοφούλης, Π., «Σύντομες παρατηρήσεις για την ανάπτυξη των ελληνο-σλαβικών σπουδών στον ελλαδικό χώρο», στο: *Σλάβοι και Ελληνικός Κόσμος. Πρακτικά Α΄ Επιστημονικής Ημερίδας Τμήματος Σλαβικών Σπουδών Φιλοσοφικής Σχολής Πανεπιστημίου Αθηνών*, εκδ. Πελεκάνος, Αθήνα 2014, σσ. 240-242.

Στεργιοπούλου, Ε., «Ο Ιωάννης Κομνηνός και ο Βασίλειος Μπάρσκι», στο: *Σλάβοι και Ελληνικός Κόσμος. Πρακτικά Α΄ Επιστημονικής Ημερίδας Τμήματος Σλαβικών Σπουδών Φιλοσοφικής Σχολής Πανεπιστημίου Αθηνών*, εκδ. Πελεκάνος, Αθήνα 2014, σσ. 183-199.

Υπό έκδοση

Σοφούλης, Π., «Βυζαντινά Χρονικά και οι νοτιοσλαβικές μεταφράσεις τους τον 14^ο αιώνα», Πρακτικά της Επιστημονικής Ημερίδας (ΚΑ΄ Παύλεια) με θέμα *Βυζαντινά Πνευματικά και Πολιτιστικά Πρότυπα στον Σλαβικό Κόσμο*, επιμ. Ιερά Μητρόπολη Βεροίας - Κέντρο Μελέτης Πολιτιστικής Κληρονομιάς Κυρίλλου και Μεθοδίου, Βέροια, Σάββατο 6 Ιουνίου 2015.

Στεργιοπούλου, Ε., «Ο Α΄ Παγκόσμιος Πόλεμος, εκατό χρόνια μετά», Β΄ Επιστημονική Ημερίδα του Τμήματος Σλαβικών Σπουδών σε συνεργασία με το Ίδρυμα Αλεξάνδρου Σολζενίτσιν «*Εκατό χρόνια από την έναρξη του Α΄ Παγκοσμίου Πολέμου. Η ρωσική διασπορά στον Ελλαδικό χώρο και στα Βαλκάνια*» (Αθήνα, 20. 06.2014).

ΣΤ. ΕΡΓΑΣΙΕΣ ΣΕ ΣΥΛΛΟΓΙΚΟΥΣ ΤΟΜΟΥΣ

2013

Mineva, E., “References to the Monastery of Pantokrator in Old Slavic Literature (14th-15th c.)”, *The Pantokrator Monastery in Constantinople. Byzantinisches Archiv B. 27*, De Gruyter 2013, 83-96.

2014

Μίνεβα, Ε., «Η μεσαιωνική βουλγαρική και σερβική γραμματεία», στο Π. Σοφούλης και Α. Παπαγεωργίου (επιμ.), *Μεσαιωνικός σλαβικός κόσμος*, εκδ. Ηρόδοτος (Mediaevalia I), Αθήνα 2014, σσ. 275-300.

Σοφούλης, Π., «Η Μεσαιωνική Βουλγαρία», στο Π. Σοφούλης και Α. Παπαγεωργίου (επιμ.), *Μεσαιωνικός σλαβικός κόσμος*, εκδ. Ηρόδοτος (Mediaevalia I), Αθήνα 2014, σσ. 57-104.

2015

Ioannidou, A., „Blaže Koneski, his successors and the peculiar narrative of a „late standardization“ in the Balkans“. Στον τιμητικό τόμο για τα 65α γενέθλια του καθ. Wolfgang Dahmen: Th. Kahl, J. Kramer, E. Prifti (Hg.), *Romanica et Balcanica*. München 2015: 367-376.

Υπό έκδοση

Αλεξανδροπούλου, Ο., «Παρουσίαση Αφιερώματος του περιοδικού *Θέματα Λογοτεχνίας* στον Λέοντα Τολστόι»: *Επίσημοι Λόγοι. Πρυτανεία Θεοδοσίου Ν. Πελεgrίνη 2010-2014*, τ.36 (μέρος Α'), ΕΚΠΑ, 2014.

Αλεξανδροπούλου, Ο., «Μόσχα-Τρίτη Ρώμη. Μερικά λογοτεχνικά στιγμιότυπα από τη μακρά διαδρομή μιας ιδέας», στο Χ. Καρανάσιος, Μ. Λίτινα, Π. Σοφούλης (επιμ.), *Από καρδιάς. Μνήμη Δημητρίου Χ. Πάντου*, Αθήνα (2015).

Ιωαννίδου, Ο., «Ο Τολστόι ως διανοούμενος»: *Επίσημοι Λόγοι. Πρυτανεία Θεοδοσίου Ν. Πελεgrίνη 2010-2014*, τ.36 (μέρος Α'), ΕΚΠΑ, 2014.

Μίνεβα, Ε. : Генеv-Пухалева, Ил., Минева Ев., „Концепт τιμή в новогреческом языке“, EUROJOS, Concepts of HOME, EUROPE, FREEDOM, WORK and HONOUR in the Axiology of Slavs and their neighbours, Βαρσοβία, 2015.

Σοφούλης, Π., «Η εξέλιξη των βυζαντινών σπουδών στην ανατολική Κεντρική Ευρώπη», στο Χ. Καρανάσιος, Μ. Λίτινα, Π. Σοφούλης (επιμ.), *Από καρδίας. Μνήμη Δημητρίου Χ. Πάντου*, Αθήνα (2015).

Z. ΣΥΛΛΟΓΙΚΟΙ ΤΟΜΟΙ ΣΤΟΥΣ ΟΠΟΙΟΥΣ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟΣ ΕΚΔΟΤΗΣ/ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΣ ΕΙΝΑΙ ΜΕΛΟΣ Δ.Ε.Π. ΤΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ

2011

Αλεξανδροπούλου Ο., *Αφιέρωμα: Λέων Τολστόι. Θέματα λογοτεχνίας. Τετράμηνο περιοδικό Λογοτεχνίας, Θεωρίας της Λογοτεχνίας και Κριτικής, τχ.45 (Σεπτέμβριος-Δεκέμβριος 2010)*.

2014

Σοφούλης, Π., *Σλάβοι και Ελληνικός Κόσμος. Πρακτικά Α' Επιστημονικής Ημερίδας Τμήματος Σλαβικών Σπουδών Φιλοσοφικής Σχολής Πανεπιστημίου Αθηνών*, εκδ. Πελεκάνος, Αθήνα 2014.

Σοφούλης, Π. (σε συνεργασία με την Αγγ. Παπαγεωργίου), *Μεσαιωνικός σλαβικός κόσμος*, εκδ. Ηρόδοτος (Mediaevalia I), Αθήνα 2014.

Υπό έκδοση

Σοφούλης, Π. (σε συνεργασία με τους Χ. Καρανάσιο και Μ. Λίτινα), *Από καρδίας. Μνήμη Δημητρίου Χ. Πάντου*, Αθήνα (2015).

H. ΑΛΛΕΣ ΕΡΓΑΣΙΕΣ [βλ. και πιο πάνω, επιμέλειες]

2010

Αλεξανδροπούλου, Ο., *Μεταφράσεις στα ρωσικά για τον τόμο «СИНАКСИС». Искусство Греции XV-XX веков. Иконы на дереве и бумаге/ "SYNTAXIS". Greek Art 1450-2000. Icons on Wood and Paper. The State Pushkin Museum of fine Arts – The Benaki Museum – The Alexander S. Onassis Foundation. Αθήνα 2010.*

Ιωαννίδου, Α., Μετάφραση από τα πολωνικά του βιβλίου: Ryszard Karusiński, *Autoportret reportera*. Αθήνα 2010: εκδ. «Μεταίχμιο».

2011

Αλεξανδροπούλου, Ο., Μεταφράσεις στα ρωσικά για την Έκθεση «ГОРА АФОН. ОБРАЗЫ СВЯТОЙ ЗЕМЛИ. Уникальные фотографии из собрания Афонского монастыря» (Όρος Άθω. Εικόνες της Αγίας γης. Μοναδικές φωτογραφίες από τη συλλογή Αγιορειτικής μονής») του Κρατικού Ιστορικού Μουσείου Μόσχας (Νοέμβριος 2011) και τον ομότιτλο τόμο, Μόσχα, εκδ. «Индрик», 2011.

Ιωαννίδου, Α., Μετάφραση από τα ρωσικά του θεατρικού μονολόγου του Λιθουανού σκηνοθέτη και συγγραφέα Τσέζαρις Γκραουζίνις, με τίτλο «Στη Ζυστίν» που ανέβηκε στην Αθήνα, στο Θέατρο των Εξαρχείων το 2010, καθώς και στην Πάτρα και τη Θεσσαλονίκη το 2011 και το 2014 αντίστοιχα.

Ιωαννίδου, Α., Μετάφραση από τα ρωσικά του θεατρικού έργου του Λιθουανού Τσέζαρις Γκραουζίνις με τίτλο *Déjà vu* που ανέβηκε τον Φεβρουάριο-Μάρτιο 2011 από το ΔΗΠΕΘΕ.

Ιωαννίδου, Α., Μετάφραση από τα πολωνικά του βιβλίου: Ryszard Karusiński, *Inny*. («Ο άλλος»). Αθήνα 2011: «Μεταίχμιο».

2012

Αλεξανδροπούλου, Ο., Μετάφραση στα ρωσικά του τόμου *Μοναστήρι Κερκυры (Κορφή) – Μοναστήρια της Κέρκυρας*. Σε συνεργασία με την Τατιάνα Μπορίσοβα. Ι. Μητρόπολις Κερκύρας, Παξών και Διαποντίων νήσων, Κέρκυρα 2012, εκδ. «Τοπίο».

Sophoulis, P., “Bulgaria and Bulgars”, in: R. S. Bagnall (ed.), *The Encyclopedia of Ancient History*, Wiley-Blackwell, Malden, MA 2012, vol. 2, pp. 125-128.

2013

Ιωαννίδου, Α., «Η μαγική παντοδυναμία της μυθοπλασίας: Ο Αλεξάντρ Γκριν και τα *Πορφυρά Πανιά*» Επίμετρο στο: Αλ. Γκριν, *Τα πορφυρά πανιά*. Αθήνα 2013: 154-195.

Ιωαννίδου, Α., Μετάφραση από τα ρωσικά του βιβλίου: Aleksandr Skorobogatov, *Seržant Bertrand*. («Ο διαβολικός λοχαγός Μπερτράν»). Αθήνα 2013: εκδ. «Καστανιώτης».

2014

Ιωαννίδου, Α., Μετάφραση από τα ρωσικά του διηγήματος του Αλεξάντρ Γκριν, «Παράθυρο στο δάσος», *The Athens Review of Books*, τχ. 51, Ιούνιος 2014: 31-33.

Ιωαννίδου, Α., Μετάφραση από τα ρωσικά του διηγήματος του Αλεξάντρ Γκριν , «Το φίδι». *The Athens Review of Books*, τχ. 54, Σεπτέμβριος 2014: 18-19.

2015

Αλεξανδροπούλου, Ο., Μετάφραση από τα ρωσικά της νουβέλας «Σόνια» της Τατιάνας Τολστάγια για τη θεατρική παράσταση του Άλβις Χερμάνις, Νέο Θέατρο της Ρίγας, Φεστιβάλ Αθηνών, 16-18 Ιουνίου 2015.

Ιωαννίδου, Α., Μετάφραση από τα ρωσικά της νουβέλας του Α.Π. Τσέχοφ: “Skripka Rotšil'da” («Το βιολί του Ρότσιλντ»), Αθήνα 2015: «Άγρα».

Ιωαννίδου, Α., Μεταφορά στα ελληνικά (από τα γερμανικά) της μεθόδου εκμάθησης της ρωσικής γλώσσας με τίτλο “Jasno”, για το επίπεδο Α1, από τις εκδόσεις “Klett”. Υπό έκδοση, Αθήνα-Μόναχο: Klett 2015.

Ιωαννίδου, Α., Μετάφραση από τα πολωνικά 10 ποιημάτων του Πολωνού ποιητή Τσέσλαβ Μίλος, *The Athens Review of Books*, τχ. 60, Μάρτιος 2015: 11-14.

Στεργιοπούλου, Ε., Μετάφραση από τα ρωσικά στα ελληνικά: Греков (Παλεολογ), *Жизнь и странствования Василия Григорьевича Барского. (Ο βίος και οι περιηγήσεις του Βασίλη Γρηγόριεβιτς Μπάροσκη)* С.-Петербургъ, Τυπογραφία Π. Π. Соϊкина, Вознесенскій пр. № 47, (Αγ. Πετρούπολις, Τυπογραφείο Π.Π. Σόϊκιν, Λεωφ. Βοζνεσένσκι 47), 1892, σελ. 45 (υπό έκδοση).

Θ. ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΕΙΣ ΣΕ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΑ ΣΥΝΕΔΡΙΑ (ΜΕ ΚΡΙΤΕΣ) ΠΟΥ ΔΕΝ ΕΚΔΙΔΟΥΝ ΠΡΑΚΤΙΚΑ.

2011

Mineva, E., “Problems of the Critical Edition of the Byzantine and Slavonic Services”, 22nd International Congress of Byzantine Studies, Sofia, 22-27 August 2011.

Sophoulis, P., “Byzantine coin-circulation in early medieval Bulgaria (mid 8th - early 9th century), 22nd International Congress of Byzantine Studies, Sofia, 22-27 August 2011.

Στεργιοπούλου, Ε., «Ο ορθόδοξος ναύαρχος Ουσακόφ στα Επτάνησα»: Ανακοίνωση στο I Διεθνές Κοινωνικό Φόρουμ «Ρωσική Εβδομάδα στην Κέρκυρα» / Ελληνο-ρωσικό Συνέδριο «Θεόδωρος Ουσακόφ και Ιωάννης Καποδίστριας. Πρώτο Νεοελληνικό Εθνικό Κράτος. Ιστορία και Σύγχρονη Εποχή», Κέρκυρα, 5-10/10/2011.

2012

Ioannidou, A., „Blaže Koneski, his Successors, and the Peculiar Narrative of a Late Standardization in the Balkans”, ανακοίνωση στο Συνέδριο της INALCO με τίτλο: *Processus et typologie de standardisation linguistique : Balkans et Méditerranée* – Παρίσι, 6-7 Απριλίου 2012.

Ioannidou, A., “Russia and the new Greek Nationalism”, *3rd International Workshop on Europe and the Balkans, 8-13.5.2012*, Croatia, island Brac, που οργανώθηκε από το *Network for Media and Memoria in South-Eastern Europe* και το πανεπιστήμιο της Λιουμπλιάννα.

Ioannidou, A., “Die deutsche Slawistik in und über Griechenland“, 12. Tagung der Arbeitsgemeinschaft für Neogräzistik in Deutschland, Αμβούργο 21-23 Ιουνίου 2012.

Sophoulis, P., “Bulgaria beyond the Danube: shaping the identity of a frontier society”, 47th International Congress on Medieval Studies, Kalamazoo Michigan, May 10-13 2012.

Sophoulis, P., “The Chronicle of Theophanes and the Byzantine-Bulgar wars of the eighth and ninth century”, *The Chronilce of Theophanes: sources, composition and transmission. An International Workshop*, Collège de France, Paris, September 14-15 2012.

Στεργιοπούλου, Ε., «Διαχρονική αξία του μεγάλου πολιτικού και διπλωμάτη Ιωάννη Καποδίστρια»: Ελληνο-ρωσικό Συνέδριο «Ιωάννης Καποδίστριας, ένας ήρωας του καιρού του», Κέρκυρα, Διεθνές Κοινωνικό Φόρουμ «Ρωσική Εβδομάδα στα Ιόνια Νησιά», 8/10/2012.

Στεργιοπούλου, Ε., «Ο Ουσακόφ στην Κεφαλονιά»: Ελληνο-ρωσικό Συνέδριο «Κεφαλονιά – Ρωσία. Ιστορία και σήμερα», Κέρκυρα, Διεθνές Κοινωνικό Φόρουμ «Ρωσική Εβδομάδα στα Ιόνια Νησιά», 10/10/2012.

Στεργιοπούλου, Ε., «Ζάκυνθος. Τρεις απελευθερώσεις»: Ελληνο-ρωσικό Συνέδριο «Ζάκυνθος – Ρωσία. Ιστορία και σήμερα», Κέρκυρα, Διεθνές Κοινωνικό Φόρουμ «Ρωσική Εβδομάδα στα Ιόνια Νησιά», 12/10/2012.

2013

Александропулу, О., «“История государства российского” Н. М. Карамзина как стимул, фонд и объект греко-русских штудий», Вторая Международная

конференция по классической, византийской и новогреческой филологии, Москва, 15-17 апреля 2013.

Αλεξανδροπούλου, Ο, «Η Ιστορία της Ρωσίας του Ν. Καραμζίν και η ελληνική της μετάφραση. Νέα στοιχεία», 3^ο Ελληνο-Ρωσικό Κοινωνικό Φόρουμ, Αθήνα, 16-17 Σεπτεμβρίου 2013.

Μίνεβα, Ε., “Едновременното почитане на стари и нови светци. (Въз основа на непубликуваната комбинирана служба за св. мъченици Назарий, Гервасий, Протасий и Целзий и св. Петка Търновска в Cod. Vaticanus Slavus 26, XIV-XVв.) / Η ταυτόχρονη λατρεία παλαιών και νέων αγίων. (Βάσει αδημοσίευτης ακολουθίας για τους αγίους Ναζάριο, Γερβάσιο, Προτάσιο και Κέλσιο και για την αγία Παρασκευή τη Νέα στον Cod. Vaticanus Slav. 26, ΙΔ'-ΙΕ'αι.)/. Third International Congress of Bulgarian Studies, Sofia, 23-26 May 2013.

Στεργιοπούλου, Ε., Εισήγηση σε συνεδρία (στρογγυλό τραπέζι) για την επανάκτηση της θέσης της λογοτεχνίας και του βιβλίου στη σύγχρονη κοινωνία, Ρωσικό Κρατικό Πανεπιστήμιο Φιλίας των λαών, οργάνωση του γραφείου του Προέδρου της Ρωσικής Ομοσπονδίας, 21/11/2013.

Στεργιοπούλου, Ε., «Προσκυνητές και Θρησκευτικός τουρισμός», συνεδρία (στρογγυλό τραπέζι) με θέμα «Ο ρόλος του θρησκευτικού τουρισμού στις ρωσσο-ελληνικές σχέσεις», Ρωσική Εβδομάδα στα Ιόνια Νησιά, 5-15/10/2013.

Στεργιοπούλου, Ε., Διάλεξη με θέμα «Русистика на факультете Славистики в Афинском университете имени И. Каподистрии», στο Διεθνές Επιστημονικό – Μεθοδολογικό Σεμινάριο, Θεσσαλονίκη 14/12/2013. (βλ. περιοδικό *Русскиѣ язык за рубежом*, №2/2014 (243).

2014

Ioannidou, A., „Slawen in der neugriechischen Literatur“, “*Slawen außerhalb der Slawia*“, Ημερίδα 21.5.2014, που διοργανώθηκε από το Ινστιτούτο Σλαβικών Σπουδών του Παν/μίου της Ιένας.

Σοφούλης, Π., «Το τέλος της βυζαντινής κυριαρχίας στα βόρεια Βαλκάνια (1180-1204)», Διεπιστημονικό Μεταπτυχιακό Σεμινάριο «Νίκος Οικονομίδης»: Το Βυζάντιο μεταξύ Ανατολής και Δύσης κατά την περίοδο των Κομνηνών και των Αγγέλων (1081-1204), Εθνικό Ίδρυμα Ερευνών, Αθήνα, 28 Μαΐου 2014.

Στεργιοπούλου, Ε., «Ο Ναύαρχος Ουσακόφ στα Επτάνησα», στρογγυλό τραπέζι με θέμα «Ιόνιοι νήσοι – Ιστορικός χώρος συνεργασίας Ελλήνων και Ρώσων». I Διεθνές Κοινωνικό Φόρουμ «Ρωσική Εβδομάδα στα Ιόνια Νησιά». 26/09/2014.

2015

Στεργιοπούλου, Ε., Εισήγηση «Ελλάδα, σταυροδρόμι πολιτισμών» στο Γ' Διεθνές Επιστημονικό-Πρακτικό Φόρουμ των Νέων ερευνητών, με θέμα «Γλώσσες, Πολιτισμοί, Μετάφραση». Οργάνωση: Μεταφρασταστικό Τμήμα του Κρατικού Πανεπιστημίου της Μόσχας Λομονόσοφ, Ερέτρια, 20/06/2015.

I. ΒΙΒΛΙΟΚΡΙΣΙΕΣ ΠΟΥ ΣΥΝΤΑΧΘΗΚΑΝ ΑΠΟ ΜΕΛΗ Δ.Ε.Π. ΤΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ

Ιωαννίδου, Α., «Η γοητεία της μελαγχολίας», (Παρουσίαση του βιβλίου της Αλεξάνδρας Ρασιδάκη, «Περί μελαγχολίας»), *The Athens Review of Books*, τχ. 40, Μάιος 2013: 11-12.

Ιωαννίδου, Α., «Μια συνταγή αφανισμού: Η αγάπη για τη λογοτεχνία και την τέχνη», *The Athens Review of Books*, τχ. 47, Ιανουάριος 2014, σελ. 32-33 (Παρουσίαση του βιβλίου της Λ. Ουλίτσκαγια, «Η πράσινη σκηνή», Μόσχα 2012).

Ιωαννίδου, Α., «Η αναγκαία και επιθυμητή ασέβεια» – Μια αιρετική και απαραίτητη ιστορία της Μακεδονίας» (Παρουσίαση του βιβλίου του Σπ. Καραβά, *Μυστικά και Παραμύθια από την Ιστορία της Μακεδονίας*. Αθήνα: «Βιβλιόραμα» 2014), *The Athens Review of Books*, τχ. 55, Οκτώβριος 2014: 23-25.

Ιωαννίδου, Α., «Η εξέγερση της Κρονστάνδης» (Παρουσίαση της νέας έκδοσης του βιβλίου του Άρη Αλεξάνδρου «Η εξέγερση της Κρονστάνδης», εκδ. «Πανοπτικόν» 2015), *The Athens Review of Books*, 2015, τχ. 64, Ιούλιος 2015, σελ. 22-23.

Υπό έκδοση

Μίνεβα, Ε.: Yovcheva, M., *Starobulgarskijat služeben minej* (= The Old Bulgarian Office Menaion), Institut za literatura pri BAN, Sofia 2014, 388 pp., ISBN 978-954-8712-90-3, /βιβλιοκρισία/, *Cyrillometodianum* (2015).

Sophoulis, P.: Dzino, D. and Ken Parry (eds.), *Byzantium, Its Neighbours and Its Cultures* (Byzantina Australiensia 20), Brisbane: Australian Association for Byzantine Studies, 2014/ *Speculum* (2015).

Στεργιοπούλου, Ε.: Tatiana Borisova, *On the Genesis Problem of the Slavonic Ecclesiastical Poetry: the Transmission of the Poetic Devices in the Early Ecclesiastical Slavonic Translation of the Hymnography*. Article review: UNIVERSUM HUMANITARIUM, Νοβοσιμπίρσκ (2015).

ΙΑ. Προσκλήσεις για διαλέξεις-ομιλίες

2011

Αλεξανδροπούλου, Ο., Ομιλία με θέμα «Παρουσίαση Αφιερώματος του περιοδικού *Θέματα Λογοτεχνίας* στον Λέοντα Τολστόι» στην εκδήλωση για την Επέτειο των 100 χρόνων από τον θάνατο του Λέοντα Τολστόι, Ελληνορωσικός Σύνδεσμος - Τμήμα Σλαβικών Σπουδών, ΕΚΠΑ, 28/2/2011.

Ιωαννίδου, Α., Ομιλία με θέμα «Ο Τολστόι ως διανοούμενος» στην εκδήλωση για την Επέτειο των 100 χρόνων από τον θάνατο του Λέοντα Τολστόι, Ελληνορωσικός Σύνδεσμος - Τμήμα Σλαβικών Σπουδών, ΕΚΠΑ, 28/2/2011.

Ιωαννίδου, Α., Διάλεξη στο Πανεπιστήμιο Κρήτης, στο τμήμα Φιλολογίας, με θέμα «Λογοκρισία στη λογοτεχνική κριτική: υπόθεση Γκράνιν», 10/5/2011.

Σοφούλης, Π., Διάλεξη με θέμα «Ο (Α)κροκόνδυλος Κλαδάς και η αντίσταση κατά των Οθωμανών στη Μάνη (1480-1490)» που διοργανώθηκε από την Ελληνική Εταιρεία Σπουδών ΝΑ Ευρώπης, Αθήνα, 9/12/ 2011.

Στεργιοπούλου, Ε., Διάλεξη με θέμα «Η επίδραση της σκέψης του Χομιακόφ στο έργο του Ντοστογιέβσκι», Ένωση Συγγραφέων της Ρωσίας, 12/9/2011.

2012

Ιωαννίδου, Α., Διάλεξη «Ο Τολστόι ως διανοούμενος», στη σειρά «Διαλέξεις για την Ιστορία και τον Πολιτισμό των Σλάβων» του Μορφωτικού Ιδρύματος Εθνικής Τραπέζης στις 17/1/2012.

Ιωαννίδου, Α., Διάλεξη στη «Στέγη Γραμμάτων και Τεχνών», στο πλαίσιο της εκδήλωσης «Ο μετανάστης αυτοβιογραφείται», στις 12/3/2012.

Αλεξανδροπούλου, Ο., Διάλεξη «Μόσχα - Τρίτη Ρώμη. Μερικά λογοτεχνικά στιγμιότυπα από τη μακρά διαδρομή μιας ιδέας», στη σειρά «Διαλέξεις για την Ιστορία και τον Πολιτισμό των Σλάβων» του Μορφωτικού Ιδρύματος Εθνικής Τραπέζης, στις 15/5/2012.

2013

Ιωαννίδου, Α., Διάλεξη στο βιβλιοπωλείο «Ιανός» σε εκδήλωση που διοργανώθηκε από τις εκδόσεις «Άγρα» με αφορμή τη νέα έκδοση της Άννας Καρένινα σε μετάφραση Άρη Αλεξάνδρου, στις 11/1/2013.

Ιωαννίδου, Α., Διάλεξη με θέμα «Taschko Georgievski und Kica Kolbe über das Abenteuer der Ägäis-Makedonier in den frühen 50er Jahren: Ein Generationswechsel», στο σλαβολογικό ινστιτούτο του Πανεπιστημίου της Ιένας, 27/2/2013.

Αλεξανδροπούλου, Ο., Ομιλία «Από τη Μεγάλη Αικατερίνη στον Αλέξανδρο Α': οράματα, ροπές και ανατροπές στην ανάπτυξη της ρωσικής πνευματικής ζωής, τέλη 18^{ου}-αρχές 19^{ου} αι.» στην εκδήλωση «Όραμα Παιδείας και Τέχνης. Ο Βαρβάκης και η εποχή του» του Βαρβακείου Πρότυπου Πειραματικού Γυμνασίου & Λυκείου, Αίθουσα Γενικών Συνελεύσεων της Τράπεζας της Ελλάδος, 7/3/2013.

Ιωαννίδου, Α., Διάλεξη που διοργανώθηκε από το ίδρυμα «Ρόζα Λούξεμπουργκ» στο Βερολίνο, στις 8 Μαρτίου 2013, με τίτλο «Privatisierung im Erziehungs- und Bildungswesen in Griechenland. Zur Umgestaltung der europäischen Bildungslandschaft. Βλ. http://www.rosalux.de/news/39275/_privatisierung-im-erziehungs-und-bildungswesen-in-griechenland.html

Στεργιοπούλου, Ε., Διάλεξη με θέμα «Η λογοτεχνία του Αργυρού αιώνα» στο Μορφωτικό Πρόγραμμα Κουλτουρολογίας και Λογοτεχνίας με θέμα: «Η Πετρούπολη του Αργυρού Αιώνα». Αγία Πετρούπολη, 8/12/13.

2014

Αλεξανδροπούλου, Ο., Ομιλία με θέμα «Μετάφραση ως συνομιλία. Ματιές στο μεταφραστικό έργο του Μήτσου Αλεξανδρόπουλου» στην εκδήλωση «Μεταφράζοντας τη Ρωσική Λογοτεχνία – Αναγνώσεις και Προσεγγίσεις», Εκδόσεις Γκοβόστη – Κέντρο Ρωσικής Γλώσσας και Πολιτισμού MiP – Ανώτατη Σχολή

Μετάφρασης του Πανεπιστημίου Λομονόσοφ, Πνευματικό Κέντρο Δήμου Αθηναίων, 4/5/2014.

Σοφούλης, Π., Διάλεξη με θέμα «Το τέλος της βυζαντινής κυριαρχίας στα βόρεια Βαλκάνια (1180-1204)», στο Διεπιστημονικό Μεταπτυχιακό Σεμινάριο «Νίκος Οικονομίδης»: Το Βυζάντιο μεταξύ Ανατολής και Δύσης κατά την περίοδο των Κομνηνών και των Αγγέλων (1081-1204), Εθνικό Ίδρυμα Ερευνών, Αθήνα, 28/5/2014.

Σοφούλης, Π., Διάλεξη με θέμα «Από την κυριαρχία στην κατάρρευση: Η διαμόρφωση της βαλκανικής πολιτικής του Βυζαντίου κατά τον 12ο αιώνα», στα πλαίσια του μεταπτυχιακού προγράμματος "Βυζαντινές Σπουδές", Πανεπιστήμιο Κρήτης, Ρέθυμνο, 5 /11/2014.

Στεργιοπούλου, Ε., Διάλεξη με θέμα «Русистика на факультете Славистики в Афинском университете имени И. Каподистрии», στο Διεθνές Επιστημονικό – Μεθοδολογικό Σεμινάριο, Θεσσαλονίκη 14/12/2013. (βλ. περιοδικό *Русский язык за рубежом*, №2/2014 (243).

2015

Σοφούλης, Π., Ομιλία με θέμα «Η εξέλιξη των βυζαντινών σπουδών στην ανατολική Κεντρική Ευρώπη, στις Μορφωτικές Εκδηλώσεις του ΕΙΕ, κύκλος «Το Βυζάντιο και η ανατολική Κεντρική Ευρώπη. Νέα κέντρα στην περιφέρεια του Βυζαντινού Κόσμου», 3/3/2015.

Ιωαννίδου, Α., Ομιλία με θέμα «Αντιφρονούντες λογοτέχνες στην ΕΣΣΔ τη δεκαετία του 1960 στο έργο των Α. Ουλίτσκαγια και Β. Μακάνιν» στις Μορφωτικές Εκδηλώσεις του Εθνικού Ιδρύματος Ερευνών, κύκλος «Νέες προσεγγίσεις του Νότου της Ρωσικής Αυτοκρατορίας, 1784-1914» στο Εθνικό Ίδρυμα Ερευνών, 12/5/2015.

Αλεξανδροπούλου, Ο., Ομιλία με θέμα «Μνήμες του Νότου στο έργο του Τσέχοφ» στις Μορφωτικές Εκδηλώσεις του Εθνικού Ιδρύματος Ερευνών, κύκλος «Νέες προσεγγίσεις του Νότου της Ρωσικής Αυτοκρατορίας, 1784-1914» στο Εθνικό Ίδρυμα Ερευνών, 12/5/2015.

Στεργιοπούλου, Ε., Εισήγηση «Ελλάδα, σταυροδρόμι πολιτισμών» στο Γ' Διεθνές Επιστημονικό-Πρακτικό Φόρουμ των Νέων ερευνητών, με θέμα «Γλώσσες, Πολιτισμοί, Μετάφραση». Οργάνωση: Μεταφρασταστικό Τμήμα του Κρατικού Πανεπιστημίου της Μόσχας Λομονόσοφ, Ερέτρια, 20/06/2015.

ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΚΑΙ ΣΤΟΧΟΘΕΣΙΑ ΜΑΘΗΜΑΤΩΝ
του ΤΜΗΜΑΤΟΣ ΣΛΑΒΙΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ
Ακαδημαϊκό έτος 2014-2015

Κωδ.	Τίτλος μαθήματος	Προσφέρεται από το Τμήμα	Τύπος μαθήματος	Εξάμηνο	Ώρες	Δ.Μ	ECTS
711001	Ρωσική Γλώσσα I	Σλαβικών Σπουδών	ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΟ	A'	12	12	5

Διδάσκοντες: Κ. Γιουσόλοβα, Ε. Αντρεϊτσένκο, Σ. Τζόλλου, Ε. Σαρτόρι
(Παν/κοι Υπότροφοι)

Γενική περιγραφή

Επιδιωκόμενο επίπεδο γλωσσομάθειας στο Α' εξάμηνο σπουδών (βάσει της στοχοθεσίας του επιπέδου Α1 – Αρχάριου χρήστη / Στοιχειώδους Γνώσης του Κοινού Ευρωπαϊκού Πλαισίου Αναφοράς για τις γλώσσες):

Ο φοιτητής είναι σε θέση

- να κατανοεί και να χρησιμοποιεί οικείες και καθημερινές εκφράσεις
- να διατυπώνει με απλό τρόπο συγκεκριμένες ανάγκες του
- να συστήνεται ή να συστήνει άλλο πρόσωπο
- να θέτει προσωπικές ερωτήσεις σε κάποιον
- να απαντά σε ερωτήσεις που αφορούν προσωπικά στοιχεία, όπως το πού μένει, τα άτομα που γνωρίζει και τα αντικείμενα που κατέχει
- να συνδιαλέγεται με απλό τρόπο υπό την προϋπόθεση ότι ο συνομιλητής του μιλά αργά και καθαρά και είναι διατεθειμένος να βοηθήσει.

Κωδ.	Τίτλος μαθήματος	Προσφέρεται από το Τμήμα	Τύπος μαθήματος	Εξάμηνο	Ώρες	Δ.Μ	ECTS
711002	Εισαγωγή στην Ιστορία και τον Πολιτισμό των Σλάβων I	Σλαβικών Σπουδών	ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΟ	A'	3	3	5

Διδάσκουσα: Α. Παπαγεωργίου (ΕΔΙΠ)

Γενική περιγραφή

Επισκόπηση της Ιστορίας των Νότιων Σλάβων από την εμφάνισή τους στην Βαλκανική Χερσόνησο μέχρι τον Β' Παγκόσμιο Πόλεμο. Πιο συγκεκριμένα: Διερεύνηση της καθόδου των Σλάβων στον Χώρο της Βαλκανικής Χερσονήσου και θεματική ανάλυση της Ιστορίας των Νότιων Σλάβων. Ιστορία των Σέρβων: κάθοδος στα Βαλκάνια, σχέσεις με Βυζάντιο και Δύση, οθωμανική κατάκτηση, αγώνας για ανεξαρτησία, πορεία προς τον Α' Παγκόσμιο Πόλεμο, περίοδος Μεσοπολέμου, Β' Παγκόσμιος Πόλεμος. Κατά τη διερεύνηση της Ιστορίας των Σέρβων αφιερώνεται ένα μάθημα στη μελέτη πηγής (DAI). Ιστορία των Κροατών: κάθοδος στα Βαλκάνια, σχέσεις με Βυζάντιο και Δύση, σχέσεις με Ουγγαρία και Αυστρο-Ουγγαρία, οθωμανική κατάκτηση, πορεία προς τον Α' Παγκόσμιο Πόλεμο, περίοδος Μεσοπολέμου, Β' Παγκόσμιος Πόλεμος. Κατά τη διερεύνηση της Ιστορίας των Κροατών αφιερώνεται ένα μάθημα στη μελέτη πηγής (DAI). Ιστορία των Βουλγάρων: κάθοδος στα Βαλκάνια, σχέσεις με Βυζάντιο και Δύση, οθωμανική κατάκτηση, αγώνας για ανεξαρτησία, πορεία προς τον Α' Παγκόσμιο Πόλεμο, περίοδος Μεσοπολέμου, Β' Παγκόσμιος Πόλεμος. Ιστορία των Βοσνίων: εμφάνιση στο ιστορικό προσκήνιο, οθωμανική κατάκτηση, ζήτημα εξισλαμισμού, Α' Παγκόσμιος Πόλεμος, Β' Παγκόσμιος Πόλεμος. Ιστορία των Μαυροβουνίων: εμφάνιση στο ιστορικό προσκήνιο, οθωμανική κατάκτηση, ζήτημα εξισλαμισμού, Α' Παγκόσμιος Πόλεμος, Β' Παγκόσμιος Πόλεμος. Ιστορία των Σλοβένων: εμφάνιση στο ιστορικό προσκήνιο, προσάρτηση από την Γερμανική Αυτοκρατορία, Α' Παγκόσμιος Πόλεμος, Β' Παγκόσμιος Πόλεμος. Ιστορία των Σλαβομακεδόνων: εμφάνιση του Σλαβομακεδονικού Ζητήματος, Α' Παγκόσμιος Πόλεμος, Β' Παγκόσμιος Πόλεμος.

Κωδ.	Τίτλος μαθήματος	Προσφέρεται από το Τμήμα	Τύπος μαθήματος	Εξάμηνο	Ώρες	Δ.Μ	ECTS
711003	Εισαγωγή στη Σλαβική Φιλολογία I	Σλαβικών Σπουδών	ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΟ	A'	3	3	5

Διδάσκουσα: Ε. Στεργιοπούλου (Καθηγήτρια)

Γενική περιγραφή

Σκοπός του μαθήματος είναι να εισαγάγει τον φοιτητή στις έννοιες εκείνες που χρειάζονται για την προσέγγιση των σλαβικών γλωσσών και λογοτεχνιών, και να του δώσει τις αναγκαίες γνώσεις για την προέλευση και εξέλιξη των σλαβικών γλωσσών μέχρι την πρώτη ανάδειξή τους σε χωριστές πρότυπες γλώσσες. Επίσης, να δώσει τις απαραίτητες γνώσεις για την εθνογένεση των Σλάβων, την κοσμοαντίληψη των σλαβικών λαών στην αρχή της ιστορίας τους και να παρακολουθήσει την ανάπτυξη του λαϊκού πολιτισμού τους καθώς και τα ιστορικά και πολιτισμικά στοιχεία που επηρέασαν την διαμόρφωση των σημερινών σλαβικών εθνών.

Κωδ.	Τίτλος μαθήματος	Προσφέρεται από το Τμήμα	Τύπος μαθήματος	Εξάμηνο	Ώρες	Δ.Μ	ECTS
711004	Εισαγωγή στη Γλωσσολογία: θεωρία της γλώσσας	Φιλολογίας	ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΟ	A'	3	3	5

Διδάσκων: Χ. Χαραλαμπίκης (Καθηγητής)

Γενική περιγραφή - Βλ. Οδηγό Σπουδών Τμήματος Φιλολογίας.

Κωδ.	Τίτλος μαθήματος	Προσφέρεται από το Τμήμα	Τύπος μαθήματος	Εξάμηνο	Ώρες	Δ.Μ	ECTS
711005	Ιστορία της Ανατολικής Ευρώπης	Σλαβικών Σπουδών	ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΟ	Α'	3	3	5

Διδάσκων: Π. Σοφούλης (Λέκτορας)

Γενική περιγραφή

Σκοπός του μαθήματος είναι να προσφέρει ένα υπόβαθρο σχετικά με την ανάπτυξη και ιστορική εξέλιξη της Ανατολικής Ευρώπης από τους Μέσους Χρόνους. Ιδιαίτερη έμφαση θα δοθεί σε πολιτικά, κοινωνικά, και ιδεολογικά φαινόμενα, καθώς επίσης σε θέματα ταυτότητας και ετερότητας με σκοπό την κατανόηση της περίπλοκης ιστορικής διαδικασίας της διαμόρφωσης της Ανατολικής Ευρώπης ως πολιτικής και πολιτισμικής έννοιας.

Κωδ.	Τίτλος μαθήματος	Προσφέρεται από το Τμήμα	Τύπος μαθήματος	Εξάμηνο	Ώρες	Δ.Μ	ECTS
711006	Τεχνικές συγγραφής επιστημονικών εργασιών	Σλαβικών Σπουδών	ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΟ	Α'	3	3	3

Διδάσκοντες: Π. Σοφούλης (Λέκτορας), Α. Παπαγεωργίου (ΕΔΙΠ)

Γενική περιγραφή

Σκοπός του μαθήματος είναι να κατατοπίσει τους φοιτητές σχετικά με τις ενέργειες που πρέπει να πραγματοποιηθούν στα πλαίσια της διαδικασίας εκπόνησης επιστημονικών εργασιών. Παρουσιάζεται βήμα προς βήμα το "χτίσιμο" μιας επιστημονικής εργασίας: οι

τεχνικές για την γή του ερευνητικού θέματος, ο καθορισμός του στόχου της εργασίας, ο εντοπισμοί και η αξιολόγηση της σχετικής βιβλιογραφίας, η σύνταξη της ερευνητικής πρότασης, καθώς και το ενδεικτικό πλάνο ενεργειών. Ιδιαίτερη έμφαση δίνεται στη διαμόρφωση βιβλιογραφικών αναφορών και στη συγκέντρωση και διαχείριση πρωτογενών πληροφοριών, ενώ παράλληλα περιγράφεται η χρήση των μονογραφιών, περιοδικών και άλλων πηγών στο Διαδίκτυο.

Κωδ.	Τίτλος μαθήματος	Προσφέρεται από το Τμήμα	Τύπος μαθήματος	Εξάμηνο	Ώρες	Δ.Μ	ECTS
711101	Ευρωπαϊκά Πνευματικά Ρεύματα του 20^{ου} αιώνα	Σλαβικών Σπουδών	ΓΗΣ	Α'	3	3	4

Διδάσκουσα: Ε. Στεργιοπούλου (Καθηγήτρια)

Γενική περιγραφή

Σκοπός του μαθήματος είναι η παρουσίαση και εισαγωγή στα σπουδαιότερα κινήματα της ευρωπαϊκής καλλιτεχνικής και λογοτεχνικής πρωτοπορίας του 20^{ου} αιώνα. Συνολικά, παρουσιάζονται ο φουτουρισμός, ο εξπρεσσιονισμός, ο κυβοφουτουρισμός, το κίνημα νταντά και ο σουρρεαλισμός.

Κωδ.	Τίτλος μαθήματος	Προσφέρεται από το Τμήμα	Τύπος μαθήματος	Εξάμηνο	Ώρες	Δ.Μ	ECTS
711102	Βυζαντινή Λογοτεχνία και Σλάβοι: Βυζαντινά κείμενα για τους Σλάβους	Σλαβικών Σπουδών	ΚΑΤ' ΕΠΙΛΟΓΗΝ ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΟ	Α'	3	3	4

Διδάσκουσα: Ε. Μίνεβα (Λέκτορας)

Γενική περιγραφή

Εισαγωγικές παρατηρήσεις για τη Βυζαντινή λογοτεχνία: ορισμός, χρονικά όρια, χαρακτηριστικά, βυζαντινά λογοτεχνικά είδη. Ανάλυση Βυζαντινών κειμένων που περιέχουν πληροφορίες για τους Σλάβους: η Χρονογραφία του Θεοφάνη του Ομολογητού, το Χρονικό του 811, «Πρὸς τὸν ἴδιον υἱὸν Ῥωμανόν» (De administrando imperii) του Κωνσταντίνου Ζ' Πορφυρογέννητου, Η χρονογραφία του Ψευδοσυμεών, Ο Βίος του αγίου Κλήμεντος της Αχρίδος του Θεοφύλακτου Αχρίδος κ.α.

Κωδ.	Τίτλος μαθήματος	Προσφέρονται από το Τμήμα	Τύπος μαθήματος	Εξάμηνο	Ώρες	Δ.Μ	ECTS
711004	Εξελικτική ή Ψυχολογία	Ψυχολογίας	ΚΑΤ' ΕΠΙΛΟΓΗΝ ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΟ	Α'	3	3	4

Διδάσκων: Η. Μπεζεβέγκης (Καθηγητής)

Γενική περιγραφή Βλ. Οδηγό Σπουδών Τμήματος Ψυχολογίας.

Κωδ.	Τίτλος μαθήματος	Προσφέρεται από το Τμήμα	Τύπος μαθήματος	Εξάμηνο	Ώρες	Δ.Μ	ECTS
711005	Ψυχολογία της Μάθησης	ΦΠΨ	ΚΑΤ' ΕΠΙΛΟΓΗΝ ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΟ	Α'	3	3	4

Διδάσκουσα: Α. Παγοροπούλου (Επικ. Καθηγήτρια)

Γενική περιγραφή Βλ. Οδηγό Σπουδών Τμήματος Φιλοσοφίας - Παιδαγωγικής - Ψυχολογίας

Κωδ.	Τίτλος μαθήματος	Προσφέρεται από το Τμήμα	Τύπος μαθήματος	Εξάμηνο	Ώρες	Δ.Μ	ECTS
712001	Ρωσική Γλώσσα II	Σλαβικών Σπουδών	ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΟ	Β'	12	12	5

**Διδάσκοντες: Κ. Γιουσόποβα, Ε. Αντρεϊτσένκο, Σ. Τζόλλου, Ε. Σαρτόρι
(Παν/κοι Υπότροφοι)**

Γενική περιγραφή

Επιδιωκόμενο επίπεδο γλωσσομάθειας στο Β' εξάμηνο σπουδών (βάσει της στοχοθεσίας του επιπέδου Α2 – Αρχάριου χρήστη / Βασικής Γνώσης του Κοινού Ευρωπαϊκού Πλαισίου Αναφοράς για τις γλώσσες):

Ο φοιτητής είναι σε θέση

- να κατανοεί μεμονωμένες λέξεις και φράσεις που χρησιμοποιούνται συχνά για καθημερινά και οικεία θέματα (π.χ. απλές ατομικές και οικογενειακές πληροφορίες, αγορές, στενό περιβάλλον, εργασία)
- να επικοινωνεί κατά τη διεκπεραίωση απλών και συνηθισμένων εργασιών που απαιτούν μόνο μία απλή ανταλλαγή πληροφοριών σε θέματα οικεία και καθημερινά
- να περιγράφει με απλά λόγια την κατάρτισή του και το στενό του περιβάλλον και να αναφέρεται σε θέματα που αφορούν τις άμεσες ανάγκες του.

Κωδ.	Τίτλος μαθήματος	Προσφέρεται από το Τμήμα	Τύπος μαθήματος	Εξάμηνο	Ώρες	Δ.Μ	ECTS
712002	Εισαγωγή στην Ιστορία και τον Πολιτισμό των Σλάβων II	Σλαβικών Σπουδών	ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΟ	Β'	3	3	5

Διδάσκουσα: Α. Παπαγεωργίου (ΕΔΙΠ)

Γενική περιγραφή

Εισαγωγή στην Ιστορία και στον πολιτισμό των Ανατολικών (Ρώσων, Ουκρανών, Λευκορώσων) και Δυτικών (Πολωνών, Τσέχων, Σλοβάκων) Σλάβων. Πιο συγκεκριμένα: Το ζήτημα της Αρχικής Κοιτίδας των Σλάβων. Ιστορία των Ρώσων: Δημιουργία Κράτους Κιέβου, Σχέσεις με Βυζάντιο και Δύση, Δομή του Κράτους του Κιέβου, Κοινωνία, Οικονομία, Γραμματεία Τέχνη, Πολιτική Ιδεολογία, Μογγολική Κατάκτηση, Κατάλυση Κράτους Κιέβου, Άνοδος Μόσχας, Σχέσεις με Μογγόλους, Βυζάντιο και Δύση, Πολιτική Ιδεολογία και Κοινωνία του Κράτους της Μόσχας μέχρι τον 17^ο αιώνα, Περίοδος Ταραχών, Περίοδος Πρώτων Ρομανώφ, Πολιτική Ιδεολογία και Κοινωνία των Πρώτων Ρομανώφ, Περίοδος Μεγάλου Πέτρου, Πολιτική Ιδεολογία και Κοινωνία Μεγάλου Πέτρου, Διάδοχοι Μ. Πέτρου, Πολιτική Ιδεολογία και Κοινωνία Διαδόχων Μ. Πέτρου, Οκτωβριανή Επανάσταση, Ιστορία Ουκρανών: Μετάβαση από το Κράτος του Κιέβου στη διαμόρφωση εθνικής συνείδησης, Κοζάκοι, Σχέσεις με Μόσχα και Δύση. Ιστορία Λευκορώσων: Μετάβαση από το Κράτος του Κιέβου στη διαμόρφωση εθνικής συνείδησης, Σχέσεις με Μόσχα και Δύση. Ιστορία Πολωνών: Δημιουργία Πολωνίας, Δυναστεία Γιαγκέλλων, Πολωνό-Λιθουανική Κοινοπολιτεία, Σχέσεις με Μόσχα, Κοινωνία και Πολιτική Ιδεολογία Πολωνών, οι Διαμελισμοί, Πορεία των Πολωνών μετά τους Διαμελισμούς, Α' Παγκόσμιος Πόλεμος. Ιστορία Τσέχων: Εμφάνιση Τσεχίας, Δυναστεία Πιάστ, Προσάρτηση στην Αγία Ρωμαϊκή Αυτοκρατορία, Πολιτική Ιδεολογία και Κοινωνία Τσέχων, Διαμόρφωση εθνικής συνείδησης, Πορεία προς την Τσεχοσλοβακία. Ιστορία Σλοβάκων: Εμφάνιση Σλοβάκων, Σχέσεις με Τσέχους και Δύση, Κατάκτηση από την Αγία Ρωμαϊκή Αυτοκρατορία, Διαμόρφωση εθνικής συνείδησης, Πορεία προς την Τσεχοσλοβακία.

Κωδ.	Τίτλος μαθήματος	Προσφέρεται από το Τμήμα	Τύπος μαθήματος	Εξάμηνο	Ώρες	Δ.Μ	ECTS
711203	Εισαγωγή στη Σλαβική Φιλολογία II	Σλαβικών Σπουδών	ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΟ	B'	3	3	5

Διδάσκουσα: Ε. Στεργιοπούλου (Καθηγήτρια)

Γενική περιγραφή

Σκοπός του μαθήματος είναι να εισαγάγει τον φοιτητή στις έννοιες εκείνες που χρειάζονται για την προσέγγιση των σλαβικών γλωσσών και λογοτεχνιών, και να του δώσει τις αναγκαίες γνώσεις για την προέλευση και εξέλιξη των σλαβικών γλωσσών μέχρι την πρώτη ανάδειξή τους σε χωριστές πρότυπες γλώσσες. Επίσης, να δώσει τις απαραίτητες γνώσεις για την εθνογένεση των Σλάβων, την κοσμοαντίληψη των σλαβικών λαών στην αρχή της ιστορίας τους και να παρακολουθήσει την ανάπτυξη του λαϊκού πολιτισμού τους καθώς και τα ιστορικά και πολιτισμικά στοιχεία που επηρέασαν την διαμόρφωση των σημερινών σλαβικών εθνών.

Κωδ.	Τίτλος μαθήματος	Προσφέρεται από το Τμήμα	Τύπος μαθήματος	Εξάμηνο	Ώρες	Δ.Μ	ECTS
711204	Ιστορία των Σλαβικών Γλωσσών	Σλαβικών Σπουδών	ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΟ	Β'	3	3	5

Διδάσκουσα: Α. Ιωαννίδου (Αν. Καθηγήτρια)

Γενική περιγραφή

Στο μάθημα αυτό εξετάζονται (1) η προϊστορία των σλαβικών γλωσσών, δηλαδή η μετάβαση από την ινδοευρωπαϊκή στην πρωτοσλαβική και από εκεί στην παλαιοσλαβική και (2) μια-μια οι σλαβικές γλώσσες, με έμφαση στην ιστορία της διαμόρφωσής τους, στα βασικά γεγονότα-σταθμούς που οδήγησαν στην καθιέρωση και τη στανταρτοποίησή τους, στις προσωπικότητες που συνέβαλαν στην ανάπτυξή τους, στα κυριότερα γραπτά μνημεία για, αλλά και σε αυτές. Συγχρόνως παρέχονται πληροφορίες για το αλφάβητο, τη μορφολογία, τη σύνταξη καθεμιάς από τις σλαβικές γλώσσες. Στο μάθημα αυτό, οι φοιτητές δύνανται να εκπονήσουν εργασίες και να τις παρουσιάσουν στην τάξη. Στις εξετάσεις θα πρέπει να μπορούν να απαντήσουν σε μια σειρά από ερωτήσεις που αντλούνται από μια δεξαμενή ερωτήσεων-θεμάτων.

Κωδ.	Τίτλος μαθήματος	Προσφέρεται από το Τμήμα	Τύπος μαθήματος	Εξάμηνο	Ώρες	Δ.Μ	ECTS
711205	Βυζάντιο και Σλαβικός κόσμος	Σλαβικών Σπουδών	ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΟ	Β'	3	3	5

Διδάσκων: Π. Σοφούλης (Λέκτορας)

Γενική περιγραφή

Η μακραίωνη επαφή με το Βυζάντιο (6ος-15^{ος} αι.) διαμόρφωσε σε πολύ μεγάλο βαθμό το χαρακτήρα των σλαβικών λαών. Τόσο τα σλαβικά φύλα των Βαλκανίων, όσο και αυτά της Ρωσίας δέχτηκαν βαθύτατες επιδράσεις από την επαφή τους με τον πολιτισμό και το διοικητικό σύστημα του βυζαντινού κράτους, ώστε δικαίως να θεωρούνται από πολλούς ιστορικούς τα κυριότερα συστατικά μέρη της «βυζαντινής κοινοπολιτείας», δηλαδή της κοινότητας των λαών που επηρεάστηκαν βαθιά από τη Βυζαντινή αυτοκρατορία. Σκοπός του μαθήματος είναι η πληρέστερη κατανόηση της πολυπλοκότητας των σχέσεων του Βυζαντίου με τον σλαβικό κόσμο. Ιδιαίτερη έμφαση θα δοθεί στις διάφορες μορφές επικοινωνίας που αναπτύχθηκαν μεταξύ των δύο πλευρών (πολιτική, ιδεολογική, πολιτιστική, θρησκευτική).

Κωδ.	Τίτλος μαθήματος	Προσφέρεται από το Τμήμα	Τύπος μαθήματος	Εξάμηνο	Ώρες	Δ.Μ	ECTS
711103	Σημασιολογία	Φιλολογίας	ΚΑΤ' ΕΠΙΛΟΓΗΝ ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΟ	Β'	3	3	3

Διδάσκων: Α. Μόζερ (Καθηγήτρια)

Γενική περιγραφή Βλ. Οδηγό Σπουδών Τμήματος Φιλολογίας

Κωδ.	Τίτλος μαθήματος	Προσφέρεται από το Τμήμα	Τύπος μαθήματος	Εξάμηνο	Ώρες	Δ.Μ	ECTS
712104	Κοινωνιογλωσσολογία	Φιλολογίας	ΓΗΣ	Β'	3	3	3

Διδάσκων: Μ. Κακριδή-Φερράρι (Επικ. Καθηγήτρια)

Γενική περιγραφή Βλ. Οδηγό Σπουδών Τμήματος Φιλολογίας.

Κωδ.	Τίτλος μαθήματος	Προσφέρεται από το Τμήμα	Τύπος μαθήματος	Εξάμηνο	Ώρες	Δ.Μ	ECTS
7112106	Γνωστική Ψυχολογία	Ψυχολογίας	ΓΗΣ	Β'	3	3	3

Διδάσκων: Π. Ρούσσο (Επικ. Καθηγητής)

Γενική περιγραφή Βλ. Οδηγό Σπουδών Τμήματος Ψυχολογίας.

Κωδ.	Τίτλος μαθήματος	Προσφέρεται από το Τμήμα	Τύπος μαθήματος	Εξάμηνο	Ώρες	Δ.Μ	ECTS
713001	Ρωσική Γλώσσα ΙΙΙ	Σλαβικών Σπουδών	ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΟ	Γ'	12	12	5

Διδάσκοντες: Ο. Ποσνακίδου, Ι. Γεωργιάδης, Ο. Αρώνη (Παν/κοιΥπότροφοι)

Γενική περιγραφή

Επιδιωκόμενο επίπεδο γλωσσομάθειας στο Γ' εξάμηνο σπουδών (βάσει της στοχοθεσίας του επιπέδου B1 – Ανεξάρτητου χρήστη / Πρώτου Επιπέδου του Κοινού Ευρωπαϊκού Πλαισίου Αναφοράς για τις γλώσσες):

Ο φοιτητής είναι σε θέση

- να κατανοεί τα σημαντικά σημεία θεμάτων οικείων σχετικά με την εργασία, το Πανεπιστήμιο, την αναψυχή, κτλ, όταν ο ομιλητής χρησιμοποιεί με σαφήνεια τη ρωσική γλώσσα
- να εκφράζεται χρησιμοποιώντας τη ρωσική γλώσσα για θέματα οικεία που τον ενδιαφέρουν
- να επικοινωνεί σε συνθήκες καθημερινότητας σε περιβάλλον όπου ομιλείται η ρωσική γλώσσα
- να συμμετέχει χωρίς προετοιμασία σε μία συζήτηση πάνω σε θέματα οικεία ή με προσωπικό ενδιαφέρον ή με αναφορές στην καθημερινή ζωή
- να διηγηθεί ένα γεγονός, μία εμπειρία ή ένα όνειρο, να περιγράψει μία προσδοκία ή έναν στόχο και να παραθέσει με συντομία τους λόγους ή τις διευκρινίσεις ενός σχεδίου ή μιας ιδέας
- να κατανοεί το κεντρικό θέμα ραδιοφωνικών και τηλεοπτικών εκπομπών, εάν αυτό παρουσιάζει ενδιαφέρον και εφόσον οι συνομιλητές μιλούν αργά και καθαρά
- να κατανοεί κείμενα που είναι γραμμένα στην καθομιλουμένη, ανάλογα με το περιεχόμενο σπουδών του Τμήματος
- να συντάσσει ένα απλό και δομημένο κείμενο πάνω σε θέματα οικεία ή με προσωπικό ενδιαφέρον
- να μεταφράζει μικρά αφηγηματικά κείμενα και σύντομες περιγραφές από τη ρωσική στην ελληνική.

Κωδ.	Τίτλος μαθήματος	Προσφέρεται από το Τμήμα	Τύπος μαθήματος	Εξάμηνο	Ώρες	Δ.Μ	ECTS
713002	Λογοτεχνία των Ανατολικών Σλάβων (μέχρι τον 18^ο αιώνα)	Σλαβικών Σπουδών	ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΟ	Γ'	3	3	5

Διδάσκουσα: Ο. Αλεξανδροπούλου (Αν. Καθηγήτρια)

Γενική περιγραφή

Σκοπός του μαθήματος είναι η συγκρότηση εμπειριστατωμένης αντίληψης των κυριότερων φάσεων που διένυσε η έντεχνη γραπτή παραγωγή στα εδάφη των ανατολικών Σλάβων από τη γέννηση του γραπτού πολιτισμού στα τέλη του 10ου αιώνα έως την εδραίωση του πρώτου μεγάλου ευρωπαϊκού λογοτεχνικού ρεύματος στα μέσα του 18ου.

Κύριες θεματικές ενότητες: Τα θεμέλια της «παλαιορωσικής» γραμματείας. Οι πρώτοι εγχώριοι καρποί. Το Πρώτο ανατολικοσλαβικό χρονικό, *Χρονικό των Παρελθόντων χρόνων*, ως «εργαστήριο» της νεοσύστατης γραμματείας. – Η *Αφήγηση της εκστρατείας του Ίγκορ*. – Η φιλολογική παραγωγή του 13ου αιώνα ως κάτοπτρο της διάσπασης του ανατολικοσλαβικού χώρου, του εκ δυσμών επεκτατισμού και της ταταρο-μογγολικής επικυριαρχίας. – Η «Δεύτερη Νοτιοσλαβική επίδραση». – Η Άλωση της Κωνσταντινούπολης και οι απόηχοί της στον κόσμο των ανατολικών Σλάβων. – Μοσχοβία: από την απελευθέρωση στην απολυταρχία. Ο θρίαμβος της επίσημης φιλολογικής παραγωγής και η ραγδαία ανάπτυξη του *αντιρρητικού λόγου*, οι φάσεις της ρωσικής δημοσιολογίας. – Ο 17ος αιώνας, «αιώνας των εξεγέρσεων»: τα ιστορικά ορόσημα και οι λογοτεχνικές καινοτομίες. Η τραγωδία του Σχίσματος και η φωνή του «ανταρτόπαπα» Αββακούμ. Σάτιρα, μυθιστορίες, λόγια ποίηση, αρχή της ρωσικής δραματουργίας. – Η λογοτεχνία στα χρόνια του Μεγάλου Πέτρου. Φ. Προκοπόβιτς. – Ο ρωσικός κλασικισμός: Α. Καντεμίρ – Β. Τρεντιακόφσκι – Μ. Λομονόσοφ – Α. Σουμαρόκοφ.

Κωδ.	Τίτλος μαθήματος	Προσφέρεται από το Τμήμα	Τύπος μαθήματος	Εξάμηνο	Ώρες	Δ.Μ	ECTS
713002	Παλαιοσλαβική Γλώσσα	Σλαβικών Σπουδών	ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΟ	Γ'	3	3	5

Διδάσκουσα: Α. Ιωαννίδου (Αν. Καθηγήτρια)

Γενική περιγραφή

Στο μάθημα αυτό τίθενται οι βάσεις για την κατανόηση της παλαιοσλαβικής γλώσσας. Ο φοιτητής εισάγεται στα σπουδαιότερα ιστορικά θέματα σχετικά με τη δημιουργία της παλαιοσλαβικής γραφής, μαθαίνει το κυριλλικό αλφάβητο, τους βασικούς φωνητικούς κανόνες της παλαιοσλαβικής, κλίσεις ονομάτων και ρημάτων, τους κύριους συντακτικούς κανόνες. Μαθαίνει να αναγνωρίζει τους μορφολογικούς τύπους και να μεταφράζει κείμενα από την παλαιοσλαβική (ή παλαιά εκκλησιαστική σλαβική) στην ελληνική γλώσσα, ενώ θα πρέπει να μπορεί να βάλει σε χρονολογική σειρά διάφορα κείμενα παλαιοσλαβικής, αναλόγως με τα μορφολογικά και φωνολογικά φαινόμενα που παρατηρεί σε αυτά. Στις εξετάσεις απαιτείται η μετάφραση μικρού κειμένου και η απάντηση σε μια σειρά ερωτήσεων σχετικά με τη μορφολογία και τη φωνητική της συγκεκριμένης γραπτής γλώσσας.

Κωδ.	Τίτλος μαθήματος	Προσφέρεται από το Τμήμα	Τύπος μαθήματος	Εξάμηνο	Ώρες	Δ.Μ	ECTS
713004	Φωνητική-Φωνολογία-Μορφολογία της Ρωσικής και η διδακτική τους	Σλαβικών Σπουδών	ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΟ	Γ'	3	3	5

Διδάσκουσα: Τ. Μπορίσοβα (Παν/κή Υπότροφος)

Γενική περιγραφή

Διαμόρφωση συστηματικής εικόνας για την σύγχρονη ρωσική φιλολογική γλώσσα, γνωριμία με την σύγχρονη επιστημονική γλωσσολογική ορολογία, με τις βασικές κανονικότητες του φωνητικού, φωνολογικού και μορφολογικού συστήματος της ρωσικής γλώσσας, όπως και με τις βασικές κλασικές και σύγχρονες θεωρίες της ρωσικής φωνητικής-φωνολογίας και γραμματικής. Απόκτηση των πρακτικών τεχνικών φωνητικής και μορφολογικής ανάλυσης των γλωσσικών φαινομένων. Εφαρμογή αυτών των θεωρητικών γνώσεων στη διαδικασία διδασκαλίας/εκμάθησης της ρωσικής γλώσσας με στόχο την απόκτηση νέων γλωσσικών και επικοινωνιακών δεξιοτήτων.

Γνωστικά αντικείμενα

- Το φωνητικό-φωνολογικό σύστημα της ρωσικής γλώσσας
- Το μορφολογικό σύστημα της ρωσικής γλώσσας
- Η σημασία της μητρικής γλώσσας στην εκμάθηση της προφοράς της ξένης γλώσσας
- Η σημασία εκμάθησης των παραγωγικών και κλιτικών κανόνων στην κατάκτηση του λεξιλογίου της ξένης γλώσσας
- Αρχές της διδακτικής της προφοράς και των παραγωγικών και κλιτικών κανόνων
- Μέθοδοι και στρατηγικές της διδασκαλίας της προφοράς και των παραγωγικών και κλιτικών κανόνων.

Κωδ.	Τίτλος μαθήματος	Προσφέρεται από το Τμήμα	Τύπος μαθήματος	Εξάμηνο	Ώρες	Δ.Μ	ECTS
713005	Ιστορία της Χερσονήσου του Αίμου	Σλαβικών Σπουδών	ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΟ	Γ'	3	3	5

Διδάσκων: Π. Σοφούλης (Λέκτορας)

Γενική περιγραφή

Κατά τη διδασκαλία του μαθήματος επιχειρείται η επισκόπηση της ιστορίας των χωρών της Βαλκανικής χερσονήσου από την Οθωμανική κατάκτηση έως σήμερα, με έμφαση στους τελευταίους δύο περίπου αιώνες. Ακολουθώντας ένα χρονολογικό πλαίσιο, εξετάζονται θέματα όπως οι επιδράσεις και κληρονομίες της Οθωμανικής αυτοκρατορίας, η εθνική αφύπνιση και οι αγώνες για πολιτική χειραφέτηση, ο αλυτρωτισμός και τα εθνικά σχέδια των βαλκανικών κρατών, οι γλωσσικές και εθνολογικές μεταβολές που συντελούνται στην περιοχή, οι τοπικοί και παγκόσμιοι πόλεμοι και οι επιπτώσεις τους.

Κωδ.	Τίτλος μαθήματος	Προσφέρεται από το Τμήμα	Τύπος μαθήματος	Εξάμηνο	Ώρες	Δ.Μ	ECTS
713101	Βουλγαρική Γλώσσα Ι	Σλαβικών Σπουδών	ΚΑΤ' ΕΠΙΛΟΓΗΝ ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΟ	Γ'	6	3	5

Διδάσκουσα: Ε. Μίνεβα (Λέκτορας)

Γενική περιγραφή

Το πρόγραμμα της ύλης είναι προσαρμοσμένο στα επίπεδα του Κοινού Ευρωπαϊκού Πλαισίου Αναφοράς για τις γλώσσες (CEF) και φτάνει μέχρι και το επίπεδο B2, με γνώσεις αντίστοιχες στα πιστοποιητικά αναγνωρισμένα από την ALTE. Οι φοιτητές, οι οποίοι έχουν ολοκληρώσει τον κύκλο μαθημάτων Βουλγαρικής Γλώσσας στο Τμήμα Σλαβικών Σπουδών του Πανεπιστημίου Αθηνών με μέσο όρο 9,5, καλύπτουν το πιστοποιημένο επίπεδο B2.

Το πρόγραμμα των μαθημάτων είναι χωρισμένο σε ενότητες και ακολουθεί τις σύγχρονες και καταξιωμένες μεθόδους εκμάθησης της βουλγαρικής ως ξένης. Στα μαθήματα διδάσκεται προοδευτικά η προβλεπόμενη ύλη γραμματικής· φωνητικής, μορφολογίας, συντακτικού και υφολογίας. Προστίθενται επιπλέον ενότητες σύμφωνα με την κατεύθυνση σπουδών και τους στόχους του Τμήματος. Εξετάζεται η θέση της Βουλγαρικής γλώσσας στην οικογένεια αφενός των Σλαβικών και αφετέρου των Βαλκανικών γλωσσών. Επίσης, διδάσκονται βασικές αρχές της βουλγαρικής διαλεκτολογίας και μελετάται η ιστορία της γλώσσας.

Στόχος και περιεχόμενο: Εισαγωγή στο φωνητικό σύστημα, την προφορά, τη βασική γραμματική και τη δομή της βουλγαρικής γλώσσας. Εκμάθηση βασικού λεξιλογίου, καθημερινών εκφράσεων και διατύπωση απλών προτάσεων. Βασικές γνώσεις διαλόγου και επικοινωνίας, συστάσεις προσώπων, προσωπικές ερωτήσεις και απαντήσεις σε μορφή συζήτησης (π.χ. για τόπο κατοικίας, σχέσεις μεταξύ προσώπων κ.ά.).

Γραμματική: Φωνητική και Μορφολογία. Αλφάβητο και ασκήσεις προφοράς, συλλαβισμός, τονισμός, σημεία στίξης, ουσιαστικά (γένος, αριθμός, σχηματισμός πληθυντικού), οριστικά άρθρα, απόλυτα αριθμητικά, προσωπικές, ερωτηματικές, αρνητικές, αναφορικές και δεικτικές αντωνυμίες, επίθετα, σχηματισμός και χρήση των ρημάτων (α-β-γ συζυγιών) στον ενεστώτα.

Κωδ.	Τίτλος μαθήματος	Προσφέρεται από το Τμήμα	Τύπος μαθήματος	Εξάμηνο	Ώρες	Δ.Μ	ECTS
713102	Ουκρανική Γλώσσα Ι	Σλαβικών Σπουδών	ΚΑΤ' ΕΠΙΛΟΓΗΝ ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΟ	Γ'	6	3	5

Διδάσκουσα: Ο. Αρώνη (Παν/κή Υπότροφος)

Γενική περιγραφή

Επιδιωκόμενο επίπεδο γλωσσομάθειας στο Α' εξάμηνο σπουδών (βάσει της στοχοθεσίας του επιπέδου Α1 – Αρχάριου χρήστη / Στοιχειώδους Γνώσης του Κοινού Ευρωπαϊκού Πλαισίου Αναφοράς για τις γλώσσες):

Ο φοιτητής είναι σε θέση

- να κατανοεί και να χρησιμοποιεί οικείες και καθημερινές εκφράσεις
- να διατυπώνει με απλό τρόπο συγκεκριμένες ανάγκες του
- να θέτει προσωπικές ερωτήσεις σε κάποιον
- να απαντά σε ερωτήσεις που αφορούν προσωπικά στοιχεία, όπως το πού μένει, τα άτομα που γνωρίζει και τα αντικείμενα που κατέχει
- να συνδιαλέγεται με απλό τρόπο υπό την προϋπόθεση ότι ο συνομιλητής του μιλά αργά και καθαρά και είναι διατεθειμένος να βοηθήσει.

Κωδ.	Τίτλος μαθήματος	Προσφέρεται από το Τμήμα	Τύπος μαθήματος	Εξάμηνο	Ώρες	Δ.Μ	ECTS
713103	Σερβική/Κροατική Γλώσσα I	Σλαβικών Σπουδών	ΚΑΤ' ΕΠΙΛΟΓΗΝ ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΟ	Γ'	6	3	5

Διδάσκουσα: B. Turanjanin (Παν/κή Υπότροφος)

Γενική περιγραφή

Παρουσιάζονται αναλυτικά το αλφάβητο, οι φθόγγοι και τα φωνήματα, οι κανόνες ανάγνωσης, προφοράς και γραφής. Αρχίζει η πρακτική εκμάθηση βασικών μορφολογικών κατηγοριών και ενός σημαντικού αριθμού λέξεων και εκφράσεων. Οι παραδόσεις καλύπτουν τα ακόλουθα: σερβικό αλφάβητο και ασκήσεις προφοράς, συλλαβισμός, τονισμός, σημεία στίξης, οριστικά άρθρα, απόλυτα αριθμητικά, προσωπικές, ερωτηματικές, αρνητικές, αναφορικές και δεικτικές αντωνυμίες, σχηματισμός και χρήση των ρημάτων στο απαρέμφατο και στον ενεστώτα της οριστικής, καταφατικές και αρνητικές προτάσεις, βασικό λεξιλόγιο.

Κωδ.	Τίτλος μαθήματος	Προσφέρεται από το Τμήμα	Τύπος μαθήματος	Εξάμηνο	Ώρες	Δ.Μ	ECTS
713104	Πολωνική Γλώσσα I	Σλαβικών Σπουδών	ΚΑΤ' ΕΠΙΛΟΓΗΝ ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΟ	Γ'	6	3	5

Διδάσκουσα: B. Goralevska (Παν/κή Υπότροφος)

Γενική περιγραφή

Στόχοι: Με την ολοκλήρωση του κύκλου μαθημάτων οι φοιτητές αναμένεται να είναι σε θέση:

- να κατανοούν και να χρησιμοποιούν καθημερινές και οικείες σε αυτούς βασικές εκφράσεις με στόχο την ικανοποίηση συγκεκριμένων επικοινωνιακών αναγκών.
- να συστηθούν και να συστήνουν άλλους
- να ρωτούν και να απαντούν ερωτήσεις που αφορούν προσωπικά στοιχεία

-να συνδιαλέγονται με απλό τρόπο, υπό την προϋπόθεση ότι ο συνομιλητής τους μιλάει αργά και καθαρά και είναι διατεθειμένος να άρει πιθανές δυσχέρειες στην επικοινωνία

Κωδ.	Τίτλος μαθήματος	Προσφέρεται από το Τμήμα	Τύπος μαθήματος	Εξάμηνο	Ώρες	Δ.Μ	ECTS
714001	Ρωσική Γλώσσα IV	Σλαβικών Σπουδών	ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΟ	Δ'	12	12	5

Διδάσκοντες: Ο. Ποσνακίδου, Ι. Γεωργιάδης, Ο. Αρώνη
(Παν/κοι Υπότροφοι)

Γενική περιγραφή

Επιδιωκόμενο επίπεδο γλωσσομάθειας στο Δ' εξάμηνο σπουδών (βάσει της στοχοθεσίας του επιπέδου B2 – Ανεξάρτητου χρήστη / Δευτέρου Επιπέδου του Κοινού Ευρωπαϊκού Πλαισίου Αναφοράς για τις γλώσσες):

Ο φοιτητής είναι σε θέση

- να κατανοεί το ουσιαστικό περιεχόμενο συγκεκριμένων ή αφηρημένων θεμάτων ενός πολύπλοκου κειμένου, συμπεριλαμβανομένων των τεχνικών όρων και του ειδικού λεξιλογίου που σχετίζονται με την ειδικότητά του (το λεξιλόγιο ανταποκρίνεται θεματικά στις ανάγκες του Προγράμματος Σπουδών του Τμήματος)
- να διαβάζει άρθρα και συνεντεύξεις που εκφράζουν προσωπικές θέσεις και απόψεις και να κατανοεί σύγχρονα πεζά λογοτεχνικά κείμενα
- να κατανοεί διαλέξεις με σύνθετη επιχειρηματολογία, εάν το θέμα είναι αρκετά οικείο και το μεγαλύτερο μέρος των τηλεοπτικών δελτίων ειδήσεων και των ντοκιμαντέρ, καθώς και κινηματογραφικές ταινίες, αν η γλώσσα είναι η καθομιλουμένη
- να επικοινωνεί και να συζητά ανεμπόδιστα με φυσικούς ομιλητές της ρωσικής γλώσσας και να εκφράζεται με σαφήνεια και λεπτομέρειες για ποικιλία θεμάτων που άπτονται των ενδιαφερόντων του.

Κωδ.	Τίτλος μαθήματος	Προσφέρεται από το Τμήμα	Τύπος μαθήματος	Εξάμηνο	Ώρες	Δ.Μ	ECTS
714002	Σύνταξη της Ρωσικής και η διδακτική της	Σλαβικών Σπουδών	ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΟ	Δ'	3	3	5

Διδάσκουσα: Τ. Μπορίσοβα (Παν/κή Υπότροφος)

Γενική περιγραφή

Εξοικείωση με το συντακτικό σύστημα της ρωσικής γλώσσας μέσα από μια αντιπαραβολική και μαθησιοκεντρική προσέγγιση που καταδεικνύει τις αλληλεπιδράσεις μεταξύ των επιμέρους συντακτικών υποσυστημάτων καθώς και τις γενικότερες αρχές συντακτικής οργάνωσης. Ακολουθείται συγκριτική προοπτική, απαραίτητη για τη διδασκαλία της ρωσικής ως ξένης γλώσσας, καθώς η αντιπαραβολική ανάλυση της γλώσσας-στόχου με τη μητρική γλώσσα (ελληνική) των μαθητών επιτρέπει να προβλεφθούν και να αντιμετωπισθούν σημαντικές μαθησιακές δυσκολίες των τελευταίων.

Γνωστικά αντικείμενα

- Το συντακτικό σύστημα της ρωσικής γλώσσας:

Η Σύνταξη ως ιδιαίτερο κλάδος της Γλωσσολογίας - Τα γραμματικά μέσα της σύνταξης - Δομική, επικοινωνιακή και σημασιολογική σύνταξη - Το ρωσικό ρήμα και οι βασικές κατηγορίες του - Σύνδεσμοι λέξεων/Ορισμός, περιγραφή, ταξινόμηση - Πρόταση και ταξινόμηση προτάσεων στη ρωσική γλώσσα - Προτάσεις σύνθετης δομής - Σύνθετη πρόταση/Ταξινόμηση σύνθετων προτάσεων/Κατά παράταξη λόγος - Καθ' υπόταξη λόγος /Ταξινόμηση των καθ' υπόταξη προτάσεων

- Η επιρροή της μητρικής (ελληνικής) γλώσσας στην εκμάθηση της σύνταξης της ρωσικής γλώσσας
- Θεωρητικές αρχές της διδακτικής της σύνταξης
- Μέθοδοι και στρατηγικές της διδασκαλίας της σύνταξης.

Κωδ.	Τίτλος μαθήματος	Προσφέρεται από το Τμήμα	Τύπος μαθήματος	Εξάμηνο	Ώρες	Δ.Μ	ECTS
714003	Εισαγωγή στην Παλαιοσλαβική γραμματεία	Σλαβικών Σπουδών	ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΟ	Δ'	3	3	5

Διδάσκουσα: Α. Ιωαννίδου (Αν. Καθηγήτρια)

Γενική περιγραφή

Το μάθημα αυτό είναι στενά συνδεδεμένο με το μάθημα «Παλαιοσλαβική γλώσσα», η παρακολούθηση του οποίου αποτελεί προϋπόθεση για την κατανόησή του. Στην «Εισαγωγή στην παλαιοσλαβική γραμματεία» οι φοιτητές εμβαθύνουν περαιτέρω σε μορφολογικά και συντακτικά φαινόμενα της παλαιοσλαβικής γλώσσας, δουλεύοντας, όμως, αυτή τη φορά πιο εντατικά με κείμενα στην παλαιοσλαβική. Τα κείμενα που ανακοινώνονται στην ιστοσελίδα του μαθήματος, στην «ηλεκτρονική τάξη» συνοδεύονται από γραμματολογικά σχόλια και ιστορικά στοιχεία που επίσης ανήκουν στην «ύλη» του μαθήματος. Μέσα από αυτά επιχειρείται η οικειοποίηση των φοιτητών με την εξέλιξη της παλαιοσλαβικής, ενώ γίνεται μια πρώτη γνωριμία με σημαντικά μνημεία της σλαβικής παράδοσης πέρα από αυτά που έχουν μελετηθεί στο μάθημα της γλώσσας. Στις εξετάσεις απαιτείται μετάφραση και γραμματολογικός σχολιασμός συγκεκριμένων αποσπασμάτων από τα κείμενα καθώς και η απάντηση σε μορφολογικές και συντακτικές ερωτήσεις.

Κωδ.	Τίτλος μαθήματος	Προσφέρεται από το Τμήμα	Τύπος μαθήματος	Εξάμηνο	Ώρες	Δ.Μ	ECTS
714004	Ρωσική Λογοτεχνία 19ου αιώνα. Πρώτη περίοδος (1800-1825)	Σλαβικών Σπουδών	ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΟ	Δ'	3	3	5

Διδάσκουσα: Ο. Αλεξανδροπούλου (Αν. Καθηγήτρια)

Γενική περιγραφή

Το μάθημα ξεκινά με την επισκόπηση των κυριότερων λογοτεχνικών φαινομένων στα χρόνια της Μεγάλης Αικατερίνης (τελευταίο τρίτο του 18ου αιώνα) που, μαζί με τις λογοτεχνικές εξελίξεις των αρχών του 19ου αιώνα, συγκροτούν το προοίμιο της κλασικής ρωσικής λογοτεχνίας. Ιδιαίτερη προσοχή δίδεται σε ζητήματα που έχουν διαχρονικά μεγάλη βαρύτητα, όπως η ιδιόρρυθμη πρόσληψη στη Ρωσία του Διαφωτισμού, οι εναλλαγές των φιλελεύθερων κυβερνητικών υποσχέσεων με εκφάνσεις άκρατου δεσποτισμού, η ραγδαία ανάπτυξη του περιοδικού τύπου, η θέσπιση και ο διωγμός της ελευθεροτυπίας, η εδραίωση της λογοκρισίας. Ως χαρακτηριστική ιδιομορφία της περιόδου εξετάζεται η πολυμορφική ανάπτυξη της σάτιρας. Σταθμοί στην εξέλιξη της λογοτεχνίας: Ν. Νοβικόφ – Ντ. Φονβίζιν – Γ. Ντερζάβιν – Ρωσικός προρομαντισμός: Α. Ραντίσεφ. Ν. Καραμζίν – «Των ημερών του Αλέξανδρου [Α'] η ωραία αρχή» (Πούσκιν) ... και συνέχεια. Το γλωσσικό ζήτημα. Λογοτεχνικοί όμιλοι και περιοδικά. – Ι. Κριλόφ – Η διαμόρφωση του ρωσικού ρομαντισμού. Β. Ζουκόφσκι. Κ. Μπάτιουσκοφ. Η ποίηση των «δεκεμβριστών». – Η ανταπόκριση της ρωσικής ποίησης στην ελληνική επανάσταση – Ο Α. Γκριμπογέντοφ και η κωμωδία «Συμφορά από το πολύ μυαλό».

Κωδ.	Τίτλος μαθήματος	Προσφέρεται από το Τμήμα	Τύπος μαθήματος	Εξάμηνο	Ώρες	Δ.Μ	ECTS
714005	Ιστορία της Αυτοκρατορικής Ρωσίας (1689-1917)	Σλαβικών Σπουδών	ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΟ	Δ'	3	3	5

Διδάσκων: Ν. Παπαστρατηγάκης (Παν/κός Υπότροφος)

Γενική περιγραφή

Το μάθημα αφορά στην ιστορία της αυτοκρατορικής Ρωσίας από τα τέλη του δεκάτου εβδόμου αιώνα έως τις επαναστάσεις του 1917. Παρουσιάζει και αναλύει σε βάθος τις σημαντικότερες διπλωματικές, πολιτικές, οικονομικές και κοινωνικές εξελίξεις, οι οποίες σημάδεψαν την ιστορία της αυτοκρατορικής Ρωσίας. Ιδιαίτερη έμφαση δίδεται στη σχέση κράτους και κοινωνίας, καθώς και στον ρόλο της Ρωσίας στο πλαίσιο των διεθνών σχέσεων. Το μάθημα αποσκοπεί επίσης στην ανάπτυξη της κριτικής ικανότητας των διδασκομένων.

Κωδ.	Τίτλος μαθήματος	Προσφέρεται από το Τμήμα	Τύπος μαθήματος	Εξάμηνο	Ώρες	Δ.Μ	ECTS
714101	Βουλγαρική Γλώσσα II	Σλαβικών Σπουδών	ΚΑΤ' ΕΠΙΛΟΓΗΝ ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΟ	Δ'	6	3	5

Διδάσκουσα: Ε. Μίνεβα (Λέκτορας)

Γενική περιγραφή

Στόχος και περιεχόμενο: Κατανόηση μεμονωμένων λέξεων και φράσεων που χρησιμοποιούνται συχνά για καθημερινά και οικεία θέματα (π.χ. απλές ατομικές και οικογενειακές πληροφορίες, αγορές, στενό περιβάλλον). Απόκτηση γνώσεων γενικού ενδιαφέροντος (κείμενα, διάλογοι και μεταφράσεις). Ανάπτυξη ικανοτήτων περιγραφής εικόνων και απλών καθημερινών καταστάσεων σε θέματα που αφορούν στις άμεσες ανάγκες του ομιλητή.

Γραμματική: Φωνητική και Μορφολογία. Βαθμοί επιθέτων, αντωνυμίες, μέλλοντας, ποιόν ενεργείας και όψεις τους ρήματος.

Κωδ.	Τίτλος μαθήματος	Προσφέρεται από το Τμήμα	Τύπος μαθήματος	Εξάμηνο	Ώρες	Δ.Μ	ECTS
714102	Ουκρανική Γλώσσα II	Σλαβικών Σπουδών	ΚΑΤ' ΕΠΙΛΟΓΗΝ ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΟ	Δ'	6	3	5

Διδάσκουσα: Ο. Αρώνη (Παν/κή Υπότροφος)

Γενική περιγραφή

Επιδιωκόμενο επίπεδο γλωσσομάθειας στο Β' εξάμηνο σπουδών (βάσει της στοχοθεσίας του επιπέδου A2 – Αρχάριου χρήστη / Βασικής Γνώσης του Κοινού Ευρωπαϊκού Πλαισίου Αναφοράς για τις γλώσσες):

Ο φοιτητής είναι σε θέση

- να κατανοεί μεμονωμένες λέξεις και φράσεις που χρησιμοποιούνται συχνά για καθημερινά και οικεία θέματα (π.χ. απλές ατομικές και οικογενειακές πληροφορίες, αγορές, στενό περιβάλλον, εργασία)
- να επικοινωνεί κατά τη διεκπεραίωση απλών και συνηθισμένων εργασιών που απαιτούν μόνο μία απλή ανταλλαγή πληροφοριών σε θέματα οικεία και καθημερινά
- να περιγράφει με απλά λόγια την κατάρτισή του και το στενό του περιβάλλον και να αναφέρεται σε θέματα που αφορούν τις άμεσες ανάγκες του.

Κωδ.	Τίτλος μαθήματος	Προσφέρεται από το Τμήμα	Τύπος μαθήματος	Εξάμηνο	Ώρες	Δ.Μ	ECTS
714103	Σερβική/Κροατική Γλώσσα II	Σλαβικών Σπουδών	ΚΑΤ' ΕΠΙΛΟΓΗΝ ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΟ	Δ'	6	3	5

Διδάσκουσα: Β. Turanjanin (Παν/κή Υπότροφος)

Γενική περιγραφή

Κατά το δεύτερο εξάμηνο διδασκαλίας δίνεται ακόμα μεγαλύτερη έμφαση στην πρακτική εκμάθηση. Οι φοιτητές αποκτούν περισσότερες γνώσεις για τα κλιτά και τα άκλιτα μέρη του λόγου, για τις σχέσεις μεταξύ των λέξεων σε συντακτικό και σημασιολογικό επίπεδο, μαθαίνουν να διαβάζουν και να κατανοούν δυσκολότερα κείμενα, να γνωρίζουν τους περισσότερους βασικούς κανόνες της μορφολογίας και να έχουν συμπληρώσει σε ικανοποιητικό βαθμό τις γνώσεις τους για το συντακτικό της πρότασης. Οι παραδόσεις καλύπτουν τα ακόλουθα: σχηματισμός και χρήση του ενεστώτα της υποτακτικής και του μέλλοντα της οριστικής, προσωπική αντωνυμία, επίθετα τριών και δύο τύπων και αμετάβλητα επίθετα, μέση φωνή, αναφορικά επιρρήματα, πλάγιο λόγο, διαλόγους και συμπληρωματικά κείμενα με ασκήσεις.

Κωδ.	Τίτλος μαθήματος	Προσφέρεται από το Τμήμα	Τύπος μαθήματος	Εξάμηνο	Ώρες	Δ.Μ	ECTS
714104	Πολωνική Γλώσσα ΙΙ	Σλαβικών Σπουδών	ΚΑΤ' ΕΠΙΛΟΓΗΝ ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΟ	Δ'	6	3	5

Διδάσκουσα: B. Goralevska (Παν/κή Υπότροφος)

Γενική περιγραφή

Στόχοι: Με την ολοκλήρωση του κύκλου μαθημάτων οι φοιτητές αναμένεται να είναι σε θέση:

- να κατανοούν ερωτήσεις και οδηγίες που τους απευθύνονται.
- να κατανοούν σύντομα, απλά κείμενα
- να χειρίζονται αριθμούς, ποσότητες
- να συντάσσουν σύντομες επιστολές και άλλα κείμενα με τη βοήθεια λεξικού
- να χρησιμοποιούν απλές φράσεις και προτάσεις για να περιγράψουν τον εαυτό τους, τις δραστηριότητές τους, τους φίλους τους κτλ.

Κωδ.	Τίτλος μαθήματος	Προσφέρεται από το Τμήμα	Τύπος μαθήματος	Εξάμηνο	Ώρες	Δ.Μ	ECTS
715001	Ρωσική Γλώσσα V	Σλαβικών Σπουδών	ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΟ	Ε'	12	12	5

Διδάσκοντες: Κ. Γιουσούποβα, Ο. Αρώνη, Ι. Γεωργιάδης (Παν/κοί Υπότροφοι)

Επιδιωκόμενο επίπεδο γλωσσομάθειας στο Ε' εξάμηνο σπουδών (βάσει της στοχοθεσίας του επιπέδου B2+, Ανεξάρτητου χρήστη / Δευτέρου Επιπέδου / Καλής γνώσης του Κοινού Ευρωπαϊκού Πλαισίου Αναφοράς για τις γλώσσες):

Σε σχέση με το προηγούμενο εξάμηνο σπουδών ο φοιτητής είναι επιπλέον σε θέση

- να εκφέρει άποψη για θέματα επικαιρότητας και να παρουσιάζει τα πλεονεκτήματα και τα μειονεκτήματα διαφόρων θέσεων εκθέτοντας και υποστηρίζοντας τις απόψεις του
- να γράφει προσωπικές ή επίσημες επιστολές που αποδίδουν με λεπτές αποχρώσεις προσωπικά γεγονότα και εμπειρίες
- να συντάσσει σαφή και λεπτομερή κείμενα ποικίλης θεματολογίας σχετικής με τα ενδιαφέροντά του
- να συντάσσει μελέτες / αναφορές μεταφέροντας πληροφορίες ή εκθέτοντας επιχειρήματα που υποστηρίζουν ή αντικρούουν μια συγκεκριμένη άποψη
- να μεταφράζει αφηγηματικά κείμενα και περιγραφές από τη ρωσική στην ελληνική και αντίστροφα.

Κωδ.	Τίτλος μαθήματος	Προσφέρεται από το Τμήμα	Τύπος μαθήματος	Εξάμηνο	Ώρες	Δ.Μ	ECTS
715002	Διδασκαλία της Ρωσικής ως ξένης γλώσσας	Σλαβικών Σπουδών	ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΟ	Ε'	3	3	5

Διδάσκουσα: Ο. Ποσνακίδου (Παν/κή Υπότροφος)

Γενική περιγραφή

Στα πλαίσια του μαθήματος παρουσιάζονται σύγχρονες διδακτικές, μεθοδολογικές και παιδαγωγικές προσεγγίσεις στη διδασκαλία της ρωσικής ως ξένης γλώσσας με έμφαση στην βιωματική προοπτική που οδηγεί τον εκπαιδευόμενο σε ενεργητική χρήση της γλώσσας μέσω ποικίλων δράσεων ανάλογων προς αυτές της πραγματικής ζωής. Εκτίθενται οι θεμελιώδεις αρχές και έννοιες της διδακτικής και του σχεδιασμού της διδασκαλίας/κατάκτησης της ρωσικής ως ξένης γλώσσας επί τη βάσει στοχοθεσίας που προάγει τις δεξιότητες που οφείλει να καλλιεργήσει ο μαθητών στη χρήση της γλώσσας. Τέλος φωτίζονται τα περιεχόμενα μάθησης, τα είδη εκπαιδευτικού υλικού, οι μέθοδοι, οι τεχνικές και οι στρατηγικές διδασκαλίας, οι μορφές και τα αξιολογικά εργαλεία της γλωσσικής κατάκτησης.

Γνωστικά αντικείμενα

- Διεπιστημονική προσέγγιση των βασικών αρχών που διέπουν το σχεδιασμό και την πραγμάτωση της διδακτικής / μαθησιακής διαδικασίας
- Οριοθέτηση του θεωρητικού πλαισίου του πεδίου Διδακτικής των Γλωσσών
- Πραγμάτευση των βασικών αξόνων που προσδιορίζουν το σχεδιασμό, τον προγραμματισμό και τη διδασκαλία του μαθήματος στην ξενόγλωσση τάξη της ρωσικής
- Εξοικείωση με τις βασικές αρχές της διαφοροποιημένης Παιδαγωγικής που στοχεύει στη δημιουργία ψυχολογικών κινήτρων και στη βελτίωση της διδακτικής / μαθησιακής πράξης
- Προσέγγιση των ενδογλωσσικών, εξωγλωσσικών, ψυχολογικών και ιδεολογικών παραγόντων που εμπλέκονται στο σχεδιασμό των αναλυτικών προγραμμάτων και των μαθημάτων στην ξενόγλωσση τάξη της ρωσικής

Κωδ.	Τίτλος μαθήματος	Προσφέρεται από το Τμήμα	Τύπος μαθήματος	Εξάμηνο	Ώρες	Δ.Μ	ECTS
715003	Ρωσική λογοτεχνία 19ου αιώνα. Δεύτερη περίοδος (1825-1860)	Σλαβικών Σπουδών	ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΟ	Ε'	3	3	5

Διδάσκουσα: Ο. Αλεξανδροπούλου (Αν. Καθηγήτρια)

Γενική περιγραφή

Με βάση την εμπειριστατωμένη βιο-εργογραφική προσέγγιση των τριών πρώτων ρώσων κλασικών στο μάθημα ανιχνεύονται η ακμή του ρωσικού ρομαντισμού σε τρεις πολύ διαφορετικές και πολύ χαρακτηριστικές εκφάνσεις του, καθώς και η κεντρική για τη λογοτεχνία της εποχής διαδικασία μετάβασης προς την κοσμοαντίληψη και την τεχνοτροπία του ρεαλισμού. Παράλληλα εξετάζεται το προοδευτικά αυξανόμενο προβάδισμα της πεζογραφίας έναντι της άλλοτε πρωταγωνίστριας ποίησης, δίχως ωστόσο αυτό να ερμηνεύεται ευθύγραμμα ως απόρροια της στροφής στον ρεαλισμό. Επιμέρους στόχους του μαθήματος αποτελούν η ανάδειξη θεμάτων/ λογοτεχνικών χαρακτήρων/ στοιχείων λογοτεχνικής τεχνοτροπίας που κληρονομεί η μετέπειτα ρωσική λογοτεχνία από τους Πούσκιν –Λέρμοντοφ – Γκόγκολ και η πρόσληψη των έργων τους από το αναγνωστικό κοινό και τη λογοτεχνική κριτική της εποχής.

Κωδ.	Τίτλος μαθήματος	Προσφέρεται από το Τμήμα	Τύπος μαθήματος	Εξάμηνο	Ώρες	Δ.Μ	ECTS
715004	Εισαγωγή στην Παιδαγωγική	Φ.Π.Ψ.	ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΟ	Ε'	3	3	5

Διδάσκων: Δ. Φωτεινός (Λέκτορας)

Γενική περιγραφή

Βλ. Οδηγό Σπουδών Τμήματος Φιλοσοφίας-Παιδαγωγικής-Ψυχολογίας

Κωδ.	Τίτλος μαθήματος	Προσφέρεται από το Τμήμα	Τύπος μαθήματος	Εξάμηνο	Ώρες	Δ.Μ	ECTS
712101	Συγκριτική Φιλολογία	Σλαβικών Σπουδών	ΚΑΤ' ΕΠΙΛΟΓΗΝ ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΟ	Ε'	3	3	4

Διδάσκουσα: Α. Ιωαννίδου (Αν. Καθηγήτρια)

Γενική περιγραφή

Στο μάθημα αυτό, οι φοιτητές διδάσκονται την ιστορία της συγκριτικής φιλολογίας στην Ευρώπη αλλά και παγκοσμίως. Το μάθημα αποτελεί μια πρώτη εισαγωγή στις βασικές έννοιες και τα εργαλεία της συγκεκριμένης επιστήμης, καθώς και μια επισκόπηση των διαφόρων ορισμών, αλλά και της προϊστορίας της. Όροι όπως «Γαλλική» και «αμερικανική» σχολή συγκριτικής λογοτεχνίας, «Διεθνείς λογοτεχνικές σχέσεις», «μεσολαβητές», «μίμηση» και «επίδραση», «εικόνα», «λογοτεχνικοί μύθοι», «μοτίβα» κλπ. καθώς και μελετητές όπως οι Croce και Gayley, η θεωρία του Eagleton για τις λογοτεχνικές σπουδές, ο Walter Benjamin για τη μετάφραση, οι Wellek και Warren για τη σύγκριση των λογοτεχνιών, καθίστανται οικείοι για τους σπουδαστές. Παράλληλα με την θεωρία, οι φοιτητές αναλαμβάνουν, προαιρετικά, εργασίες με θέματα σύγκρισης ανάμεσα στην ελληνική και κάποια από τις σλαβικές λογοτεχνίες. Στις εξετάσεις θα πρέπει να μπορούν να απαντήσουν σε μια σειρά από ερωτήσεις που αντλούνται από μια δεξαμενή ερωτήσεων-θεμάτων. Εναλλακτικά, και εφόσον υπάρχει ενδιαφέρον από τους συμμετέχοντες, η βαθμολόγηση γίνεται και βάσει απαλλακτικής εργασίας.

Κωδ.	Τίτλος μαθήματος	Προσφέρεται από το Τμήμα	Τύπος μαθήματος	Εξάμηνο	Ώρες	Δ.Μ	ECTS
712105	Θέματα Βαλκανικής Ιστοριογραφίας	Σλαβικών Σπουδών	ΚΑΤ' ΕΠΙΛΟΓΗΝ ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΟ	Ε'	3	3	4

Διδάσκων: Π. Σοφούλης (Λέκτορας)

Γενική περιγραφή

Μέσα από την ανάλυση επιλεγμένων κειμένων θα εξεταστεί η ανάπτυξη της εθνικής ιστορικής ιστοριογραφίας στα Βαλκάνια κατά τον 18^ο και 19^ο αιώνα. Ιδιαίτερη έμφαση θα δοθεί στην συμβολή του αρχαίου και μεσαιωνικού παρελθόντος στην διαμόρφωση των εθνικών ιδεολογιών στη Βουλγαρία, τη Ρουμανία, τη Σερβία και την Αλβανία, καθώς επίσης και στη συγκριτική προσέγγιση της ιστορικής μνήμης που σχηματίστηκε σε αυτές τις χώρες. Παράλληλα θα εξεταστούν γενικά θεωρητικά ζητήματα, όπως για παράδειγμα η διαμόρφωση της νεότερης ιστορικής επιστήμης και μεθοδολογίας στα Βαλκάνια του 21^{ου} αιώνα.

Κωδ.	Τίτλος μαθήματος	Προσφέρεται από το Τμήμα	Τύπος μαθήματος	Εξάμηνο	Ώρες	Δ.Μ	ECTS
715108	Οργάνωση και Διοίκηση της Εκπαίδευσης	Φ.Π.Ψ.	ΚΑΤ' ΕΠΙΛΟΓΗΝ ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΟ	Ε'	3	3	4

Διδάσκων: Γ. Παπακωνσταντίνου (Αν. Καθηγητής)

Γενική περιγραφή

Βλ. Οδηγό Σπουδών Τμήματος Φιλοσοφίας-Παιδαγωγικής-Ψυχολογίας.

Κωδ.	Τίτλος μαθήματος	Προσφέρεται από το Τμήμα	Τύπος μαθήματος	Εξάμηνο	Ώρες	Δ.Μ	ECTS
715101	Βουλγαρική Γλώσσα ΙΙΙ	Σλαβικών Σπουδών	ΚΑΤ' ΕΠΙΛΟΓΗΝ ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΟ	Ε'	6	3	5

Διδάσκων: Γκ. Μπάνεφ (Λέκτορας)

Γενική περιγραφή

Στόχος και περιεχόμενο: Κατανόηση κειμένων οικείων σχετικά με θέματα σπουδών, εργασίας, καθημερινότητας, ψυχαγωγίας, ταξιδιών κ.ά., όταν ο ομιλητής χρησιμοποιεί με σαφήνεια την καθιερωμένη γλώσσα. Εμβάθυνση στον γραπτό και τον προφορικό λόγο. Ανάπτυξη ικανοτήτων εκφοράς απλού λόγου σε θέματα οικεία και σε θέματα του ενδιαφέροντός του ομιλητή, π.χ διήγηση ενός γεγονότος, μιας εμπειρίας, ενός σχεδίου ή μιας ιδέας.

Εισαγωγή στην εκπόνηση μικρής εργασίας μετάφρασης λογοτεχνικού κειμένου.

Εμπέδωση και εφαρμογή των βασικών κανόνων της δομής και του λεξιλογίου της γλώσσας και η ανάπτυξη επικοινωνιακής επάρκειας στον γραπτό λόγο.

Γραμματική: Μορφολογία και Συντακτικό. Φωνή, διάθεση, χρόνος, έγκλιση. Αφομοίωση κανόνων γραμματικής και εμπλουτισμός των γνώσεων.

Κωδ.	Τίτλος μαθήματος	Προσφέρεται από το Τμήμα	Τύπος μαθήματος	Εξάμηνο	Ώρες	Δ.Μ	ECTS
715102	Ουκρανική Γλώσσα ΙΙΙ	Σλαβικών Σπουδών	ΚΑΤ' ΕΠΙΛΟΓΗΝ ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΟ	Ε'	6	3	5

Διδάσκουσα: Ο. Αρώνη (Παν/κή Υπότροφος)

Γενική περιγραφή

Επιδιωκόμενο επίπεδο γλωσσομάθειας:

Ο φοιτητής είναι σε θέση

- να κατανοεί τα σημαντικά σημεία θεμάτων οικείων σχετικά με την εργασία, το Πανεπιστήμιο, την αναψυχή, κτλ, όταν ο ομιλητής χρησιμοποιεί με σαφήνεια τη ρωσική γλώσσα
- να εκφράζεται χρησιμοποιώντας τη ουκρανική γλώσσα για θέματα οικεία που τον ενδιαφέρουν
- να επικοινωνεί σε συνθήκες καθημερινότητας σε περιβάλλον όπου ομιλείται η ουκρανική γλώσσα
- να συμμετέχει χωρίς προετοιμασία σε μία συζήτηση πάνω σε θέματα οικεία ή με προσωπικό ενδιαφέρον ή με αναφορές στην καθημερινή ζωή
- να διηγηθεί ένα γεγονός, μία εμπειρία ή ένα όνειρο, να περιγράψει μία προσδοκία ή έναν στόχο και να παραθέσει με συντομία τους λόγους ή τις διευκρινίσεις ενός σχεδίου ή μιας ιδέας.

Κωδ.	Τίτλος μαθήματος	Προσφέρεται από το Τμήμα	Τύπος μαθήματος	Εξάμηνο	Ώρες	Δ.Μ	ECTS
715107	Πολωνική Γλώσσα III	Σλαβικών Σπουδών	ΚΑΤ' ΕΠΙΛΟΓΗΝ ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΟ	Ε'	6	3	5

Διδάσκουσα: Β. Goralevska (Παν/κή Υπότροφος)

Γενική περιγραφή

Το μάθημα προσφέρει μία διευρυμένη πρακτική ικανότητα εξάσκησης της Πολωνικής γλώσσας, σε σχέση με τα προηγούμενα επίπεδα, επάνω σε βασικές δομές και χρήσεις της γλώσσας με αναφορά στην καθημερινή ζωή. Επιδιώκεται η εμπέδωση όλων των γλωσσικών δεξιοτήτων. Θεματολογικά καλύπτεται όλο σχεδόν το φάσμα των δραστηριοτήτων των ενηλίκων σε γραπτό και προφορικό λόγο, κυρίως μέσα από αποσπάσματα λογοτεχνικών κειμένων, άρθρα εφημερίδων και περιοδικών κ.λ.π. Ιδιαίτερη έμφαση δίδεται στις ασκήσεις γραπτού λόγου, με παραγωγή κειμένων όπου καταγράφονται επιχειρήματα, περιγραφές, αναφορές, διάλογοι, περιλήψεις, κ.λ.π. Στόχος του μαθήματος είναι να αναπτυχθεί στους σπουδαστές η ικανότητα σωστής χρήσης της γλώσσας στην καθημερινή επικοινωνία.

Κωδ.	Τίτλος μαθήματος	Προσφέρεται από το Τμήμα	Τύπος μαθήματος	Εξάμηνο	Ώρες	Δ.Μ	ECTS
715105	Κειμενογλωσσολογία	Φιλολογίας	ΚΑΤ' ΕΠΙΛΟΓΗΝ ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΟ	Ε'	3	3	2

Διδάσκων: Δ. Γούτσος (Αν. Καθηγητής)

Γενική περιγραφή

Βλ. Οδηγό Σπουδών Τμήματος Φιλολογίας

Κωδ.	Τίτλος μαθήματος	Προσφέρεται από το Τμήμα	Τύπος μαθήματος	Εξάμηνο	Ώρες	Δ.Μ	ECTS
718106	Επιχειρηματικότητα	Σλαβικών Σπουδών	ΚΑΤ' ΕΠΙΛΟΓΗΝ ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΟ	Ε'	3	3	2

Διδάσκων: Π. Ζενέλης (Εξωτ. Συνεργάτης)

Γενική περιγραφή

Το μάθημα «Επιχειρηματικότητα» έχει σαν βασικό σκοπό να τροφοδοτήσει τους φοιτητές με τα κατάλληλα εχέγγυα προκειμένου να αντιληφθούν πως λειτουργεί το επιχειρηματικό περιβάλλον στην Ελλάδα, τι απαιτείται προκειμένου να ιδρυθεί μια επιχείρηση και πως μπορεί να είναι βιώσιμη και ανταγωνιστική, τι δυσκολίες προκύπτουν τόσο κατά τη διάρκεια της ίδρυσης, όσο και κατά τη λειτουργία αυτής και πως αυτές αντιμετωπίζονται έγκαιρα και αποτελεσματικά, καθώς και ποια είναι η συνεισφορά της επιχειρηματικότητας στην οικονομική ανάπτυξη και κοινωνική ευημερία. Επίσης στα πλαίσια του εν λόγω μαθήματος οι φοιτητές μαθαίνουν την έννοια του επιχειρηματικού σχεδιασμού, ενώ μαθαίνουν να φτιάχνουν επιχειρηματικά σχέδια και δημιουργούν τη δική τους προσωπική εικονική επιχείρηση.

Κωδ.	Τίτλος μαθήματος	Προσφέρεται από το Τμήμα	Τύπος μαθήματος	Εξάμηνο	Ώρες	Δ.Μ	ECTS
716001	Ρωσική Γλώσσα VI	Σλαβικών Σπουδών	ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΟ	ΣΤ'	12	12	5

Διδάσκοντες: Ο. Αρώνη, Ε. Αντρεϊτσένκο, Ι. Γεωργιάδης (Παν/κοί Υπότροφοι)

Επιδιωκόμενο επίπεδο γλωσσομάθειας στο ΣΤ' εξάμηνο σπουδών (βάσει της στοχοθεσίας του επιπέδου Γ1 Αυτάρκους χρήστη / Τρίτου Επιπέδου / Πολύ καλής γνώσης του Κοινού Ευρωπαϊκού Πλαισίου Αναφοράς για τις γλώσσες):

Ο φοιτητής είναι σε θέση

- να κατανοεί μεγάλη ποικιλία μακροσκελών, απαιτητικών κειμένων σε επίπεδο δήλωσης και συνυποδήλωσης
- να κατανοεί χωρίς ιδιαίτερη προσπάθεια μακροσκελείς συζητήσεις, ακόμη και αν αυτές δεν είναι καλά δομημένες και οι ιδέες δεν είναι σαφείς, καθώς και τηλεοπτικές εκπομπές και κινηματογραφικές ταινίες
- να κατανοεί μακροσκελή και πολύπλοκα κείμενα, λογοτεχνικά ή μη, και να αντιλαμβάνεται τις υφολογικές διαφορές
- να κατανοεί εξειδικευμένα άρθρα και μακροσκελείς τεχνικές οδηγίες, ακόμη και αν δεν είναι σχετικές με την ειδικότητά του
- να εκφράζεται αυθόρμητα και άνετα για πολύπλοκα θέματα με λόγο ορθά δομημένο, αποδεικνύοντας ότι ελέγχει, ως χρήστης της ρωσικής γλώσσας, τα εργαλεία οργάνωσης, εκφοράς και συνοχής του λόγου του
- να χρησιμοποιεί τη γλώσσα με αποτελεσματικότητα και ευελιξία στην κοινωνική, επαγγελματική ή ακαδημαϊκή του ζωή, εκφράζοντας ιδέες και απόψεις με ακρίβεια και συνδέοντας επιτυχώς τις παρεμβάσεις του με αυτές των συνομιλητών του
- να παρουσιάζει με σαφείς και περιεκτικές περιγραφές πολύπλοκα θέματα, συνδέοντας τις επιμέρους έννοιες, αναπτύσσοντας τα κύρια σημεία και ολοκληρώνοντας τις παρεμβάσεις του με προσωπικό τρόπο
- να εκφράζεται αναπτύσσοντας τις απόψεις του σε σαφή και ορθά δομημένα κείμενα (επιστολές, μελέτες, αναφορές) αναπτύσσοντας πολύπλοκα θέματα και τονίζοντας τα σπουδαιότερα σημεία τους
- να επιλέγει τα κατάλληλα γλωσσικά και υφολογικά εργαλεία ανάλογα με την περίπτωση και το επικοινωνιακό πλαίσιο
- να μεταφράζει ποικίλα αφηγηματικά και περιγραφικά κείμενα, λογοτεχνικά και μη, από την ρωσική στην ελληνική και αντίστροφα.

Κωδ.	Τίτλος μαθήματος	Προσφέρεται από το Τμήμα	Τύπος μαθήματος	Εξάμηνο	Ώρες	Δ.Μ	ECTS
716002	Μετάφραση και Διερμηνεία: από τη θεωρία στην πράξη I	Σλαβικών Σπουδών	ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΟ	ΣΤ'	5	3	5

Διδάσκουσα: Α. Ναλμπαντιάν (Παν/κή Υπότροφος)

Γενική περιγραφή

Το μάθημα εισάγει τους φοιτητές / τις φοιτήτριες σε βασικές έννοιες της Μεταφρασεολογίας και της Θεωρίας της Διερμηνείας, με στόχο τη γνωριμία με τα σχετικά γνωστικά αντικείμενα, ενώ περιλαμβάνει και πρακτική εξάσκηση.

Κωδ.	Τίτλος μαθήματος	Προσφέρεται από το Τμήμα	Τύπος μαθήματος	Εξάμηνο	Ώρες	Δ.Μ	ECTS
716003	Ρωσική Πεζογραφία β' μισού 19^{ου} – αρχών 20^{ου} αιώνα	Σλαβικών Σπουδών	ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΟ	ΣΤ'	5	3	5

Διδάσκουσα: Ο. Αλεξανδροπούλου (Αν. Καθηγήτρια)

Γενική περιγραφή

Πολύ συνοπτικά, η διαδρομή του μαθήματος μπορεί να περιγραφεί ως εξής: από τη «φυσική σχολή», το εργαστήρι του ρωσικού ρεαλισμού με θεωρητικό τον Β. Μπελίνσκι, στην ακμή του ρωσικού μυθιστορήματος με κύριους σταθμούς τους Τουργκένιεφ – Ντοστογιέφσκι – Τολστόι και τελικό προορισμό τον καλειδοσκοπικό κόσμο του Τσέχοφ. Ευρύτερες αναφορές σε λογοτεχνικά φαινόμενα της περιόδου, καθώς και συγκριτικές προσεγγίσεις επιτυγχάνονται μέσω δειγματοληπτικής εξέτασης θεμάτων που διατρέχουν τη ρωσική κλασική λογοτεχνία, όπως «ο μικρός άνθρωπος»/ «ο περιττός άνθρωπος»/ «ο νέος άνθρωπος», καθώς και το ιδιαίτερα σημαντικό ζήτημα «η μοίρα/οι μοίρες των ευγενών».

Κωδ.	Τίτλος μαθήματος	Προσφέρεται από το Τμήμα	Τύπος μαθήματος	Εξάμηνο	Ώρες	Δ.Μ	ECTS
716004	Ρωσικός Συμβολισμός (Αργυρός αιώνας)	Σλαβικών Σπουδών	ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΟ	ΣΤ'	5	3	5

Διδάσκουσα: Ε. Στεργιοπούλου (Αν. Καθηγήτρια)

Γενική περιγραφή

Σκοπός του μαθήματος είναι να εισαγάγει τους φοιτητές στην ρωσική λογοτεχνία της εποχής της μετάβασης από το κλασσικό στο μοντερνιστικό (1890-1910). Δραστηριοποίηση της ρωσικής ιδεαλιστικής φιλοσοφίας. Σύνθεση θρησκευτικής φιλοσοφίας και τέχνης, ως σπουδαιότερο χαρακτηριστικό της ρωσικής τέχνης.

Κωδ.	Τίτλος μαθήματος	Προσφέρεται από το Τμήμα	Τύπος μαθήματος	Εξάμηνο	Ώρες	Δ.Μ	ECTS
716101	Βουλγαρική Γλώσσα IV	Σλαβικών Σπουδών	ΚΑΤ' ΕΠΙΛΟΓΗΝ ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΟ	ΣΤ'	6	3	5

Διδάσκων: Γκ. Μπάνεφ (Λέκτορας)

Γενική περιγραφή

Στόχος και περιεχόμενο: Ανάπτυξη δεξιότητες παραγωγής γραπτού λόγου όπως περιγραφή καθημερινών καταστάσεων και συγγραφή επιστολής (e-mail). Στο μάθημα εκπονείται εργασία μετάφρασης λογοτεχνικού κειμένου ή δοκιμίου που περιλαμβάνεται στην ύλη των προφορικών εξετάσεων. Εμπέδωση και αφομοίωση λεξιλογίου και μορφολογίας της ΒΓ.

Γραμματική: Μορφολογία (χρόνοι του ρήματος, αφηγηματική, αντωνυμίες), συντακτικό και υφολογία.

Κωδ.	Τίτλος μαθήματος	Προσφέρεται από το Τμήμα	Τύπος μαθήματος	Εξάμηνο	Ώρες	Δ.Μ	ECTS
716102	Ουκρανική Γλώσσα IV	Σλαβικών Σπουδών	ΚΑΤ' ΕΠΙΛΟΓΗΝ ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΟ	ΣΤ'	6	3	5

Διδάσκουσα: Ο. Αρώνη (Παν/κή Υπότροφος)

Γενική περιγραφή

Επιδιωκόμενο επίπεδο γλωσσομάθειας:

Ο φοιτητής είναι σε θέση

- να κατανοεί το ουσιαστικό περιεχόμενο συγκεκριμένων ή αφηρημένων θεμάτων ενός πολύπλοκου κειμένου, συμπεριλαμβανομένων των τεχνικών όρων και του ειδικού λεξιλογίου που σχετίζονται με την ειδικότητά του (το λεξιλόγιο ανταποκρίνεται θεματικά στις ανάγκες του Προγράμματος Σπουδών του Τμήματος)
- να διαβάζει άρθρα και συνεντεύξεις που εκφράζουν προσωπικές θέσεις και απόψεις και να κατανοεί σύγχρονα πεζά λογοτεχνικά κείμενα
- να κατανοεί διαλέξεις με σύνθετη επιχειρηματολογία, εάν το θέμα είναι αρκετά οικείο και το μεγαλύτερο μέρος των τηλεοπτικών δελτίων ειδήσεων και των ντοκιμαντέρ, αν η γλώσσα είναι η καθομιλουμένη

Κωδ.	Τίτλος μαθήματος	Προσφέρεται από το Τμήμα	Τύπος μαθήματος	Εξάμηνο	Ώρες	Δ.Μ	ECTS
716108	Πολωνική Γλώσσα IV	Σλαβικών Σπουδών	ΚΑΤ' ΕΠΙΛΟΓΗΝ ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΟ	ΣΤ'	6	3	5

Διδάσκουσα: B. Goralevska (Παν/κή Υπότροφος)

Γενική περιγραφή

Το μάθημα αυτό ολοκληρώνει τον κύκλο των τεσσάρων επιπέδων της γλώσσας και αποσκοπεί στην κατανόηση κειμένων γραπτού και προφορικού λόγου, επαγγελματικών και κοινωνικοπολιτικών θεμάτων. Στόχοι του μαθήματος είναι ο φοιτητής να μπορεί εκφράζεται στην Πολωνική με σαφήνεια, να χρησιμοποιεί τη γλώσσα με ποικίλους τρόπους για επαγγελματικούς, κοινωνικούς και επικοινωνιακούς σκοπούς, και να μπορεί να παράγει σαφή κείμενα δείχνοντας ότι κατέχει υψηλό επίπεδο γνώσης στα γραμματικά και συντακτικά φαινόμενα που αναλύθηκαν μέσα στην τάξη.

Κωδ.	Τίτλος μαθήματος	Προσφέρεται από το Τμήμα	Τύπος μαθήματος	Εξάμηνο	Ώρες	Δ.Μ	ECTS
717103	Παιδαγωγική Ψυχολογία	Φ.Π.Ψ.	ΚΑΤ' ΕΠΙΛΟΓΗΝ ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΟ	ΣΤ'	3	3	5

Διδάσκουσα: Φ. Αντωνίου (Λέκτορας)

Γενική περιγραφή

Βλ. Οδηγό Σπουδών Τμήματος Φιλοσοφίας-Παιδαγωγικής-Ψυχολογίας.

Κωδ.	Τίτλος μαθήματος	Προσφέρεται από το Τμήμα	Τύπος μαθήματος	Εξάμηνο	Ώρες	Δ.Μ	ECTS
716106	Βυζαντινή Υμνογραφία	Σλαβικών Σπουδών	ΚΑΤ' ΕΠΙΛΟΓΗΝ ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΟ	ΣΤ'	3	3	5

Διδάσκουσα: Ε. Μίνεβα (Λέκτορας)

Γενική περιγραφή

Η θέση της υμνογραφίας ανάμεσα στα άλλα Βυζαντινά λογοτεχνικά είδη. Χρονικές περιοδοί στην εξέλιξη της Βυζαντινής υμνογραφίας. Η γλώσσα και τα μέτρα της Βυζαντινής υμνογραφίας. Βασικά υμνογραφικά είδη: κοντάκιο, κανών. Ο βίος και το έργο των πιο γνωστών Βυζαντινών υμνογράφων: Ρωμανός ο Μελωδός, Ιωάννης ο Δαμασκηνός, Ιωσήφ ο υμνογράφος, Κοσμάς ο Μελωδός. Μεταφράσεις Βυζαντινών υμνογραφικών έργων στα Παλαιοσλαβικά.

Κωδ.	Τίτλος μαθήματος	Προσφέρεται από το Τμήμα	Τύπος μαθήματος	Εξάμηνο	Ώρες	Δ.Μ	ECTS
716109	Ιστορία και πολιτισμός των Ελλήνων του Ευξείνου Πόντου κατά την αρχαιότητα	Σλαβικών Σπουδών	ΚΑΤ' ΕΠΙΛΟΓΗΝ ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΟ	ΣΤ'	3	3	5

Διδάσκων: Η. Πετρόπουλος (Επικ. Καθηγητής)

Γενική περιγραφή

Το μάθημα πραγματεύεται την ιστορική πορεία του Ελληνισμού στον Παρευξείνιο χώρο κατά τους αρχαίους χρόνους. Εξετάζεται η έλευση των Ελλήνων και η μόνιμη εγκατάστασή τους, η επαφή με τους γηγενείς λαούς της παράλιας ζώνης και της ενδοχώρας, η δημιουργία συνασπισμών μεταξύ των ελληνικών πόλεων της ευρύτερης περιοχής, ο πολιτισμός και οι τέχνες. Στόχος του μαθήματος είναι η γνωριμία με το πολιτισμικό υπόβαθρο των λαών που κατοικούσαν στον χώρο όπου αργότερα εμφανίσθηκαν οι Σλάβοι και άλλοι λαοί κατά τον μεσαίωνα.

Κωδ.	Τίτλος μαθήματος	Προσφέρεται από το Τμήμα	Τύπος μαθήματος	Εξάμηνο	Ώρες	Δ.Μ	ECTS
71610τ	Κοινωνιολογία της Εκπαίδευσης	Φ.Π.Ψ.	ΚΑΤ' ΕΠΙΛΟΓΗΝ ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΟ	ΣΤ'	3	3	5

Διδάσκουσα: Χ. Νόβα-Καλτσούνη (Καθηγήτρια)

Γενική περιγραφή

Βλ. Οδηγό Σπουδών Τμήματος Φιλοσοφίας-Παιδαγωγικής-Ψυχολογίας.

Κωδ.	Τίτλος μαθήματος	Προσφέρεται από το Τμήμα	Τύπος μαθήματος	Εξάμηνο	Ώρες	Δ.Μ	ECTS
717001	Ρωσική Γλώσσα VII	Σλαβικών Σπουδών	ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΟ	Z'	12	12	5

Διδάσκουσες: Ε. Αντρεϊτσένκο, Σ. Τζόλλου (Παν/κοί Υπότροφοι)

Επιδιωκόμενο επίπεδο γλωσσομάθειας στο Z' εξάμηνο σπουδών (βάσει της στοχοθεσίας του επιπέδου Γ2 Αυτάρκους χρήστη / Τετάρτου Επιπέδου /Άριστης γνώσης του Κοινού Ευρωπαϊκού Πλαισίου Αναφοράς για τις γλώσσες):

Ο φοιτητής είναι σε θέση

- να κατανοεί, χωρίς προσπάθεια, σχεδόν ό, τι ακούει είτε σε συνθήκες άμεσης επικοινωνίας, είτε όταν ο λόγος εκφέρεται από τα μέσα μαζικής ενημέρωσης, ακόμη και αν ο ρυθμός ομιλίας είναι γρήγορος, αρκεί να έχει τη δυνατότητα να εξοικειωθεί με μία συγκεκριμένη ιδιόλεκτο
- να συμμετέχει αβίαστα σε κάθε συζήτηση και να χρησιμοποιεί με άνεση ιδιωτισμούς και καθημερινές εκφράσεις
- να εκφράζεται αυθόρμητα, άνετα και με ακρίβεια και να χειρίζεται λεπτές νοηματικές αποχρώσεις, όταν αναφέρεται σε πολύπλοκα θέματα
- να αντεπεξέρχεται στις εννοιολογικές δυσκολίες και να τις διαχειρίζεται επιτυχώς
- να μεταφέρει γεγονότα και επιχειρήματα ποικίλων γραπτών και προφορικών πηγών, συνοψίζοντάς τα κατά τρόπο συγκροτημένο
- να περιγράφει ή να αναπτύσσει επιχειρηματολογία με σαφή και ρέοντα λόγο και με ύφος προσαρμοσμένο στις επικοινωνιακές συνθήκες, δομώντας επιτυχημένες παρουσιάσεις και βοηθώντας τους ακροατές να υπογραμμίζουν και να ανακαλούν στη μνήμη τους τα κύρια σημεία
- να διαβάζει χωρίς προσπάθεια και να εμβαθύνει σε κάθε είδος κειμένου
- να γράφει κείμενα σαφή με ροή και ύφος προσαρμοσμένο στις επικοινωνιακές ανάγκες
- να συντάσσει επιστολές, αναφορές και άρθρα με σαφή δομή και, γενικώς, επαγγελματικών αξιώσεων έγγραφα στη ρωσική γλώσσα, κατά τρόπο που να επιτρέπει στον αναγνώστη να αντιλαμβάνεται και να απομνημονεύει τα κύρια σημεία τους
- να παρουσιάζει περιληπτικά και με κριτικό πνεύμα επαγγελματικού ενδιαφέροντος κείμενα ή/και λογοτεχνικά έργα

Κωδ.	Τίτλος μαθήματος	Προσφέρεται από το Τμήμα	Τύπος μαθήματος	Εξάμηνο	Ώρες	Δ.Μ	ECTS
717002	Θεωρία της Λογοτεχνίας : Ρωσικός Φορμαλισμός	Σλαβικών Σπουδών	ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΟ	Z'	3	3	5

Διδάσκουσα: Α. Ιωαννίδου (Αν. Καθηγήτρια)

Γενική περιγραφή

Στο μάθημα αυτό οι φοιτητές γνωρίζουν σημαντικά κείμενα της λογοτεχνικής θεωρίας, αρχής γενομένης από τις θέσεις του ρωσικού φορμαλισμού, από τους μεγάλους γλωσσολόγους και στοχαστές Άιχενμπαουμ, Τινιάνοφ, Σκλόφσκι, Γιάκομπσον. Στο μάθημα μελετώνται κείμενα λογοτεχνικής θεωρίας στο ρωσικό πρωτότυπο και επιχειρείται η ανάλυση λογοτεχνικών κειμένων βάσει των διαφορετικών θεωριών. Το μάθημα αποσκοπεί στο να γίνει κατανοητή η γέννηση της σύγχρονης λογοτεχνικής ανάλυσης του ρωσικού φορμαλισμού, οι διαφορές ανάμεσα στις γλωσσολογικές σχολές της Μόσχας και της Πετρούπολης, η μετεξέλιξη των θεωριών στη σχολή της Πράγας. Περαιτέρω παρουσιάζονται και μελετώνται σταθμοί στη θεωρία της λογοτεχνίας, όπως η αφηγηματολογία, η θεωρία της πρόσληψης με τη σχολή της Κονσταντζας, η αμερικανική λογοτεχνική θεωρία, η μεταφρασεολογία καθώς και οι σύγχρονες έμφυλες σπουδές. Υπάρχει η δυνατότητα για εκπόνηση προαιρετικών εργασιών-παραστάσεων. Τα θέματα των εξετάσεων αντλούνται από μια δεξαμενή ερωτήσεων.

Κωδ.	Τίτλος μαθήματος	Προσφέρεται από το Τμήμα	Τύπος μαθήματος	Εξάμηνο	Ώρες	Δ.Μ	ECTS
717003	Ρωσική Πρωτοπορία του 20ου αιώνα	Σλαβικών Σπουδών	ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΟ	Z'	3	3	5

Διδάσκουσα: Ε. Σαρτόρι (Παν/κή Υπότροφος)

Γενική περιγραφή

Στο μάθημα γίνεται μια εισαγωγή σε θέματα τέχνης και λογοτεχνίας της ρωσικής πρωτοπορίας των αρχών του 20ου αιώνα, ενώ εξετάζεται και το ιστορικό, οικονομικό, κοινωνικό και φιλοσοφικό πλαίσιο στο οποίο γεννήθηκε και εξελίχθηκε αυτό το καλλιτεχνικό ρεύμα. Ταυτόχρονα σχολιάζονται θεμελιώδη ζητήματα της θεωρίας της τέχνης και της λογοτεχνίας. Εκκινώντας από τον συμβολισμό ως αισθητική τάση, παρουσιάζεται το ευρύ φάσμα νεωτεριστικών κινημάτων που γεννήθηκαν κατά την δεκαετία του 1910 με κατάληξη την επιβολή των αρχών του σοσιαλιστικού ρεαλισμού από το καθεστώς τη δεκαετία του 1930. Ανάμεσα στις θεματικές ενότητες, μέσα από τις οποίες εξετάζονται τα φαινόμενα της ρωσικής πρωτοπορίας, είναι οι εξής: η σχέση παράδοσης και νεωτερικότητας, ο μοντερνισμός και η πρωτοπορία, η συμμετοχή των ρώσων καλλιτεχνών στα ευρωπαϊκά πολιτιστικά πράγματα, η ιδέα της σύνθεσης των τεχνών, οι έννοιες του υπέρλογου και του παράλογου, η τέχνη και η κοινωνία, κ.ά. Ένα ειδικό μάθημα είναι αφιερωμένο στη συμβολή του έλληνα συλλέκτη της ρωσικής πρωτοπορίας Γ. Κωστάκη.

Στα πλαίσια του μαθήματος συνδυάζονται διαλέξεις και σεμιναριακή εργασία, με ανάγνωση και ανάλυση ιστορικών κειμένων και έργων του συγκεκριμένου ρεύματος. Γίνεται χρήση οπτικού και ακουστικού υλικού. Η γλώσσες του μαθήματος είναι η ρωσική και η ελληνική. Η βιβλιογραφία είναι στα ελληνικά και τα ρωσικά.

Κωδ.	Τίτλος μαθήματος	Προσφέρεται από το Τμήμα	Τύπος μαθήματος	Εξάμηνο	Ώρες	Δ.Μ	ECTS
717004	Συγκριτική λαογραφία της ΝΑ Ευρώπης	Φιλολογίας	ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΟ	Ζ'	3	3	5

Διδάσκουσα: Μ. Καπλάνογλου (Επικ. Καθηγήτρια)

Γενική περιγραφή

Βλ. Οδηγό Σπουδών Τμήματος Φιλολογίας

Κωδ.	Τίτλος μαθήματος	Προσφέρεται από το Τμήμα	Τύπος μαθήματος	Εξάμηνο	Ώρες	Δ.Μ	ECTS
717005	Ειδικά Θέματα της Ρωσικής γλώσσας - Διδακτικές ασκήσεις I	Σλαβικών Σπουδών	ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΟ	Z'	6	3	3

Διδάσκουσες: Ο. Αρώνη, Ο. Ποσνακίδου (Παν/κοί Υπότροφοι)

Γενική περιγραφή

Το μάθημα παρέχει τη δυνατότητα αρχικής κατάρτισης στους φοιτητές / μελλοντικούς καθηγητές Ρωσικής

Βασικοί στόχοι είναι:

- να παρατηρήσουν οι φοιτητές εκπαιδευτικές πρακτικές της ξενόγλωσσας τάξης σε συνθήκες προσομοίωσης (εργαστηρίου),
- να προβληματιστούν σχετικά με την αξιοποίηση των θεωρητικών υποθέσεων της Διδακτικής των γλωσσών (θεωρίες της γλώσσας και της γλωσσικής εκμάθησης/κατάκτησης),
- να ασκηθούν στην εφαρμογή των γνώσεων και των δεξιοτήτων που απέκτησαν κατά τη φοίτησή τους.

Συγκεκριμένα, στο πλαίσιο του μαθήματος αυτού, οι φοιτητές

- παρακολουθούν σε ομάδες και σχολιάζουν με βάση κλείδα παρατήρησης που τους παρέχεται, δειγματικές διδασκαλίες ρωσικής γλώσσας προπαιδευτικού χαρακτήρα που πραγματοποιούν συμφοιτητές τους σε συνθήκες προσομοίωσης (εργαστηρίου)
- αναλαμβάνουν να πραγματοποιήσουν οι ίδιοι δειγματικές διδασκαλίες προπαιδευτικού χαρακτήρα σε συνθήκες προσομοίωσης (εργαστηρίου) επί τη βάση εντύπου δόμησης διδασκαλίας που θα έχουν συμπληρώσει

Η αξιολόγηση γίνεται από τον διδάσκοντα του μαθήματος που λειτουργεί ως επόπτης των δειγματικών προπαιδευτικών διδασκαλιών τόσο ως προς την διδακτική δεινότητα των φοιτητών όσο και βάσει ατομικών και συλλογικών εργασιών που αυτοί θα εκπονήσουν και που θα αφορούν σε:

- περιγραφή και κριτική ανάλυση της παιδαγωγικής και διδακτικής διαδικασίας των διδασκαλιών που παρακολουθούν και που πραγματοποιούν ως προς τους εκάστοτε επιμέρους στόχους,
- παραγωγή διδακτικού υλικού για τις δειγματικές προπαιδευτικές διδασκαλίες.

Κωδ.	Τίτλος μαθήματος	Προσφέρεται από το Τμήμα	Τύπος μαθήματος	Εξάμηνο	Ώρες	Δ.Μ	ECTS
717101	Βουλγαρική Γλώσσα V	Σλαβικών Σπουδών	ΚΑΤ' ΕΠΙΛΟΓΗΝ ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΟ	Ζ'	6	3	5

Διδάσκων: Γκ. Μπάνεφ (Λέκτορας)

Γενική περιγραφή

Στόχος και περιεχόμενο: Κατανόηση του ουσιαστικού περιεχόμενου συγκεκριμένων ή αφηρημένων θεμάτων ενός πολύπλοκου κειμένου, συμπεριλαμβανομένων επιλεγμένων τεχνικών όρων. Στόχος του μαθήματος είναι η επικοινωνία με αυθόρητισμό και άνεση σε ποικίλα θέματα στα οποία απαιτείται γλωσσική ευχέρεια και κρίση των απόψεων.

Στο μάθημα εκπονείται και μία μικρή εργασία μετάφρασης λογοτεχνικού κειμένου ή δοκιμίου σε ποικίλα επίκαιρα θέματα.

Γραμματική: Μορφολογία (μετοχές, εγκλίσεις, σύνθετοι χρόνοι του ρήματος), Συντακτικό, Υφολογία. Εμπέδωση μορφολογίας

Κωδ.	Τίτλος μαθήματος	Προσφέρεται από το Τμήμα	Τύπος μαθήματος	Εξάμηνο	Ώρες	Δ.Μ	ECTS
717102	Ουκρανική Γλώσσα V	Σλαβικών Σπουδών	ΚΑΤ' ΕΠΙΛΟΓΗΝ ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΟ	Ζ'	6	3	5

Διδάσκουσα: Ο. Αρώνη (Παν/κή Υπότροφος)

Γενική περιγραφή

Επιδιωκόμενο επίπεδο γλωσσομάθειας στο Ε' εξάμηνο σπουδών :

Σε σχέση με το προηγούμενο εξάμηνο σπουδών ο φοιτητής είναι επιπλέον σε θέση

- να εκφέρει άποψη για θέματα επικαιρότητας και να παρουσιάζει τα πλεονεκτήματα και τα μειονεκτήματα διαφόρων θέσεων εκθέτοντας και υποστηρίζοντας τις απόψεις του
- να γράφει προσωπικές ή επίσημες επιστολές που αποδίδουν με λεπτές αποχρώσεις προσωπικά γεγονότα και εμπειρίες
- να συντάσσει σαφή και λεπτομερή κείμενα ποικίλης θεματολογίας σχετικής με τα ενδιαφέροντά του
- να συντάσσει μελέτες / αναφορές μεταφέροντας πληροφορίες ή εκθέτοντας

Κωδ.	Τίτλος μαθήματος	Προσφέρεται από το Τμήμα	Τύπος μαθήματος	Εξάμηνο	Ώρες	Δ.Μ	ECTS
717106	Τέχνη και Πολιτισμός του 20ου αιώνα	Σλαβικών Σπουδών	ΚΑΤ' ΕΠΙΛΟΓΗΝ ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΟ	Ζ'	3	3	2

Διδάσκουσα: Ε. Σαρτόρι (Παν/κή Υπότροφος)

Γενική περιγραφή

Σκοπός του μαθήματος είναι η εξοικείωση με την ιστορία του ρωσικού πολιτισμού από τα τέλη του 19ου αιώνα έως τη διάλυση της ΕΣΣΔ και τη σύγχρονη Ρωσία, στο ευρύτερο ευρωπαϊκό πλαίσιο, με έμφαση στις ελληνορωσικές σχέσεις. Οι φοιτητές καλούνται να καλλιεργήσουν δεξιότητες για την κριτική πρόσληψη και ερμηνεία ποικίλων πολιτιστικών μορφωμάτων, με βάση την κατανόηση των ιστορικών συμφραζομένων μέσα στα οποία αυτά γεννήθηκαν. Κάθε μάθημα είναι αφιερωμένο σε μία συγκεκριμένη ιστορική περίοδο και στα φαινόμενα του πολιτισμού που την διακρίνουν. Παρουσιάζονται τα σημαντικότερα καλλιτεχνικά κινήματα, από τον συμβολισμό έως την εννοιολογική τέχνη. Μελετώνται παραδειγματικά έργα τέχνης, τάσεις της φιλοσοφικής σκέψης, αλλά και τα δεδομένα της κοινωνικής, πολιτικής και οικονομικής ζωής.

Στη διδακτική πράξη του μαθήματος συναιρούνται τρεις βασικές διδακτικές μέθοδοι: διαλέξεις, σεμιναριακή εργασία και παρουσιάσεις από φοιτητές με θεματικούς διαλόγους. Γίνεται εκτεταμένη χρήση οπτικού και ακουστικού υλικού. Η γλώσσες του μαθήματος είναι η ρωσική και η ελληνική. Η βιβλιογραφία είναι στα ελληνικά, τα αγγλικά και κυρίως στα ρωσικά.

Κωδ.	Τίτλος μαθήματος	Προσφέρεται από το Τμήμα	Τύπος μαθήματος	Εξάμηνο	Ώρες	Δ.Μ	ECTS
717107	Ιστορία της Σοβιετικής Ένωσης	Σλαβικών Σπουδών	ΚΑΤ' ΕΠΙΛΟΓΗΝ ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΟ	Ζ'	3	3	2

Διδάσκων: Η. Πετρόπουλος (Επικ. Καθηγητής)

Γενική περιγραφή

Μετάδοση των στοιχειωδών γνώσεων για την ιστορία της Σοβιετικής Ένωσης και τη διαμόρφωση του ρωσικού κόσμου τον 20^ο αιώνα. Σκοπός του μαθήματος, μεταξύ άλλων, είναι να ερμηνεύσει τις ιστορικές συνθήκες που οδήγησαν στις επαναστάσεις του 1917 και την εδραίωση του κομμουνισμού. Μέσα σε αυτό το πλαίσιο εξετάζεται η εξέλιξη βασικών πολιτικών και κοινωνικών θεσμών, η εξωτερική πολιτική, τα πολιτισμικά δρώμενα, καθώς και οι ιδεολογικές τάσεις που αναπτύχθηκαν στη χώρα μέχρι την πτώση του σοβιετικού καθεστώτος.

Κωδ.	Τίτλος μαθήματος	Προσφέρεται από το Τμήμα	Τύπος μαθήματος	Εξάμηνο	Ώρες	Δ.Μ	ECTS
717108	Εκπαιδευτική Αξιολόγηση	Φ.Π.Ψ.	ΚΑΤ' ΕΠΙΛΟΓΗΝ ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΟ	Ζ'	3	3	2

Διδάσκων: Θ. Βέρδης (Λέκτορας)

Γενική περιγραφή Βλ. Οδηγό Σπουδών Τμήματος Φιλοσοφίας - Παιδαγωγικής – Ψυχολογίας.

Κωδ.	Τίτλος μαθήματος	Προσφέρεται από το Τμήμα	Τύπος μαθήματος	Εξάμηνο	Ώρες	Δ.Μ	ECTS
718001	Λαογραφία των Ανατολικών Σλάβων	Σλαβικών Σπουδών	ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΟ	Η'	3	3	5

Διδάσκουσα: Ο. Αρώνη (Παν/κή Υπότροφος)

Γενική περιγραφή

Το μάθημα εξετάζει τη θεωρία, τη μεθοδολογία και το περιεχόμενο των σπουδών στη Λαογραφία των Ανατολικών Σλάβων με έμφαση στη μελέτη και ανάλυση των ποικίλων όψεων οργάνωσης της ρωσικής κοινωνίας και του λαϊκού της πολιτισμού.

Ειδικότερα:

- μελετώνται σε βάθος οι κοινωνικές και πολιτισμικές εκφάνσεις της κουλτούρας των Ανατολικών Σλάβων
- εισάγονται οι φοιτητές στις σύγχρονες μεθοδολογικές προσεγγίσεις της Λαογραφίας και τη συγκριτική μέθοδο έρευνας των φαινομένων του ρωσικού λαϊκού πολιτισμού
- εξετάζονται έθιμα και τελετουργίες, πρακτικές και σύμβολα καθώς και η σύνδεσή τους με την προφορικότητα.

Κωδ.	Τίτλος μαθήματος	Προσφέρεται από το Τμήμα	Τύπος μαθήματος	Εξάμηνο	Ώρες	Δ.Μ	ECTS
718002	Ρωσική γλώσσα. Υφολογία	Σλαβικών Σπουδών	ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΟ	Η'	6	3	5

Διδάσκουσες: Ε. Αντρεϊτσένκο, Τ. Μπορίσοβα (Παν/κοί Υπότροφοι)

Γενική περιγραφή

Σκοπός του μαθήματος είναι η μελέτη του υφολογικού συστήματος της σύγχρονης ρωσικής γλώσσας - γραπτού και προφορικού λόγου-, της υφολογίας ως κλάδου της γλωσσικής επιστήμης και της σχέσης της με άλλες επιστήμες, η συστηματοποίηση των σχετικών με την έννοια του γλωσσικού ύφους γνώσεων.

Κωδ.	Τίτλος μαθήματος	Προσφέρεται από το Τμήμα	Τύπος μαθήματος	Εξάμηνο	Ώρες	Δ.Μ	ECTS
718003	Σοβιετική λογοτεχνία - Σοσιαλιστικός ρεαλισμός	Σλαβικών Σπουδών	ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΟ	Η'	3	3	5

Διδάσκουσα: Ε. Στεργιοπούλου (Καθηγήτρια)

Γενική περιγραφή

Σκοπός του μαθήματος είναι η παρουσίαση των συνθηκών και πνευματικών τάσεων όπως διαμορφώθηκαν στην ρωσική κοινωνία των αρχών του 20^{ου} αιώνα και, μετά την νίκη της σοσιαλιστικής επανάστασης και την εγκαθίδρυση της ΕΣΣΔ, οδήγησαν στην δημιουργία και επικράτηση εκείνης της αισθητικής θεωρίας, που είναι γνωστή ως Σοσιαλιστικός Ρεαλισμός. Ειδικότερα, εξετάζονται οι πρόδρομοι, οι κύριοι εκπρόσωποι, οι βασικές αρχές και η εξέλιξη της αισθητικής του Σοσιαλιστικού Ρεαλισμού σε όλη την διάρκεια του Σοβιετικού καθεστώτος, καθώς και η γενικότερη επίδραση της στην τέχνη της ΕΣΣΔ.

Κωδ.	Τίτλος μαθήματος	Προσφέρεται από το Τμήμα	Τύπος μαθήματος	Εξάμηνο	Ώρες	Δ.Μ	ECTS
718005	Ειδικά θέματα της Ρωσικής γλώσσας - Διδακτικές ασκήσεις II	Σλαβικών Σπουδών	ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΟ	Η'	6	3	3

Διδάσκουσες: Ο. Αρώνη, Ο. Ποσνακίδου (Παν/κοί Υπότροφοι)

Γενική περιγραφή

Το μάθημα αυτό συμπληρώνει και ολοκληρώνει την αρχική κατάρτιση των φοιτητών/μελλοντικών καθηγητών Ρωσικής

Βασικοί στόχοι είναι:

- να εξοικειωθούν οι φοιτητές με τον εκπαιδευτικό χώρο και τις συνθήκες της ξενόγλωσσης εκπαίδευσης,
- να παρατηρήσουν εκπαιδευτικές πρακτικές στην ξενόγλωσση τάξη,
- να προβληματιστούν σχετικά με την αξιοποίηση των θεωρητικών υποθέσεων της Διδακτικής των γλωσσών (θεωρίες της γλώσσας και της γλωσσικής εκμάθησης/κατάκτησης),
- να ασκηθούν στην εφαρμογή των γνώσεων και των δεξιοτήτων που απέκτησαν κατά τη φοίτησή τους

Συγκεκριμένα, στο πλαίσιο του μαθήματος αυτού, οι φοιτητές

- παρακολουθούν και σχολιάζουν, με βάση κλείδα παρατήρησης που τους παρέχεται, δειγματικές διδασκαλίες ρωσικής γλώσσας σε πραγματικές συνθήκες εκπαίδευσης
- αναλαμβάνουν να πραγματοποιήσουν οι ίδιοι ολοκληρωμένη δειγματική διδασκαλία σε πραγματικές τάξεις (σε συνεργασία με τον υπεύθυνο καθηγητή της τάξης) βάσει εντύπου δόμησης διδασκαλίας που θα έχουν συμπληρώσει

Η αξιολόγηση της φοίτησης γίνεται τόσο με βάση την αναφορά των εποπτών - υπεύθυνων καθηγητών των τάξεων, όπου υλοποιούνται οι δειγματικές διδασκαλίες, ως προς την διδακτική δεινότητα των φοιτητών όσο και από τον ακαδημαϊκό διδάσκοντα του μαθήματος βάσει ατομικών και συλλογικών εργασιών που οι φοιτητές θα εκπονήσουν και που θα αφορούν σε:

- περιγραφή και κριτική ανάλυση της παιδαγωγικής και διδακτικής διαδικασίας των διδασκαλιών που παρακολουθούν και που πραγματοποιούν ως προς τους εκάστοτε επιμέρους στόχους,
- παραγωγή διδακτικού υλικού για τις δειγματικές προπαιδευτικές διδασκαλίες
- έρευνες σε ζητήματα διδακτικών, μεθοδολογικών και παιδαγωγικών προσεγγίσεων και πρακτικών.

Κωδ.	Τίτλος μαθήματος	Προσφέρεται από το Τμήμα	Τύπος μαθήματος	Εξάμηνο	Ώρες	Δ.Μ	ECTS
718105	Μετάφραση και Διερμηνεία: από τη θεωρία στην πράξη II	Σλαβικών Σπουδών	ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΟ	Η'	5	3	5

Διδάσκοντες: Ι. Σαριδάκης (Επικ. Καθηγητής), Α. Ναλμπαντιάν (Παν/κή Υπότροφος)

Γενική περιγραφή

Το μάθημα εισάγει τους φοιτητές/τριες σε βασικές έννοιες της Μεταφρασεολογίας και της Θεωρίας της Διερμηνείας, με στόχο τη γνωριμία με τα σχετικά γνωστικά αντικείμενα, ενώ περιλαμβάνει και πρακτική εξάσκηση.

Κωδ.	Τίτλος μαθήματος	Προσφέρεται από το Τμήμα	Τύπος μαθήματος	Εξάμηνο	Ώρες	Δ.Μ	ECTS
718104	Ζητήματα ελληνορωσικών διαπολιτισμικών σχέσεων	Σλαβικών Σπουδών	ΚΑΤ' ΕΠΙΛΟΓΗΝ ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΟ	Η'	3	3	2

Διδάσκουσα: Ο. Αλεξανδροπούλου (Αν. Καθηγήτρια)

Γενική περιγραφή

Μάθημα επιλογής με εναλλασσόμενα αντικείμενα. Επί του παρόντος δύο είναι οι κύριοι θεματικοί άξονες: Α. Η πρόσληψη της ρωσικής λογοτεχνίας στην Ελλάδα κατά τον 19ο αιώνα, η ελληνική εικόνα της Ρωσίας και Β. Οι ρώσοι ταξιδιώτες στην ανατολική Μεσόγειο τον 19ο αιώνα: ρωσικές εικόνες του ελληνικού κόσμου.

Στόχος του μαθήματος είναι η μύηση των φοιτητών στην έρευνα των ελληνορωσικών διαπολιτισμικών σχέσεων. Η προσέγγιση των δύο κύριων θεματικών πεδίων βασίζεται: α) στην αναλυτική παρουσίαση δύο βιβλιογραφικών οδηγών (Α. *Η ρωσική λογοτεχνία στην Ελλάδα.19^{ος} αιώνα*. Εποπτεία έρευνας, επιμέλεια Σόνια Ιλίνσκαγια, Αθήνα, «Ελληνικά γράμματα», 2006 και Β. Theophanis G. Stavrou & Peter R. Weisensel, *Russian Travelers to the Christian East from the Twelfth to the Twentieth century*, Slavica Publishers, Inc., Columbus, Ohio, 1986)· β) στη μελέτη επιστημονικών δοκιμίων· γ) στη μελέτη πηγών.

Κωδ.	Τίτλος μαθήματος	Προσφέρεται από το Τμήμα	Τύπος μαθήματος	Εξάμηνο	Ώρες	Δ.Μ	ECTS
712102	Νέες Τεχνολογίες στην Επιστημονική Έρευνα: Διαδίκτυο και Εκπαίδευση	Ιταλικής Γλώσσας και Φιλολογίας	ΚΑΤ' ΕΠΙΛΟΓΗΝ ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΟ	Η'	3	3	2

Διδάσκων: Γ. Μικρός (Καθηγητής)

Γενική περιγραφή

Βλ. Οδηγό Σπουδών Τμήματος Ιταλικής Γλώσσας και Φιλολογίας

Κωδ.	Τίτλος μαθήματος	Προσφέρεται από το Τμήμα	Τύπος μαθήματος	Εξάμηνο	Ώρες	Δ.Μ	ECTS
717181	Βουλγαρική Γλώσσα VI	Σλαβικών Σπουδών	ΚΑΤ' ΕΠΙΛΟΓΗΝ ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΟ	Η'	6	3	5

Διδάσκων: Γκ. Μπάνεφ (Λέκτορας)

Γενική περιγραφή

Στόχος και περιεχόμενο: Κατανόηση μεγάλης ποικιλίας μακροσκελών και απαιτητικών κειμένων, καθώς και των έμμεσων νοημάτων τους. Ανάπτυξη δεξιοτήτων έκφρασης αυθόρμητα και άνετα ως προς το λεξιλόγιο και τη διατύπωση των προτάσεων. Ευέλικτη χρήση της γλώσσας στην κοινωνική, επαγγελματική ή ακαδημαϊκή ζωή. Έμφαση στη λογοτεχνία, την υφολογία και τη μετάφραση.

Στο μάθημα εκπονείται επίσης εργασία μετάφρασης λογοτεχνικού κειμένου ή δοκιμίου που περιλαμβάνεται στην ύλη των προφορικών εξετάσεων.

Γραμματική: Μορφολογία, Συντακτικό, Υφολογία, Διαλεκτολογία. Ολοκληρώνεται η ύλη που αντιστοιχεί στο επίπεδο B2 και γίνεται επιλεκτική διδασκαλία μόνο της αναγκαίας ύλη γραμματικής του επιπέδου C1.

Κωδ.	Τίτλος μαθήματος	Προσφέρεται από το Τμήμα	Τύπος μαθήματος	Εξάμηνο	Ώρες	Δ.Μ	ECTS
718102	Ουκρανική Γλώσσα VI	Σλαβικών Σπουδών	ΚΑΤ' ΕΠΙΛΟΓΗΝ ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΟ	Η'	6	3	5

Διδάσκουσα: Ο. Αρώνη (Παν/κή Υπότροφος)

Γενική περιγραφή

Επιδιωκόμενο επίπεδο γλωσσομάθειας στο ΣΤ' εξάμηνο σπουδών:

Ο φοιτητής είναι σε θέση

- να κατανοεί μεγάλη ποικιλία μακροσκελών, απαιτητικών κειμένων σε επίπεδο δήλωσης και συνυποδήλωσης
- να κατανοεί χωρίς ιδιαίτερη προσπάθεια μακροσκελείς συζητήσεις, ακόμη και αν αυτές δεν είναι καλά δομημένες και οι ιδέες δεν είναι σαφείς, καθώς και τηλεοπτικές εκπομπές και κινηματογραφικές ταινίες
- να εκφράζεται αυθόρμητα και άνετα για πολύπλοκα θέματα με λόγο ορθά δομημένο, αποδεικνύοντας ότι ελέγχει, ως χρήστης της ρωσικής γλώσσας, τα εργαλεία οργάνωσης, εκφοράς και συνοχής του λόγου του
- να χρησιμοποιεί τη γλώσσα με αποτελεσματικότητα και ευελιξία στην κοινωνική, επαγγελματική ή ακαδημαϊκή του ζωή, εκφράζοντας ιδέες και απόψεις με ακρίβεια και συνδέοντας επιτυχώς τις παρεμβάσεις του με αυτές των συνομιλητών του
- να παρουσιάζει με σαφείς και περιεκτικές περιγραφές πολύπλοκα θέματα, συνδέοντας τις επιμέρους έννοιες, αναπτύσσοντας τα κύρια σημεία και ολοκληρώνοντας τις παρεμβάσεις του με προσωπικό τρόπο.

Ερωτηματολόγιο αξιολόγησης μαθήματος από τους φοιτητές
ΤΜΗΜΑ ΣΛΑΒΙΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ - ΦΙΛΟΣΟΦΙΚΗ ΣΧΟΛΗ – ΕΚΠΑ

Η συμπλήρωση αυτού ερωτηματολογίου είναι πολύ σημαντική. Παρέχει πληροφορίες που χρησιμοποιούνται **αποκλειστικά** για την εξαγωγή στατιστικών αποτελεσμάτων που **ανατροφοδοτούν** το σύστημα διδασκαλίας και συμβάλλουν στην ανάπτυξη **μελλοντικών μαθημάτων**.

Αξιολογήστε τις ακόλουθες προτάσεις με βάση την κλίμακα

Καθόλου	Λίγο	Μέτρια	Πολύ	Πάρα πολύ
1	2	3	4	5
Απαράδεκτη	Μη ικανοποιητική	Μέτρια	Ικανοποιητική	Πολύ καλή

ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ:

ΔΙΔΑΣΚΩΝ/ ΔΙΔΑΣΚΟΥΣΑ

A. Το μάθημα:

1. Έχει σαφείς στόχους;

1 2 3 4 5

2. Η ύλη που διδάσκεται ανταποκρίνεται στους στόχους του μαθήματος;

1 2 3 4 5

3. Η ύλη είναι καλά οργανωμένη;

1 2 3 4 5

4. Διατίθενται σημειώσεις του διδάσκοντος/της διδάσκουσας για το μάθημα; NAI - OXI

5. Πόσο ικανοποιητικό βρίσκετε το κύριο βιβλίο ή τις σημειώσεις;

1 2 3 4 5

6. Τα εκπαιδευτικά βοηθήματα χορηγήθηκαν εγκαίρως;

1 2 3 4 5

7. Το μάθημα υποστηρίζεται από Η-τάξη; NAI - OXI

8. Προτείνονται γραπτές ή/και προφορικές εργασίες; NAI - OXI

B. Ο διδάσκων /Η διδάσκουσα:

1. Οργανώνει καλά την παρουσίαση της ύλης στα μαθήματα;

1 2 3 4 5

